

GYMNÁZIUM
JAKUBA ŠKODY

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM GYMNÁZIA JAKUBA ŠKODY

(3. verze)

pro nižší stupeň osmiletého gymnázia

(v souladu s RVP ZV účinným od 1. 9. 2016)

pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

(v souladu s RVP G)

GYMNÁZIUM
Jakuba Škody
PŘEROV

GYMNÁZIUM JAKUBA ŠKODY,
Přerov, Komenského 29

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
2.1 VELIKOST ŠKOLY	4
2.2 VYBAVENÍ ŠKOLY	4
2.3 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	4
2.4 CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ	5
2.5 DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	6
2.6 SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY	6
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP	7
3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	7
3.2 PROFIL ABSOLVENTA.....	7
3.3 ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ.....	8
3.4 ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY (NOVÉ ZNĚNÍ VIZ DODATEK ŠVP GJŠ č.3)	8
3.5 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	8
3.6 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	10
3.7 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	11
3.8 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT.....	12
4. ŠKOLNÍ UČEBNÍ PLÁN.....	17
4.1 ŠKOLNÍ UČEBNÍ PLÁN PRO NIŽŠÍ STUPEŇ OSMILETÉHO GYMNÁZIA	17
4.2 ŠKOLNÍ UČEBNÍ PLÁN PRO VYŠŠÍ STUPEŇ OSMILETÉHO GYMNÁZIA A ČTYŘLETÉ GYMNÁZIUM	20
5. UČEBNÍ OSNOVY	23
5.1 UČEBNÍ OSNOVY PRO NIŽŠÍ STUPEŇ OSMILETÉHO GYMNÁZIA.....	23
5.1.1 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	23
5.1.2 Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK	39
5.1.3 Vyučovací předmět: FRANCOUZSKÝ JAZYK	46
5.1.4 Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK	51
5.1.5 Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK	57
5.1.6 Vyučovací předmět: ŠPANĚLSKÝ JAZYK	62
5.1.7 Vyučovací předmět: MATEMATIKA	66
5.1.8 Vyučovací předmět: INFORMATIKA	82
5.1.9 Vyučovací předmět: DĚJEPIS.....	89
5.1.10 Vyučovací předmět: SPOLEČENSKÉ VĚDY	100
5.1.11 Vyučovací předmět: FYZIKA	119
5.1.12 Vyučovací předmět: CHEMIE	136
5.1.13 Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS.....	145
5.1.14 Vyučovací předmět: ZEMĚPIS	160
5.1.15 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA	177
5.1.16 Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA	184
5.1.17 Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA	191
5.2 UČEBNÍ OSNOVY PRO VYŠŠÍ STUPEŇ OSMILETÉHO GYMNÁZIA A ČTYŘLETÉ GYMNÁZIUM.....	205
5.2.1 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	205
5.2.2 Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK	217
5.2.3 Vyučovací předmět: FRANCOUZSKÝ JAZYK	227
5.2.4 Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK	238
5.2.5 Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK	249
5.2.6 Vyučovací předmět: ŠPANĚLSKÝ JAZYK	268
5.2.7 Vyučovací předmět: MATEMATIKA	278
5.2.8 Vyučovací předmět: INFORMATIKA	291
5.2.9 Vyučovací předmět: DĚJEPIS	295
5.2.10 Vyučovací předmět: SPOLEČENSKÉ VĚDY	306

5.2.11 Vyučovací předmět: FYZIKA	322
5.2.12 Vyučovací předmět: CHEMIE	333
5.2.13 Vyučovací předmět: BIOLOGIE	341
5.2.14 Vyučovací předmět: GEOGRAFIE	355
5.2.15 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA	369
5.2.16 Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA	375
5.2.17 Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA	383
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY.....	398
6.1 Hodnocení žáků	398
6.2 Autoevaluace školy	401
7. NABÍDKA VOLITELNÝCH PŘEDMĚTŮ	404
7.1 Nabídka 1., 2. a 3. volitelného předmětu	404
7.2 Nabídka 4., 5. a 6. volitelného předmětu	404
DODATEK K ŠVP GJŠ Č. 1.....	406
DODATEK K ŠVP GJŠ Č. 2.....	407
DODATEK K ŠVP GJŠ Č. 3.....	408
DODATEK K ŠVP GJŠ Č. 4.....	410

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Školní vzdělávací program Gymnázia Jakuba Škody (3. verze)

pro nižší stupeň osmiletého gymnázia (v souladu s RVP ZV účinným od 1. 9. 2016)

pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium (zpracováno podle RVP G)

Vzdělávací program: osmiletý a čtyřletý vzdělávací program

Studijní forma vzdělání: denní forma vzdělávání

Údaje o škole:

název školy: **Gymnázium Jakuba Škody, Přerov, Komenského 29**
právní forma: příspěvková organizace
adresa školy: Komenského 29, 750 11 Přerov

jméno ředitele: **Mgr. Jan Raška**
koordinátor ŠVP: Mgr. Jitka Čtvrtníčková
kontakty: www.gjs.cz
gjs@gjs.cz, raska@gjs.cz
tel.: 581 217 790, 581 210 486
fax: 581 299 800

IČO: 00842966
IZO: 000842966
RED-IZO: 600017915

Zřizovatel:

název zřizovatele: Krajský úřad Olomouckého kraje
právní forma: územní orgán samosprávy
adresa: Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc
kontakty: www.kr-olomoucky.cz
tel.: 585 508 111

Platnost dokumentu:

platnost dokumentu od: **1. 9. 2022**

podpis ředitele:

razítko školy:

2. Charakteristika školy

Gymnázium Jakuba Škody je třetím nejstarším českým gymnáziem na Moravě. Bylo založeno v roce 1870. Od roku 1877 probíhá výuka převážně v historické budově s přístavbou v centru Přerova v blízkosti vlakového i autobusového nádraží.

2.1 Velikost školy

Školu navštěvuje přibližně 660 žáků převážně z Přerova a okolních obcí *Olomouckého a Zlínského kraje*. Výuka je organizována vždy ve dvou paralelních třídách v ročníku.

Gymnázium osmileté

- nižší stupeň gymnázia (prima až kvarta) 7 tříd
- vyšší stupeň gymnázia (kvinta až oktáva) 8 tříd

Gymnázium čtyřleté

- první až čtvrtý ročník 8 tříd

Na základě rozhodnutí Odboru školství, sportu a kultury Krajského úřadu Olomouckého kraje bude od školního roku 2016/2017 otevřena maximálně jedna třída osmiletého gymnázia. Celkový počet tříd se bude tímto snižovat.

2.2 Vybavení školy

Výuku gymnázium realizuje v prostorách školy, pronajímaných sportovních zařízeních a při řadě tematických exkurzí nejen v přerovském regionu, ale po celé republice i v zahraničí. Škola má pro výuku k dispozici řadu odborných učeben, 5 jazykových učeben, 2 specializované učebny výpočetní techniky, tělocvičnu, posilovnu, a venkovní sportovní areál s umělým povrchem. Výuka přírodovědných předmětů (fyzika, chemie, biologie) probíhá v kompletních areálech, které se skládají z poslucháren, laboratoří a kabinetů. Cizí jazyky mají své odborné jazykové učebny. Odborné učebny mají i další předměty – zeměpis, dějepis, jazyk český, výtvarná výchova. Každoročně se budují nebo rekonstruuji další učebny a posluchárny. Všechny současné i nově budované odborné učebny mají potřebné multimediální didaktické vybavení včetně připojení k počítačové síti s přístupem na internet. Počítačová síť školy propojuje většinu učeben a všechny kabinety. Ze všech počítačů je dostupný internet. Každý žák i učitel má v síti svůj účet a přidělený diskový prostor, kterým může disponovat i z vnějšího prostředí.

Ke komunikaci se studenty a veřejností škola používá jasně definovaný *informační systém*. Podle povahy informací se využívá intranet, webovské stránky školy, úřední deska, třídní schůzky a konzultace s učiteli, školní rozhlas a školní studentský časopis.

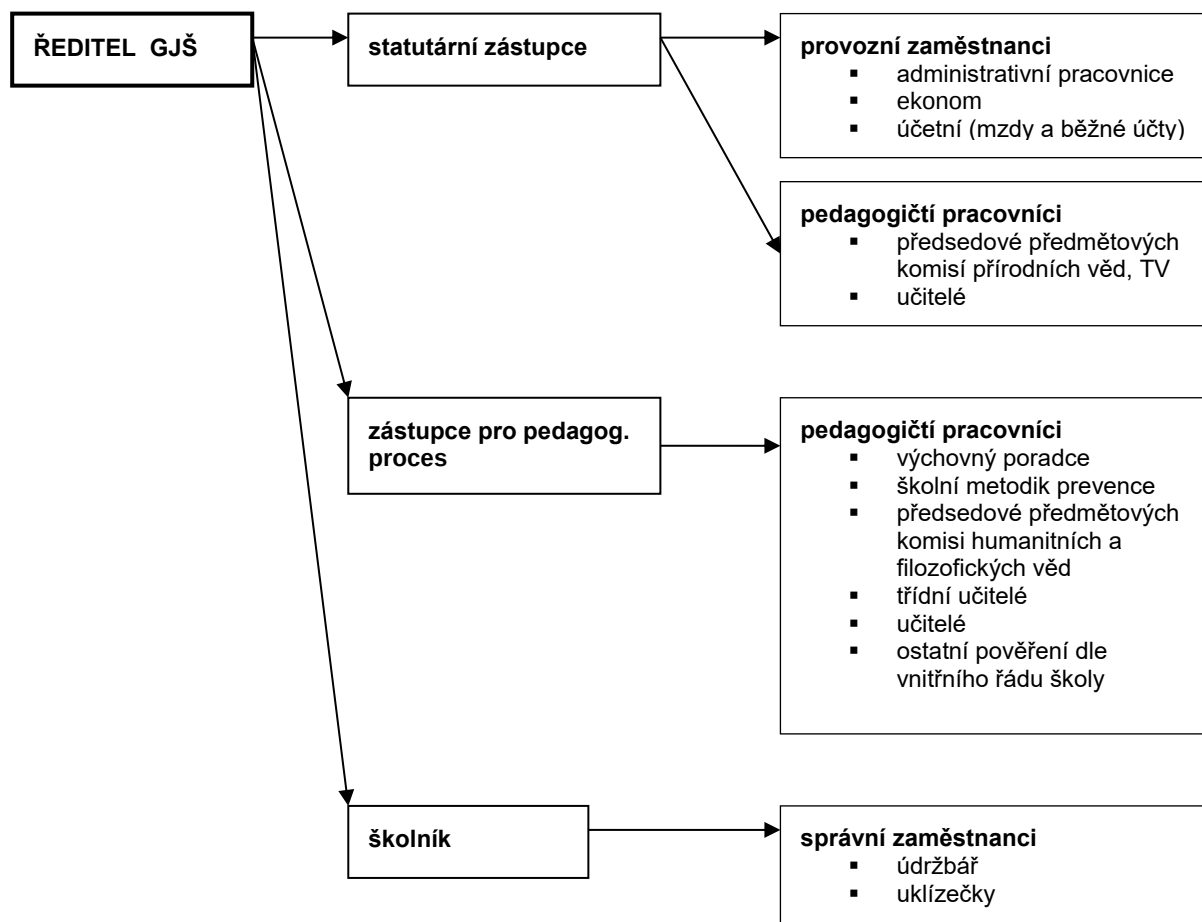
Žáci využívají studovnu s knihovnou, aulu a studentský klub s bufetem, po výuce TV sprchy. Hygienické podmínky jsou zajištěny ve všech prostorách školy na úrovni splňující požadované normy. Osobní věci a venkovní oděv si studenti odkládají v šatnách se skříňkami. Imobilním žákům a návštěvníkům školy je přístupné přízemí budovy, ostatní prostory mohou být v případě potřeby dostupné pomocí výtahu. Stravování studentů a učitelů organizujeme v městské jídelně vzdálené 100 metrů od budovy školy.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen vedením školy a téměř 60 učiteli. Na škole pracuje výchovný poradce, školní metodik prevence, metodikové ICT a další učitelé ve funkcích daných školskými zákony.

Organizační struktura

Ve škole je zřízeno školské poradenské pracoviště (ŠPP), které je tvořené výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, školním metodikem prevence a příslušným třídním učitelem. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Všichni učitelé jsou plně aprobovaní a své vzdělání si průběžně doplňují v rámci „Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků“ daného školským zákonem a v programu Celoživotního vzdělávání či studiem na VŠ. Vzhledem k velmi dobré pedagogické a hlavně odborné způsobilosti celého sboru dosahují naši žáci významných úspěchů v olympiádách a soutěžích v mnoha oborech. Významnou součástí sboru jsou i externisté z VŠ.

2.4 Charakteristika žáků

Žáci naší školy jsou ke studiu přijímáni po přijímacím řízení z nejlepších žáků základních škol přerovského regionu. Kromě žáků z Přerova tvoří tedy významnou část žáci dojíždějící z okolních obcí na pomezí Olomouckého a Zlínského kraje. Po studiu nižšího stupně gymnázia téměř všichni pokračují ve studiu vyššího stupně gymnázia.

2.5 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

K rozšíření a zkvalitnění všech forem výuky využívá Gymnázium Jakuba Škody pravidelně a velmi úspěšně dotačních titulů města Přerova, Olomouckého kraje a Evropských strukturálních fondů. Aktuální stav řešení projektu je neustále k dispozici na webových stránkách školy.

Spolupráce naší školy se školami v zahraničí se orientuje jednak na reciproční studijní a poznávací pobyty, jednak na námětové zájezdy. Dlouhodobou spoluprací na bázi reciprocity rozvíjí naše gymnázium s rakouským gymnáziem BRG Graz.

Předmětové komise cizích jazyků organizují pravidelně jazykové poznávací zájezdy do Velké Británie, Francie, německy mluvících zemí a každoroční jednodenní zájezd do Vídně.

Významnou součástí programu GJŠ je také realizace dlouhodobého programu výchovy a vzdělávání žáků ke zdravému životnímu stylu jako součást prevence sociálně patologických jevů a každoroční seznamovací tábory pro žáky budoucích prim a prvních ročníků, které slouží k poznávání žákovských kolektivů a seznámení s třídními učiteli.

2.6 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Komunikace školy s rodiči a veřejností je na velmi dobré úrovni a je neustále rozvíjena. Rodiče mají možnost ovlivňovat chod školy prostřednictvím školské rady a SPGP (Sdružení přátel gymnázia Přerov). Spolupráce školy a veřejných institucí je tak prospěšná pro význam a funkci školy v regionu.

Tradiční organizace rodičů SPGP (Sdružení přátel gymnázia Přerov) je nejbližším partnerem pro jednání rodičů a školy. Její výbor složený z rodičů-zástupců jednotlivých tříd se schází minimálně třikrát ročně a projednává podněty rodičů vůči škole a rozdělování nashromážděných finančních prostředků na doplňkovou školní a mimoškolní činnost žáků. Nejužší spolupráce je realizována formou pravidelných třídních schůzek na půdě školy.

Náplň práce *školské rady* je legislativně dána školským zákonem a podle tohoto zákona rada uplatňuje své pravomoci při ovlivňování chodu školy.

Možnost konzultovat názory a náměty žáků s vedením školy přináší organizace studentů *Studentský senát GJŠ*, jehož výbor tvoří zástupci žáků jednotlivých tříd.

Při škole působí *Nadační fond Jakuba Škody*, kterého činnost je jednoznačně definována stanovami ve zřizovací listině. Fond se zaměřuje na podporu spolupráce školy se zahraničními partnery, modernizaci vyučovacího procesu a finanční podporu nadaných studentů reprezentujících školu v předmětových olympiádách a studentských soutěžích.

K rozvoji a vzájemnému obohacování a výměně poznatků slouží spolupráce školy s mnohými gymnázii a středními školami, jak olomouckého regionu, tak dalšími školami v ČR a zahraničí.

Škola má statut fakultní školy Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci.

O své činnosti a plánech škola pravidelně informuje veřejnost na společných propagačních akcích středních škol regionu, při organizování Dne otevřených dveří, v regionálním tisku a na webovských stránkách školy.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

V souladu s historií a tradičním zaměřením a významem školy v regionu je škola orientována na moderní výuku v souladu s trendy současné pedagogiky a pedagogického výzkumu. Zaměření je všeobecné a směřuje ke kvalitní přípravě žáků pro další studium po maturitě. Důraz při výuce je kladen na výuku cizích jazyků, jazyka českého, matematiky a přírodních věd, spolu s využíváním výpočetní techniky při studiu všech ostatních disciplín. Nedílnou součástí většiny předmětů jsou různé jednodenní i vícedenní exkurze (viz učební osnovy předmětů), které umožňují žákům propojit své znalosti a dovednosti získané ve škole s reálným využitím v praxi.

V průběhu studia klademe důraz nejen na odborné vzdělávání žáků, ale i na jejich výchovu, která je v souladu s mravními principy a zásadami společenského chování.

Při studiu jsou rozvíjeny všechny klíčové kompetence dané Rámcovým vzdělávacím programem základního (RVP ZV) a gymnaziálního vzdělávání (RVP G). Žáci na nižším stupni osmiletého gymnázia plní povinnou školní docházku. Po čtvrtém ročníku nižšího stupně osmiletého gymnázia pokračují žáci studiem na vyšším stupni osmiletého gymnázia.

Školní učební plán byl sestaven tak, aby umožnil žákům od septimy vyššího stupně osmiletého gymnázia a třetího ročníku čtyřletého gymnázia se výrazně profilovat pomocí volitelných předmětů. Nabídka volitelných předmětů je dostatečně široká a umožňuje žákům zaměřit se v předposledním a posledním ročníku studia podle vlastního odborného zájmu.

Škola je ve svém rozvoji výrazně orientována na otevřenost vůči veřejnosti. Demokratickými principy v přístupu a jednání je díky práci školské rady, studentského senátu a SPGP průběžně ovlivňován vývoj výchovně vzdělávacího procesu. Na tomto principu také vznikl školní řád.

Na povinnou výuku navazuje řada aktivit nepovinných, kterými reaguje škola na aktuální požadavky a zájmy žáků.

S pravidly BOZP jsou žáci seznamováni vždy na začátku školního roku a při všech změnách organizace výuky v průběhu roku.

3.2 Profil absolventa

Žák, který úspěšně absoljuje Školní vzdělávací program Gymnázia Jakuba Škody, dosáhne:

- u nižšího stupně osmiletého studia základní vzdělání
- u vyššího stupně osmiletého studia a čtyřletého studia střední vzdělání s maturitní zkouškou

Školní vzdělávací program Gymnázia Jakuba Škody připravuje žáky nejen na studium na vysokých školách všech směrů, ale také na osvojení si základních principů orientace na trhu práce. Absolvent GJŠ je osobnost s širokým všeobecným základem, zároveň však s pevně profilovaným budoucím zájmem. Je připravený po stránce jazykové i odborné, jak v předmětech přírodovědných, tak humanitních bez zásadních problémů studovat na všech typech vysokých škol převážně v ČR, ale i v zemích EU a dalších státech.

Během studia je žák veden k dodržování mravních principů, k celoživotnímu učení a k zodpovědnosti za své další vzdělávání. Je motivován k následnému dalšímu sebevzdělávání a k rozvoji osobních znalostí a dovedností.

Naše gymnázium vytváří svým žákům dostatek příležitostí a šancí, aby si v průběhu studia osvojili klíčové kompetence vymezené RVP ZV a RVP G a naučili se díky nim vhodně zacházet se svými vědomostmi, dovednostmi a schopnostmi.

3.3 Organizace přijímacího řízení

Principy pro přijímací řízení jsou v souladu s platným školským zákonem a prováděcími vyhláškami.

Kritérium pro přijímací řízení je každoročně zveřejněno s dostatečným předstihem na propagačních akcích školy a na webovských stránkách, nejpozději však do 31. ledna daného roku. V přijímacím řízení škola preferuje žáky s vynikajícími studijními výsledky na základních školách a žáky s úspěchy v předmětových olympiádách a soutěžích.

Přijímací zkouška se koná zpravidla formou testů ze dvou nebo tří vědomostních oblastí v rozsahu příslušných standardů základního vzdělávání.

Příhlášku ke studiu podává uchazeč prostřednictvím svého zákonného zástupce řediteli GJŠ na předepsaném tiskopisu. Součástí přihlášky nezletilého uchazeče je jeho souhlasné vyjádření.

3.4 Organizace maturitní zkoušky (nové znění viz Dodatek ŠVP GJŠ č.3)

Maturitní zkouška ukončuje studium vyššího stupně osmiletého gymnázia a čtyřletého gymnázia. Způsob a podmínky ukončování vzdělávání jsou v souladu s platným školským zákonem a prováděcími vyhláškami.

Maturitní zkouška se skládá ze dvou částí: společné a profilové. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky.

Společná část maturitní zkoušky se skládá ze *dvou povinných zkoušek*:

- první zkouška (bez možností výběru): *český jazyk a literatura*
- druhá zkouška: výběr z předmětů *cizí jazyk* (výběr z cizích jazyků vyučovaných dle učebního plánu ŠVP GJŠ) nebo *matematika*

V rámci společné části maturitní zkoušky může žák dále konat nejvýše dvě nepovinné zkoušky z nabídky: *cizí jazyk, matematika*

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze *dvou povinných zkoušek* a z možnosti konat maximálně jednu nepovinnou zkoušku. Nabídku předmětů a parametrů profilové části maturitní zkoušky zveřejní ředitel školy nejpozději 7 měsíců před konáním první profilové zkoušky.

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence jsou takové kompetence, které jsou důležité a prospěšné každému jedinci i společnosti jako celku. V RVP jsou klíčové kompetence definovány jako souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti a budoucí uplatnění v životě.

RVP ZV a RVP G stanovují tyto společné klíčové kompetence: **kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů, kompetence sociální a personální a kompetence občanské**. RVP ZV stanovuje navíc pro nižší stupeň osmiletého gymnázia **pracovní kompetence**. RVP G stanovuje navíc pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium **kompetence k podnikavosti**.

K tomu, aby naše škola zajistila cílené utváření a rozvoj klíčových kompetencí u žáka, uplatňují učitelé ve výuce i mimo výuku tyto společné postupy:

Kompetence k učení

- žáka směřujeme k efektivnímu učení, pomáháme mu s výběrem vhodných způsobů, metod a strategií studia (např. metodami aktivního učení)
- žákovi předkládáme v organizování, plánování a řízení vlastního učení vhodné postupy pro jeho studijní růst a motivujeme ho k dalšímu celoživotnímu učení

- žáka učíme využívat různých zdrojů informací, třídit je, rozlišovat podstatné a doplňující informace od zavádějících
- žáka učíme pracovat s obecně užívanou terminologií a symbolikou a vedeme ho k vytváření komplexního pohledu na přírodovědné, společenské a kulturní jevy
- vedeme žáka k samostatnosti při pozorování a experimentování, směřujeme ho k zobecňování pozorovaných skutečností
- pomáháme žákovi poznat smysl a cíl učení v jeho vlastním vědomostním pokroku
- pomáháme žákovi určit překážky či problémy bránící mu v učení, spolupracujeme s ním na jejich odstranění a zdokonalování jeho učebních postupů
- dosažené výsledky studia učíme žáka kriticky hodnotit a diskutovat o nich

Komunikativní kompetence

- učíme žáka formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory uspořádaně
- podporujeme a rozvíjíme u žáka kultivovaný projev a samostatné vyjadřování
- učíme žáka naslouchat názorům druhých
- vedeme ho k otevřené diskusi, k formulování vlastních názorů a k adekvátní argumentaci
- pomáháme žákovi v porozumění různým typům učebních a odborných textů
- podporujeme u žáka aktivní práci s různými zdroji informací a používání dostupných technických prostředků komunikace
- motivujeme žáka k tomu, aby využíval získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů k okolí a ke spolupráci s ostatními lidmi při akcích mimo školu

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáka vnímat problémy jako samozřejmou součást života
- pomáháme žákovi problém rozpoznat a pochopit
- vedeme žáka k tomu, aby problém chápal jako výzvu k řešení problému, jako příležitost k vlastnímu rozvoji i k působení na své okolí
- zadáváme problémové úlohy a situace, při jejichž řešení žák vyhledává informace z různých zdrojů a pomáháme je vyhodnotit
- učíme žáka uplatňovat základní myšlenkové operace (srovnávání, třídění, analýzu, syntézu, zobecňování, abstrakci)
- podporujeme žáka v procesu hledání různých způsobů řešení problémů
- motivujeme žáka k samostatnosti při řešení problému
- vybízíme žáka k vyhodnocení nalezených způsobů řešení problému
- vedeme žáka k zodpovědnosti za přijatá řešení problému
- umožňujeme žákovi obhajovat vlastní stanovisko

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme činnosti, v nichž se využívá skupinová práce a kooperativní učení
- vybízíme žáka k aktivnímu přístupu při vytváření pravidel skupinové práce a k zapojování se do kolektivní činnosti
- spolupracujeme se žáky při vytváření přátelské atmosféry v kolektivu
- vedeme žáka k nenásilnému řešení konfliktů a ochotě ke kompromisnímu řešení názorových sporů
- podporujeme schopnost rozpoznat asociální jednání a postavit se proti němu
- učíme žáka pomoc poskytnout i požádat o ni
- vedeme žáka k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy v kolektivu
- podporujeme u žáka zdravé sebevědomí a pomáháme mu zhodnotit vlastní schopnosti v souladu s jeho reálnými možnostmi

Kompetence občanské

- žáka vedeme k tomu, aby si vážil druhých lidí a respektoval jejich osobnost

- žákovi zdůrazňujeme nutnost existence závazných norem chování ve škole i mimo školu a vyžadujeme jejich dodržování
- vytváříme u žáka povědomí o tradicích a kulturním a historickém dědictví lidstva a pěstujeme u něj pozitivní vztah k hodnotám
- žáka seznamujeme se základními a na vědeckém základě založenými ekologickými souvislostmi a vedeme ho k takovému jednání, které je ohleduplné k přírodnímu prostředí
- žáka vedeme k tomu, aby odmítal všechny formy útisku a dokázal se jim postavit a proti nim argumentovat
- žáka upozorňujeme, že součástí života jsou i situace ohrožující zdraví, životy a materiální hodnoty a vedeme ho k dovednostem se v takových situacích vhodně chovat

Pracovní kompetence (pouze pro nižší stupeň osmiletého gymnázia)

- vedeme žáka k bezpečnému používání učebních pomůcek a vybavení školy a k dodržování vymezených pravidel pro práci s nimi
- vytváříme podmínky pro adaptaci žáka na změněné nebo nové pracovní prostředí
- kontrolujeme, zda si žák plní své pracovní povinnosti a závazky
- vedeme žáka k zodpovědnosti za jeho pracovní výkony a ke kritickému přístupu k výsledkům, kterých dosáhl
- požadujeme od žáka dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel ve všech prostorách školy, na sportovištích i mimoškolních akcích a vedeme tak žáka k vědomé ochraně zdraví svého i jiných, životního prostředí i k ochraně kulturních a společenských hodnot
- rozvíjíme u žáka samostatnost při zpracování úkolů podle stanoveného postupu
- podporujeme žákův aktivní přístup k poznání náplně různých profesí a tím mu pomáháme při výběru profesního zaměření

Kompetence k podnikavosti (pouze pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium)

- učíme žáka znát význam práce v lidských dějinách jako nezbytnou podmínku vzestupu a rozvoje civilizace
- poznáváním historické úlohy jednotlivých profesí vedeme žáky cílevědomému rozhodnutí o svém budoucím profesním zaměření
- na základě modelových jevů a simulovaných situací žák předpokládá a následně vyhodnocuje rizika související s rozhodnutím v reálných životních situacích a učí se unést adekvátní riziko za své rozhodnutí
- rozumným plánováním, členěním úkolů a skloubením pracovních aktivit s časem k relaxaci si žák zvyká na vysokou intenzitu a odolnost v pracovním vytížení
- zapojováním žáků a žákovských kolektivů do řešení projektů, získávají žáci zkušenosti s konkretizací a řešením zadaných úkolů a nesou zodpovědnost za partiální výsledek celého projektu

3.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je na naší škole realizováno v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona a prováděcími vyhláškami. Škola přihlíží k potřebám těchto žáků již v procesu přijímacího řízení a rovněž při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou. Na základě žádosti zákonného zástupce nezletilého uchazeče nebo zletilého žáka zajistí adekvátní podpůrná opatření.

Zabezpečení výuky žáků se SVP realizuje škola poskytováním podpůrných opatření dle přiznaného stupně, a to ve spolupráci s učiteli žáka, se zletilým žákem nebo zákonnými zástupci nezletilého žáka, školským poradenským pracovištěm (ŠPP) a školským poradenským zařízením

(ŠPZ). Cílem je zohlednění individuálních možností a schopností každého žáka a jeho plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu.

Pro žáky s problémy ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu zpracovává škola na základě iniciativy učitele podpurná opatření s přiznaným prvním stupněm ve formě plánu pedagogické podpory (PLPP). PLPP zpracovává učitel ve spolupráci se ŠPP a třídním učitelem. S PLPP je seznámen zletilý žák nebo nezletilý žák a zákonný zástupce nezletilého žáka a všichni vyučující žáka. Obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpurných opatření. Jsou-li problémy žáka kompenzovány, škola PLPP ukončí. Pokud opatření PLPP nejsou dostačující, navrhne škola konzultaci žáka ve školském poradenském zařízení.

Pro žáky od přiznaného druhého stupně podpurných opatření zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka individuální vzdělávací plán (IVP). IVP zpracovává, realizuje a vyhodnocuje třídní učitel v součinnosti s učitelem žáka, ŠPP a ŠPZ. Vychází ze ŠVP, obsahuje popis obtíží žáka, stanovení cílů podpory, údaje o skladbě druhů a stupně podpurných opatření a způsobů vyhodnocování naplňování plánu 2x ročně. S IVP je seznámen zletilý žák nebo dotyčný nezletilý žák a zákonný zástupce nezletilého žáka a všichni vyučující žáka.

Ředitel školy jmenuje koordinátora, který vede přehled o žácích se SVP, navrhuje a vyhodnocuje případné úpravy, kontroluje stanovené termíny vyhodnocení podpurných opatření.

3.7 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných je na naší škole realizováno v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona a prováděcími vyhláškami, přičemž jsou zohledňovány specifické dovednosti žáka. Pro žáky nadané a mimořádně nadané může škola s ohledem na jejich specifické nadání poskytnout plán pedagogické podpory (PLPP) a individuální vzdělávací plán (IVP). Výuka žáků by měla stimulovat a aktivovat rozvoj jejich potenciálu v různých oblastech a stupních jejich nadání tak, aby byly podporovány další projevy, rozvoj a uplatnění jejich nadání.

Pro žáky nadané zpracovává škola na základě iniciativy učitele podpurná opatření s přiznaným prvním stupněm ve formě plánu pedagogické podpory (PLPP). PLPP zpracovává učitel ve spolupráci se ŠPP a třídním učitelem. S PLPP je seznámen zletilý žák nebo nezletilý žák a zákonný zástupce nezletilého žáka a všichni vyučující žáka. Obsahuje charakteristiku nadání žáka, stanovení cílů podpory a způsobů vyhodnocování naplňování plánu. PLPP škola vyhodnocuje nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpurných opatření. Jestliže není podpurné opatření pro rozvoj nadání žáka přínosné, škola PLPP ukončí. Pokud opatření PLPP nejsou dostačující pro rozvoj mimořádného nadání žáka, navrhne škola konzultaci žáka ve školském poradenském zařízení.

Pro žáky mimořádně nadané od přiznaného druhého stupně podpurných opatření zpracovává škola na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka individuální vzdělávací plán (IVP). IVP zpracovává, realizuje a vyhodnocuje třídní učitel v součinnosti s učitelem žáka, ŠPP a ŠPZ. Vychází ze ŠVP, obsahuje popis mimořádného nadání žáka, stanovení cílů podpory, údaje o skladbě druhů a stupně podpurných opatření a způsobů vyhodnocování naplňování plánu 2x ročně. S IVP je seznámen zletilý žák nebo nezletilý žák a zákonný zástupce nezletilého žáka a všichni vyučující žáka.

Ředitel školy jmenuje koordinátora, který vede přehled o žácích se SVP, navrhuje a vyhodnocuje případné úpravy, kontroluje stanovené termíny vyhodnocení podpurných opatření.

Ve škole je obecně věnována velká pozornost nadaným žákům zvláště při probírání prohlubujícího učiva. Žáci jsou motivováni k účasti na předmětových olympiádách, středoškolské odborné činnosti i k vlastnímu zkoumání problematiky jevů, které je zajímají. Pro tyto žáky jsou organizovány kroužky, nepovinné předměty a je jim ze strany učitelů poskytována individuální péče a konzultace. Podpora nadaných žáků v oborech přírodních věd je také náplní spolupráce s PřF UP Olomouc (viz. statut fakultní školy). Žáci, kteří jsou úspěšní v olympiádách a soutěžích, získávají finanční odměny od Nadačního fondu Jakuba Škody.

3.8 Začlenění průřezových témat

Novým povinným prvkem ve vzdělávání jsou průřezová témata. Mají především výchovný charakter a reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa.

V RVP ZV a RVP G jsou společně vymezena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (používaná zkratka v ŠVP OSV)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (používaná zkratka v ŠVP VMEG)

Multikulturní výchova (používaná zkratka v ŠVP MUV)

Environmentální výchova (používaná zkratka v ŠVP EV)

Mediální výchova (používaná zkratka v ŠVP MEV)

V RVP ZV je navíc vymezeno průřezové téma:

Výchova demokratického občana (používaná zkratka v ŠVP VDO)

Jednotlivá průřezová témata (PT) jsou rozpracována do tematických okruhů (TO). Jednotlivé TO pro potřeby našeho ŠVP označujeme zkratkou PT a číslem (viz tabulka „Začlenění průřezových témat do ŠVP“).

Průřezová témata jsou realizována formou integrace do povinných vyučovacích předmětů, při předmětových exkurzích a námětových kurzech. Zařazení jednotlivých tematických okruhů PT do ročníků a způsob realizace je vždy součástí charakteristiky vyučovacího předmětu a jednotlivá témata jsou rovněž uvedena v tabulkách výstupů vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci je v následující tabulce uveden přehled začlenění všech průřezových témat a jejich tematických okruhů do jednotlivých předmětů. V tabulce nejsou zahrnuta průřezová témata, která jsou navíc realizována ve volitelných předmětech v septimě a oktávě, popř. 3. a 4. ročníku.

Začlenění průřezových témat do ŠVP (nižší stupeň osmiletého gymnázia)

PT	Tématické okruhy PT		prima	sekunda	tercie	kvarta
OSV	1	Rozvoj schopností poznávání	ČJ, M, SV, F, Z, HV, TV, VV	ČJ, M, SV, F, Ch, TV, VV	ČJ, F, Ch, TV, VV	ČJ, F, Z, Ch, HV, TV, VV, FJ
	2	Sebepoznání a sebepojetí	TV, VV, SV	SV, TV, VV	FJ, TV, VV, SV	FJ, Př, HV, TV, VV
	3	Seberegulace a sebeorganizace	HV, TV	TV	RJ, TV, SV	RJ, HV, TV
	4	Psychohygiena	HV, VV, SV	VV	VV, SV	HV, VV
	5	Kreativita	M, Př, Z, HV, VV	M, HV, VV	M, HV, VV	M, Ch, Z, HV, VV
	6	Poznávání lidí	HV, VV, SV	VV, SV	FJ, VV, ŠJ	Z, HV, VV, SV
	7	Mezilidské vztahy	HV, TV, VV	TV, VV, SV	NJ, TV, VV	NJ, TV, VV, ŠJ
	8	Komunikace	ČJ, VV	ČJ, VV	ČJ, FJ, NJ, RJ, VV, SV, ŠJ	ČJ, FJ, NJ, VV, ŠJ
	9	Kooperace a kompetice	F, Př,	F, Př	Př, F	F, Př, HV
	10	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, F, Př	M, F, Př, SV	M, Př, F, TV, SV	F, Př, TV
	11	Hodnoty, postoje, praktická etika			FJ, SV, TV	ČJ, TV
VDO	1	Občanská společnost a škola		SV	SV	SV
	2	Občan, občanská společnost a stát	VV, SV	SV, VV	SV, VV	D, SV, VV
	3	Formy participace občanů v politickém životě		SV	SV	
	4	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D	SV	SV	

VMEG	1	Evropa a svět nás zajímá	Z	VV	FJ, Z, D, VV, ŠJ	FJ, NJ, RJ, VV, ŠJ
	2	Objevujeme Evropu a svět	AJ	Z, VV	Z, VV, FJ, ŠJ	FJ, VV
	3	Jsmo Evropané		AJ, VV	HV, VV	Př, Z, HV, VV
MUV	1	Kulturní difference	Z, VV	SV, VV	ČJ, VV, FJ, SV	FJ, Z, HV, VV, ŠJ, SV
	2	Lidské vztahy	ČJ, VV	ČJ, SV, Z, VV	VV, SV	VV
	3	Etnický původ	Z, VV	SV, VV	ČJ, Př, VV, SV	Z, VV, SV
	4	Multikulturalita	VV	VV	ČJ, AJ, FJ, NJ, RJ, VV, SV	AJ, FJ, RJ, HV, VV, ŠJ
	5	Princip sociálního smíru a solidarity	VV	VV	VV	VV
EV	1	Ekosystémy	Př, Z	D	VV	Př, VV
	2	Základní podmínky života	Př, Z	F, Z	F, VV	F, Př, Z, VV
	3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	TV	Př, TV	Z, VV	Př, Ch, Z, TV, VV
	4	Vztah člověka k prostředí	Z	TV, Z, Ch	AJ, Ch, TV, SV	AJ, NJ, Ch, Př, TV
MEV	1	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Z, Inf, VV	M, Ch, Inf, Z, VV	Ch, Inf, VV	M, ČJ, AJ, Ch, VV
	2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	VV	HV, VV	VV	ČJ, VV
	3	Stavba mediálních sdělení	Z, HV	HV	HV	HV
	4	Vnímání autora mediálních sdělení	HV	HV	HV	HV
	5	Fungování a vliv médií ve společnosti	HV	HV	HV	HV
	6	Tvorba mediálního sdělení	F, Inf, VV	F, Inf, VV	F, Inf, VV	F, VV, Inf
	7	Práce v realizačním týmu	VV	VV	VV	VV

Začlenění průřezových témat do ŠVP (vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium)

PT	Tématické okruhy PT		kvinta, 1. ročník	sexta, 2. ročník	septima, 3. ročník	oktáva, 4. ročník
OSV	1	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	SV, RJ(V), VV, TV, HV	TV, RJ(2), FJ(VI), VV, HV	Bi, TV, AJ(VII,3B1+), FJ(VII)	TV, AJ(VIII,4B1+), FJ(VIII)
	2	Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	SV, M, F, TV, FJ(V), RJ(1), VV, HV	F, TV, FJ (VI), VV, HV	F, Bi, TV, RJ	TV, RJ(4)
	3	Sociální komunikace	SV, F, AJ, FJ, NJ, VV, ČJ, TV, HV, ŠJ	F, TV, AJ, FJ, VV, HV	TV, AJ, Ch	TV, AJ(4B1)
	4	Morálka všedního dne	SV, FJ(1), HV	AJ, HV	Bi	AJ(4B1)
	5	Spolupráce a soutěž	SV, TV, NJ, HV, F	M, F, TV, FJ(VI), NJ, HV	F, TV, NJ	TV, AJ(VIII,4B1+), FJ(4), NJ, ŠJ(4)
VMEG	1	Globalizační a rozvojové procesy		VV, Ge, FJ(VI)	FJ	
	2	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	Ge, Bi	SV, Ge, Ch, AJ, RJ (VI), VV	D , F, FJ(3), RJ (3),	FJ (4), NJ, ŠJ(4), AJ(4B1)
	3	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce		SV	D, FJ(3)	
	4	Žijeme v Evropě	AJ, ČJ, FJ, VV, HV, ŠJ	Ge, NJ, FJ, SV, VV, D, RJ(VI), ŠJ	AJ , FJ(VII), RJ(3), D	FJ, RJ(4)
	5	Vzdělávání v Evropě a ve světě			SV, RJ(VII), FJ(VII)	NJ, FJ(VIII), RJ(4), ŠJ(4)

MUV	1	Základní problémy sociokulturních rozdílů	AJ, FJ(V)	D, FJ (VI),	FJ(VII), AJ(3B1)	SV, FJ(VIII)
	2	Psychosociální aspekty interkulturality	SV			SV
	3	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	FJ(1), SV		FJ(3), NJ, RJ, ŠJ(3)	
EV	1	Problematika vztahů organismů a prostředí	Bi	FJ(2)		
	2	Člověk a životní prostředí	F, Bi, Ch	F, Ge, Bi, Ch, FJ(2), RJ(VI)	F, Bi, FJ(3), RJ(3), Ch	AJ(VIII,4B1+)
	3	Životní prostředí regionu a České republiky	Bi	Ge , Bi ,ŠJ	NJ	
MEV	1	Média a mediální produkce	F, NJ, VV, SV, Inf, HV	F, AJ, VV, HV	F, FJ(3), ČJ	AJ, FJ(4),
	2	Mediální produkty a jejich významy	VV, HV	VV, Inf, HV	AJ(VII,3B1+), FJ	M, FJ (VIII),
	3	Uživatelé	HV	VV	AJ(VII,B1+)	ČJ
	4	Účinky mediální produkce a vliv médií	VV, SV, HV	VV, HV		
	5	Role médií v moderních dějinách	AJ, VV	VV, HV	D, AJ	FJ(4)

4. Školní učební plán

4.1 Školní učební plán pro nižší stupeň osmiletého gymnázia

Vyučovací předmět		Hodinová dotace v ročnících				Celková časová dotace	
		prima	sekunda	tercie	kvarta		
Český jazyk a literatura	ČJ	4	4	4	4	16	1)
Anglický jazyk	AJ	4	3	3	3	13	2)
Další cizí jazyk		-	-	4	3	7	3)
Matematika	M	4	5	4	4	17	4)
Informatika	Inf	1	1	1	1	4	5)
Dějepis	D	2	2	2	2	8	6)
Společenské vědy	SV	2	1	1	2	6	7)
Fyzika	F	1,5	3	2	3	9,5	8) + 9) + 16)
Chemie	Ch	0	1	3	3	7	8) + 10) + 16)
Přírodopis	Př	2,5	3	2	2	9,5	8) + 11) + 16)
Zeměpis	Z	2	2	2	1	7	8) + 12) + 16)
Hudební výchova	HV	1	1	1	1	4	13)
Výtvarná výchova	VV	2	2	1	1	6	14)
Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	8	15)
Celkem		28	30	32	32	122	

Poznámky ke školnímu učebnímu plánu

- Vyučovací předmět **Český jazyk** je posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.
- Vyučovací předmět **Anglický jazyk** je posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.
- Vyučovací předmět **Další cizí jazyk** čerpá 7 hodin z disponibilní časové dotace. Žáci si mohou vybrat z nabídky těchto předmětů: Německý jazyk, Ruský jazyk a Francouzský jazyk.
- Vyučovací předmět **Matematika** je posílen o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.
- Vyučovací předmět **Informatika** integruje vzdělávací obor Informační a komunikační technologie, který je posílen o 2 hodiny z disponibilní časové dotace, a tematický okruh Využití digitálních technologií ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce s časovou dotací 1 hodina.
- Vyučovací předmět **Dějepis** čerpá 8 hodin z časové dotace vzdělávací oblasti Člověk a společnost.
- Vyučovací předmět **Společenské vědy** je integrovaným předmětem. Zahrnuje část vzdělávacího oboru Výchova k občanství ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost (časová dotace 2 hodiny), část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (časová dotace 1 hodina) a tematický okruh Svět práce ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce (časová dotace 1 hodina).

- 1 hodina). Hodinová dotace předmětu je posílána 1 hodinou z disponibilní časové dotace pro vzdělávací obor Výchova k občanství a 1 hodinou z disponibilní časové dotace pro vzdělávací obor Výchova ke zdraví.
- 8) Ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda byly vytvořeny vyučovací předměty Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, které jsou integrovanými předměty.
- 9) Vyučovací předmět **Fyzika** integruje vzdělávací obor Fyzika (časová dotace 7 hodin) a tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce (časová dotace 2,5 hodiny).
- 10) Vyučovací předmět **Chemie** integruje vzdělávací obor Chemie (časová dotace 5 hodin) a tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce (časová dotace 2 hodiny).
- 11) Vyučovací předmět **Přírodopis** integruje vzdělávací obor Přírodopis (časová dotace 6 hodin), tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce (časová dotace 2,5 hodiny) a část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (časová dotace 1 hodina).
- 12) Vyučovací předmět **Zeměpis** integruje vzdělávací obor Zeměpis (časová dotace 6 hodin) a tematický okruh Mezinárodní vztahy, globální svět ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost (časová dotace 1 hodina).
- 13) Vyučovací předmět **Hudební výchova** čerpá 4 hodiny z časové dotace vzdělávací oblasti Umění a kultura
- 14) Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** čerpá 6 hodin z časové dotace vzdělávací oblasti Umění a kultura.
- 15) Vyučovací předmět **Tělesná výchova** čerpá 8 hodin z časové dotace vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.
- 16) Časová dotace integrovaných předmětů ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

Předmět	Minimální časová dotace pro vzdělávací oblast Člověk a příroda	Hodiny z jiných vzdělávacích oblastí	Disponibilní hodiny přidělené vzdělávací oblasti Člověk a příroda	Hodiny přidělené tematickému okruhu Práce s laboratorní technikou	Disponibilní hodiny přidělené tematickému okruhu práce s laboratorní technikou	Celkem
Fyzika	5,5	-	1,5	1/3	13/6	9,5
Chemie	4,5	-	0,5	1/3	5/3	7
Přírodopis	5,5	1	0,5	1/3	13/6	9,5
Zeměpis	5,5	1	0,5	-	-	7
Celkem	21	2	3	1	6	33

Celkový přehled přidělení disponibilních hodin:

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	1
	Anglický jazyk	1
	Další cizí jazyk	7
Matematika a její aplikace	Matematika	2
Informační a komunikační technologie	Informatika	2
Člověk a společnost	SV (Výchova k občanství)	1
Člověk a příroda		3
Člověk a zdraví	SV (Výchova ke zdraví)	1
Člověk a svět práce	TO Práce s laboratorní technikou	6
Celkem		24

4.2 Školní učební plán pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Vyučovací předmět		Hodinová dotace v ročnících				Celková časová dotace	
		kvinta 1. ročník	sexta 2. ročník	septima, 3. ročník	oktáva 4. ročník		
Český jazyk a literatura	ČJ	3	3	3	5	14	1)
Anglický jazyk	AJ	4	4	3	3	14	2)
Další cizí jazyk		3	4	3	3	13	3)
Matematika	M	4	4	3	3	14	4)
Informatika	Inf	2	1	-	-	3	5)
Dějepis	D	2	2	2	-	6	6) + 16)
Společenské vědy	SV	2	2	2	2	8	7) + 16)
Fyzika	F	3	2	3	-	8	8) + 16)
Chemie	Ch	3	3	2	-	8	9) + 16)
Biologie	Bi	2	3	3	-	8	10) + 16)
Geografie	Ge	2	2	2	-	6	11) + 16)
Umění a kultura		2	2	-	-	4	12)
Tělesná výchova	TV	2	2	2	2	8	13)
1. volitelný předmět		-	-	2	2	4	14) + 15)
2. volitelný předmět		-	-	2	2	4	14) + 15)
3. volitelný předmět		-	-	2	2	4	14) + 15)
4. volitelný předmět		-	-	-	2	2	14) + 15)
5. volitelný předmět		-	-	-	2	2	14) + 15)
6. volitelný předmět		-	-	-	2	2	14) + 15)
Celkem		34	34	34	30	132	

Poznámky ke školnímu učebnímu plánu

- 1) Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** je posílen o 2 hodiny z disponibilní časové dotace
- 2) Vyučovací předmět **Anglický jazyk** je posílen o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.
- 3) Vzdělávací obor **Další cizí jazyk** je posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Žáci si mohou vybrat z nabídky těchto předmětů: Německý jazyk, Ruský jazyk a Francouzský jazyk.
- 4) Vyučovací předmět **Matematika** integrovaným předmětem. Zahrnuje celý vzdělávací obor Matematika a její aplikace a 1 výstup vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie. Minimální časová dotace je posílena o 0,5 hodiny, přidělené vzdělávacímu oboru Informatika a informační a komunikační technologie, a o 3,5 hodiny z disponibilní časové dotace.

- 5) Vyučovací předmět **Informatika** čerpá 3 hodiny z časové dotace vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie.
- 6) Vyučovací předmět **Dějepis** čerpá 6 hodin ze společné časové dotace vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a příroda.
- 7) Vyučovací předmět **Společenské vědy** je integrovaným předmětem. Zahrnuje podstatnou část vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost (časová dotace 5,5 hodiny ze společné časové dotace vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a příroda), část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (časová dotace 0,5 hodiny z disponibilní časové dotace) a celou vzdělávací oblast Člověk a svět práce (časová dotace 2 hodiny z disponibilní časové dotace).
- 8) Vyučovací předmět **Fyzika** čerpá 6,5 hodiny ze společné časové dotace vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a příroda a 1,5 hodiny z disponibilní časové dotace.
- 9) Vyučovací předmět **Chemie** čerpá 6,5 hodiny ze společné časové dotace vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a příroda a 1,5 hodiny z disponibilní časové dotace.
- 10) Vyučovací předmět **Biologie** je integrovaným předmětem. Integruje vzdělávací obor Biologie ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda (časová dotace 7,5 hodiny ze společné časové dotace vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a příroda) a část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (časová dotace 0,5 hodiny z disponibilní časové dotace).
- 11) Vyučovací předmět **Geografie** je integrovaným předmětem. Integruje vzdělávací obory Geografie a Geologie ze vzdělávacího oboru Člověk a příroda, tematický okruh Mezinárodní vztahy, globální svět ze vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost (časová dotace 5,5 hodiny ze společné časové dotace vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a příroda) a 1 výstup vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie (0,5 hodiny přidělené vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie).
- 12) V rámci vzdělávací oblasti **Umění a kultura** si žáci vybírají jeden z vyučovacích předmětů: **Hudební výchova, Výtvarná výchova**. Tento zvolený předmět čerpá 4 hodiny minimální časové dotace přidělené vzdělávací oblasti Umění a kultura
- 13) Vyučovací předmět **Tělesná výchova** čerpá 8 hodin minimální časové dotace přidělené vzdělávací Člověk a zdraví
- 14) Časová dotace volitelných předmětů je posílena o 10 hodin z disponibilní časové dotace
- 15) Žáci si volí v septimě a třetím ročníku tři dvouleté volitelné předměty a v oktávě a čtvrtém ročníku tři jednoleté volitelné předměty. Nabídka a učební osnovy jednotlivých volitelných předmětů jsou v příloze Školního vzdělávacího programu. Tato nabídka je aktualizována dle zájmu žáků a možností školy.

16) Časová dotace předmětů ze vzdělávacích oblastí Člověk a příroda a Člověk a společnost:

Předmět	Společná minimální časová dotace pro vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a společnost	Hodiny z jiných vzdělávacích oblastí	Disponibilní hodiny přidělené vzdělávací oblasti Člověk a příroda	Disponibilní hodiny přidělené oboru Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví	Disponibilní hodiny přidělené vzdělávací oblasti Člověk a svět práce	Celkem
Fyzika	6,5	-	1,5	-	-	8
Chemie	6,5	-	1,5	-	-	8
Biologie	6	-	1,5	0,5	-	8
Geografie	5,5	0,5	-	-	-	6
Společenské vědy	5,5	-	-	0,5	2	8
Dějepis	6	-	-	-	-	6
Celkem	36	0,5	4,5	1	2	44

Celkový přehled přidělení disponibilních hodin:

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	2
	Anglický jazyk	2
	Další cizí jazyk	1
Matematika a její aplikace	Matematika	3,5
Člověk a příroda	Fyzika	1,5
	Chemie	1,5
	Biologie	1,5
Člověk a zdraví	SV (Výchova ke zdraví)	0,5
	Biologie (Výchova ke zdraví)	0,5
Člověk a svět práce	Společenské vědy	2
Volitelné předměty		10
Celkem		26

5. Učební osnovy

5.1 Učební osnovy pro nižší stupeň osmiletého gymnázia

5.1.1 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 16 hodin. Skládá se z minimální časové dotace 15 hodin a z 1 přidělené disponibilní hodiny. Je realizována s týdenní hodinovou dotací 4 hodiny v každém ročníku nižšího stupně gymnázia. Výuka probíhá ve třídách, jedna hodina týdně v každém ročníku je realizována v učebně **českého jazyka**. Ze čtyřhodinové týdenní dotace se vyučují 3 hodiny společně pro celou třídu a 1 hodina se vyučuje dělená na dvě skupiny.

Kvalita osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě je základním znakem úrovně všeobecné vzdělanosti všech studentů. Ovládnutí jazykových prostředků českého jazyka je i významným předpokladem úspěšného vzdělávání ve všech dalších oblastech studia. Předmět **Český jazyk a literatura** tak plní klíčovou úlohu v celém vzdělávacím procesu.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Český jazyk a literatura** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání (I – IV): integrací do předmětu

Komunikace (I – IV): integrací do předmětu

Hodnoty, postoje, praktická etika (IV): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Lidské vztahy (I, II): integrací do předmětu

Kulturní difference (III): integrací do předmětu

Etnický původ (III): integrací do předmětu

Multikultura (III): integrací do předmětu

Mediální výchova

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (IV): integrací do předmětu

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (IV): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Český jazyk a literatura** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáka prostřednictvím vhodných cvičení, jazykových příruček a příkladů ze životní praxe k pochopení a správné aplikaci jazykových a pravopisných jevů a k pochopení jazykového vývoje
- vedeme žáka prostřednictvím příkladů z praktického života za použití vhodných cvičení k osvojení správného a esteticky vhodného používání jazykových prostředků ve vybraných slohových útvarech v ústní i písemné formě

- vedeme žáka formou vybrané literatury k estetickému vnímání literárního díla a k upevňování celoživotní potřeby estetických zážitků z krásné literatury
- vedeme žáka prostřednictvím rozvíjení literárněvědných poznatků ke schopnosti hlubšího vnímání literárního díla
- vedeme žáka prostřednictvím mezipředmětových vztahů ke schopnosti vnímat literární dílo i vývoj jazyka v souvislostech vývoje společnosti jako jejich odraz a tak i ke schopnosti lepší orientace v současném i budoucím reálném životě jednotlivce, společnosti i celé civilizace

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k získávání vícezdrojových podkladů pro řešení problému, upozorňujeme na variabilitu způsobů řešení a na nutnost srovnání odlišností. Snažíme se podpořit studenta v procesu hledání různých cest řešení
- vedeme žáka k tomu, aby dokázal z řešení problémů na základě objektivní analýzy vyvodit vlastní závěry, které je schopen v samostatném projevu obhájit. Tyto závěry pak konfrontovat se závěry ostatních (či se závěry autority) a z míry rozdílů vyhodnotit jejich úspěšnost či platnost a poučit se.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka ke správné formulaci obsahu sdělení a ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu (vlastní čtenářské zážitky a postřehy)
- zadáváme referáty a úlohy, při kterých žák spolupracuje s ostatními, a učíme ho zapojovat se do otevřené diskuze a obhajovat své názory
- nabízíme žákovi dostatek příležitostí k porozumění různých literárních textů a pomocí literárního i gramatického učiva pomáháme rozšiřování slovní zásoby žáka
- podporujeme u žáka aktivní práci s různými zdroji informací včetně použití technických prostředků komunikace (knihovna, internet)
- učíme žáka naslouchat s cílenou pozorností, být přístupný návrhům a názorům jiných a reagovat i na pocity druhého, dávat mu pozitivní zpětnou vazbu a také vedeme žáka, aby byl schopen prezentovat a mluvit na veřejnosti (recitace uměleckých textů, soutěže, olympiády)

Kompetence sociální a personální

- vybízíme žáka k ohleduplnosti, úctě k ostatním a k příslušníkům jiných národů
- organizujeme výuku tak, aby se všichni mohli zapojit do diskuze
- vybízíme žáka k respektování názorů druhých
- motivujeme žáka ke spolupráci (ve dvojicích i ve skupině)
- učíme žáka přesvědčivě zformulovat svůj názor (vyjádření souhlasu či nesouhlasu)

Kompetence občanské

- pomocí četby a rozborů humanistické literatury motivujeme žáka k respektování druhých lidí, jejich přesvědčení a vedeme ho k odmítání každé formy útisku a psychického nebo fyzického násilí jak proti jedinci, tak proti celé skupině obyvatel
- vedeme žáka k pochopení základních právních a morálních norem, aby si byl vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- vedeme žáka k zodpovědnému rozhodování ve všech životních situacích, rozvíjíme u žáka motivaci k aktivní pomoci potřebným lidem - využíváme tematicky zaměřeného učiva v hodinách literatury a slohu, o těchto problémech se žáky diskutujeme
- u žáka formujeme povědomí o tradicích a kulturním a historickém dědictví, vedeme ho k tříbení estetického a kulturního vkusu prostřednictvím hodin literatury i tematicky zaměřených exkurzí, výstav a přednášek, využíváme mezipředmětových vztahů
- motivujeme žáka k ochraně životního prostředí prostřednictvím poznatků přírodních a společenských věd, využíváme možností diskuzí nebo slohových prací v hodinách českého jazyka

Kompetence pracovní

- vytváříme podmínky pro adaptaci žáka na nové pracovní podmínky (projektové, skupinové vyučování).
- vedeme žáka k zodpovědnosti za jeho pracovní výkony (hodnocení samostatných prací – např. slohových prací z jazyka českého, domácích úkolů)
- podporujeme u žáka samostatnost při zpracování úkolů podle stanoveného postupu (práce s rejstříkem, textovými odkazy, vyhledávání informací na internetu a v knihovně)
- rozvíjíme u žáka jeho aktivní přístup ke vzdělání a profesnímu zaměření (SOČ, olympiády, projekty – z jazyka českého)
- motivujeme žáky k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech (olympiády z jazyka českého)

Předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: prima

Tematický okruh: Komunikační a slohová výchova			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – dorozumívá se kultivovaně a výstižně, volí jazykové prostředky vhodné pro danou komunikaci – využívá poznatků o jazyku a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu – odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru – využívá základy studijního čtení - vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	Žák: – dovede vyplnit poštovní poukázky, podací lístek – vyjadřuje se jasně, stručně, srozumitelně – zvládá kompozici dopisu (oslovení, záhlaví) – volí vhodné jazykové prostředky – dokáže rozlišit strukturu dopisu osobního a úředního – vysvětlí odlišnost popisu pracovního postupu, který patří do odborného stylu a zdůrazní nutnost využití odborných názvů – zvládá sestavit přesnou osnovu – volí vhodné jazykové prostředky – zvládá uspořádat důležité informace – dokáže zpracovat podrobnou osnovu a členění vypravování – osvojí si jazykové prostředky typické pro vypravování (dějová slova, zvolací věty, citoslovce aj.)	Vyplňování jednotlivých tiskopisů Jednoduché komunikační útvary Dopis osobní a úřední Popis Výtah a výpisky Vypravování	OSV8: Komunikace
Tematický okruh: Jazyková výchova			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova – správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary	Žák: – určuje slovní druhy – určuje správně slovní druhy	Zvuková stránka jazyka Slovní zásoba Tvarosloví – slovní druhy,	HV(I): Rytmizace písni RJ(III, IV): Fonetika OSV1: Rozvoj schopností

- a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci – samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami – rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí – rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	– skloňuje a časuje ohebná slova – rozlišuje mezi souvětím a větou jednoduchou – v písemném projevu zvládá pravopis – seznámí se s rozvrstvením národního jazyka	jejich skloňování, časování Skladba – větné členy, věta jednoduchá, souvětí Pravopis Obecné poučení o jazyce	poznávání
Tematický okruh: Literární výchova			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla – formuluje písemně i ústně dojmy z četby, návštěvy divadelního představení	Žák: – je schopen vlastními slovy interpretovat smysl díla literárního díla – rozlišuje jednotlivé žánry literatury – vyjadřuje svůj názor na zhlédnuté představení či přečtenou knihu – vnímá dobrodružnou prózu jako žánr – chápe jednotlivé vypravěčské postupy – získává vztah k přírodě živé i neživé – vnímá hodnoty rodiny a domova – vnímá hodnotu přátelských vztahů mezi vrstevníky – vnímá humor v literatuře – dokáže vytvořit charakteristiku postavy	Žánrově různé texty české a světové klasické literatury kladené do kontextu kulturně historického, literárního, výtvarného a hudebního Dobrodružná próza jako žánr v konkrétních textech Literární hrdina, jeho charakteristika, důraz na jeho kladné i záporné vlastnosti. Referáty na základě vlastní četby, práce se slovníky, s internetem.	MUV2: Lidské vztahy SV(III): Rodina

Předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: sekunda

Tematický okruh: Komunikační a slohová výchova			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci – odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru – využívá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah – uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování – využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Žák: – výstižně formuluje myšlenky, používá vhodné jazykové prostředky – vystihuje povahové rysy člověka, jeho schopnosti a zájmy, rozlišuje charakteristiku přímou a nepřímou, vnější a vnitřní, využívá specifické jazykové prostředky, charakteristiku vyjadřuje pomocí rčení, využívá přirovnání, přísloví a pořekadla – rozlišuje subjektivně zabarvený popis - výstižně formuluje a sděluje pocity a prožitky, rozvíjí své emocionální vnímání – dokáže zpracovat výtah z odborného textu, uspořádat informace s ohledem na jejich účel, zvolit vhodné jazykové prostředky – dokáže sestavit základní útvar administrativního stylu – žádost, pracuje s jazykovými prostředky charakteristickými pro administrativní styl, zvládá formální stránku útvaru – sestaví strukturovaný životopis, uvědomí si způsob zpracování a význam profesního životopisu – osvojí si jazyk jako bohatý mnohotvárný prostředek ke sdílení zážitků, pro tvorbu ucelených textů, dokáže vyprávět ukázkou z knihy, scény z filmu, samostatně zpracovat vlastní vypravování	Popis Charakteristika Líčení Výtah Žádost Životopis Vypravování	OSV8: Komunikace

Tematický okruh:		Jazyková výchova	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova – samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami – správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci – rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	Žák: – chápe věcný význam slov, poznává významové rozdíly mezi slovy jednoznačnými a mnohoznačnými – rozlišuje jednotlivé způsoby obohacování slovní zásoby, pracuje se SSČ a SCS – zvládá jednotlivé způsoby tvoření slov - odvozování, skládání, zkracování – rozlišuje sousloví od volného spojení slov, pozná rčení, pořekadlo a přísloví, chápe význam obrazných spojení a umí je využívat v mluvených i písemných projevech – orientuje se ve tvarosloví, rozlišuje slova ohebná a neohebná a pracuje s nimi – rozlišuje věty jednočlenné a dvojčlenné a větné ekvivalenty, používá je ve vlastních slohových pracích – vyhledává základní i rozvíjející větné členy – různé typy přívlastků, druhy příslovečných určení, doplněk – umí vyhledat a tvořit přístavek, rozlišuje vztah přiřazování a přistavování – rozlišuje věty hlavní a vedlejší, zvládá syntaktický pravopis v méně složitých souvětích, určuje jednotlivé druhy vedlejších vět – zvládá psaní i/y – rozlišuje jména obecná a vlastní, zná obecné zásady pro psaní velkých písmen vlastních jmen a názvů	Nauka o významu slov Nauka o tvoření slov Tvarosloví: zájmeno jenž, slovesný rod, příslovce, příslovečné spřežky, stupňování příslovci, další neohebná slova Skladba: druhy vět podle postoje mluvčího, věty dvojčlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty, větné členy, přístavek, věty vedlejší Pravopis: pravopis i/y Psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech	OSV1: Rozvoj schopností poznávání

Tematický okruh:		Literární výchova	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla – formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby – rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele – tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí a základů literární teorie – porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Žák: – vnímá estetické, vlastenecké a morální hodnoty děl zachycujících dějiny národa a jejich odkaz – vnímá jazyk jako kulturní dědictví a fenomén národní identity – rozlišuje lyriku a epiku – chápe pointu a alegorii – správně chápe a osvojuje si vztah člověka ke zvířatům, mezilidské vztahy, mezigenerační vztahy a vztah k vědě a technice – rozlišuje základní tropy, kompoziční a vyprávěcí postupy	Esej, chorál, legenda, kronika, pověst, typy románu, memoáry, epištola, literatura faktu Mýty různých dob, pověsti, pohádky, humorné žánry v literatuře, cestopisy Povídka, deník, literatura faktu, sci-fi, dobrodružný román Základní tropy, kompoziční a vyprávěcí postupy Literární referáty ze samostatné četby Využívání slovníků, encyklopedií, internetu	D(II): Středověká kultura a vzdělanost MUV2: Lidské vztahy CH(IV): Práce s literaturou F(IV): Sluneční soustava

Předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: tercie

Tematický okruh:		Komunikační a slohová výchova	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – dorozumívá se kultivovaně a výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci – odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru – využívá poznatků o jazyku a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem i k vlastnímu psaní dle svých potřeb – odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení – ověří si fakta porovnáním s dostupnými komunikačními zdroji – rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru – zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu – využívá základy studijního čtení – vytvoří výtah z přečteného textu – uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Žák: – dokáže se zorientovat v psaném textu, vyhledává klíčová slova, stylizuje hlavní myšlenky – umí pracovat s citáty – vytvoří zpětně souvislý text z vlastních poznámek – dokáže na základě psané předlohy provést vnější i vnitřní charakteristiku literární postavy – vytvoří obsahově správný, věcný, srozumitelný, přehledný a objektivní výklad na dané téma – podchytí vnitřní vztahy mezi jevy – umí získat potřebné informace z dostupných informačních zdrojů – používá odpovídající jazykové prostředky a termíny – popíše určitou skutečnost s cílem zapůsobit na čtenářovy pocity a představy – užívá neobvyklá jazyková vyjádření – vytváří svůj osobní literární styl – umí uvažovat nad problémem, vyjádřit vlastní názor a vysvětlit svůj postoj – specifikuje odlišnosti psaného a mluveného projevu	Výtah Charakteristika literární postavy Výklad Líčení Úvaha Souhrnné poučení o slohu	OSV8: Komunikace Ch(IV): Havárie s únikem nebezpečných látek HV(III): Poslech a analýza významných prvků skladby

	– při ústním i písemném projevu respektuje zásady výstavby textu – orientuje se ve slohových postupech a slohových útvarech		
Tematický okruh: Jazyková výchova			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova – rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh – samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami – správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci – využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace – rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí – v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí – rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Žák: – popíše možnosti obohacení slovní zásoby pomocí slovtvorby a přejímání cizích slov – pracuje s různými typy slovníků – správně skloňuje a píše obecná jména přejatá a cizí vlastní jména a užívá je v textu – dokáže rozlišit slovesa podle vidu – dokáže aplikovat dosavadní znalosti pravopisu v psaném textu – pracuje s různými typy slovníků a jazykových příruček – rozpozná větu jednoduchou a souvětí – určí druhy vedlejších vět – rozliší a pojmenuje významové poměry mezi větnými členy a vedlejšími větami – určí poměry mezi hlavními větami v souvětí souřadném – správně píše a používá spojovací výrazy a interpunkční znaménka (odděluje vedlejší věty vložené do vět hlavních)	Obohacování slovní zásoby 1. Tvoření slov 2. Slova přejatá Tvarosloví 1. Skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen 2. Slovesný vid Pravopis 1. i/y v koncovkách 2. Předpony a předložky s,z,v 3. Skupiny / <i>bě,pě,vě, měl</i> Skladba 1. Věta jednoduchá a souvětí 2. Druhy vedlejších vět 3. Významové poměry mezi hlavními větami, vedlejšími větami a mezi větnými členy. 4. Spojovací výrazy a interpunkce v souvětí	OSV1: Rozvoj schopností poznávání

	– provede jazykový rozbor zadaného textu – zařadí češtinu do kontextu slovanských jazyků – rozliší spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu – převádí texty z nespisovné češtiny do spisovné a naopak	5. Jazykové rozbor Obecné výklady o českém jazyce 1. Slovanské jazyky 2. Útvary českého jazyka a jazyková kultura	MUV4: Multikulturalita Z(IV): Lidské rasy, národy a specifika Z(II): Obyvatelstvo Evropy
Tematický okruh: Literární výchova			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla – formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo – rozpozná základní rysy individuálního stylu autora – rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele – rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty – porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování – vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Žák: – uvědomuje si přínos osobnosti pro světovou, ale hlavně pro českou společnost a kulturu – popíše osobnost jako literární obraz biografické literatury faktu a biografického románu – charakterizuje hlavní rysy cestopisné literatury, její poznávací a estetickou funkci – vytvoří vlastní pohled na příkladnou rasovou snášenlivost – popíše vztah řecké a římské kultury, přínos antiky pro současnou kulturu – charakterizuje základní literární útvary a orientuje se v literárních pojmech – charakterizuje hlavní rysy rytířské literatury – popíše přínos křesťanské tradice pro evropskou literaturu – popíše hlavní rysy romantismu	Biografická literatura o významné osobnosti kultury Cestopis Báje a legendy, ústní lidová slovesnost Středověká literatura Církevní i světská Literatura romantismu	SV(II): Vlastenectví MUV1: Kulturní difference MUV3: Etnický původ D(I): Mytologie starověkých národů D(II): Utváření raně středověkých států a jejich kultura HV(III): Hudba středověku, nonartifická hudba

	– charakterizuje vybrané literární útvary – umí popsat vztahy mezi lidmi- generační konflikt, rodinné a milostné vztahy – charakterizuje vybrané literární útvary – smysluplně reprodukuje obsah přečteného textu (téma, hlavní myšlenky, obsah) – vyhledává samostatně informace v dostupných zdrojích	Společenský román a povídka Čtenářské besedy	
--	---	--	--

Předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: kvarta

Tematický okruh:		Jazyková výchova	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova – rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh – rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Žák: – zná soustavu českých hlásek – chápe spodobu znělosti – aplikuje při tvorbě vlastního jazykového projevu zásady českého pravopisu a spisovné výslovnosti – pracuje s pojmy slovo a sousloví – dokáže vytvářet slova nadřazená a podřazená – zná významové vztahy mezi pojmy synonyma, homonyma, antonyma – dokáže rozlišit nejvýznamnější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov – spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova – samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu a dalšími jazykovými příručkami – tvoří nová slova – orientuje se v různých typech výpovědi – rozeznává mluvnický a slovní zápor – rozlišuje věty jednočlenné a dvojčlenné, větné ekvivalenty – užívá větné členy ve větě – orientuje se ve složitějších souvětích – chápe vztah souřadnosti mezi jednotlivými zmnoženými větnými členy – ovládá pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché – chápe obsahovou souvislost mezi hlavními	Hláskosloví (shrnutí) Větný přízvuk Větná melodie Nauka o slovní zásobě (lexikologie) Věta jednoduchá, souvětí, větné členy (syntax)	OSV1: Rozvoj schopností poznávání HV(I–IV): Intonace a rytmus

– správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci – v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovoslovný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí – využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	věty – určuje druhy souvětí – zvládá problematiku interpunkce – rozlišuje slovní druhy – tvoří spisovné tvary slov a vhodně je užívá při komunikační situaci – pracuje s druhy podstatných jmen a určuje mluvnické kategorie jmen – identifikuje přechodníky, zařazuje slovesa do slovesných tříd – ovládá základní pravidla lexikálního, tvaroslovného a skladebného pravopisu – orientuje se v pravopisu slov přejatých – zvládá problematiku interpunkce – umí rozdělit slovanské jazyky – rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu – uvědomuje si důležitost jazykové kultury	Přehled slovních druhů a jejich funkce ve větě Komplexní jazykové rozbor Pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební Vlastní jména Obecné pojednání o jazyce	MEV2: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Tematický okruh: Komunikační a slohová výchova			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramatické i věcně spisovnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů – uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Žák: – projevuje vztah k přírodě, k místu, kde žije – využívá slova citově zabarvená – obohacuje svůj projev o základní umělecké prostředky (přirovnání, personifikace) – rozvíjí svou osobnost po stránce estetické – uvažuje logicky nad zadanými tématy – formuluje vlastní názory na aktuální problémy – zdokonaluje svůj ústní i písemný projev	Subjektivně zabarvený popis Popis uměleckého díla Úvaha Výklad	OSV8: Komunikace

– rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj – zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu – v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, non-verbálních i paralingválních prostředků řeči – odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	– tříbí komunikační dovednosti – učí se samostatně přemýšlet – učí se samostatně a kriticky myslet – zdokonaluje se v kultivovaném písemném projevu – vyjadřuje se výstižně, věcně – volí výstižně vhodné jazykové prostředky – učí se formulovat otázky na dané téma – komunikuje kultivovaně – učí se přiměřeně reagovat na danou komunikační situaci – odlišuje spisovný a nespisovný projev – užívá vhodně spisovné jazykové prostředky – přiřadí text k funkčnímu stylu	Úvaha, diskuze Diskuze Proslov Funkční styly Ukázky dle vlastního výběru	MEV1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Tematický okruh: Literární výchova			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla – formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Žák: – vyjadřuje hlavní myšlenku textu – charakterizuje literární postavu – sleduje souvislou linii příběhu, prostředí i dobu, do které bylo dílo zasazeno – přiměřeně svým znalostem užívá při hodnocení literárně teoretickou terminologii – na základě četby rozvíjí emocionální a estetické vnímání – zážitky z četby sděluje ostatním	Povídky, romány, novely – historické, protiválečné, životopisné, detektivní, literatura faktu Struktura literárního díla (námět a téma díla, lit. hrdina, kompozice) Jazyk literárního díla Literární referáty k samostatné četbě	D(IV): I. a II. světová válka OSV11: Hodnoty, postoje, praktická etika

– rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty – rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich představitele – uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře – vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	– obhájí své názory na dané dílo – hledá smysl a podstatu díla – hodnotí výběr uměleckých prostředků – dovede rozeznat literaturu hodnotnou a literaturu konzumní – obhájí svůj názor na dané dílo a doloží jej argumenty – hodnotí výběr uměleckých prostředků – prohloubí si učivo o základních literárních druzích – charakterizuje jednotlivé literární druhy – má základní představu o historické podmíněnosti látkově tematických a žánrových okruhů literatury 19. a 20. století a umí jmenovat její reprezentativní české a světové – dokáže charakterizovat literární styl všech významných literárních směrů – má přehled o představitelích české a světové literatury – prohlubuje si dovednosti při vyhledávání informací v různých katalozích, v knihovně – samostatně je umí zpracovat do útvaru referátu	Využívání slovníku, encyklopedií, internetu Besedy k samostatné četbě Aspekty umělecké literatury Poezie, próza, drama Lyrické a epické žánry Hlavní vývojová období evropské a české literatury Významné osobnosti Podobnosti a rozdílnosti literárních textů od renesance do současnosti Internet a CD-ROM jako zdroj informací Knihovna jako kulturní a literární centrum Referát	F(IV): Sluneční soustava
--	---	---	---------------------------------

5.1.2 Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** je vytvořen ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu **Anglický jazyk** je 13 hodin. Skládá se z minimální časové dotace 12 hodin a z přidělené 1 disponibilní hodiny, která je využita v primě ke sjednocení dovedností a znalostí žáků z různých základních škol. Je realizována s následující týdenní hodinovou dotací: v primě 4 hodiny, v sekundě 3 hodiny, v tercií 3 hodiny a v kvartě 3 hodiny. Jedna disponibilní hodina v primě je určena ke sjednocení jazykové úrovně žáků přicházejících ze základní školy s velmi rozdílnou úrovní znalostí.

Při výuce **anglického jazyka** jsou žáci ve třídě rozděleni do dvou skupin. Výuka probíhá většinou ve třídách nebo jazykových učebnách. Používáme různé formy práce ve skupině jako celku, dále v menších skupinkách nebo dvojicích.

Žáci odebírají anglické výukové časopisy, které zpestřují a zkvalitňují výuku **anglického jazyka** a dávají jim možnost seznámit se jednoduchými cizojazyčnými texty a jsou tak dobrou motivací ke studiu.

Podle společného evropského referenčního rámce pro jazyky směřuje vzdělávání v anglickém jazyce k dosažení úrovně A2 a poskytuje dobrý základ pro komunikaci žáka v rámci Evropy a světa. Studium anglického jazyka přispívá ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v profesním uplatnění.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Anglický jazyk** byla začleněna tato průřezová témata:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Objevujeme Evropu a svět (I): integrací do předmětu

Jsme Evropané (II): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Multikulturalita (III, IV): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Vztah člověka k prostředí (III, IV): integrací do předmětu

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (IV): integrací do předmětu

2. Výchovně a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Anglický jazyk** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovně a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- umožňujeme žákovi pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- nabízíme žákovi různé metody zaznamenávání informací důležité k organizování vlastní činnosti, tj. umožňuje žákovi různým způsobem zaznamenávat slovní zásobu, gramatické jevy atd.
- motivujeme žáka k práci s časopisy a novinami
- pomáháme žákovi operovat s jazykovou terminologií, fonetickými znaky, slovníkovými hesly

- vedeme žáka k využívání poznatků získaných o anglicky mluvících zemích v zeměpise, dějepise, občanské výchově
- vybízíme žáka k propojování probraných témat a jazykových projevů

Kompetence k řešení problémů

- vybízíme žáka ke snaze opsat myšlenky, chybí-li slovní zásoba
- necháváme žáka samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině
- zprostředkováním nejrozličnějších praktických jazykových situací vedeme žáky k adekvátním reakcím v rozličných životních situacích, ve kterých se mohou ocitnout v cizím jazykovém prostředí

Kompetence komunikativní

- vytváříme žákovi dostatek komunikačních příležitostí pro používání anglického jazyka
- prioritně se zaměřujeme na aktivní použití jazyka – používá metod dialogu, práce ve dvojicích, diskuze ve skupinách, ankety atd.
- při rozvíjení komunikace klademe důraz na správnou výslovnost, pomáháme žákovi zvyšovat úroveň samostatného ústního projevu
- organizujeme komunikativní jazykové hry tematicky orientované na probíranou látku (např. určitý gramatický jev), čímž žáka motivujeme
- zařazujeme vhodné poslechové nahrávky vedoucí k postupnému porozumění i delšího projevu a následně umožňujeme žákovi slyšené reprodukovat, přeložit, vyslovit vlastní názor týkající se slyšeného textu, argumentovat, kritizovat atd.
- zprostředkováváme žákovi přístup k DVD a video projekci zaměřené na realie anglicky mluvících zemí (např. systém školství, zdravotnictví, kulturu) a organizujeme následnou diskusi, popř. zadáváme písemné shrnutí zhlédnutého materiálu
- zadáváme zpracování kratších i delších útvarů (životopis, popis denního programu, popis osoby, místa, reklama na určitý produkt)
- pomáháme zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka k aktivní práci ve dvojici nebo ve skupině, kde žák uplatňuje své znalosti anglického jazyka
- pomáháme žákovi simulovat anglicky mluvené prostředí a různé životní situace (seznamování, orientace v neznámém prostředí atd.)
- vybízíme žáka, aby přijímal a sděloval informace v anglickém jazyce, respektoval názory druhých, obhájil své stanovisko, konstruktivně hodnotil práci druhých a oceňujeme dobré výsledky
- vytváříme situace, aby žák získával sebedůvěru a sebeuspokojení plynulým a správným vyjadřováním v anglickém jazyce

Kompetence občanské

- výukou anglického jazyka zajišťujeme praktickou výchovu evropských občanů a zodpovědných osobností
- rozvíjíme a integrujeme základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy s přihlédnutím na specifika anglo-amerického světa s porovnáním se střeoevropskou realitou.
- přiměřenými jazykovými prostředky otevíráme žákům horizonty poznání a perspektivy života v evropském i mezinárodním prostoru a seznamujeme je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje
- seznamujeme žáky s odlišnostmi státního zřízení anglicky mluvících zemí a jejich právního systému s důrazem na rozdíly mezi českým státním zřízením a angloamerickým systémem

- podporujeme vztahy k tradičním evropským hodnotám. Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zařazení a porozumění odlišným kulturám, umožňuje současně poznávání specifických rysů jednotlivých jazyků a jejich rovnocennost. Jazyka je využíváno jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání.

Kompetence pracovní

- vedeme žáka k samostatné práci se slovníky, gramatickými příručkami, k vyhledávání zadaných témat v cizojazyčných časopisech a na internetu
- vybízíme žáka k používání anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí lidského života

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: prima

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: Poslech s porozuměním – rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech – rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace Mluvení – zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných situacích – mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase – vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života Čtení s porozuměním – vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních materiálech – rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Psaní – vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného – reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: – rozezná dle intonace otázku a větu oznamovací – v návaznosti na text odhadne, zda je tvrzení správné či nikoli; přiřadí názvy kapitol – orientuje se v jednoduché turistické brožuře – porovnává výhody a nevýhody bydlení ve městě a velkoměstě – požádá o informaci a také ji jednoduše podá – komunikuje o své rodině a přátelích – debatuje o koníčcích – popíše oslavu – stručně napíše informační leták – napíše krátký vzkaz kamarádovi	Zvuková stránka jazyka: – výslovnost 3. os. j.č. sloves – výslovnost abecedy – výslovnost /ə / v 2. stupni adjektiv – větný přízvuk Grafická stránka jazyka: – použití velkých písmen – pravidla psaní sloves pro 3.os.j.č. Mluvnice: – přítomný prostý a průběhový čas – vazba there is, there are – ukazovací zájmena this/these, that/those – spojka a, ale, protože , nebo, tak – přivlastňování – modální slovesa (can – dovednost) – příslovce frekvence – rozkaz, zákaz Komunikační situace: – vyjádření žádosti o pomoc, žádosti o informace, otázka na orientaci ve městě – vyjádření co má/nemá rád – zájmy a záliby, sport – škola a školní předměty – denní režim – volný čas	VMEG2: Objevujeme Evropu a svět

[illegible]

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: tercie

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: Poslech s porozuměním – rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech – rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace Mluvení – zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných situacích – mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase – vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života Čtení s porozuměním – vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních materiálech – rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Psaní – vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného – reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: – najde informaci v jednoduchých materiálech typu jídelní lístek, popis počítačové hry, turistická příručka, jednoduché pokyny na letácích – poslouchá dialog, příběh, reklamu, rozhovor se známou osobností – porozumí výkladu průvodce – popíše denní činnost a životní styl – popíše vzhled lidí, módu a oblečení – formuluje svůj vztah k přírodě a zvířatům, popíše fotografie – porozumí rozhovoru v obchodě – vytvoří dotazník o životním stylu – napíše o člověku, kterého zná – zformuluje písemně e-mail o své třídě	Mluvnice: – přítomný čas prostý a – průběhový – výrazy s have – vyjádření: good at, bad at, interested in – minulý čas prostý a průběhový – předložky at, in, on – slovesné vazby: want, decide – try + to – rozdíl: because x so – modální slovesa – stupňování adjektiv – kvantifikátory – členy – výslovnost koncovy ed – rozlišení –ing x –ed adjektiv – vyjádření budoucího času Komunikativní dovednosti: – vyjádření názoru, určení preference – představení sebe a svého okolí, bydlení, domov – popis míst a fotografií – život lidí v Londýně – informace o Irsku – vzhled, oblečení, nakupování – ochrana životního prostředí – společnost a její problémy – slavné osobnosti	MUV4: Multikulturalita EV4: Vztah člověka k životnímu prostředí Př (III): Výživa a zdraví Př (IV): Vztah člověka a prostředí SV(I): Obec, region, země Naše vlast

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: kvarta

[illegible]

5.1.3 Vyučovací předmět: FRANCOUZSKÝ JAZYK

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Francouzský jazyk** je vytvořen ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 7 hodin. S výukou se začíná v tercii 4 hodinami týdně a pokračuje v kvartě 3 hodinami týdně. Všechny hodiny jsou přidělené z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá většinou ve třídách a jazykových učebnách, třída se dělí na skupiny.

Vzdělávání ve francouzštině vede k osvojení mluvené a psané podoby jazyka od úplných začátků až po úroveň odpovídající úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Při výuce je kladen důraz především na komunikativní schopnosti žáků – cílem výuky je schopnost žáků porozumět se francouzsky v běžných denních situacích.

Upřednostňované formy výuky ve **francouzském jazyce** jsou: skupinová a samostatná práce, práce na projektech. Využívána je práce s učebnicí (součástí jsou pracovní sešity, zvukové nahrávky s rodilými mluvčími, hry, hudba) a veškeré dostupné autentické materiály (prospekty, mapy, plány, jízdenky, francouzské noviny a časopisy, komiksy, fotografie, reprodukce výtvarných děl atd.). Nezbytnou součástí výuky francouzského jazyka je i práce s počítačem a internetem.

V hodinách francouzského jazyka se žáci rovněž seznamují s realitami frankofonních zemí, s odlišným způsobem života a jinými kulturními tradicemi v těchto zemích, což přispívá k uvědomění si vzájemné tolerance a porozumění.

Žáci se mohou každoročně zúčastnit Olympiády ve francouzské konverzaci v kategorii A1.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Francouzský jazyk** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Sebepoznání a sebepojetí (III, IV): integrací do předmětu

Poznávání lidí (III): integrací do předmětu

Komunikace (III, IV): integrace do předmětu

Hodnoty, postoje, praktická etika (III): integrace do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá (III, IV): integrace do předmětu

Objevujeme Evropu a svět (III, IV): integrace do předmětu

Multikulturní výchova

Kulturní difference (III, IV): integrace do předmětu

Multikulturalita (III, IV): integrace do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Francouzský jazyk** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- motivujeme žáka ke studiu francouzského jazyka, vysvětlujeme mu výhody komunikace ve francouzštině a rozvíjíme jeho zájem o studium
- vedeme žáka k systematické a kontinuální přípravě

- vysvětlujeme žákovi jak se orientovat v učebnici, pracovním sešitě a dvojjazyčném slovníku
- vedeme žáka k získávání informací i za pomoci médií – tisk, rozhlas, televize, internet
- pomáháme žákovi informace vyhledávat a třídit
- vedeme žáka k pochopení textů, ale i znaků, symbolů a abstraktních pojmů

Kompetence k řešení problémů

- pomáháme žákovi vnímat nesrovnalosti a problémové situace a vedeme žáka k přemýšlení o problémech a jejich příčinách
- zprostředkováváme žákovi informace nutné k řešení problému
- organizujeme diskuzi, necháváme žáky hledat různé varianty řešení
- zadáváme úkoly tak, aby žáci spolupracovali a vyjadřovali různé názory
- vedeme žáka k tomu, aby dokázal obhájit a zdůvodnit svůj postup při řešení problému
- s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

- pomáháme žákovi, aby formuloval své názory výstižně, souvisle a kultivovaně
- vybízíme žáka k vyjadřování svých zážitků, popisu událostí, snů a cílů
- klademe důraz na správnou intonaci a výslovnost
- zadáváme volnou reprodukci vyslechnutého či přečteného textu
- motivujeme žáka ke komunikaci s ostatními (skupinová, párová práce) a umožňujeme žákovi, aby naslouchal promluvám druhých lidí
- organizujeme diskuzi, vybízíme žáky, aby sami kladli otázky
- nabízíme žákovi různé druhy informačních technologií a vybízíme ho ke komunikaci s okolním světem ve francouzštině
- zadáváme zpracování různých písemných útvarů kratších (vzkaz, pozdrav, přání, pozvání, dopis, životopis) či delších (vypravování, popis...)
- zadáváme práci tak, aby žák využíval získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých žáci komunikují (práce ve skupinách) a společně pracují na vytváření pravidel týmové práce
- umožňujeme žákům spoluvytvářet kritéria hodnocení
- vytváříme příjemnou atmosféru v týmu
- sledujeme úspěšnost jednotlivých žáků a oceňujeme jejich pokrok
- vedeme žáky ke vzájemné úctě a ohleduplnosti
- vedeme žáky k tomu, aby ocenili zkušenosti druhých lidí a vzájemně spolupracovali
- zajímáme se o individuální potřeby žáka, aktivně je vnímáme
- podporujeme u žáka sebedůvěru, sebeuspokojení a sebeúctu

Kompetence občanské

- vedeme žáka k respektování přesvědčení příslušníků jiných národů a organizujeme výuku tak, aby se žák dokázal vcítit do situací lidí v jiných zemích
- vedeme žáka k odmítnutí útlaku a násilí tím, že reflektujeme aktuální společenské dění
- vybízíme žáka k respektování kulturních odlišností a vedeme ho k jejich ochraně
- zařazujeme do výuky umělecká díla a tím žáky aktivně zapojujeme do kulturního dění

Kompetence pracovní

- vedeme žáka k samostatnému plánování úkolů a postupů
- dbáme na ochranu zdraví žáka, vedeme ho k ochraně životního prostředí a hodnot
- motivujeme žáka k využití jeho znalostí v praxi
- vyžadujeme dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínu

Předmět: Francouzský jazyk
Ročník: tercie

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Poslech s porozuměním Žák – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele – rozumí slovům a jednoduchým větám – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech Mluvení Žák – se zapojí do jednoduchých rozhovorů – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného Čtení s porozuměním Žák – rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům – rozumí slovům a jednoduchým větám – rozumí krátkému jednoduchému textu Psaní Žák – vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napište jednoduché texty týkající se jeho samotného – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: – rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, logicky odhaduje neznámé výrazy, vyhledá v textu odpověď na otázku nebo vyhledá potřebnou informaci. – rozezná podle intonace otázku, větu oznamovací a rozkazovací – porozumí jednoduchému mluvenému projevu a dialogu na běžné téma (orientace ve městě, dopravní prostředky, rodina, zájmy a záliby, zdraví a výživa) přednesenému pomalu a zřetelně i s několika neznámými výrazy snadno pochopitelnými z kontextu nebo situace. – adekvátně reaguje na jednoduché pokyny a dotazy – sdělí základní údaje o sobě a své rodině, svých denních aktivitách, informuje o svém zdraví a oblíbených jídlech. – rozumí krátkým větám a jednoduchým souvětím se známými slovy, vyhledá v jednoduchém textu požadovanou informaci a odpověď na otázku – poskytne požadované informace, odpoví na jednoduché otázky a sám položí jednoduché otázky, které potřebuje – vyplní základní údaje a sobě a o své rodině do formulářů – napíše jednoduché sdělení a odpověď na sdělení, přičemž použije správné gramatické	Fonetika: Intonace věty tázací, oznamovací a rozkazovací. Vázání, rozkaz, výslovnost samohlásek, souhlásek, nosovek. Výslovnost číslovek 6,9,10,20 Abeceda. Hláskování. Znaménka ve FJ. Gramatika: Slovosled. předložky místa - Il y a. Člen určitý, neurčitý, stažený a dělivý. Časování sloves mít, být, jít, dělat, slovesa typu parler. Zájmena Y a EN. Dopravní prostředky. Číslovky základní a řadové, určování času, čas. výrazy. Hodnotící slovesa. Výrazy množství. Muž. a žen. rod příd. jmen, povolání. 2. stupeň přídavných jmen, srovnání a příslovci. Slovesa znát, chtít, říct. Přivlastňovací zájmena. Osobní zájmena on, nous (my). Otázky Kdo je to? Co je to? Kolik je hodin? Zápor – ne, nikdy, ani. Vyjádření povinnosti -je třeba,	

	struktury – zapojí se do jednoduché a pečlivě vyslovované konverzace na známé téma slovy i gesty tak, že mu je rozumět	musíte Rozkazovací způsob De-po výrazech množství Slovní zásoba a témata: Základní pravidla komunikace mezi lidmi: pozdravy, poděkování, představování se. Francie, regiony. Věci denní potřeby a domácí zvířata. Dům. Fyzický stav člověka - osobní informace – rodina, zájmy, rozvrh dne, bydlení. Zdraví – tělo, jídlo. Forma dopisu, e-mailu. Orientace ve městě, názvy městských budov. Počasí, roční období, svátky, povolání.	OSV6: Poznávání lidí OSV8: Komunikace MUV4: Multikulturalita VMEG1: Evropa a svět nás zajímá Z(III): Francie VMEG2: Objevujeme Evropu a svět MUV1: Kulturní difference OSV2: Sebepoznání a sebepojetí OSV11: Hodnoty, postoje, praktická etika Př (III): Výživa a zdraví Př (III): Orgánové soustavy
--	--	--	---

Předmět: Francouzský jazyk
Ročník: kvarta

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Poslech s porozuměním Žák – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele – rozumí slovům a jednoduchým větám – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech Mluvení Žák – se zapojí do jednoduchých rozhovorů – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného Čtení s porozuměním Žák – rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům – rozumí slovům a jednoduchým větám – rozumí krátkému jednoduchému textu Psaní Žák – vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: – rozumí hlavním výrazům a větám psaného textu na známé téma – rozliší hlavní informace v textu – formuluje ústně svůj názor na známé téma – popíše sebe a své okolí, svou rodinu a své zájmy – ústně sdělí obsahově jednoduché informace – reaguje v běžných každodenních situacích – používá osvojenou slovní zásobu a gramatické prostředky – napíše jednoduché texty o sobě, rodině, škole	Fonetika: výslovnost hlásek, rytmus, intonace a přízvuk, vázání slov a skupin, otevřenost a zavřenost samohlásek Pravopis: konvence používané ve slovnících k prezentaci výslovnosti, interpunkce písemná správnost známých slov běžně používané znaky Gramatika: podstatná jména a jejich členy, přídavná jména a příslovce, porovnání, zájmena osobní, samostatná a ukazovací, synonyma a antonyma, vyjádření přítomnosti, minulosti (passé composé, imparfait) a budoucnosti (futur proche a futur simple), základní předložkové vazby, slovosled Tematické okruhy: koníčky, zájmy, rodina, domácnost, obchody-nákupy, oblečení a móda, škola, bydlení a příroda, život ve městě a na venkově, dopravní prostředky Reálie: geografické zařazení Francie, mladí Francouzi a móda	OSV2: Sebepoznání a sebepojetí OSV8: Komunikace OSV1: Rozvoj schopností poznání VMEG2: Objevujeme Evropu a svět VMEG1: Evropa a svět nás zajímá MUV4: Multikulturalita MUV1: Kulturní diference Z(III): Obyvatelstvo Evropy

5.1.4 Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Německý jazyk** byl vytvořen ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím plánem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 7 hodin. S výukou se začíná v tercií 4 hodinami týdně a pokračuje v kvartě 3 hodinami týdně. Všechny hodiny jsou přidělené z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá ve třídách a jazykových učebnách, třída se dělí na skupiny.

Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky směřuje vzdělávání v **německém jazyce** k dosažení úrovně A1.

Ve výuce **německého jazyka** jsou upřednostňovány metody kooperativního učení, skupinové i projektové práce, ale i samostatná práce, která využívá individuální přístup jednotlivých žáků.

V hodinách je kladen důraz na komunikativní schopnost žáků, čemuž je podřízena i výuka gramatiky. Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích. Žáci rovněž poznávají odlišnosti ve způsobu života lidí v jiných zemích i jiné kulturní tradice, seznamují se s realitami německy mluvících zemí, pracují s autentickými materiály různého druhu a vyhledávají si nejdůležitější informace pomocí internetu.

Osvojování cizího jazyka snižuje u žáků jazykovou bariéru a přispívá ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v profesním uplatnění.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Německý jazyk** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Mezilidské vztahy (III, IV): integrací do předmětu, projekt: Moje rodina (III)

Komunikace (III, IV): integrací do předmětu

Výchova a myšlení v evropských globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá (IV): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Multikulturalita (III): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Vztah člověka k prostředí (IV): projekt Můj domov

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Německý jazyk** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- motivujeme žáka ke studiu německého jazyka, vzhledem ke geografické poloze ČR, vzhledem k členství v EU i s ohledem na praktické využití tohoto jazyka při studiu, popř. v budoucí profesi
- vedeme žáka k vyhledávání informací a práci s různými zdroji – doplňkové materiály, dvojazyčné slovníky, internet, časopisy...
- vedeme žáka k systematické přípravě (provázanost jednotlivých jevů)
- zprostředkováváme žákovi zvukovou i grafickou podobu jazyka (přehlásky, odlišné psaní substantiv...)
- zařazujeme běžně užívané zkratky či zkratková slova typická pro německý jazyk
- propojujeme jednotlivé vzdělávací oblasti v rámci běžných konverzačních okruhů

- vybízíme žáka k tomu, aby se nebál aktivně používat i nedokonale zvládnutý jazyk, vytváříme dostatek komunikačních příležitostí pro používání německého jazyka
- pomáháme posoudit dosažený pokrok a motivujeme žáka k dalšímu zdokonalování

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka ke vnímání problémů jako samozřejmé součásti života s přihlédnutím k problémům německy mluvících zemí
- vedeme žáka k rozpoznání a pochopení problému, vybízíme k vyjádření se a k řešení pomocí německého jazyka
- zařazujeme vzájemnou komunikaci žáků (v různě početných skupinkách) a pomáháme formulovat a vyjádřit jejich vlastní názory v cizím jazyce
- zadáváme a vyvíjíme projekty, volíme metody, při nichž docházejí žáci k objevům, řešením a závěrům sami
- umožňujeme obhajovat vlastní stanovisko žáka

Kompetence komunikativní

- učíme žáka zformulovat v německém jazyce jednoduché myšlenky a vedeme ho, aby byl schopen porozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech
- učíme žáka porozumět jednoduchému sdělení či čtenému textu, který výběrem slovní zásoby odpovídá jeho jazykové úrovni
- vedeme žáka k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích či skupinách a vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky v německém jazyce (rozhovory, dopisy, projekty)
- podporujeme u žáka aktivní práci s různými zdroji informací včetně použití technických prostředků komunikace (vyhledávání informací o německy mluvících zemích)
- vedeme žáka k využívání dovedností osvojených v německém jazyce (olympiády) a k navázání kontaktu či spolupráce (zájezdy, výměnné pobyty, projektové dny)

Kompetence sociální a personální

- motivujeme žáka k plánování skupinových aktivit
- vedeme žáka ke spolupráci ve větší či menší skupině
- vybízíme žáka přispívat svým zájmem k vytváření pravidel týmové práce
- vybízíme žáka k ohleduplnosti, úctě k ostatním i k příslušníkům jiných národů
- podporujeme u žáka snahu pomáhat slabším, učíme žáka požádat o pomoc
- organizujeme výuku tak, aby se všichni mohli zapojit do diskuze, vybízíme k respektování názorů druhých, učíme žáka přesvědčivě zformulovat svůj názor (vyjádření souhlasu či nesouhlasu)
- podporujeme žákovu zdravé sebevědomí, pomáháme žákovi k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty (ohodnocení morální)
- umožňujeme žákovi ocenit úspěchy vlastní i úspěchy ostatních

Kompetence občanské

- seznamujeme žáka s realitami německy mluvících zemí tím, že mu ukazujeme paralely i rozdíly ve fungování společenského života a politických institucí např. cestou četby tisku a sledování televizního zpravodajství
- vedeme žáka k tomu, aby byl připraven na možné kulturní rozdíly a odlišnosti v chápání některých hodnot v německy mluvících zemích
- vedeme žáka k tomu, aby chápal cizí kulturu a znal její vynikající díla
- při všech výše uvedených činnostech bereme v úvahu začlenění našich států do sjednocující se Evropy
- při dosahování těchto cílů zohledňujeme mezipředmětové vztahy k předmětům jako jsou např. zeměpis, dějepis, občanská výchova, literatura, estetická výchova

Kompetence pracovní

- kontrolujeme, zda si žák plní své pracovní povinnosti (příprava pomůcek – slovníky, mapy, časopisy...)
- vedeme žáka k zodpovědnosti za jeho pracovní výkony (domácí úkoly, projekty)
- zadáváme samostatnou práci a tak podporujeme schopnost žáka efektivně využívat získané znalosti a zkušenosti
- rozvíjíme u žáka aktivní přístup ke vzdělání a profesnímu zaměření (rozšiřování slovní zásoby dle zájmů žáka, začlenění výrazů z rakouské a švýcarské němčiny)

Předmět: Německý jazyk
Ročník: tercie

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: Poslech s porozuměním – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele – rozumí slovům a jednoduchým větám – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech Mluvení – zapojí se do jednoduchých rozhovorů – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného Čtení s porozuměním – rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům – rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům – rozumí krátkému jednoduchému textu Psaní – vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: – rozlišuje výslovnost českých a německých hlásek – podle poslechu napodobuje výslovnost a intonaci – pracuje s texty a dialogy z učebnice, složenými převážně ze známé slovní zásoby – odhaduje význam složených slov – reaguje na instrukce, které jsou zřetelné – orientuje se v obsahu jednoduchého textu – jednoduše představí sebe a členy své rodiny, vyhotoví krátké vyprávění – pojmenuje své zájmy – popíše svůj domov – stručně sdělí obsah přiměřeně obtížného textu – obměňuje jednoduché věty – zvládá základy písemného projevu – sestaví jednoduché sdělení (pozdrav, blahopřání, vzkaz) – vyplní základní údaje do formuláře – napíše jednoduchý krátký osobní dopis – rozumí jednoduchým otázkám a reaguje na ně – řeší jednoduché situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru – získává a poskytuje základní místní, časové a jiné informace – používá základní zdvořilostní fráze – vyjádří souhlas, nesouhlas, prosbu, omluvu	Zvuková a grafická stránka jazyka (německá abeceda, odlišnosti, přehlásky, slovní přízvuk, větná intonace) Mluvnice Slovesa být, mít Přítomný čas pravidelných, nepravidelných a modálních sloves Zápor Podstatná jména Člen Zájmena osobní, přivlastňovací a tázací Základní číslovky Určování času Slovosled ve větě oznamovací a v otázce Tematické okruhy Rodina, přátelé Zájmy Volný čas Bydlení Nákupy Moje třída Rozvrh hodin Povolání Prázdniny	OSV 7: Mezilidské vztahy OSV 8: Komunikace MUV 4: Multikulturalita Projekt „Formulář“ Projekt „Moje rodina“ SV(I): Rodina TV(I-IV): Pohybové činnosti Z(III): Oblasti ČR ČJ(I): Dopis

Předmět: Německý jazyk
Ročník: kvarta

Tematický okruh:			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: Poslech s porozuměním – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele – rozumí slovům a jednoduchým větám – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech Mluvení – zapojí se do jednoduchých rozhovorů – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného Čtení s porozuměním – rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům – rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům – rozumí krátkému jednoduchému textu Psaní – vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: – podle poslechu napodobuje výslovnost a intonaci jednodušších textů – popisuje a vnímá rozdíly ve výslovnosti německých a českých hlásek – pracuje s texty a dialogy z učebnice, složenými převážně ze známé slovní zásoby – správně reaguje na zadání úkolu – rozumí obsahu a dokáže rozlišit zásadní informace od informací významově nepodstatných – vyhledává informace o zemích dané jazykové oblasti (reálie) z různých zdrojů (slovníky, internet, časopisy...) – vyjadřuje svůj souhlasný i opačný postoj (souhlas, odmítnutí, emoce – libost, nelibost) – jednoduše popíše cestu, místo – popisuje své bydliště – porovnává výhody a nevýhody bydlení ve městě a na venkově – pojmenovává dny v týdnu, měsíce, roční období – popisuje události všedního dne – pojmenovává každodenní činnosti – vyjmenovává školní předměty – porovnává výhody a nevýhody jednotlivých	Zvuková a grafická stránka jazyka (německá abeceda, odlišnosti, přehlásky, slovní přízvuk, větná intonace) Mluvnice Řadové číslovky Préteritum sloves sein a haben Zápor nichts Perfektum Podmět man Předložky se 3. Pádem Nulový člen Způsobová slovesa 4. pád osobních zájmen Vazba es gibt Rozkazovací způsob Tematické okruhy Bydlení, orientace ve městě Kalendářní rok, počasí Cestování, prázdniny Koničky, volný čas, zájmy Jídelníček Lidské tělo, zdraví Oblečení a móda Party a její příprava Popis osoby Reálie	OSV7: Mezilidské vztahy OSV8: Komunikace VMEG1: Evropa a svět nás zajímá EV4: Vztah člověka k prostředí Projekty Pozvánka, blahopřání Můj domov Z(III): Oblasti ČR Z(IV): Cestovní ruch ČJ (I): Dopis SV(I): Rodina, obec, region, země

	způsobů cestování – rozlišuje časovou posloupnost událostí – popisuje kulturní rozdíly – sestaví jednoduché sdělení (pozdrav, blahopřání, vzkaz) – sdělí vlastními slovy informace z textu – zvládá základy písemného projevu – aplikuje své znalosti při psaní dopisu kamarádce (kamarádovi) – vyplní základní údaje do formuláře – napíše jednoduchý krátký osobní dopis, pozvánku, blahopřání – rozumí jednoduchým otázkám a reaguje na ně – řeší jednoduché situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru (i telefonického) – používá základní zdvořilostní fráze – získává a poskytuje základní místní, časové a jiné informace – vyjádří souhlas, nesouhlas, prosbu, omluvu – diskutuje ve dvojici (ve skupině) na dané téma a klade logické otázky dotazované osobě		
--	--	--	--

5.1.5 Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Ruský jazyk** je vytvořen ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 7 hodin. S výukou se začíná v tercií 4 hodinami týdně a pokračuje v kvartě 3 hodinami týdně. Všechny hodiny jsou přidělené z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá většinou ve třídách nebo v jazykových učebnách vybavených didaktickou technikou. **Ruský jazyk** se vyučuje ve skupinách o počtu 7-23 žáků.

Vzdělávání vede k osvojení mluvené i psané podoby jazyka od úplných začátků až po úroveň A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Cílem předmětu je osvojování si jazykových prostředků, rozšiřování slovní zásoby a rozvíjení schopností žáků porozumět se v ruském jazyce v běžných situacích.

V hodinách jsou používány různé formy výuky, jako jsou miniprojekty, skupinová a individuální práce. Při výuce je využívána práce s učebnicí, jejíž součástí je pracovní sešit, dále zvukové nahrávky, texty z časopisu „Slovo děťatům“, videonahrávky, hry, fotografie, hudební nahrávky a další dostupné autentické materiály.

Žáci mají možnost zúčastnit se školního kola v 1. kategorii konverzační soutěže v ruském jazyce.

Při výuce ruského jazyka si žáci upevňují vědomí existence odlišných kultur.

Při stanovení jednotlivých výstupů a jejich dílčích úrovní se vychází z Evropského referenčního rámce a jednotlivých deskriptorů pro danou úroveň A1.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Ruský jazyk** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Seberegulace a sebeorganizace (III, IV): integrací do předmětu (beseda, dialog)

Komunikace (III): integrací do předmětu (dialog, monolog, komunikativní situace)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá (IV): integrací do předmětu (rozšiřující cvičení a texty, dialog)

Multikulturní výchova

Multikultura (III, IV): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu ruský jazyk uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- vysvětlujeme žákovi výhody komunikace v cizím jazyce
- vedeme žáka k využívání poznatků získaných o Rusku v zeměpise, dějepise, občanské výchově
- střídáme metody učení, přičemž preferujeme dialog
- vysvětlujeme žákovi, jak používat učebnici, pracovní sešit a dvojazyčný slovník
- vedeme žáka k poznání, že kromě učebnic a výkladu učitele existují i další zdroje získávání poznatků, např. tisk, rozšiřující texty, časopis, televize, internet, rozhovor s rodilým mluvčím
- vytváříme dostatek konverzačních situací a vybízíme žáka k používání ruského jazyka na dané úrovni znalostí
- vedeme žáka ke srovnávání ruského jazyka s jazykem českým

Kompetence k řešení problémů

- v hodinách ruského jazyka motivujeme žáka k procvičování různých situací z praktického života (popis obrázků, konverzační situace, témata z každodenního života)
- při výuce reálií pomáháme žákovi hledat informace z různých pramenů a pomáháme mu vyhodnotit je
- různými aktivitami (mluvnická cvičení, konverzace, komunikativní hry, písemný projev, poslech) vedeme žáka k uvažování o problému a jeho řešení

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na správnou výslovnost, zadáváním cvičení ve formě dialogů a skupinové práce pomáháme zvyšovat úroveň samostatného ústního projevu
- vedeme žáky k jednoduché formulaci vlastních myšlenek a názorů
- využíváme jazykové hry tematicky orientované na probíranou látku (např. určitý gramatický jev), čímž studenty motivujeme
- zadáváme zpracování kratších i delších útvarů (popis denního programu nebo místa, krátké vyprávění, dopis)
- zařazujeme vhodné poslechové nahrávky a práci s časopisem vedoucí k postupnému porozumění a k rozvíjení schopnosti reprodukovat
- začleňujeme do výuky práci s obrázkem

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka ke spolupráci ve dvojici nebo ve skupině a k respektování schopností a potřeb ostatních členů kolektivu
- umožňujeme žákovi střídání rolí ve skupině (střídání rolí žáků v dialogích, různé konverzační situace)
- rozvíjíme u žáka schopnost uvědomovat si potřebu vzájemného respektu a pomoci mezi lidmi z různého jazykového prostředí
- vedeme žáka k ohleduplnosti a k úctě k druhým lidem a k příslušníkům jiných národů (Rusové, Ukrajinci, Bělorusové,...)
- učíme žáka rozlišovat různé zdvořilostní normy typické pro danou jazykovou oblast (prosba o pomoc, omluva, pozdravy,...)
- vedeme žáka k jednoduché formulaci svých názorů a učíme ho vyměňovat si je se svými vrstevníky (dialogy, formulace otázek, reakce na otázky)
- umožňuje žákovi spolupracovat na řešení zadání (práce ve dvojici nebo ve skupině)

Kompetence občanské

- zprostředkováním nejrozličnějších jazykových situací vedeme žáky k adekvátním reakcím v rozličných životních situacích, ve kterých se mohou ocitnout v cizím jazykovém prostředí
- u žáka formujeme povědomí o tradicích a kulturním a historickém dědictví Ruska
- pěstujeme u něj pozitivní vztah k uměleckým dílům (památky, muzea a galerie v Moskvě)
- vybízíme žáka ke sledování aktuálního dění v Rusku a vedeme ho ke srovnávání odlišných kultur

Kompetence pracovní

- vedeme žáka k zodpovědnosti za jeho pracovní výkony (hodnocení splnění zadání, kontrola domácích úkolů, formulace omluvy)
- motivujeme k samostatnosti při zpracování úkolů

Předmět: Ruský jazyk
Ročník: tercie

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Poslech s porozuměním Žák: – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele – rozumí slovům a jednoduchým větám – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech Mluvení Žák: – se zapojí do jednoduchých rozhovorů – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného Čtení s porozuměním Žák: – rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům – rozumí slovům a jednoduchým větám – rozumí krátkému jednoduchému textu Psaní Žák: – vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: Poslech – porozumí jednoduché a zřetelné promluvě – pochopí smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace – rozumí jednoduchým pokynům týkajících se organizace výuky Čtení – čte foneticky správně jednoduchý text – odpoví na otázku související s textem – v jednoduchém textu vyhledá informaci Ústní projev – tvoří a obměňuje jednoduché věty – dokáže jednoduše sdělit informace týkající se vlastní osoby, rodiny, školy, přátel – zapojí se do jednoduchého rozhovoru na téma rodina, volný čas, škola a divadlo Písemný projev – osvojí si základní aspekty písemné podoby jazyka – dbá na písemnou správnost – sestaví jednoduché sdělení Interaktivní řečové dovednosti – jednoduchým způsobem vyjádří souhlas, nesouhlas, poděkování, žádost, pozvání	Fonetika – přízvuk – základní fonetické jevy – intonace – redukce Pravopis – základní rozdíly mezi psanou a mluvenou podobnou slova Mluvnice – podstatná jména rodu – přivlastňovací zájmena – základní číslovky 1-12 – zápor u sloves – vyjádření mám, nachází se – minulý čas sloves – přídavná jména Témata – seznámení – rodina, zvířata – povolání – zájmy, volný čas, počasí – školní předměty a potřeby – byt a jeho vybavení Reálie – školní rok v Rusku Komunikační situace – oslovení – pozdravy, představování – seznamování	SV(I): Rodina SV(IV): Volba budoucího povolání OSV3: Seberegulace a sebeorganizace TV(I-IV): Pohybové činnosti v tělocvičně, na stadionu a v přírodě OSV8: Komunikace MUV4: Multikulturalita

Předmět: Ruský jazyk
Ročník: kvarta

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Poslech s porozuměním Žák: – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele – rozumí slovům a jednoduchým větám – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech Mluvení Žák: – se zapojí do jednoduchých rozhovorů – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného Čtení s porozuměním Žák: – rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům – rozumí slovům a jednoduchým větám – rozumí krátkému jednoduchému textu Psaní Žák: – vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: Poslech – porozumí instrukcím týkajících se organizace výuky – rozumí hlavním myšlenkám jednoduchého mluveného projevu Čtení čte foneticky správně jednoduchý text obsahující známou slovní zásobu – v textu vyhledá určitou informaci – odpoví na otázku související s textem Ústní projev – sestaví jednoduché sdělení – používá slovní zásobu týkající se probíraných tematických okruhů – zapojí se do jednoduchého rozhovoru – dbá na jazykovou správnost Písemný projev – jednoduše popíše své okolí, činnosti, zájmy – sestaví krátký dopis – sepiše základní osobní údaje – dbá na správnost písemného projevu Interaktivní řečové dovednosti – jednoduchým způsobem vyjádří možnost a nemožnost, mínění, příčinu, zákaz, souhlas a nesouhlas	Fonetika a pravopis – upevňování znalostí o fonetických a pravopisných jevech – tvrdé a měkké souhlásky – výslovnost předložkových spojení Mluvnice – skloňování podstatných jmen – zvrtná slovesa – číslovky 10 – 100, 1000 – časové údaje – časování sloves – přídavná jména – osobní zájmena – měsíce Témata – nákupy, obchody – volný čas a aktivity – všední dny, víkend – jídelníček – oblečení – povahové vlastnosti člověka – vzhled člověka Reálie – ruské pokrmy Komunikační situace – orientace ve školní budově	ČJ(I): Fonetika, výslovnost VMEG1: Evropa a svět nás zajímá OSV3: Seberegulace a sebeorganizace Z(III): Rusko Z(IV): ČR D(III): Ruská literatura 19. st. D(III): Petr I., Petrohrad MUV4: Multikulturalita

		– zápis do jazykového kurzu – orientace ve městě – co komu koupit, co komu sluší	
--	--	--	--

5.1.6 Vyučovací předmět: ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Španělský jazyk** byl vytvořen ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím plánem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 7 hodin. S výukou se začíná v tercii 4 hodinami týdně a pokračuje v kvartě 3 hodinami týdně. Všechny hodiny jsou přidělené z disponibilní časové dotace.

Výuka probíhá ve třídách a jazykových učebnách, třída se dělí na skupiny.

Vzdělávání ve **Španělském jazyce** vede k osvojení mluvené a psané podoby jazyka od úplných začátků až po úroveň odpovídající úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Při výuce je kladen důraz především na komunikativní schopnosti žáků. Cílem výuky je schopnost žáků dorozumět se španělsky v běžných denních situacích. Na škole vyučujeme *castellano*, tj. obecně spisovnou formu španělštiny.

Upřednostňované formy výuky ve španělském jazyce jsou: práce ve dvojicích, trojicích či malých skupinkách, individuální práce, práce na projektech. Při výuce je využívána práce s učebnicí (součástí jsou pracovní sešity, zvukové nahrávky s rodilými mluvčími, hry, hudba), španělský časopis pro žáky *Qué tal?* a veškeré dostupné autentické materiály (mapy, španělské noviny a časopisy, fotografie, prospekty, videonahrávky). Hodiny jsou doplněny ukázkami filmů ve španělštině a besedami s rodilými mluvčími.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Španělský jazyk** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Poznávání lidí (III): integrací do předmětu

Mezilidské vztahy (IV): integrací do předmětu,

Komunikace (III, IV): integrací do předmětu

Výchova a myšlení v evropských globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá (III, IV): integrací do předmětu

Objevujeme Evropu a svět (III): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Kulturní difference (IV): integrací do předmětu

Multikulturalita (IV): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Španělský jazyk** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- motivujeme žáka ke studiu španělského jazyka, vzhledem k členství v EU i s ohledem na praktické využití tohoto jazyka při studiu, při projektech
- vedeme žáka k systematické přípravě

- povzbuzujeme žáka k aktivnímu používání španělského jazyka
- rozvíjíme u žáka schopnost vyhledávat a získávat informace s různých zdrojů, tvořivě je zpracovávat a využívat (dílní projekty, referáty)

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k rozpoznání a pochopení problému, vybízíme žáka k vyjádření a k řešení pomocí španělského jazyka
- zadáváme práce s přiměřeně náročnými texty, v nichž žáka logicky odvozuje dosud neznámou slovní zásobu, pracuje s informacemi
- zařazujeme vzájemnou komunikaci žáků (v různě početných skupinách) a pomáháme formulovat jejich názory ve španělském jazyce

Kompetence komunikativní

- vytváříme dostatek komunikačních situací pro používání španělského jazyka
- zařazujeme vzájemnou komunikaci žáků v různě početných skupinkách (tvoření otázek, adekvátní reakce)
- vedeme žáka k využívání dovedností osvojených ve španělském jazyce a k navázání kontaktu či spolupráce (projekty, zájezdy, exkurze)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka ke spolupráci ve větší či menší skupině
- vybízíme žáka přispívat svým zájmem k vytváření pravidel týmové práce
- vybízíme žáka k ohleduplnosti, úctě k ostatním
- podporujeme u žáka snahu pomáhat slabším, učíme žáka požádat o pomoc
- organizujeme výuku tak, aby se všichni mohli zapojit do diskuse, vybízíme k respektování názorů druhých, učíme žáka přesvědčivě zformulovat svůj názor
- podporujeme žákovo zdravé sebevědomí, umožňujeme žákovi ocenit úspěchy vlastní i úspěchy ostatních

Kompetence občanské

- seznamujeme žáka s realitami španělsky mluvících zemí tím, že mu ukazujeme paralely i rozdíly ve fungování společenského života, vybízíme ke sledování dění
- vedeme žáka k tomu, aby byl připraven na možné kulturní rozdíly a odlišnosti v chápání některých hodnot ve španělsky mluvících zemích
- vedeme žáka k tomu, aby chápal cizí kulturu a znal její vynikající díla
- při dosahování těchto cílů zohledňujeme mezipředmětové vztahy k předmětům jako jsou např. zeměpis, dějepis, literatura, estetická výchova

Kompetence pracovní

- kontrolujeme, zda si žák plní své pracovní povinnosti
- vedeme žáka k zodpovědnosti za jeho pracovní výkony (domácí úkoly, projekty, referáty)
- rozvíjíme u žáka aktivní přístup ke vzdělání
- dbáme na ochranu zdraví žáka, vedeme ho k ochraně životního prostředí a hodnot

Předmět: Španělský jazyk
Ročník: tercie

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: Poslech s porozuměním – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele – rozumí slovům a jednoduchým větám – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech Mluvení – zapojí se do jednoduchých rozhovorů – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného Čtení s porozuměním – rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům – rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům – rozumí krátkému jednoduchému textu Psaní – vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: – napodobuje podle poslechu výslovnost a intonaci – vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně slova a jednoduché texty – rozezná základní rozdíly mezi evropskou a latinskoamerickou španělštinou – napodobuje podle poslechu výslovnost a intonaci – reaguje na jednoduché pokyny a dotazy, pozdraví – představí se a sdělí základní údaje o sobě a své rodině – porozumí jednoduchému mluvenému projevu na běžné téma – popíše svůj domov – pojmenovává dny v týdnu, měsíce, hodiny – popisuje události všedního dne, své zájmy – pojmenovává každodenní činnosti – napíše krátký osobní dopis – rozumí jednoduchým otázkám a reaguje na ně – informuje o svém zdraví a oblíbených jídlech – jednoduše popíše cestu, místo	Zvuková a grafická stránka jazyka (fonetická abeceda, přízvuk, výslovnost, intonace vět a základní rozdíly mezi evropskou a latinskoamerickou španělštinou) Mluvnice – přítomný čas sloves – osobní, ukazovací a přivlastňovací zájmena – rod a číslo podstatných a přídavných jmen – člen určitý a neurčitý – předložky – nepravidelná slovesa – zápor – číslovky 1-100 – sloveso <i>gustar</i> – <i>ser x estar</i> Tematické okruhy – pozdravy, poděkování – povolání – předměty ve škole, rozvrh – dny v týdnu, měsíce a určování hodin – město (orientace) – popis bytu, domu – volný čas – zdraví, lidské tělo – stravovací návyky a návštěva restaurace	OSV6: poznávání lidí OSV8: Komunikace VMEG1: Evropa a svět nás zajímá VMEG2. Objevujeme Evropu a svět Z(III): Španělsko Př(III): Výživa a zdraví ČJ(I): Dopis SV(I): Rodina, obec, region, země

Předmět: Španělský jazyk
Ročník: kvarta

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: Poslech s porozuměním – rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele – rozumí slovům a jednoduchým větám – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech Mluvení – zapojí se do jednoduchých rozhovorů – sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného – odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného Čtení s porozuměním – rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům – rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům – rozumí krátkému jednoduchému textu Psaní – vyplní základní údaje o sobě ve formuláři – napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného – stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: – napodobuje podle poslechu výslovnost a intonaci jednodušších textů – popisuje a vnímá rozdíly ve výslovnosti španělských a českých hlásek – pracuje s texty z učebnice složenými většinou ze známé slovní zásoby – vyhledává informace o zemích dané jazykové oblasti (reálie) z různých zdrojů (slovníky, časopisy, noviny, internet) – porovnává výhody a nevýhody jednotlivých způsobů cestování – popisuje události všedního dne (svátky, oslavy, návštěva kina, počasí) – pojmenovává každodenní činnosti (nakupování, sportování, cestování, užití moderních technologií) – rozumí jednoduchým otázkám a reaguje na ně – řeší jednoduché situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru – vyjádří souhlas, nesouhlas, prosbu, omluvu – zvládá základy písemného projevu a aplikuje své znalosti při psaní dopisu kamarádce, kamarádovi	Zvuková a grafická stránka jazyka (fonetická abeceda, přízvuk, výslovnost, intonace vět a základní rozdíly mezi evropskou a latinskoamerickou španělštinou) Mluvnice – <i>ser x estar x haber</i> – nepravidelná slovesa – rozšíření – předložky místa – kladný rozkazovací způsob (<i>tú</i>) – nepřízvučná zájmena – věty účelové – slovesné vazby – vazba <i>gustar/encantar</i> – vyjádření budoucnosti – minulý čas dokonavý – spojky – předložky <i>por x para</i> Tematické okruhy – nakupování, oblečení – příroda, zvířata – tradice, zvyky a svátky – cestování, dopravní prostředky – moderní technologie – adrenalinové sporty – slavné španělské osobnosti	OSV7: Mezilidské vztahy OSV8: Komunikace VMEG1: Evropa a svět nás zajímá MUV1: Kulturní difference MUV4: Multikulturalita Z(III): Obyvatelstvo Evropy Z(IV): Cestovní ruch ČJ (I): ČJ(I): Dopis SV(I): Rodina, obec, region, země

5.1.7 Vyučovací předmět: MATEMATIKA

Stupeň gymnázia: nižší stupeň osmiletého gymnázia

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Matematika** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 17 hodin. Skládá se z minimální časové dotace 15 hodin a ze 2 přidělených disponibilních hodin. Výuka matematiky je realizována s následující týdenní hodinovou dotací: prima 4 hodiny, sekunda 5 hodin, tercie 4 hodiny, kvarta 4 hodiny. Výuka v sekundě byla posílena vzhledem k důležitosti a náročnosti učiva. Při čtyřhodinové týdenní dotaci se vyučují 3 hodiny společně pro celou třídu a 1 hodina se vyučuje dělená na dvě skupiny, při pětihodinové týdenní dotaci se vyučují 4 hodiny společně pro celou třídu a 1 hodina dělená na dvě skupiny.

Výuka **matematiky** probíhá většinou ve třídách, pro zpestření výuky a při výuce tematického okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty využíváme dle rozvrhových možností školy počítačových učeben.

Matematika má svou nezastupitelnou úlohu v procesu vzdělávání. Není jen „vědou o číslech“, ale mnohem více způsobem myšlení a vnímání. Formuje mnoho osobnostních charakteristik, které jsou velmi důležité pro praktický život a profesní uplatnění každého z nás.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Matematika** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání (I, II): integrací do předmětu

Kreativita (I – IV): integrací do předmětu

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: (I – III): integrací do předmětu

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (II,IV): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Matematika** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- při procvičování jednotlivých matematických dovedností umožňujeme žákovi vybírat různé způsoby řešení a snažíme se jej dovést k nejefektivnějšímu způsobu řešení úlohy
- zařazujeme do výuky „matematické rozcvičky“
- při řešení některých úloh vedeme žáka nejprve k odhadu výsledku a následnému porovnání s přesným výsledkem
- při náročnějších numerických výpočtech vhodně využíváme kalkulačky
- klademe důraz na rozvíjení představivosti žáka, protože matematika má v tomto směru nezastupitelnou úlohu
- před zaváděním obecných pojmů žáka nejprve seznámíme s velkým počtem konkrétních příkladů a při práci s nimi jej vedeme k jejich abstrakci
- zadáváme příklady, které vyžadují dávat do souvislosti matematické dovednosti a znalosti s problémy z různých vzdělávacích oblastí
- vedeme žáka k poznání, že matematické postupy jsou potřebné i v normálním životě

Kompetence k řešení problémů

- při výuce zařazujeme v co největší míře problémové úlohy z praktického života
- povzbuzujeme žáka při hledání jiných variant řešení úloh a pokud jeho řešení nevede ke správnému výsledku, pomůžeme mu najít důvod nezdaru
- při řešení mnoha úloh vedeme žáka k využívání vhodného náčrtku a následné úvaze nad ním
- při řešení slovních úloh dbáme na rozbor problému, následné matematické zformulování problému, provádíme zkoušku, zda získaný výsledek vyhovuje všem podmínkám slovní úlohy, a na závěr na přesnou odpověď úlohy
- při řešení úloh necháváme žákovi dostatek času a prostoru, nenutíme jej k rychlým a zbrklým řešením
- využíváme ve výuce matematických a logických her, hádanek, matematických křížovek, rébusů atd.
- nabízíme žákovi účast na různých matematických soutěžích (MO, Pythagoriáda, Matematický klokan)

Kompetence komunikativní

- při řešení úloh pomáháme žákovi vyhledávat informace z různých zdrojů, klademe důraz na práci s matematickými tabulkami
- při vyučování vytvoříme žákovi prostor pro vyjadřování - dbáme na kultivovaný a srozumitelný ústní i písemný projev
- vedeme žáka k pozornému čtení textu úloh se správným zápisem zadání a k matematickému zjednodušení reálných situací pomocí matematických zápisů
- zařazujeme úlohy s grafy, diagramy, tabulkami a jednoduchým technickými výkresy a učíme žáka přečíst v nich zachycené údaje
- učíme žáka správně argumentovat, zdůvodnit svá řešení a oponovat jinému výsledku

Kompetence sociální a personální

- podporujeme vhodnou vzájemnou pomoc při řešení úloh
- posilujeme u žáka získávání sebedůvěry ve své matematické schopnosti (především při práci s chybou a zadáváním úloh přiměřených žakovým dovednostem a schopnostem)
- oceňujeme snahu žáka diskutovat o řešení úlohy a vhodně korigujeme nesprávné představy
- v hodinách matematiky usilujeme o pracovní atmosféru, aby žák nepřijímal předkládané poznatky pasivně, ale kriticky o nich přemýšlel a zvažoval jejich reálnost a pravdivost
- učíme žáka trpělivosti a pečlivosti, které jsou při řešení některých matematických úloh nezbytné

Kompetence občanské

- vedeme žáky k poznání, že matematika je vědou, která nám umožňuje pochopit přírodní a společenské zákony, a zařazujeme proto úlohy z různých oblastí života

Kompetence pracovní

- vedeme žáka ke správnému používání rýsovacích potřeb a péči o ně
- podporujeme vhodné využívání i dalších učebních pomůcek (kalkulátor, počítač, matematické tabulky, modely těles atd.)
- nabízíme projekty, ve kterých se žák bude učit zvládat různé pracovní činnosti a řešit úlohy z praktického života
- zadáváme úlohy, k jejichž řešení musí žák využít svých praktických dovedností (např. změřit údaje, práce s měřítkem mapy atd.)

Předmět: Matematika
Ročník: prima

Tematický okruh:		Číslo a proměnná	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu – zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účinně využívá kalkulátor – modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Žák: – porovnává desetinná čísla – z paměti násobí a dělí desetinná čísla deseti, stem, tisícem – písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla – rozlišuje kladné a záporné hodnoty čísel – zobrazuje celé číslo na číselné ose – porovnává a uspořádává celá čísla – určuje opačné číslo k celému číslu – provádí všechny operace s celými čísly – užívá a převádí jednotky délky, hmotnosti, obsahu, objemu a času – zaokrouhluje desetinná čísla na daný řád – provádí odhad a kontrolu výsledků výpočtů s desetinnými čísly – účelně využívá kalkulátor při počítání s desetinnými čísly – používá pojmy násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé a liché číslo, společný dělitel, společný násobek, čísla soudělná a nesoudělná – rozlišuje prvočíslo a číslo složené – rozloží složené číslo na součin prvočísel – rozhoduje, zda je dané číslo násobkem určitého čísla, dělitelné určitým číslem na základě znaků dělitelnosti	Desetinná čísla, číselná osa Rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě Početní operace s desetinnými čísly Vlastnosti početních výkonů s desetinnými čísly Celá čísla Číselná osa Čísla navzájem opačná Početní operace s celými čísly Jednotky délky, hmotnosti, obsahu, objemu a času Zaokrouhlování desetinných čísel Dělitelnost Násobek, dělitel, prvočíslo a číslo složené, čísla sudá a lichá, čísla soudělná a nesoudělná Společný násobek a dělitel Znaky dělitelnosti	OSV I: Rozvoj schopností poznávání F (I): Měření délky, objemu a hmotnosti F(I-II,IV): Zpracování výsledků měření Ch(II-IV): Měření objemu a hmotnosti TV(I-IV): Měření výkonů – atletika

– analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	– určí (nejmenší) společný násobek a (největší) společný dělitel skupiny čísel – užívá znalostí o desetinných číslech v úlohách z praxe – užívá početní výkony s celými čísly v praxi – řeší slovní úlohy na užití celých čísel – řeší praktické problémové úlohy využitím dělitelnosti	Desetinná čísla Celá čísla Dělitelnost	OSV10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Tematický okruh: Geometrie v rovině a v prostoru			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních geometrických útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku – charakterizuje a třídí základní rovinné útvary – načrtne a sestrojí rovinné útvary – určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	Žák: – charakterizuje vzájemnou polohu tří bodů v rovině, dvou přímek v rovině – rozlišuje totožnost, kolmost a rovnoběžnost dvou přímek – ověří, že daným bodem lze vést k dané přímce právě jednu rovnoběžku a právě jednu kolmici – používá s porozuměním pojmy bod, přímka, polopřímka, úsečka (rozlišuje mezi pojmy přímka a úsečka) a určí je – používá pojem úhel a polorovina – intuitivně využívá pojem shodnosti geometrických útvarů, rozpozná osově a středově souměrné útvary – načrtne a sestrojí přímku, úsečku, polopřímku, rovnoběžku, kolmici – sestrojí úhel dané velikosti – přenáší daný úhel ke zvolené polopřímce – používá pojem velikost úhlu, určí velikost úhlu (ve stupňové míře) – rozlišuje úhel pravý, přímý, ostrý, tupý; vedlejší	Přímka, úsečka Vzájemná poloha bodů, přímek Trojúhelník, rovnoběžník Vnější a vnitřní úhly v trojúhelníku Úhel a polorovina, druhy úhlů	F(II): Přímočarý pohyb Z(I): Planeta Země F(IV): Odraz světla

— načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové a středové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar — určuje a charakterizuje základní prostorové útvary(tělesa), analyzuje jejich vlastnosti — odhaduje a vypočítá objem a povrch těles — načrtne a sestrojí síť základních těles — načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině — analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	a vrcholové úhly, souhlasné a střídavé úhly – sčítá a odčítá úhly a jejich velikosti (ve stupňové míře i graficky) – porovnává úhly – vysvětlí pojmy vzor-obraz – rozhodne, zda je útvar středově či osově souměrný – znázorní v osové a středové souměrnosti přímku, bod, trojúhelník a kružnici – sestrojí osu úsečky a úhlu a zná jejich vlastnosti – rozlišuje pojmy rovina a prostor – rozlišuje krychli a kvádr, s porozuměním používá pojmy pro popis těles – převádí jednotky obsahu a objemu – vypočítá a odhaduje povrch a objem krychle a kvádrů – stanoví povrch a objem těles složených z krychlí – načrtne a sestrojí síť krychle a kvádrů – načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádrů – aplikuje uvedené znalosti na jednoduché úlohy z praxe	Shodnost Osová a středová souměrnost Osa úsečky Základní tělesa (kvádr, krychle) Objem a povrch kvádrů a krychle Objem tělesa v krychlové síti, jednotky objemu Objem a povrch krychle a kvádrů Stěnová a tělesová úhlopříčka Tělesa složená z krychlí – jejich objem a povrch Síť krychle a kvádrů Volné rovnoběžné promítání	Př(IV): Nerosty a horniny F(III): Zobrazení zrcadly VV(I-IV): Souměrnost a výtvarné slohy VV(I-IV): Využití souměrností v praktických cvičeních F(I): Měření objemu Projekt „Můj pokojíček“ VV(I-IV): Zobrazování těles v prostoru
Tematický okruh: Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:

Žák: – užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací – řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Žák: – řeší jednoduché číselné řady v oboru přirozených a desetinných čísel – určí objem a povrch nepravidelných těles složených z krychlí	Dělitelnost Desetinná čísla Objem a povrch kvádru a krychle	OSV5: Kreativita
--	---	---	------------------

Předmět: Matematika
Ročník: sekunda

Tematický okruh: Číslo a proměnná			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu – zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor – užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	Žák: – používá různé způsoby zápisu racionálního čísla – navrhuje, který způsob zápisu je pro danou situaci nejlepší – převádí zlomek na desetinné číslo a naopak – zobrazuje racionální čísla v obou formách na číselné ose – porovnává a uspořádává racionální čísla v obou formách – upravuje zlomky krácením a rozšiřováním – převádí zlomek na smíšené číslo a naopak – pracuje s nepravým zlomkem a smíšeným číslem – určuje číslo převrácené – provádí všechny početní operace se zlomky – upravuje složené zlomky na zlomky jednoduché – zaokrouhluje a provádí odhady, účelně využívá kalkulátor při počítání s procenty – ovládá kalkulátor při počítání s celými čísly – rozlišuje pojmy celek a část celku – názorně zobrazuje části celku – rozděluje celek na části pomocí zlomků, desetinných čísel i poměrem – porovnává dvě veličiny poměrem – zvětšuje (zmenšuje) danou hodnotu v daném poměru – upravuje poměr – řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru	Racionální číslo Zlomek, desetinné číslo Číselná osa Porovnávání zlomků Úpravy zlomků Smíšené číslo Převrácené číslo Početní operace se zlomky Složený zlomek Procenta Celá čísla Zlomky, desetinná čísla, poměr Poměr, úměra	Př(IV): Vývoj Země a organismů F(II): Hydraulické zařízení OSV1: Rozvoj schopností poznávání Ch(II): Směsi, roztoky, chemické rovnice Z(I): Mapy

– řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) – řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů – analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	– vyjadřuje části celku pomocí procent (promile) – vypočítá zpaměti 1% jako část celku – vypočítá 50%, 25%, 20%, 10%, 5% bez přechodu přes 1% – určuje, kolik procent (promile) je daná část z daného celku – určuje, jak velkou část daného celku tvoří daný počet procent (promile) – určuje celek z dané části a z daného počtu procent (promile) – řeší aplikační úlohy na procenta – řeší jednoduché příklady na výpočet úroků – využívá dané měřítko při zhotovování jednoduchých plánů a čtení map – užívá zlomky při řešení jednoduchých úloh z praxe – řeší aplikační úlohy na procenta	Celek, část celku Procento, promile Základ, procentová část, počet procent Procenta Jednoduché úrokování Měřítko mapy Racionální čísla Procenta	F(I-IV): Řešení úloh SV(IV): Stát a hospodářství Ch(III): Roztoky Ch(IV): Příprava roztoků TV(III,IV): % úspěšnosti pokusů Z(IV): Společenské a hospodářské prostředí OSV10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Tematický okruh: Závislosti, vztahy a práce s daty			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data – určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti – vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	Žák: – vytváří a čte jednoduché grafy – rozhoduje, zda je daná závislost přímá nebo nepřímá úměrnost a své tvrzení zdůvodňuje – sestavuje tabulku přímé a nepřímé úměrnosti – vyznačuje bod s danými souřadnicemi v pravoúhlé soustavě souřadnic – určuje souřadnice bodu vyznačeného v pravoúhlé soustavě souřadnic – sestavuje graf přímé a nepřímé úměrnosti	Přímá a nepřímá úměrnost Tabulky Pravoúhlá soustava souřadnic Grafy funkcí Trojčlenka	MEV1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Z(I): Informační zdroje F(II): Grafické řešení úloh o pohybu Př(IV): Základy obecné ekologie Inf(III): Excel F(I-IV): Závislosti veličin

– matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	– řeší úlohy z praxe s využitím přímé a nepřímé úměrnosti, využívá trojčlenku – v reálných situacích rozlišuje přímou a nepřímou úměrnost		CH(III): Řešení chemických rovnic
Tematický okruh: Geometrie v rovině a v prostoru			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou mat. symboliku – charakterizuje a třídí základní rovinné útvary – určuje velikost úhlu měřením a výpočtem – odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů – načrtne a sestrojí rovinné útvary	Žák: – rozlišuje pojem rovina a prostor – rozlišuje rovinné a prostorové útvary – zná vlastnosti výšek, těžnic a středních příček trojúhelníků – třídí a popisuje trojúhelníky a rovnoběžníky – rozlišuje jednotlivé druhy trojúhelníku a odvozuje jejich vlastnosti – rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků a odvozuje jejich vlastnosti – rozlišuje jednotlivé druhy lichoběžníků a odvozuje jejich vlastnosti – určí velikosti vnějších i vnitřních úhlů v trojúhelníku – vypočítává ze známé velikosti dvou vnitřních úhlů trojúhelníku velikost jeho třetího vnitřního úhlu – vypočítá vnitřní úhly v rovnoběžníku, lichoběžníku a prav. n-úhelníku – odhaduje a vypočítá obsah a obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, lichoběžníku a rovnoběžníku pomocí vzorců – načrtne a sestrojí základní typy trojúhelníků – sestrojí osy vnitřních úhlů v trojúhelníku – sestrojí výšky v trojúhelníku a jejich průsečík – sestrojí těžnice a těžiště trojúhelníku	Výšky, těžnice a střední příčky v trojúhelníku Trojúhelník Rovnoběžník Lichoběžník Úhly v trojúhelníku Úhly ve čtyřúhelníku Obvody a obsahy základních geometrických útvarů	

– užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků – načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar – určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti – odhaduje a vypočítá objem a povrch těles – načrtne a sestrojí síť základních těles – načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině – analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	– sestrojuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku – sestrojuje trojúhelníky s využitím vět sss, sus, usu – sestrojuje rovnoběžníky a lichoběžníky v jednoduchých případech – rozhoduje o shodnosti trojúhelníků na základě vět o shodnosti (sss, sus, usu) – používá věty o shodnosti trojúhelníků k řešení úloh i ke konstrukci trojúhelníků – určuje středově a osově souměrné n-úhelníky – určuje osu souměrnosti a střed souměrnosti u souměrných n-úhelníků – určuje základní typy a vlastnosti hranolů – počítá objemy a povrchy hranolů – sestrojuje síť hranolů – načrtne obrazy jednoduchých hranolů ve volném rovnoběžném promítání – řeší praktické příklady na povrch a objem hranolů	Věty o shodnosti trojúhelníků Středová a osová souměrnost Hranoly Objem hranolů Hranoly Volné rovnoběžné promítání	VV(I-IV): Souměrnost a výtvarné slohy VV(I-IV): Využití souměrností v praktických cvičeních Př(IV): Nerosty a horniny VV(I-IV): Zobrazování těles v prostoru
Tematický okruh: Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – užívá logickou úvahu a komunikační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací – řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Žák: – řeší jednoduché číselné řady s racionálními čísly – využívá svých získaných znalostí a dovedností při řešení úloh z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Číselné řady	OSV5: Kreativita

Předmět: Matematika
Ročník: tercie

Tematický okruh: Číslo a proměnná			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu – zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor – matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Žák: – odhaduje a určuje početně druhou a třetí mocninu libovolného čísla – rozumí pojmu druhá a třetí odmocnina a určuje ji pomocí kalkulátoru a tabulek – využívá jednotek obsahu a objemu při výpočtech – určuje mocniny s přirozeným mocnitelem – provádí základní početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem – zapisuje číslo v desítkové soustavě ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$ – účelně využívá kalkulátor při počítání s mocninami a odmocninami – účelně využívá kalkulátor při řešení lineárních rovnic – určuje hodnotu číselného výrazu – chápe pojem proměnná – dosazuje do výrazu s proměnnými a počítá hodnotu výrazu – na základě slovního textu sestaví výraz s proměnnou a určí hodnotu výrazu pro danou proměnnou – na konkrétních mnohočlenech s jednou proměnnou aplikuje pojmy člen, koeficient, stupeň mnohočlenu, hodnota mnohočlenu – provádí základní početní operace s mnohočleny a výsledky zapisuje v co nejstručnějším (a přehledném) tvaru	Druhá a třetí mocnina Druhá a třetí odmocnina Aplikační úlohy na druhou a třetí mocninu a odmocninu Mocniny s přirozeným mocnitelem Mocniny a odmocniny Lineární rovnice Číselný výraz Proměnná Výraz s proměnnou Mnohočlen Operace s mnohočleny	F(IV): Sluneční soustava Z(I): Vesmír F(III): Teplo přijaté a odevzdané

– formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav – analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	– chápe zápis rovnosti – chápe pojem neznámá a kořen rovnice – využívá ekvivalentní úpravy při řešení rovnic – vyjadřuje neznámou ze vzorce – používá rovnice při řešení slovních úloh – na základě slovního textu sestaví výraz s proměnnou a určí hodnotu výrazu pro danou proměnnou – používá rovnice při řešení slovních úloh	Rovnost Lineární rovnice Slovní úlohy řešené lineární rovnicí Výraz s proměnnou Slovní úlohy řešené lineární rovnicí	F(I-IV): Výpočet neznámé veličiny Př(IV): Fyzikální vlastnosti nerostů OSV10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Tematický okruh: Geometrie v rovině a v prostoru			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku – charakterizuje a třídí základní rovinné útvary – odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů – využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Žák: – rozlišuje strany v pravoúhlém trojúhelníku a používá je při řešení úloh – zná Pythagorovu větu – řeší úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty – využívá matematickou symboliku v postupech konstrukčních úloh – definuje a využívá polohové vztahy přímka – kružnice, kružnice – kružnice – definuje pojmy kruh, kružnice, poloměr, průměr, půlkruh, výseč, úseč, mezikružní – vypočítá délku kružnice a obsah kruhu – chápe pojem množina všech bodů dané vlastnosti a využívá ho při řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh – využívá poznatků o Thaletově kružnici při řešení konstrukčních úloh	Pythagorova věta Konstrukční úlohy Kruh, kružnice Kruh, kružnice Kruh, kružnice Množiny všech bodů dané vlastnosti, jednoduché konstrukční úlohy Thaletova kružnice	F(II): Skládání sil D(I): Starověké Řecko F(II): Pohyb přímočarý

– načrtne a sestrojí rovinné útvary	– řeší konstrukční úlohy s trojúhelníky, čtyřúhelníky a s kružnicemi	Konstrukce trojúhelníků, čtyřúhelníků a kružnic	
– analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	– analyzuje a řeší aplikační úlohy pomocí Pythagorovy věty	Pythagorova věta	
Tematický okruh: Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Žák: – řeší problémové úlohy	Mocniny a odmocniny, výrazy, lineární rovnice, Pythagorova věta, konstrukční úlohy	OSV5: Kreativita

Předmět: Matematika
Ročník: kvarta

Tematický okruh: Číslo a proměnná			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – matematizuje jednoduché reálné situace s použitím proměnných, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkání – formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Žák: – rozkládá výrazy na součin pomocí vytýkání – užívá vzorce $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, $a^2 - b^2$ ke zjednodušení výrazů – počítá s lomenými výrazy a používá dovednosti získané při práci se zlomky – určuje podmínky, za kterých má lomený výraz smysl – upravuje lomené výrazy krácením – provádí sčítání, odčítání, násobení a dělení lomených výrazů – převede složený lomený výraz na násobení dvou lomených výrazů – řeší soustavy rovnic (metodou sčítací a dosazovací) – provede převedení řešení soustavy rovnic na řešení jedné lineární rovnice – používá soustav rovnic k řešení slovních úloh – pomocí ekvivalentních úprav řeší rovnici s neznámou ve jmenovateli – řeší slovní úlohy pomocí rovnice s neznámou ve jmenovateli	Úpravy mnohočlenů Vzorce pro umocňování dvojčlenu a pro rozklad dvojčlenu Lomený výraz Rovnice Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými Rovnice s neznámou ve jmenovateli	F(II): Hydraulické zařízení
Tematický okruh: Závislosti, vztahy a práce s daty			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Žák: – provádí statistické šetření, vyhledává a třídí informace a vyvozuje závěry	Statistický soubor, jednotka, znak, četnost	SV(IV): Stát a hospodářství F(I-III): Zpracování výsledků

– porovnává soubory dat – vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem – matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	– určuje aritmetický průměr, medián, modus a rozumí jejich významu – vytváří a čte diagramy – provádí statistické šetření, vyhledává a třídí informace a vyvozuje závěry – určuje aritmetický průměr, medián, modus a rozumí jejich významu – vytváří a čte diagramy – rozpozná funkci jako závislost proměnných, rozezná funkční vztah od jiných vztahů – pozná funkci z tabulky i z grafu – pomocí grafu určuje definiční obor a obor hodnot funkce – danému prvku definičního oboru přiřazuje hodnotu funkce – lineární funkci určuje předpisem, grafem i tabulkou – z předpisu i grafu určuje, kdy je lineární funkce rostoucí, klesající, konstantní – rozezná přímou úměrnost jako speciální typ lineární funkce – pozná kvadratickou funkci – sestrojuje graf nejjednodušší kvadratické funkce – vysvětlí pojem absolutní hodnota a určuje ji pomocí číselné osy – přečte z grafů z praktického života hodnoty závislých i nezávislých veličin – pomocí grafů zakresluje závislosti různých veličin z praktického života	Aritmetický průměr, medián, modus Diagramy Statistický soubor, jednotka, znak, četnost Aritmetický průměr, medián, modus Diagramy Funkce Soustava souřadnic Funkce jako závislost Vlastnosti funkce Lineární funkce Kvadratická funkce Absolutní hodnota Grafy	měření Inf(I-III): Zpracování informací, Excel Z(IV) MEV1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení F(IV): Střídavý proud F(IV): V-A charakteristika diody Inf(II): Excel
Tematický okruh: Geometrie v rovině a v prostoru			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:

Žák: – určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti – odhaduje a vypočítá objem a povrch těles – načrtne a sestrojí síť základních těles – načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině – užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků – analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Žák: – určuje základní typy rotačních těles a jejich vlastnosti – odhaduje a počítá povrchy a objemy válce, jehlanu, kužele, koule – rozezná tělesa podle jejich sítí, sestrojí síť válce, jehlanu, kužele – načrtává rotační tělesa ve volném rovnoběžném promítání – rozezná podobné útvary v rovině – určuje a používá poměr podobnosti – sestrojí rovinný útvar podobný danému – užívá poměr podobnost při práci s plány a mapami – užívá goniometrické funkce ostrého úhlu při řešení pravoúhlého trojúhelníku – aplikuje goniometrické funkce při výpočtech objemů a povrchů těles a při řešení úloh z praxe – užívá své poznatky a dovednosti z podobnosti při řešení úloh z praktického života	Prostorové útvary Válec, jehlan, kužel, koule Volné rovnoběžné promítání Podobnost rovinných útvarů Goniometrické funkce	Př(IV): Nerosty a horniny VV(I-IV): Zobrazování těles v prostoru F(II): Rovnováha na páce a kladce VV(I-IV): Zmenšování a zvětšování proporcí objektů
Tematický okruh: Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých matematických a vzdělávacích oblastí	Žák: – užívá logickou úvahu při řešení problémových úloh	Prostorové a rovinné útvary	OSV5: Kreativita

5.1.8 Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Informatika** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie a tematického okruhu Využití digitálních technologií ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu **Informatika** činí 4 hodiny. Skládá se z 1 hodiny minimální časové dotace stanovené RVP ZV, z 1 hodiny přidělené tematickému okruhu Využití digitálních technologií a ze 2 disponibilních hodin.

Vyučovací předmět **Informatika** je realizován s následující týdenní hodinovou dotací: 1 hodina v každém ročníku nižšího stupně gymnázia. Výuka probíhá v odborných počítačových učebnách, žáci třídy jsou rozděleni do dvou přibližně stejných skupin.

Informatika je předmět, který mimo jiné učí žáky vyhledávat a zpracovávat informace. Tím vytváří teoretické i praktické kompetence pro práci s informacemi ve většině ostatních vzdělávacích oblastí.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Informatika** byla začleněna tato průřezová témata:

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (I – III): integrací do předmětu

Tvorba mediálního sdělení (I – IV): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Informatika** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- učíme žáka chápat úlohu informačních technologií jako prostředku k sebevzdělání
- vedeme žáka k tomu, aby uměl vyhledávat informace v nejrůznějších informačních zdrojích.
- pomáháme žákovi posuzovat a rozlišovat kvalitu informací
- motivujeme žáka k poznání, že při práci s PC je důležitá samostatná a často i experimentální práce
- vedeme žáka k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci vypracováním vhodně volených úkolů. Pomáháme utvářet pocit potřeby dalšího sebevzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k tomu, aby samostatně řešil problémy při práci s hardwarem i softwarem
- učíme žáka chápat a uplatňovat základní principy algoritmizace
- zdůrazňujeme význam použití počítačů jako prostředku k ulehčení a urychlení práce, protože postup řešení problémů je snadno opakovatelný a aplikovatelný na analogické problémy
- vedeme žáka k praktickému používání svých poznámek. Učíme žáka posuzovat vlastní pokroky v učení
- učíme žáka kombinovat možnost použití nápovědy v aplikačních programech s vyhledáváním informací na internetu a v odborné literatuře při řešení zadaných úkolů

Kompetence komunikativní

- učíme žáka formulovat zvolený postup a objasňovat jej spolužákům

- učitel vybízí ke spolupráci žáků a podporuje ji zadáváním vhodných příkladů. Žák reaguje na návrh řešení problému a vysvětluje svou cestu. Své řešení kombinuje s navrženým, spolupracuje na vytvoření nejlepšího postupu.
- zařazujeme práci s různými typy paměťových médií, pracujeme s různými typy záznamů textu, obrazu, videa, hudby atd.
- učíme žáka využívat moderní informační a komunikační technologie
- vysvětlujeme žákovi principy a specifika elektronické komunikace včetně možností jejího zneužití
- učíme žáka se vyjadřovat pomocí správné terminologie, využívat zkratky z angličtiny i běžně používanou odbornou symboliku
- učíme žáka využívat moderní informační a komunikační technologie
- vysvětlujeme žákovi principy a specifika elektronické komunikace včetně možností jejího zneužití

Kompetence sociální a personální

- učíme žáka využívat týmovou práci při řešení problémů
- vedeme žáka k tomu, aby si při týmové práci uvědomoval specifika osobností v kolektivu a dovedl je využít ke společnému prospěchu
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování, která jsou formulována v provozním řádu počítačových učeben a školní počítačové síť
- žáka vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování v učebnách výpočetní techniky, na jejichž formulaci se sám aktivně podílí
- pomáháme žákovi vyhodnotit vlastní negativní jednání a vedeme jej k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

Kompetence občanské

- vedeme žáka k respektování autorského práva při používání softwaru
- vedeme žáka k dodržování zásad netikety při práci v počítačové síti
- upozorňujeme žáka na nutnost ochrany osobních údajů (uživ jméno, heslo, ...)
- při práci s informačními zdroji upozorňujeme žáka na relativnost objektivity těchto zdrojů

Kompetence pracovní

- učíme žáka efektivně používat informační technologie (HW i SW)
- připomínáme specifika práce s moderními komunikačními prostředky včetně možného zneužití (viry, spyware, ...)
- vedeme žáka k tomu, aby dokázal využít informační technologie jako pomocníka při volbě profesní orientace, vyžadujeme, aby žák dodržoval při práci zásady hygieny a bezpečnosti práce

Předmět: Informatika
Ročník: prima

Tematický okruh: Základy práce s počítačem			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie – respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	Žák: – pojmenuje základní části počítače – využívá základní principy funkce počítače a vstupních a výstupních zařízení – orientuje se v základních postupech práce s operačním systémem – dbá na dodržování pravidel bezpečnosti při práci s VT	Hardware, rozdělení a funkce Operační systém, práce se složkami a soubory Řád počítačové učebny, zásady práce v počítačové síti	
Tematický okruh: Vyhledávání informací a komunikace			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	Žák: – ovládá základy práce s internetem a e-mailem – se orientuje při vyhledávání informací na internetu – posuzuje kvalitu a objektivnost vyhledávaných informací	Služby internetu: www a e-mail Vyhledávací portály Elektronická pošta – základy Netiketa	D(I): Uchovávání informací dříve a dnes Z(I): Zdroje geografických informací na webu MEV1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Tematický okruh: Zpracování a využití informací			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	Žák: – používá základní funkce textového a grafického editoru – zpracovává získané informace do formy jednoduchých dokumentů	Textové procesory, formát písma a odstavce, práce se schránkou, vložení grafických prvků	MEV6: Tvorba mediálního sdělení M(IV): Statistika

– uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem – pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví – používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji – zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální podobě	– dodržuje typografická a estetická pravidla při práci s textem a obrazem – si uvědomuje základní pravidla ochrany autorských práv	Grafické editory, rozdělení, práce s bitmapovým editorem Druhy softwaru, nebezpečí internetu	
---	---	--	--

Předmět: Informatika
Ročník: sekunda

Tematický okruh: Vyhledávání informací a komunikace			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	Žák: – si uvědomuje výhody práce v počítačové síti – dodržuje principy komunikace v síti – nepodceňuje nebezpečí související s prací v počítačové síti	Počítačové sítě, Internet Komunikace v počítačové síti	MEV1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Tematický okruh: Zpracování a využití informací			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací – uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem – používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji – zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální podobě	Žák: – chápe principy práce s daty včetně jejich uložení a přenosu – zvládá složitější úlohy při zpracování textových a grafických dokumentů – vytváří jednoduché prezentace	Datová media, komprimace Pokročilé funkce textového procesoru – číslování, tabulky Základy práce s vektorovým grafickým editorem Tvorba jednoduché prezentace	Z(IV): Aplikovaná geografie MEV6: Tvorba mediálního sdělení

Předmět: Informatika
Ročník: tercie

Tematický okruh: Vyhledávání informací a komunikace			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	Žák: – nepodceňuje nebezpečí související s prací v počítačové síti a na Internetu – vytváří jednoduché webové stránky	Viry a další škodlivý software, ochrana proti nim HTML, editory pro vytváření webových stránek	MEV1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Tematický okruh: Zpracování a využití informací			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací – uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem – pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví – používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji – zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální podobě	Žák: – používá základní funkce tabulkového procesoru – zvládá složitější úlohy při zpracování textových a grafických dokumentů	Tabulkový procesor – tabulky, vzorce, grafy Spolupráce mezi aplikacemi, vkládání objektů	F(II, III): Grafické řešení úloh M(II): Přímá a nepřímá úměrnost, grafy funkcí M(IV): Statistika M(IV): Funkce a jejich grafy Z(IV): Aplikovaná geografie MEV 6 - Tvorba mediálního sdělení

Předmět: Informatika
Ročník: kvarta

Tematický okruh: Zpracování a využití informací			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací – používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji – zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální podobě	Žák: – používá základní funkce tabulkového procesoru – využívá základní algoritmické přístupy a dodržuje pravidla formálního jazyka pro řešení problémů	Tabulkový procesor - rozšíření Základy algoritmizace a programování v jednoduchém programovacím jazyku	F(II, III): Grafické řešení úloh M(II): Přímá a nepřímá úměrnost, grafy funkcí M(IV): Statistika M(IV): Funkce a jejich grafy
Tematický okruh: Využití digitálních technologií			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky – propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení – pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava – ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením – dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	Žák: – rozlišuje principy analogového a digitálního zpracování a uložení dat – používá digitální fotoaparát a videokameru – zpracovává a upravuje digitální fotografie a video záznam na počítači – rozlišuje principy metalického a bezdrátového přenosu dat – dodržuje zásady bezpečné práce s digitální technikou	Analogové a digitální zpracování dat a jejich přenos Digitální fotografie a její úpravy Digitální záznam obrazu videokamerou a jeho zpracování Bezdrátové technologie Mobilní služby	F(II): Siloměr Z(I): Mapování Z(IV): Aplikovaná geografie MEV 6 - Tvorba mediálního sdělení

5.1.9 Vyučovací předmět: DĚJEPIS

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Dějepis** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Dějepis ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 8 hodin. Je realizována s týdenní hodinovou dotací 2 hodiny v každém ročníku nižšího stupně gymnázia.

Výuka probíhá ve třídách, až na výjimečné případy, jako jsou dějepisné exkurze apod. Výuka se realizuje s celou třídou (není dělena na skupiny).

Výuka **dějepisu** seznamuje žáky s historickými událostmi od pravěku po novověk, s důrazem na pochopení souvislostí mezi jevy a událostmi. Nedílnou součástí práce se studenty jsou diskuze o aktuálních problémech současného dění v politice, event. v hospodářství a kultuře. Práce s historickým materiálem se neomezuje na zkoumání jevů politických, ale učitel se věnuje též přiblížení denních reálií člověka v minulých dobách.

Důležitou součástí práce ve vyučovacím předmětu **Dějepis** je charakteristika kulturního pozadí historických epoch a období, s důrazem na názorné ukázky (obrázky).

Součástí práce v předmětu **dějepis** jsou referáty žáků.

Učitel věnuje pozornost práci s učebnicí, popř. dalšími materiály, přičemž za jejich nedílnou součást považuje kromě textu též vyobrazení, mapky, schémata, grafy apod. Požadavek názornosti výuky se realizuje používáním map a obrazových tabulí, s přiměřeně častým promítáním dokumentárních výukových filmů.

Frontální výuka není převažující metodou výuky v předmětu **Dějepis**.

Jednou z možností jak pracovat s nadanými žáky je doporučit jim účast ve školním kole Dějepisné olympiády.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Dějepis** byla začleněna tato průřezová témata:

Výchova demokratického občana

Občan, občanská společnost a stát (IV): integrací do předmětu

Principy demokracie jako formy vlády a způsob rozhodování (I): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá (III): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Ekosystémy (II): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **dějepis** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- žáka učíme znát nejdůležitější odborné termíny historické vědy a užívat jich při práci s učivem i při sledování jevů kolem sebe
- žáka vedeme ho k tomu, aby osvojené informace využíval v procesu učení a v praktickém, zvláště občanském životě
- žákovi pomáháme najít pozitivní vztah k učení se společenským vědám, aby pochopil jejich smysl a specifika; vedeme ho k pochopení nutnosti celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- žáka připravujeme k vnímání problémových situací v dějinách, k rozpoznání problémů, k pochopení jejich příčiny na základě vlastních i cizích mínění a informací
- ukazujeme žákovi jak ověřit prakticky správnost řešení problémů s každodenní realitou, aby se naučil osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných i nových problémových situací

Kompetence komunikativní

- žáka učíme formulovat a vyjadřovat myšlenky a názory uspořádaně, učíme ho srozumitelnému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- vedeme ho k akceptování odlišných názorů a pochopení nutnosti diskuze a umění argumentace; učíme ho rozumět např. vyprávěním pamětníků nebo promluvám politiků, jazyku a stylu novinových článků a zpravodajství dalších médií
- učíme ho rozumět všem učebním a snadnějším odborným textům, číst v mapě, vyhodnotit jednoduché statistiky nebo grafy, jež ilustrují reálné jevy v okolí a psané texty; učíme ho rozumět vyobrazením, která ilustrují historické skutečnosti

Kompetence sociální a personální

- žákovi nabízíme možnost zapojit se do kolektivních činností na projektech
- žáka učíme chápat potřebu přiměřené a kultivované diskuze, přičemž respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si jiní lidé myslí, co říkají a jak jednají; žák odliší diskusi od mediální exhibice

Kompetence občanské

- žákovi přibližujeme problémy lidí v minulých dobách, takže je poučen o životě jedince i kolektivů v konkrétních historických dobách, zná jejich kulturu duchovní i materiální
- učíme ho rozeznávat vynikající činy od prázdných gest, znát a chápat jednání osobností i velkých kolektivů ve vypjatých okamžicích dějin
- přibližujeme myšlenku nutnosti života v pospolitosti a potřebu vzájemné pomoci v ní, a tím také znát důvody vzniku morálních zásad a zákonů
- učíme žáka znát vynikající památky umění domácího i světového umění, přičemž jejich sledování je u něj spojeno s duchovním a estetickým prožitkem
- seznamujeme ho s tradicemi národa, takže je si vědom sounáležitosti s národem, přičemž odmítá vypjatý nacionalismus, rasismus, xenofobii a podobné extrémní ideologie
- vedeme ke schopnosti spojit poznatky z přírodních a společenských věd při úvahách o tzv. environmentální problematice, takže si je vědom komplikovanosti této otázky a ví, že drsné zásahy do přírodního prostředí procházejí celými dějinami lidstva
- vedeme k pochopení vzniku a úlohy náboženství v životě lidí, takže je poučen o pozitivní i negativní roli náboženství v dějinách; uvědomuje si roli náboženského fanatismu

Kompetence pracovní

- žáka učíme kvalifikovaně používat odborné knihy a časopisy vč. využívání odkazů, obrazových příloh, rejstříků apod.
- objasňujeme mu způsoby historikovy práce, ať už práce v terénu nebo práce s archivními a jinými materiály
- učíme ho znát význam práce v dějinách jako nezbytné podmínky vzestupu lidské civilizace
- vedeme ho k poznání úlohy práce a různých profesí v dějinách, takže dokáže učinit podložená rozhodnutí o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření

Předmět: Dějepis
Ročník: prima

Tematický okruh: Člověk v dějinách			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků – uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány – orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Žák: – chápe smysl historické vědy a její místo v systému společenských věd – ví k čemu je archiv a co se v něm uchovává – umí zakreslit události na časovou osu	Význam zkoumání dějin Získávání informací o dějinách Historické prameny; historický čas a prostor Pomocné vědy historické Práce historika a archeologa Dějinné epochy, historické mezníky	HV(III): Hudba pravěku Př(IV): Paleontologie (PT) Př(III): Vývoj člověka
Tematický okruh: Počátky lidské společnosti			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu – objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	Žák: – představí si přírodní prostředí vzdálených předchůdců člověka a cesty rozšíření člověka po kontinentech – pochopí složitost boje o přežití v přírodních prostředích různých částí světa – popíše základní pracovní postupy při výrobě nástrojů a obdělávání půdy – chápe vliv zemědělství a metalurgie na majetkovou diferenciaci a vznik válek	Člověk a lidská společnost v pravěku Antropogeneze Paleolit Mezolit Neolit Eneolit	Z(IV): Lidské rasy, národy a jejich specifika Př(III): Názory na vznik člověka Ch(III): Kovy a nekovy

– uveďte příklady archeologických kultur na našem území	– najde na mapě významná archeologická naleziště – vysvětlí vznik a vývoj náboženských představ a jejich nutnost pro přežití lidských komunit		
Tematický okruh: Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací – uveďte nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví – demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislosti s judaismem – porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	Žák: – chápe postupnou přeměnu života zemědělců a vývoj ke státu – chápe fungování států a činnost jednotlivých institucí – chápe instituci společenské diferenciace a její vznik a fungování /vč. instituce otroctví/ – pozná na obrázcích známé památky starých civilizací – pochopí fenomén antické demokracie a její fungování – uvědomí si odlišnost athénské a spartského státu – chápe rozdíl mezi demokratickým a despotickým zřízením a mezi přímou a nepřímou demokracií	Starověká Mezopotámie Starověký Egypt Starověká Indie Starověká Čína Starověká Palestina Starověké Řecko Starověký Řím	ČJ(I): Písmo a mytologie starých národů VV(I-IV): Dějiny umění F(II): Archimédův zákon Ch(II): Složení atomu M(III): Významní řečníci Z(I): Glóbus, mapa, planeta Země VDO4: Principy demokracie jako formy vlády a způsob rozhodování SV(III): Stát a právo

Předmět: Dějepis
Ročník: sekunda

Křesťanství a středověká Evropa			
Tematický okruh:			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států – porovná základní rysy západoevropské, byzantské a islámské kulturní oblasti – objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech – vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám – ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Žák: – se orientuje v novém etnickém obraze Evropy – chápe význam křesťanství a islámu pro vytváření raně středověkých států – popíše vznik a vývoj jednotlivých raně středověkých států – dokáže srovnat hlavní rysy západoevropské, byzantské a islámské kulturní oblasti – popíše vznik a vývoj Velkomoravské říše a českého státu a vysvětlí jejich postavení v rámci Evropy – popíše a vysvětlí proměny středověké krajiny, vznik měst a jejich význam – vysvětlí podstatu boje o investituru – popíše a vysvětlí příčiny a důsledky křížových výprav – popíše další vývoj českého státu, příčiny a důsledky husitství – popíše hlavní rysy románského a gotického umění a vzdělanosti – zhodnotí a vysvětlí další změny na mapě středověké Evropy	Nový etnický obraz Evropy Křesťanství a islám v raně středověkých státech Utváření a vývoj raně středověkých států v Evropě. Arabové Velká Morava Český stát za Přemyslovců Románský sloh a vzdělanost v Čechách Vnitřní a vnější kolonizace Vznik měst a universit Středověká vzdělanost Gotické umění v Čechách Boj o investituru Křížové výpravy Evropa v pozdním středověku Tataři, Turci a jejich výboje Arabové	Z(II): Evropa ČJ(II): Kroniky, pověsti, legendy VV(I-IV): Románský sloh Z(III): ČR Z(IV): Městská sídla VV(I-IV): Gotika Z(II): Evropa

Tematický okruh: Objevy a dobývání. Počátky nové doby.			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky – vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život – popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky – objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie – objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky – na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus – rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	Žák: – popíše charakteristické rysy renesančního umění – uvědomí si rozporuplnost tzv. husitského období v našich dějinách – chápe hospodářské a společenské změny v Evropě, popíše příčiny a důsledky zeměpisných objevů – zhodnotí změny související s nástup Habsburků na český trůn – popíše vývoj evropských států v 15. - 18. století a vysvětlí příčiny mocenských konfliktů – popíše příčiny, průběh a důsledky třicetileté války s přihlédnutím k českým zemím – vysvětlí myšlenky humanismu a reformace, odkaz husitství a protireformace – chápe rozdíl mezi absolutistickou a konstituční monarchií – popíše charakteristické rysy barokní kultury, uvede příklady – vysvětlí hlavní myšlenky osvícenství a zhodnotí jeho využití v mocenské praxi	Renesance Husitské války Království dvojího lidu Zámořské objevy Počátky dobývání světa Civilizace Asie, Afriky a Ameriky Český stát a ostatní Evropa v 15. - 18. století Reformace a protireformace Třicetiletá válka a její dopad na rozložení sil v Evropě Rekatolizace Počátky parlamentarismu v Anglii Baroko Osvícenství	HV(III, IV): Renesanční hudba VV(I-IV): Umění renesance Z(II): Obyvatelstvo Asie, Ameriky a Evropy EV1: Ekosystémy Z(II): Evropa Z(III): ČR F(II): Newtonovy pohybové zákony HV(IV): Hudba baroka VV(I-IV): Výtvarné umění baroka

Předmět: Dějepis
Ročník: tercie

Tematický okruh:		Modernizace společnosti	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti – objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé – na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy – porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	Žák: – popíše osvícenství jako ideologii, jež byla realizována jako politika v praxi – vysvětlí změny v ekonomice a jejich vztah k proměnám ve společnosti – vysvětlí americkou revoluci jako úspěšnou realizaci osvícenských ideálů – popíše vývoj uměleckých směrů jako odraz reality vznikající na společenskou objednávku – vysvětlí vliv francouzské revoluce a napoleonských válek na destrukci feudální stavovské a vytvoření občanské společnosti, dočasnost restauračního úsilí po vídeňském kongresu – na mapě ukáže nové uspořádání Evropy – vysvětlí podstatu nově vzniklých ideologií, vyloží rozdíly mezi nimi, důvody jejich vzniku – definuje národní obrození jako projev vytváření moderního národa a probuzení nacionalismu v souvislosti s širším evropským vývojem	Osvícenství Osvícenský absolutismus v Evropě a v českých zemích Průmyslová a zemědělská revoluce, vznik průmyslové společnosti, vývoj Spojeného království Americká revoluce, vznik USA Doznívání rokoka, klasicismus a romantismus Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět Reakce po vídeňském kongresu a rozvoj revolučního a národně osvobozovacího hnutí v Evropě, emancipační hnutí v Latinské Americe Vznik nových ideologií a politických proudů: nacionalismus, konzervatismus, liberalismus a další Vznik moderního českého národa – české národní obrození Úsilí Němců a Italů o vytvoření jednotných států, národů habsburské říše o rovnoprávnost, Poláků a národů osmanské říše o samostatnost	HV(IV): Hudební klasicismus VV(IV): Klasicismus F(III): Tepelné motory Z(IV): Světová prům. výroba, Hlavní hospodářské oblasti světa Z(III): Regionální geografie Evropy Z(III): Regiony Ameriky FJ(III, IV): Francie Z(II): Regiony Evropy HV(IV): Český romantismus, Světový romantismus Z(III): Regiony Evropy HV(IV): Národní operní školy

– charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích – vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií	– popíše revoluci 1848/1849 jako reakci na neudržitelnost poměrů po vídeňském kongresu, která smetla brzdu rozvoje občanské a industriální společnosti, nenaplnila však úsilí nacionální – vznik jednotného Německa a Itálie vysvětlí jako naplnění nacionálních tendencí revolucí shora, jež přivedla na evropskou scénu nové mocnosti usilující o své místo na slunci – popíše podstatu rakousko-uherského dualismu, chápe ho jako promarněnou šanci ke komplexnímu řešení nacionální otázky v habsburské říši – vysvětlí občanskou válku v USA jako součást demokratizačního procesu, jenž urychlil nástup USA mezi velmoci – vysvětlí rozdíl mezi absolutismem metternichovským a bachovským, srovná s konstitučním vývojem v šedesátých letech, popíše ekonomický, společenský a kulturní vývoj – popíše realismus v umění jako odraz společenského vývoje, popíše jeho znaky – na mapě ukáže územní a mocenské zájmy velmocí v Evropě i v koloniální sféře, vysvětlí důsledky nerovnoměrného ekonomického vývoje včetně dělnického hnutí, růst rozporů mezi velmocemi vedoucí k utváření vojenských bloků – vysvětlí pasivní a aktivní politiku českých politiků, souvislost vzniku četných politických stran včetně dělnického hnutí se změnami ve struktuře společnosti, ekonomickou emancipací české buržoazie a českého národa uvnitř habsburské říše	Revoluce 1848/1849 v Evropě a v habsburské říši Vznik jednotného Německa a Itálie Vznik Rakousko-Uherska Občanská válka v USA Vývoj v českých zemích Industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka, kulturní vývoj ve znamení realismu Dotváření koloniálních impérií, soupeření mezi velmocemi, vznik vojenských bloků Nerovnoměrný ekonomický vývoj v Evropě a ve světě, druhá průmyslová revoluce Vývoj v českých zemích do první světové války	Z(II): Regiony Evropy Z(II): Regiony Evropy Z(II): Regiony Evropy Z(II): Regiony Ameriky Z(III): ČR Z(III): Světová prům. výroba F(IV): Elektrický proud SV(IV): Hospodaření, majetek, vlastnictví VMEG1: Evropa a svět nás zajímá VV(I-IV): Výtvarné směry
---	--	--	---

	– definuje a v praxi rozpozná moderní historické slohy, vnímá je jako součást širšího evropského vývoje a jejich mnohost a pestrost jako odraz doby přelomu století a rozvoje plurality ve společnosti – popíše příčiny a záminku války, válčící strany a jejich cíle, na mapě ukáže fronty a hlavní bojiště, uvede použité zbraně, vysvětlí příčiny vítězství Dohody	Česká kultura v kontextu moderních uměleckých směrů První světová válka	Z(IV): Politická mapa současného světa
--	--	---	---

Předmět: Dějepis
Ročník: kvarta

Tematický okruh:		Moderní doba	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky – rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů – charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu – na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv – zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní	Žák: – poukáže na rozpor mezi překotným technickým rozvojem za války a zneužitelností této techniky v boji proti lidem samotným ve XX. i XXI. století – popíše základní principy fungování demokratického systému na příkladech států a dokáže upozornit na nedostatky. – vysvětlí okolnosti vzniku Československa jako výsledek touhy po svobodě národa a osobní svobodě jedince – popíše ekonomické a politické příčiny vzniku totalitních ideologií – vysvětlí společné principy totalitní společnosti a tyto umí doložit na konkrétních příkladech – odhalí zhoubnost ideologií založených na omezování občanských a lidských práv – popíše příčiny, průběh a důsledky 2. sv. války – dokáže na základě vývoje v Německu 30. a 40. let poukázat na kořeny a dopad zvrácených ideologií postavených na liché premise nadřazenosti určitého národa – na mapě dokáže popsat územní vývoj Československa, vysvětlí politický, ekonomický a kulturní vývoj Československa	Zbraně a technologie v 1. světové válce Zbraně a technologie ve 2. světové válce Zbraně a technologie současnosti Poválečné uspořádání světa Versailleský systém Vznik Československa Vývoj Československa za 1. a 2. republiky Hospodářská krize 1929-32 Rusko a vznik SSSR Vnik fašismu v Itálii Vznik a vývoj nacismu v Německu 2. světová válka Norimberské zákony Holokaust Československý odboj za 2. sv. války	ČJ(IV): Obraz války v literatuře 20. století F(III): Jaderná energie F(III): Jaderná energie Z(IV): Politic. mapa současného světa VDO2: Občan, občanská společnost a stát Z(III): ČR Z(III): Světové hospodářství Z(II): Regiony Evropy ČJ(IV): Obraz války v literatuře 20. století

prostředí	– představí Československo jako stát podporující hodnoty demokracie a humanismu		
Tematický okruh: Rozdělený a integrující se svět			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků – vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce – posoudí postavení rozvojových zemí – prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Žák: – představí na základě poválečné situace příčiny vzniku studené války a bipolárního světa – uvede příklady politického, vojenského a ekonomického soupeření velmocenských bloků – srovná kulturní rozdíly západní a východní civilizace, poukáže na výsledky vědeckotechnického rozvoje – charakterizuje vývoj v Československu v kontextu s evropským a světovým vývojem v letech 1945-1948, v období totalitní vlády a po pádu komunistického režimu – uvede příčiny a popíše průběh integračního procesu euroatlantické i sovětské zóny – vysvětlí celosvětové změny po rozpadu východního bloku – na základě aktivního zájmu o současné dění popíše ohniska napětí jako potenciální místa vzniku nových konfliktů – analyzuje příčiny problémů a dramatického vývoje třetího světa – uvědomí si přítomnost terorismus jako nového fenoménu ohrožující politickou stabilitu a bezpečnost lidí – umí, s využitím poznatků z jiných předmětů, charakterizovat základní globální problémy lidstva a jejich řešení	Studená válka Věda a kultura 2. pol. XX. století Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989 Československo po roce 1989 Vznik České republiky Hospodářské, politické a vojenské organizace velmocenských bloků Rozpad východního bloku a SSSR Novodobé konflikty a ohniska napětí Boj proti terorismu Dekolonizace Konflikty třetího světa Globalizace	VV(I-IV): Výtvarné umění SV(III): Člověk, stát a právo Z(IV): Světové hospodářství, Politic. mapa současného světa SV(IV): Majetek, vlastnictví Z(III): Regiony Asie Z(IV): Světový terorismus Př(IV): Vztah člověka a prostředí Z(IV): Globalizace

5.1.10 Vyučovací předmět: SPOLEČENSKÉ VĚDY

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. *Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:*

Vyučovací předmět **Společenské vědy** naplňuje převážnou část očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Výchova k občanství ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a tematického okruhu Svět práce ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 6 hodin. Skládá se z hodin přidělených vzdělávací oblasti Člověk a společnost, z hodin přidělených tematickému okruhu Svět práce ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, z hodin přidělených vzdělávacímu oboru Výchova ke zdraví a z disponibilních hodin (viz Poznámky ke školnímu učebnímu plánu).

Výuka **Společenských věd** je realizována s následující týdenní hodinovou dotací: v primě 2 hodiny, v sekundě 1 hodina, v tercii 1 hodina a v kvartě 2 hodiny.

Výuka předmětu probíhá většinou ve třídách, popř. v učebnách, kde je k dispozici audiovizuální technika, PC apod. pro práci na projektech či seminárních pracích. Výuka probíhá vždy s celou třídou. V předmětu **Společenské vědy** upřednostňujeme výuku prostřednictvím skupinové práce, hraní rolí, návštěv různých institucí, besed s významnými osobnostmi apod.

Předmět **Společenské vědy** směřuje k postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků. Utváří a rozvíjí způsobilost žáků k mravně odpovědnému jednání, formuje u žáků vědomí mravní odpovědnosti za vlastní život a další životní dráhu, za důsledky svého rozhodování, za kvalitu svěřené práce, mezilidských vztahů a životního prostředí. Otevírá cestu k sebepoznávání a k přijímání pozitivních životních hodnot.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Společenské vědy** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání (I – II): integrací do předmětu

Sebepoznání a sebepojetí (I – III): integrací do předmětu

Seberegulace a sebeorganizace (III): integrací do předmětu

Psychohygiena (I, III): integrací do předmětu

Poznávání lidí (I, II, IV): integrací do předmětu

Mezilidské vztahy (II): integrací do předmětu

Komunikace (III): integrací do předmětu

Kooperace a kompetice (IV): integrací do předmětu

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (III): integrací do předmětu

Hodnoty, postoje, praktická etika (III): integrací do předmětu

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola (II – IV): integrací do předmětu

Občan, občanská společnost a stát (I – IV): integrací do předmětu

Formy participace občanů v politickém životě (II, III): integrací do předmětu

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (II, III): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Kulturní difference (II – IV): integrací do předmětu

Lidské vztahy (II, III): integrací do předmětu

Etnický původ (II – IV): integrací do předmětu

Multikulturalita (III): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Vztah člověka k prostředí (III): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu společenské vědy uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- žákovi nabízíme možnosti vyhledávat informace na internetu, v odborné literatuře, časopisech, v učebních textech a následně s těmito informacemi pracovat a zároveň žáka motivovat v ochotě věnovat se dalšímu studiu
- žáka vybízíme k propojování různých témat z jiných předmětů, k hodnocení různých společenských jevů a nalézat v nich souvislosti
- žáka vedeme ke schopnosti vnímat společenské vědy pozitivně, k pochopení nutnosti celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- při výuce vedeme žáka k využívání vlastních vědomostí a zkušeností, motivujeme jej konkrétními příklady a situacemi ze společenského dění, využíváme k tomu rozličné zdroje, např. mediální prostředky
- pomáháme žákům v jejich snaze řešit (za)dané modelové situace originálním způsobem, povzbuzujeme je v jejich tvořivé práci a hledání, korigujeme jejich úsilí a vyvozujeme společně závěry
- předkládáme náměty a ukázky ze současného života i z minulosti, zajímavosti a zkušenosti jednotlivců i různých skupin a společenství, filozofů, politiků, vědců, představitelů kultury i tzv. obyčejných lidí, umožňujeme žákům vlastní autoprojekci, vedeme žáky k posouzení a nesouzení

Kompetence komunikativní

- vedeme ho ke kultivovanému projevu písemnému i ústnímu
- žáka vedeme k naslouchání druhých a k vhodné reakci na ně
- učíme ho účinně se zapojovat do diskuze, vyslovovat svůj názor a adekvátně argumentovat
- žáka podporujeme ve využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- při vzdělávání hojně využíváme práce ve skupinách, simulace rolí, řízené diskuze
- umožňujeme žákovi střídání rolí v rámci pracovní skupiny
- v kapitolách o uspořádání státu a národnostních menšinách učíme žáka chápat pozitivní význam společenské různorodosti a nutnost soudržnosti ve společnosti
- vytváříme situace, kdy žák může pocítovat sounáležitost s místem, kde žije, se svou zemí a se světem
- vedeme žáka k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, národnostních skupin i různých společenství
- učíme ho chápat rozdíly mezi hodnotovými systémy různých náboženství nebo etnických skupin a respektovat je
- v kapitolách psychologie utváříme u žáka pozitivní vztahy k opačnému pohlaví, vedeme ho k pochopení odlišností mezi pohlavími a jejich respektování
- podporujeme schopnost rozpoznat antisociální jednání, postavit se proti němu, popřípadě požádat o pomoc u příslušných osob a institucí
- učíme žáka odhalit výskyt diskriminačního chování a jednání
- při výuce vývojové psychologie vedeme žáka k pochopení specifík jednotlivých životních období a rovněž k poznání úskalí složitého období dospívání, umožňujeme mu vyjádření vlastních zmatků spojených s pubertou

Kompetence občanské

- motivujeme žáka, aby si vážil druhých lidí, vedeme ho k tomu, aby druhým lidem poskytl prostor pro vyjádření jejich názorů, postojů a přesvědčení, učíme ho, aby je následně respektoval
- učíme ho porozumět vnitřním hodnotám druhých lidí a tolerovat je
- vedeme žáka, aby chápal nutnost existence morálních a právních norem, aby rozuměl a dokázal objasnit jejich podstatu a význam, motivujeme ho, aby normy přijal do vědomí a jednal v souladu s nimi
- vedeme žáka k tomu, si byl vědom svých práv a povinností ve škole, motivujeme žáky, aby si v kolektivu třídy stanovili svá závazná morální pravidla, tato pak respektovali a dodržovali
- u žáka formujeme vědomí a poznávání našich tradic, kulturního a historického dědictví prostřednictvím tematicky zaměřených exkurzí, výstav a přednášek, využíváme mezipředmětové vztahy

Kompetence pracovní

- vytváříme podmínky pro adaptaci žáka na nové pracovní podmínky (skupinové práce, projektové vyučování, prezentace)
- podporujeme u žáka samostatnost při zpracování úkolů dle stanoveného postupu (PC, knihovna)
- vedeme žáka ke kritickému přístupu k výsledkům, kterých dosáhl, učíme ho stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce s ohledem na jeho další profesní zaměření (olympiády, SOČ, projekty)
- v rámci projektů a seminárních prací pomáháme žákovi řešit úlohy z praktického života, (práce s informacemi a materiály z úřadu práce, městského úřadu, bankovních ústavů a dalších organizací)

Vzdělávací obor: Výchova k občanství

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Žák

- 1) objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- 2) rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- 3) zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
- 4) zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají
- 5) kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- 6) zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu
- 7) uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- 8) objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- 9) rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
- 10) posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Žák

- 11) objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- 12) posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- 13) rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- 14) popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Žák

- 15) rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- 16) sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
- 17) na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
- 18) vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít

- 19) uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- 20) na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- 21) rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- 22) rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Žák

- 23) rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- 24) rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- 25) objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- 26) vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- 27) přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu
- 28) objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- 29) provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
- 30) dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování
- 31) rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- 32) rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- 33) diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Vzdělávací obor: Výchova ke zdraví

Žák

- 34) respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
- 35) vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- 36) vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- 37) posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví

- 38) usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- 39) vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- 40) dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- 41) uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- 42) projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- 43) samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- 44) respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- 45) uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- 46) vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- 47) projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
- 48) uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Vzdělávací obor: Člověk a svět práce

SVĚT PRÁCE

Žák

- 49) orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- 50) posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- 51) využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- 52) prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Předmět: Společenské vědy
Ročník: prima

Tematický okruh:		Člověk ve společnosti	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 2) 3) 4) 6) 7)	Žák: – vyjmenuje a popíše státní symboly – popíše, k čemu slouží, kdy a jak se používají – svými slovy vyjádří, co pro něho znamená pojem domov, vlast, vlastenectví – respektuje ostatní národy, jejich kulturu, zvláštnosti, tradice a přijímá jejich projevy bez posměšků – všímá si životního prostředí v obci, popíše nedostatky a navrhuje řešení – zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají – zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu – uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné nehody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Státní symboly ČR Žiji ve státě Žiji v Evropě a ve světě Naše obec Čas svátků Člověk jako tvor společenský Konflikt a jeho řešení	OSV1: Rozvoj schopností poznávání Z (III): Geografie ČR
Tematický okruh:		Člověk, stát a právo	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 23) 24)	Žák: – jednoduchým způsobem popíše, co si představuje pod pojmem demokracie, anarchie – vlastními slovy vysvětlí, proč se státní moc dělí do tří složek – vyjmenuje složky státní moci ČR a jejich orgány – jednoduše popíše jejich funkci	Právní základy státu Státní správa a samospráva	VDO2: Občan, občanská společnost a stát

25)	– uveďte, které instituce se podílejí na správě obce – objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	Stát	
Tematický okruh: Výchova ke zdraví			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
34)	– prokáže schopnost vytváření pozitivních podmínek soužití dětí mezi sebou, vzájemné tolerance v jednání, schopnost vyjadřovat se ke vztahům	Život mezi lidmi	OSV1: Rozvoj schopností poznávání OSV2: Sebepoznání a sebepojetí OSV6: Poznávání lidí VV(I-IV): Osobní postoj v komunikaci
35) + 36)	– umí vyjádřit svůj názor a pocity týkající se určitých zvyklostí rodiny – dokáže jednat a vytvářet podmínky k vzájemnému soužití dětí, rodičů a prarodičů v rodině	Život v rodině	
37)	– posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní zodpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Když se pravidla nerespektují	
38)	– usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	OSV4: Psychohygiena
39) + 42)	– umí zdůraznit pozitiva a negativa životního stylu a lidí pro zachování zdraví – má odmítavý postoj k nedodržování zdravého životního stylu a hledá souvislosti s možným vznikem nemocí		CH (IV): Návykové látky
43)	– prokáže vzájemnou toleranci mezi pohlavími – umí zdůraznit negativa drogových závislostí, hledat možná řešení a zdůvodnit, v čem je to škodlivé pro člověka – je schopen vyhledat informace spojené s drogovými závislostmi a vyhledat odbornou pomoc		

44)	– rozpozná nebezpečí různého charakteru	Dopravní výchova	
45)	– uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu		
	– jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných		
47)	– dokáže poskytnout základní první pomoc		
	– projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc		

Předmět: Společenské vědy
Ročník: sekunda

Tematický okruh:		Člověk ve společnosti	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 2)	– jednoduše vysvětlí pojem nacionalismus a rozdíl mezi ním a vlastenectvím – uvede příklady jejich projevů a na konkrétním jednání v současnosti nebo historii – vysvětlí, čím může být nacionalismus nebezpečný – uvede příklady přírodních a kulturních zajímavostí ČR – má vlastenecké cítění, zajímá se o osud země, chce přispět k jeho rozvoji – uvede možnosti, jak se podílet na životě ve společnosti, obci – respektuje ostatní národy, jejich kulturu, zvláštnosti, tradice a přijímá jejich projevy bez posměšků	Vlastenectví	VDO1: Občanská společnost a škola VDO2: Občan, občanská společnost, stát Př (IV): Vztah člověka a prostředí, ochrana ŽP
4)	– uvede příklady kulturních institucí – vysvětlí, co kulturní instituce nabízejí – uvede kulturní instituce své obce a okolí – rozliší základní druhy umění – vybírá si z nich a svůj výběr zdůvodní – vysvětlí, proč jej zajímá právě to	Kulturní bohatství Kultura a umění	D (III): Nacionalismus 19.-20. století OSV1: Rozvoj schopností poznávání
5)	– vysvětlí, co jsou to média, mediální sdělení – uvede příklad, jak nás média ovlivňují – objasní nebezpečí působení masmédií, masové kultury a reklamy na člověka	Kultura a umění Společenská a kulturní zařízení	ČJ (III): Významné osobnosti kultury Z (IV): Rasy, národy Z (III): Obyvatelstvo ČR MUV 1: Kulturní diference MUV 2: Lidské vztahy
7)	– jedná podle pravidel slušného chování – dodržuje pravidla dialogu, naslouchá druhému, vhodně reaguje – argumentuje, vysvětlí, obhajuje svůj názor – uvede možnosti řešení konfliktu a nenásilně je užívá – sděluje a srozumitelně formuluje svůj názor	Masová kultura Masmédia	MUV 1: Kulturní diference
		Život ve společnosti Život ve škole Pravidla chování	MUV 2: Lidské vztahy VV (I-IV): Osobní postoj v komunikaci

8)	– vysvětlí pojmy tolerance, menšina – respektuje odlišnosti ostatních (kulturní, názorové, vzhledové ...) bez posměšků – charakterizuje menšiny žijící v ČR – používá empatie – vžívá se do pocitů druhých (menšiny)	Národnostní menšiny	MUV 3: Etnický původ
9)	– vysvětlí pojmy rasismus, xenofobie – uvede příklady jejich projevů – odmítá je a navrhuje řešení	Rasová nesnášenlivost	OSV 6: Poznávání lidí
10)	– uvede příklady spolupráce mezi lidmi – popíše, jak se projevuje spolupráce v rodině, ve škole, obci – vysvětlí, v čem je spolupráce důležitá – uvede příklady spolupráce na mezinárodní úrovni	Život ve společnosti Život ve škole Globální problémy	
Tematický okruh: Člověk jako jedinec			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 13)	Žák: – uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace – rozliší agresivní a asertivní komunikaci mezi lidmi – rozpozná vlastní chyby při komunikaci s druhými – navrhuje možnosti, jejich odstranění a realizuje je	Způsoby komunikace	OSV 6: Poznávání lidí OSV 7: Mezilidské vztahy
Tematický okruh: Člověk, stát a hospodářství			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 15)	Žák: – vysvětlí, v čem je rozdíl mezi hmotným a nehmotným majetkem, a doloží na příkladech – uvede příklad osobního, rodinného, obecního, státního a podnikového majetku a příklady majetku soukromého a veřejného – objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami	Vlastnictví a majetek	D (III): Počátky kapitalismu

16)	– vysvětlí, v čem spočívá hospodárnost – jednoduše objasní funkci a formy peněz – objasní vznik a fungování rodinného rozpočtu	Peníze Hospodaření	
17)	– na příkladech ukáže využití hotovostního a bezhotovostního placení – vysvětlí použití debetní a platební karty	Peníze	
Tematický okruh: Člověk, stát a právo			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
24)	– objasní základní rozdělení moci ve státě – uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	Demokratický stát	VDO3: Formy participace občanů v politickém životě VDO 4: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování D (I): Právo zvykové a psané
25)	– objasní výhody života v demokratické společnosti		
27)	– vyjmenuje příklady základních lidských práv – uvede základní dokumenty týkající se lidských práv – vysvětlí vztah mezi právy a povinnostmi – hájí svá práva a respektuje práva druhých – objasní důležitost ochrany lidských práv – rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	Lidská práva Obrana státu, povinnosti občana	VOD2: Občan, občanská společnost a stát
Tematický okruh: Výchova ke zdraví			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
39)	– dodržuje zásady bezpečného chování a komunikace – uvědomuje si nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	Komunikace Masmédia	
40)	– objasní význam rozumné životosprávy	Životospráva v pubertě	OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí
44)	– pojmenuje a charakterizuje jednotlivá období lidského života	Období lidského života Člověk jako osobnost Pravidla chování	OSV 6: Poznávání lidí VV (I-IV): Proměny komunikace obsahu výt. um.

46)	– rozpozná tělesné a duševní změny, kterými prochází v dospívání – kultivovaně se chová k opačnému pohlaví – rozpozná, v jakých společenských vztazích je začleněn a jaké sociální role z těchto vztahů vyplývají – vyhodnotí možný manipulativní vliv vrstevníků, médií – uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	Společenské skupiny Masová komunikace Způsoby komunikace	
-----	---	---	--

Předmět: Společenské vědy
Ročník: tercie

Tematický okruh: Člověk ve společnosti			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 7) 8)	Žák: – uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem – objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	Společenské skupiny chování v konfliktních situacích vztahy mezi lidmi lidské soužití, manželství, rodina sexuální identita a orientace	Č(I): Vztahy v rodině OSV8: Komunikace MUV1: Kulturní diference EV4: Vztah člověka k prostředí
Tematický okruh: Člověk jako jedinec			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 11) 12) 13) 14)	Žák: – objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života – posoudí vliv osobnostních vlastností na dosahování individuálních a společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek – rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání – popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	osobnost sebepoznávání temperament schopnosti charakter potřeby, zájmy, hodnoty city smysly, paměť vůle a volní jednání sebekontrola a seberegulace sebevědomí sebereflexe	OSV2: Sebepoznání a sebepojetí OSV3: Sebeorganizace a seberegulace VV (I-IV): Temperament a barvy OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika Př (IV): Dopad životního stylu na zdraví člověka

Tematický okruh:		Člověk, stát a právo	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
23)	– rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	Stát a jeho funkce	VDO1: Občanská společnost a škola
24)	– rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	Státy podle formy vlády Státy podle způsobu vlády Státy podle správního uspořádání Demokracie Demokratické volby	VDO2: Občan, občanská společnost a stát VDO3: Formy participace občanů v politickém životě
25)	– objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	Politické strany Občanství	VDO4: Principy demokracie jako formy vlády a způsoby rozhodování
26)	– vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	Ústava ČR Zákonodárná moc Výkonná moc	D(I): Právo zvykové a psané, právo Římanů
27)	– přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele	Soudní moc	D(I): Demokracie v antice a nyní
28)	– objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	Právo a morálka Právní řád	
29)	– provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	Právní jednání	D(IV): Demokracie a totalita
30)	– dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování		
31)	– rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	Protiprávní jednání	
32)	– rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	Kriminalita	
33)	– diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	korupce	

Tematický okruh:		Výchova ke zdraví	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
37)	Žák: – posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Jak zvládat náročné životní situace Stres	MUV2: Lidské vztahy
38)	– usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Konflikt	MUV3: Etnický původ
39)	– vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	Životní styl	MUV4: Multikulturalita
41)	– uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Závislosti Návykové látky	
43)	– samostatně využívá osvojené kompenzační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	Láska Sexualita Nebezpečí sexuálního života	OSV4: Psychohygiena
45)	– uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým		
48)	– uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	Mimořádné události Ochrana obyvatelstva Živelné pohromy	

Předmět: Společenské vědy
Ročník: kvarta

Tematický okruh: Člověk ve společnosti			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 6)	Žák: – vyjmenuje možnosti vzájemné solidarity a pomoci mezi lidmi – vysvětlí význam mezinárodní spolupráce – ví, ve kterých mezinárodních organizacích je členem i ČR	Mezinárodní spolupráce	MUV1: Kulturní diference
8)	– vysvětlí pojem tolerance – uvede příklady tolerance ve společnosti – uplatňuje postoje náboženské tolerance	Člověk a náboženství	OSV6: Poznávání lidí
9)	– vysvětlí pojmy rasismus a xenofobie – uvede příklady jejich projevů – odmítá projevy lidské nesnášenlivosti		MUV3: Etnický původ
Tematický okruh: Člověk, stát a hospodářství			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 15)	Žák: – umí vysvětlit, jakou funkci má práce v životě jednotlivce a společnosti – zná možnosti nabytí a ztráty majetku – dokáže posoudit správný způsob hospodaření s penězi a majetkem	Majetek, vlastnictví	D (III): Počátky kapitalismu D (IV): Ekonomická teorie socialismu a komunismu
16)	– dovede objektivně posoudit roli peněz v životě člověka – zná způsob hospodaření své domácnosti – zná přednosti přebytkového rozpočtu a dopady schodkového rozpočtu na chod domácnosti – na příkladech dokáže vysvětlit výhody i nevýhody úvěrů, splátkového prodeje, leasingu	Peníze – funkce a podoby peněz, formy placení Hospodaření Význam daní	M (II): Procenta M (IV): Statistika
17)	– orientuje se v možnostech hotovostního i bezhotovostního placení	Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro	Z (IV): Světové hospodářství

18)	– zná způsoby použití debetní a platební karty – vysvětlí, jakou funkci mají banky a jaké služby poskytují občanům	investování a pro získávání prostředků	
19)	– orientuje se v nabídce bankovních služeb pro studenty a umí je vyhodnotit pro svou potřebu	Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání	
20)	– zná možnosti nakládání s volnými prostředky – na příkladech dokáže vysvětlit způsoby krytí deficitu – na příkladu chování prodávajících a kupujících ukáže principy fungování trhu – orientuje se ve fungování tržního mechanismu – zná mechanismus vytváření ceny – dovede objasnit základní formy podnikání		
21)	– na příkladu vysvětlí pojem inflace – rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státního rozpočtu a na příkladech dávek a příspěvků popíše, do kterých oblastí stát směřuje své výdaje	Výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost	
22)	– zná základní zákonitosti výroby, obchodu a služeb		
Tematický okruh: Člověk, stát a právo			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
24)	– vysvětlí, jaký význam má pro život dodržování pravidel společenského soužití, uvede, ve kterých oblastech společenského života se uplatňují	Státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly Principy demokracie	VDO2: Občan, občanská společnost a stát
25)	– na příkladech dovede rozlišovat případy porušování pravidel občanského soužití		
28)	– vysvětlí rozdíl mezi společenskými vztahy upravenými právem a morálkou	Právo a morálka, právní vztahy, orgány právní ochrany občanů Občanské právo	
29)	– vysvětlí, jaký význam mají pro člověka smlouvy, závazky, pojištění a jaké výhody mu přinášejí		
30)	– uvede, jaké má občan základní povinnosti, jaké mu v případě nedodržení norem hrozí sankce	Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost Trestní právo	
33)	– zná pojem korupce, umí objasnit korupční jednání		

Tematický okruh:		Svět práce	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 49) 50) 51) 52)	Žák: – orientuje se ve zdrojích informací o aktuálním stavu na trhu práce – zná jaké má zaměstnanec práva a povinnosti a jakými způsoby může svá práva uplatňovat, kde může hledat informace o pracovně právních vztazích – ví, jak hledat studentskou brigádu a za jakých podmínek ji jako student může absolvovat – popíše, jaké možnosti má nezaměstnaný člověk, jaké kroky může pro změnu své situace podniknout – posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného studijního oboru pro profesní přípravu na budoucí povolání – využije informace pro osobní výběr vzdělávání a zaměstnání	Trh práce Volba profesní orientace Možnosti vzdělávání Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů Podnikání	VDO1: Občanská společnost a škola

5.1.11 Vyučovací předmět: FYZIKA

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Fyzika** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Fyzika ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a tematického okruhu Práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 9,5 hodiny. Skládá se z hodin přidělených vzdělávací oblasti Člověk a příroda, z disponibilních hodin a z hodin přidělených tematickému okruhu Práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce (viz Poznámky ke Školnímu učebnímu plánu).

Vyučovací předmět **Fyzika** je realizován s následující týdenní hodinovou dotací: v primě 1 hodina výuky a 0,5 hodiny praktických cvičení, v sekundě 2 hodiny výuky a 1 hodina praktických cvičení, v tercií 2 hodiny výuky, v kvartě 2 hodiny výuky a 1 hodina praktických cvičení.

Pro výuku vyučovacího předmětu **Fyzika** se využívá přednostně odborných učeben a laboratoře. Hodiny výuky absolvují žáci většinou společně, na hodiny praktických cvičení se dělí na skupiny.

Při výuce **Fyziky** je využívána moderní audiovizuální technika - video, kamera, počítač, data projektor. Žáci se seznamují se základními fyzikálními jevy a zákonitostmi také prostřednictvím vhodných pokusů, při skupinové i frontální práci. Formy výuky jsou přizpůsobeny věku žáků a probíranému tematickému celku. Výuka je doplněna exkurzemi, na nichž si žáci ověřují získané poznatky v praxi. Osvojené poznatky a dovednosti mohou žáci využít při realizaci projektů a při účasti v různých soutěžích a olympiádách.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Fyzika** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání (I – IV): integrací do předmětu

Kooperace a kompetice (I – IV): integrací do předmětu

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (I – IV): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Základní podmínky života (II – IV): integrací do předmětu

Mediální výchova

Tvorba mediálního sdělení (I – IV): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Fyzika** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- nabízíme žákovi různé způsoby a metody získávání a osvojení fyzikálních poznatků, zejména jednoduché experimenty, názorné pomůcky, učební texty a pracovní sešity
- motivujeme žáka k zájmu o fyzikální jevy okolního světa, k vyhledávání, třídění a pochopení informací a jejich využití v praktickém životě
- vedeme žáka k používání správných fyzikálních termínů, značek fyzikálních veličin a jejich jednotek a předkládáme mu možnosti využití nabytých znalostí v různých oborech lidské činnosti

Kompetence k řešení problémů

- směřujeme žáka k využívání dosavadních vědomostí a zkušeností k rozpoznání a pochopení fyzikálního problému a k ochotě hledat způsob jeho řešení
- předkládáme žákovi řadu možností a příležitostí k samostatnému řešení problémů – fyzikální úlohy kvalitativní i kvantitativní povahy, jednoduché experimenty, tabulky a grafy
- umožňujeme žákovi experimentálně ověřit výsledky řešení problému formou individuálního pokusu nebo skupinové práce v laboratoři a závěry experimentu vhodně využít při řešení analogických problémů

Kompetence komunikativní

- směřujeme žáka k výstižnému vyjadřování fyzikální myšlenky, k řešení teoretických i praktických úloh v logickém sledu, k používání správných odborných termínů, napomáháme mu při přehledném zapisování výsledků praktických cvičení formou laboratorních protokolů
- pomáháme žákovi porozumět různým typům odborných fyzikálních textů a záznamů i obrazových materiálů, osvojit si schopnost odečítat hodnoty z grafických závislostí, z údajů na měřicích přístrojích, efektivně vyhledávat potřebné informace v MFCHT a jiných odborných publikacích a využívat je při řešení fyzikálních úloh a v laboratorním cvičení
- nabízíme žákovi dostatek možností a situací pro využití informačních a komunikačních prostředků a technologií k řešení fyzikálních úloh, ke konstrukci grafů, k simulaci jednoduchých závislostí a při praktickém měření fyzikálních veličin

Kompetence sociální a personální

- při frontálních pokusech ve vyučování i při realizování domácích fyzikálních projektů vedeme žáka k aktivní spolupráci ve skupině, nabízíme mu možnost podílet se na formulaci pravidel týmové práce, dohodnout se o průběhu jednotlivých činností i zpracování jejích výsledků a střídát role ve skupině
- vytváříme prostor pro diskusi a nabízíme žákovi možnost aktivní i pasivní komunikace různými formami – příprava referátů, vyhodnocování výsledků projektů i fyzikálních pokusů, zpracování prezentací, vyvozování a obhajování svého stanoviska
- napomáháme žákovi uplatnit a rozvíjet schopnost samostatně pozorovat a experimentovat, zejména v laboratorním cvičení, pozitivně hodnotit výsledky činností vlastních i jiných, a tím získávat pocit sebeuspokojení a zvyšovat svou sebedůvěru

Kompetence občanské

- vedeme žáka k respektování platných zásad a předpisů, k dodržování laboratorního řádu a k plnění úkolů individuálního i skupinového charakteru
- pomáháme žákovi při osvojení zásad první pomoci a při orientaci v krizových situacích.
- motivujeme žáka k využití svých znalostí fyzikálních zákonů při ochraně životního prostředí a šetření energií

Kompetence pracovní

- v teoretických hodinách i v laboratorním cvičení vedeme žáka k osvojení dovednosti pracovat s různými pomůckami, měřicími přístroji a výpočetní technikou, přičemž vybízíme žáka k dodržování pravidel bezpečnosti práce
- motivujeme žáka ke snaze o co nejlepší výsledek své práce z hlediska kvality i funkčnosti, pomáháme mu přistupovat k pracovní činnosti s ohledem na bezpečnost svou i svého okolí
- nabízíme žákovi situace, v nichž si může vyzkoušet své znalosti a schopnosti s ohledem na další studium a profesní zaměření

Předmět: Fyzika
Ročník: prima

Tematický okruh:		Látky a tělesa	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – změří vhodně zvoleným měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa – uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí – předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty – využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	Žák: – vybere vhodné měřidlo – vyjádří výsledek měření – z naměřených hodnot dané veličiny určí aritmetický průměr – charakterizuje pojem neustálého a neuspořádaného pohybu částic – určí, jak se změní objem tělesa při změně teploty – využívá této znalosti při řešení problémů a úloh – používá tuto znalost k pochopení principu měření teploty tělesa – uvede jednotky hustoty – experimentálně určí hustotu látky ze změřené hmotnosti a objemu tělesa – použije vztah pro výpočet hustoty k řešení problémů a úloh	Měření délky, objemu a hmotnosti tělesa Částicová stavba látek Difúze, Brownův pohyb Teplota tělesa Teploměry Jednotky hustoty Hustota látky Výpočet hustoty Výpočet hmotnosti a objemu	Ch (III, IV): Práce s laboratorní technikou M (I): Jednotky délky, hmotnosti a objemu M (I): Objem a povrch krychle a kvádra TV (I – IV): Atletika Ch (II): Částicové složení látek Ch (II): Směsi a chemicky čisté látky M (II): Grafy funkcí Ch (III): Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí Př (III): Organové soustavy Ch (II): Rozlišování látek podle vlastností Př (IV): Fyzikální vlastnosti vzorků OSV10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti M (II): Racionální čísla M (III): Lineární rovnice

Tematický okruh: Práce s laboratorní technikou			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů – zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl – vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci – dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci – poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	Žák: – zvolí správné postupy pro měření dané fyzikální veličiny – vybere vhodné měřicí přístroje a další pomůcky pro zvolený experiment – stanoví rozsah a nejmenší dílek stupnice na měřicím přístroji nebo zařízení – určí jednotky měřené veličiny – provede měření fyzikální veličiny, zpracuje a запиše výsledky měření – vypracuje formálně správně protokol o měření – na základě výsledků měření vysloví závěr – zhodnotí použité metody – odhadne, které faktory ovlivnily měření – před měřením si prostuduje teoretickou přípravu k měření – doplní si znalosti z dostupné literatury nebo internetu – nakreslí schéma aparatury – porovná výsledky získané měřením s teoretickými znalostmi – při práci v laboratoři dodržuje laboratorní řád a požární směrnice – svou činnost v laboratoři konzultuje s vyučujícím – dbá zvýšené bezpečnosti při práci se zdroji tepla – nahlásí každý úraz vyučujícímu – v rámci svých schopností poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	Měření délky, objemu, teploty, času, hmotnosti Délková měřidla, odměrné válce, teploměry, laboratorní váhy, stopky Jednotky délky, objemu, hmotnosti Hustota látky, jednotky hustoty Vlastnosti těles, fyzikální veličiny Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci v laboratoři Základy první pomoci při úrazu v laboratoři	OSV9: Kooperace a kompetice Ch (III, IV): Práce s laboratorní technikou Př (III): Práce s laboratorní technikou TV (I – IV): Atletika OSV1: Rozvoj schopností poznávání MEV6: Tvorba mediálního sdělení M (I): Zaokrouhlování desetinných čísel M (III): Aritmetický průměr Ch (III, IV): Bezpečnost a hygiena práce Př (III): Ochrana člověka za mimořádných situací

Předmět: Fyzika
Ročník: sekunda

Tematický okruh:		Pohyb těles. Síly	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu – využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu – změří velikost působící síly – určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	Žák: – objasní klid a pohyb tělesa – charakterizuje stálost resp. proměnnost polohy tělesa vzhledem k jinému tělesu – popíše druhy pohybu tělesa – rozezná na základě předložených či změřených hodnot dráhy a odpovídajících hodnot času, zda těleso koná pohyb rovnoměrný nebo nerovnoměrný – podle tvaru trajektorie rozhodne, zda těleso koná pohyb přímočarý nebo křivočarý – vyjádří početně i graficky závislost dráhy na čase při rovnoměrném pohybu tělesa – odečte z grafu odpovídající hodnoty dráhy, času nebo rychlosti – vypočítá průměrnou rychlost tělesa – charakterizuje pojem síla – posoudí v konkrétní situaci, které dva objekty na sebe působí – použije siloměr k experimentálnímu určení velikosti působící síly – objasní podstatu třecí síly – určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil působících na těleso ve stejných či opačných směrech – vypočítá velikost gravitační síly, která působí na těleso o zadané hmotnosti	Pohyb těles Pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný Pohyb přímočarý a křivočarý Výpočet dráhy, rychlosti a času při rovnoměrném pohybu Grafické řešení úloh o pohybu Průměrná rychlost Vzájemné působení těles Gravitační pole a gravitační síla Tlaková síla Třecí síla, smykové tření Znázornění síly Skládání sil Gravitační síla a hmotnost tělesa	VV (I-IV): Vyjádření pohybu mezi objekty TV (II): Atletika M(I): Přímka; M(III): Kružnice M (II): Racionální čísla M (III): Lineární rovnice M (II): Grafy Inf (II): Excel TV (II): Atletika M (III): Pythagorova věta M (II): Racionální čísla Ch (III): Zákon zachování hmotnosti

– využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích – aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	– charakterizuje vztah mezi tlakovou silou, tlakem a plochou, na niž síla působí – použije tento vztah pro řešení úloh z praxe – objasní podstatu prvního, druhého a třetího pohybového zákona – použije pohybové zákony pro objasňování běžných situací i při řešení problémů a úloh – objasní podstatu některých jednoduchých strojů (páky a kladky)	Tlaková síla, tlak Newtonovy pohybové zákony Rovnováha na páce a pevné kladce	D (III): Osobnosti vědy a kultury OSV10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti M (II) – Racionální čísla M (III) – Lineární rovnice M (IV): Podobnost
Tematický okruh: Mechanické vlastnosti tekutin			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů – předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	Žák: – objasní podstatu Pascalova zákona – použije Pascalův zákon při řešení problémů a úloh u hydraulických zařízení – charakterizuje hydrostatický tlak jako tlak způsobený gravitační silou působící na klidnou kapalinu v nádobě – matematicky zapíše závislost hydrostatického tlaku na hloubce a hustotě kapaliny – popíše atmosférický tlak jako tlak v atmosféře vyvolaný v ní gravitační silou – uvede některé procesy v atmosféře, které souvisí s atmosférickým tlakem – objasní vznik vztlakové síly – určí velikost a směr vztlakové síly v konkrétních situacích – formuluje Archimédův zákon – použije Archimédův zákon při řešení problémů a úloh	Pascalův zákon Hydraulické zařízení Hydrostatický tlak Atmosférický tlak a jeho změny Atmosféra Země Hydrostatická vztlaková síla Archimédův zákon	M (II): Porovnávání zlomků M (IV): Lomený výraz EV2: Základní podmínky života Ch (II): Voda, vzduch Z (I): Atmosféra D (I): Starověké Řecko OSV10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

	– charakterizuje potápění, vznášení a plování těles v klidné kapalině a uvede konkrétní případy	Potápění, vznášení a plování těles ve stejnorodé kapalině	M (II) – Racionální čísla M (III) – Lineární rovnice
Tematický okruh: Práce s laboratorní technikou			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů – zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl – vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci – dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	Žák: – zvolí správné postupy pro měření dané fyzikální veličiny – vybere vhodné měřicí přístroje a další pomůcky pro zvolený experiment – stanoví rozsah a nejmenší dílek stupnice na měřicím přístroji nebo zařízení – určí jednotky měřené veličiny – provede měření fyzikální veličiny, zpracuje a запиše výsledky měření – vypracuje formálně správně protokol o měření – na základě výsledků měření vysloví závěr – zhodnotí použité metody – odhadne, které faktory ovlivnily měření – před měřením si prostuduje teoretickou přípravu k měření – doplní si znalosti z dostupné literatury nebo internetu – nakreslí schéma aparatury – porovná výsledky získané měřením s teoretickými znalostmi – při práci v laboratoři dodržuje laboratorní řád a požární směrnice – svou činnost v laboratoři konzultuje s vyučujícím	Měření rychlosti, síly a tlaku Páka Pevná kladka Siloměr Jednotka síly, tlaku, rychlosti Třecí síla Tlak, tlaková síla Vztlková síla Průměrná rychlost Smykové tření Archimédův zákon Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci v laboratoři	OSV9: Kooperace a kompetice TV (I): Cvičení pro rozvoj rychlosti, pro rozvoj síly Inf (III): Analogové a digitální zpracování dat OSV1: Rozvoj schopností poznávání MEV6: Tvorba mediálního sdělení M (I): Zaokrouhlování desetinných čísel M (IV): Aritmetický průměr CH (III, IV): Bezpečnost a hygiena práce

– poskytně první pomoc při úrazu v laboratoři	– nahlásí každý úraz vyučujícímu – v rámci svých schopností poskytně první pomoc při úrazu v laboratoři	Zásady první pomoci při úrazu v laboratoři	Př (III): Ochrana člověka za mimořádných situací
---	--	--	--

Předmět: Fyzika
Ročník: tercie

Tematický okruh:		Energie	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa – využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem – využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh – určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	Žák: – uvede případy, kdy těleso ve fyzice koná práci – zapíše matematický vztah pro výpočet mechanické práce pomocí působící síly a dráhy tělesa – s porozuměním používá vztah pro výpočet mechanické práce pro řešení problémů a úloh – objasní souvislost mezi konáním práce a změnou energie – určí jednotku práce a energie – uvede vztah pro výpočet výkonu z mechanické práce a času – využije vztah pro výkon při řešení jednoduchých úloh – odvodí jednotku výkonu – charakterizuje různé formy mechanické energie – z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie – porovná pohybové energie těles na základě jejich rychlostí a hmotností – uvede konkrétní případy přeměn mechanické energie na jiné druhy energie – použije zákon zachování energie pro řešení konkrétních problémů a úloh – charakterizuje vnitřní energii tělesa – vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty tělesa	Mechanická práce Mechanická energie Jednotky práce a energie Výkon Jednotky výkonu Polohová a pohybová energie Vzájemná přeměna polohové a pohybové energie Vnitřní energie tělesa Teplo	OSV 9: Kooperace a kompetice M (II): Racionální čísla M (III): Lineární rovnice M (II): Racionální čísla M (III): Lineární rovnice OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV 2: Základní podmínky života

– zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	– rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, zářením) – určí množství tepla přijatého či odevzdaného tělesem ze známé hmotnosti, měrné tepelné kapacity a změny teploty (bez změny skupenství) – rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a uvede jejich praktické případy – charakterizuje rozdíly mezi vypařováním a varem kapaliny – určí skupenské teplo tání u některých látek – objasní, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu a uvede konkrétní příklady z praxe – popíše jevy, které ovlivňují počasí – popíše různé energetické zdroje a jejich vliv na životní prostředí – porovná obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie – charakterizuje jadernou energii a uvede příklady mírového využití jaderné energie	Tepelná výměna Teplo přijaté, odevzdané Měrná tepelná kapacita Tepelné motory Tání, tuhnutí, vypařování, var, kapalnění, sublimace, desublimace Skupenské teplo tání Vodní pára v ovzduší Meteorologie Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, elektrárna Ochrana před radioaktivním zářením	OSV 1: Rozvoj schopností poznávání M (III): Lineární rovnice D (III): Průmyslová revoluce M (II): Grafy funkcí Ch (II): Rozlišování látek podle vlastností EV 2: Základní podmínky života Př (IV): Oběh vody v přírodě Př (IV): Počasí Z (I): Atmosféra Z (IV): Světová průmyslová výroba EV 2: Základní podmínky života MEV 6: Tvorba mediálního sdělení Ch (IV): Ropa, zemní plyn Př (IV): Původ nerostů a hornin Ch (IV): Chemické suroviny D (IV): Zbraně a technologie ve 2. světové válce a v současnosti
Tematický okruh: Elektromagnetické a světelné děje			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	Žák: – charakterizuje zdroj světla jako těleso, které samo vysílá světlo – rozliší mezi zdrojem světla a tělesem světlo odrážejícím	Zdroje světla	VV (I – IV): Prvky vizuálně obrazného vyjádření

– rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	– charakterizuje plošný a bodový zdroj světla – uvede a charakterizuje druhy optických prostředí (průsvitné, průhledné, neprůhledné) – uvede, že rychlost světla je konečná a největší ve vakuu (uvede přibližnou rychlost ve vakuu) – uvede zákon odrazu světla a použije ho při objasnění principu zobrazení zrcadly (rovinným i kulovými) – zakreslí chod význačných paprsků na zrcadlech – charakterizuje prostředí opticky hustší (řidší) z hlediska rychlosti světla v tomto prostředí – objasní lom světla ke kolmici a od kolmice – charakterizuje totální odraz světla – použije znalosti lomu světla při objasňování principu zobrazení čočkami – charakterizuje pojem ohniska, ohniskové vzdálenosti a optické mohutnosti čoček – zakreslí význačné paprsky při průchodu tenkou spojkou a rozptylkou – objasní princip zobrazení lupou a oční čočkou – uvede a objasní vady oka (krátkozrakost a dalekozrakost) a jejich korekce brýlemi – popíše rozklad bílého světla na barevné složky pomocí optického hranolu	Optická prostředí Rychlost světla Princip přímočarého šíření světla Odraz světla Zobrazení zrcadly Lom světla Zobrazení čočkami Lupa, Oko Rozklad světla hranolem, Světelné spektrum	M (I): Úhel a polorovina M (I): Osová souměrnost Př (I, II): Mikroskop VV (I – IV): Zrakové vnímání Př (III): Orgánové soustavy
--	--	--	---

Předmět: Fyzika
Ročník: kvarta

Tematický okruh: Elektromagnetické a světelné děje			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu – rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	Žák: – popíše základní součásti elektrického obvodu – určí směr elektrického proudu v obvodu – objasní pojem elektrický zdroj a elektrický spotřebič – rozpozná sériové a paralelní zapojení elektrických prvků – nakreslí správně schéma reálného elektrického obvodu (při tom správně použije schematické značky) – sestaví jednoduchý i rozvětvený obvod podle schématu – analyzuje na základě účinků proudu důvody, proč proud obvodem prochází nebo neprochází – ověří existenci elektrického pole a charakterizuje elektrickou sílu jako působení elektrického pole na těleso – uvede hlavní jednotku elektrického náboje a vyjádří náboj při dané jednotce jednotkou násobnou nebo dílčí – charakterizuje elektrický proud jako usměrněný pohyb volných nabitých částic (volných elektronů u kovů) – uvede hlavní jednotku napětí (V), vyjádří napětí při dané jednotce jednotkou násobnou nebo dílčí a změří stejnosměrné napětí v elektrickém obvodu voltmetrem – uvede hlavní jednotku elektrického proudu (A), vyjádří proud při dané jednotce jednotkou	Elektrický obvod a jeho hlavní součásti (elektrický zdroj, spotřebič, spínač) Účinky el. proudu v obvodu Elektrická síla a elektrické pole Elektrický náboj a jeho jednotka Elektrické napětí a jeho jednotka Elektrický proud a jeho jednotka	Ch (III): Výroba elektřiny chemickou cestou D (III): 2. průmyslová revoluce

– rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností – zapojí správně polovodičovou diodu – využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	násobnou nebo dílčí a změří stejnosměrný proud v elektrickém obvodu ampérmetrem – rozliší pokusně vodič od izolantu – analyzuje důvody, proč proud tělesem prochází nebo neprochází – charakterizuje elektrický proud jako usměrněný pohyb volných nabitých částic a objasní jeho podstatu u kapalin (pohyb iontů), plynů (pohyb volných elektronů a iontů) a polovodičů (pohyb volných elektronů a děr) – objasní podstatu stavby a funkce PN přechodu – objasní podstatu a funkci polovodičové diody v elektrickém obvodu – zapojí polovodičovou diodu do obvodu v propustném i závěrném směru – sestrojí graf závislosti proudu procházejícího vodičem na napětí na jeho koncích a odečte z něho odpovídající hodnoty proudu a napětí – objasní podstatu Ohmova zákona pro kovy a používá jej při řešení problémů a úloh – uvede hlavní jednotku elektrického odporu (Ω), vyjádří el. odpor při dané jednotce jednotkou násobnou nebo dílčí – určí odpor vodiče ze změřených hodnot napětí a proudu – vysvětlí závislost elektrického odporu na vlastnostech vodiče (délka, průřez, materiál) a na teplotě – objasní pojem rezistor – určí výsledný odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe – analyzuje pojem elektrický příkon a elektrická energie na základě porovnání tepelných účinků proudu ve vodiči	Vodič a izolant v elektrickém poli Vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech Vedení elektrického proudu v polovodičích Polovodičová dioda Ohmův zákon pro kovy Odpor vodiče a jeho jednotka Závislost elektrického odporu na vlastnostech vodiče a na teplotě Spojování rezistorů Elektrická příkon a energie	Ch (II): Kovy a nekovy Ch (III): Elektrolýza M (IV): Funkce M (II): Racionální čísla M (II): Grafy funkcí Inf (II): Excel OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti M (III): Lineární rovnice M (III): Lineární rovnice EV 2: Základní podmínky života M (III): Lineární rovnice
--	---	---	--

– rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí – využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	– objasní na praktických příkladech funkci tepelných elektrických spotřebičů – vysvětlí funkci tavné pojistky a zdůvodní její použití v elektrických obvodech – charakterizuje střídavý proud (jako proud, u něhož se mění velikost a směr) – charakterizuje periodu a frekvenci střídavého proudu a napětí – v uvedeném časovém průběhu střídavého proudu (napětí) vyznačí jeho periodu, okamžitou hodnotu a maximální hodnotu – vysvětlí pojmy efektivní hodnota střídavého proudu (napětí) a změří tyto hodnoty pomocí vhodných měřicích přístrojů – ověří existenci magnetického pole v daném místě a charakterizuje magnetickou sílu jako působení magnetického pole na těleso – uvede druhy magnetických pólů u magnetu a cívky s proudem a určí je na konkrétním magnetu nebo cívce s proudem – charakterizuje stejnorodé a nestejnorodé magnetické pole a zakreslí na konkrétních příkladech jejich magnetické indukční čáry – objasní podstatu elektromagnetické indukce – objasní podstatu stavby a funkce transformátoru – používá vztah mezi počtem závitů cívek a napětím na cívkách transformátoru při řešení problémů a úloh – uvede princip výroby a přenosu elektrické energie – objasní zásady bezpečné práce s elektrickými zařízeními a ochrany před úrazem elektrickým proudem – dodržuje tyto zásady při práci s elektrickými zařízeními – objasní pravidla první pomoci při úrazu elektrickým proudem	Tepelné účinky elektrického proudu Střídavý proud Měření střídavého proudu a napětí Magnetická síla a magnetické pole Magnetické pole cívky Elektromagnetická indukce Transformátor Rozvodná elektrická síť Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními	M (III): Funkce OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
---	---	--	--

Tematický okruh: Zvukové děje			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku – posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	Žák: – určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku – popíše vliv látkového prostředí na šíření zvuku – vysvětlí odraz zvuku od překážky a objasní vznik ozvěny – charakterizuje tón – uvede vztah mezi výškou tónu a jeho kmitočtem – rozezná zdroje zvuku podle barvy a hlasitosti – uvede konkrétní příklady, kdy má nadměrně hlasitý zvuk nepříznivý účinek na člověka – navrhne možnosti, jak omezit tento nepříznivý vliv a chránit životní prostředí	Akustika Zvuk, zdroj zvuku Šíření zvuku Odraz zvuku Tón Výška tónu, kmitočet Barva a hlasitost zvuku Hluk Ochrana před nadměrným hlukem	HV (I): Zpěv jednohlasu HV (I): Tón, výška tónu HV (I): Jednoduché hudební nástroje Př (III): Orgánové soustavy
Tematický okruh: Vesmír			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet – odliší hvězdu od planety na základě jejich	Žák: – uvede, že planety a měsíce planet obíhají po uzavřených křivkách – uvede hlavní složky Sluneční soustavy (Slunce, planety a jejich nejvýznamnější měsíce, planety, komety, ...) – charakterizuje pojem oběžné doby planety – vyhledá a uvede základní charakteristiky o Slunci a planetách – vyhledá a uvede základní informace o dalších objektech Sluneční soustavy – objasní rozdíl mezi pojmy planeta a hvězda – popíše hvězdy jako vesmírná plynná tělesa, v nichž je vysoký tlak a teplota, a která vyzařují	Sluneční soustava (její hlavní složky, kosmonautika) Hvězdy	D (IV): Vesmírné lety a dobývání vesmíru na konci dvacátého století a v současnosti. M (III): Mocniny s přirozeným mocnitelem Př (IV): Vznik a stavba Země Z (I): Planeta Země ČJ (II): Využití moderních encyklopedií ČJ (IV): Internet jako zdroj informací

vlastností	energii vzniklou při termonukleárních reakcích – charakterizuje Slunce jako hvězdu – charakterizuje naši Galaxii	Naše Galaxie	
Tematický okruh: Práce s laboratorní technikou			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů – zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl – vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci	Žák: – zvolí správné postupy pro měření dané fyzikální veličiny – vybere vhodné měřicí přístroje a další pomůcky pro zvolený experiment – stanoví rozsah a nejmenší dílek stupnice na měřicím přístroji nebo zařízení – určí jednotky měřené veličiny – provede měření fyzikální veličiny, zpracuje a запиše výsledky měření – vypracuje formálně správně protokol o měření – na základě výsledků měření vysloví závěr – zhodnotí použité metody – odhadne, které faktory ovlivnily měření – před měřením si prostuduje teoretickou přípravu k měření – doplní si znalosti z dostupné literatury nebo internetu – nakreslí schéma aparatury – porovná výsledky získané měřením s teoretickými znalostmi	Měření, elektrického proudu, napětí Ampérmetr, voltmetr Jednotky elektrického proudu, napětí Elektrický odpor Ohmův zákon Spojování rezistorů	OSV 9: Kooperace a kompetice OSV 1: Rozvoj schopností poznávání MEV 6: Tvorba mediálního sdělení M (I): Zaokrouhlování desetinných čísel M (IV): Aritmetický průměr

– dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	– při práci v laboratoři dodržuje laboratorní řád a požární směrnice – svou činnost v laboratoři konzultuje s vyučujícím – dbá zvýšené bezpečnosti při práci se zdroji tepla – před zapojením elektrického obvodu vyhledá kontrolu vyučujícího	Bezpečnost práce a ochrana zdraví při práci s elektrickým zařízením	Ch (III, IV): Bezpečnost a hygiena práce
– poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	– nahlásí každý úraz vyučujícímu – v rámci svých schopností poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	Základy první pomoci	Př (III): Ochrana člověka za mimořádných situací

5.1.12 Vyučovací předmět: CHEMIE

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Chemie** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Chemie ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 7 hodin. Skládá se z hodin přidělených vzdělávací oblasti Člověk a příroda, z disponibilních hodin a z hodin přidělených tematickému okruhu Práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce (viz Poznámky ke školnímu učebnímu plánu).

Vyučovací předmět **Chemie** je realizován s následující týdenní hodinovou dotací: v primě 0 hodin, v sekundě 1 hodina výuky a 0 hodin praktických cvičení, v tercií 2 hodiny výuky a 1 hodina praktických cvičení, v kvartě 2 hodiny výuky a 1 hodina praktických cvičení.

Pro výuku vyučovacího předmětu **Chemie** se využívá přednostně odborná učebna a laboratoře. Hodiny výuky absolvují žáci většinou společně, na hodiny laboratorních cvičení se dělí na dvě skupiny.

Při výuce **chemie** se žáci se seznamují se základními chemickými zákonitostmi, získávají různé dovednosti důležité při zacházení s chemickými látkami v běžném životě. Výuka je doplněna exkurzemi, při nichž žáci poznávají chemii v praxi. Osvojené poznatky a dovednosti mohou žáci využít při realizaci projektů a v chemické olympiádě.

Do vzdělávacího obsahu předmětu **Chemie** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání(II–IV): integrací do předmětu

Kreativita(IV): příprava ročníkové práce

Environmentální výchova

Lidské aktivity a problémy životního prostředí (IV): integrací do předmětu

Vztah člověka k prostředí (II–IV): integrací do předmětu

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (II–IV): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Chemie** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- žáka vedeme k pozorování vlastností látek a jejich přeměn ve škole a v každodenním životě
- žákovi předkládáme různé metody přibližující základní poznatky z chemie a jejich využití v běžném životě
- směřujeme žáka k vyhledávání různých informací s chemickou tematikou v odborných publikacích i na internetu
- zdůrazňujeme žákovi nutnost odhadování věrohodnosti informací a jejich zpracování z hlediska důležitosti
- pomáháme žákovi hledat souvislosti chemie s dalšími přírodovědnými předměty

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k porovnávání odborných názorů a mediálních zpráv a vlastních zkušeností
- zprostředkováváme žákovi samostatné pozorování látek, jejich reakcí a vyvozování praktických závěrů z jednoduchých pokusů
- zadáváme žákovi úkoly, které ho nutí formulovat problémy, hledat různé způsoby řešení a využívat je
- vybízíme žáka k hodnocení způsobu řešení problémů z hlediska jejich správnosti a jednoznačnosti
- zdůrazňujeme žákovi samostatné používání odborných informací o bezpečné manipulaci s chemickými látkami

Kompetence komunikativní

- vedeme k přesnému logicky uspořádanému vyjadřování jak slovnímu, tak i písemnému
- vybízíme žáka k tomu, aby dokázal obhájit své řešení a pracovní výsledky
- předkládáme žákovi možnosti informovat o výsledcích pozorování, experimentů, problémů ústně i písemně například formou prezentací projektových úkolů
- jdeme žákovi příkladem ve využívání všech komunikačních médií nabízených školou
- směřujeme žáka k tomu, aby dokázal respektovat kritiku a vzít si z ní poučení

Kompetence sociální a personální

- motivujeme žáka ke spolupráci v týmu při práci v laboratoři, při projektových úlohách
- vybízíme žáka k tomu, aby se snažil pochopit myšlenky druhých a kultivovaně hájil své vlastní názory

Kompetence občanské

- vedeme žáka k uvědomění si možnosti případného zneužití chemie a učení se zodpovědnosti za životní prostředí
- podněcujeme žáka k poznání a uplatnění správné zásady chování při úniku nebezpečných látek

Kompetence pracovní

- nabízíme žákovi práci v laboratoři, pěstujeme základní pracovní návyky žáka při práci s laboratorními pomůckami, motivujeme ho k dodržování bezpečnostních pravidel v odborných chemických učebnách
- pomáháme žákovi utvořit si představu o jeho budoucí profesní orientaci

Předmět: Chemie
Ročník: sekunda

Tematický okruh: Pokus, pozorování a bezpečnost práce			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – určí společné a rozdílné vlastnosti látek – pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek se kterými zatím pracovat nesmí – objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek	Žák: – učí různé vlastnosti látek a porovnává je z hlediska rozdílnosti – rozlišuje látky i tělesa podle skupenství, rozpustnosti, původu – zachází bezpečně s vybranými látkami, které jsou dostupné v každodenním životě, dokáže odhadnout jejich nebezpečnost a stupeň rizika při manipulaci s nimi – orientuje se v označování nebezpečných chemických látek HaP větami podle platné legislativy – navrhne nejefektivnější jednání v konkrétních modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek, posoudí rizikovitost zacházení s nebezpečnými látkami, odhadne situaci, při které může k havárii dojít	Látky a tělesa Rozlišování látek podle vlastností Zásady bezpečné práce Klasifikace nebezpečných látek Nebezpečné látky, mimořádné události	OSV1: Rozvoj schopností poznávání - průběžně F(I): Hustota látky F(III): Změny skupenství
Tematický okruh: Směsi			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – rozlišuje směsi a chemické látky	Žák: – používá pojem směs a chemicky čistá látka ve správné souvislosti – na základě pozorování vysvětlí rozdíl mezi stejnorodou a různorodou směsí – uvede rozdělení a příklady různorodých směsí	Směsi a chemicky čisté látky	F(I): Částicová stavba látek

– vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení – vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek – navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek směsí v praxi – rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití – uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	– objasní pojem roztok – vypočítá hmotnostní zlomek a koncentraci roztoků – na základě pozorování uvede faktory ovlivňující rychlost rozpouštění pevných látek – navrhne a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení – uvede příklady oddělování složek směsí v praxi – chápe význam vody pro život – rozliší různé druhy vod podle obsahu rozpuštěných minerálních látek a znečištění – uvede příklady použití jednotlivých druhů vod – uvede zdroje znečištění vody a možné způsoby jejich zmírnění nebo odstranění – uvede složení vzduchu – vyjmenuje příklady znečištění ovzduší a navrhne opatření k jejich odstranění – chápe význam ozónové vrstvy; dokáže uvést příklady jejího poškozování a vliv poškození ozónové vrstvy na člověka a životní prostředí	Roztoky Oddělování složek směsí Voda Vzduch	M(II):Poměr M(I): Převedy jednotek F(II):Hydrostatický tlak Z(I):Hydrosféra Př(IV):Oběh vody v přírodě MEV1:Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení F(II):Atmosférický tlak Z(I):Atmosféra EV4:Vztah člověka k prostředí
Tematický okruh: Částicové složení látek a chemické prvky			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech – rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy používá ve správných souvislostech	Žák: – uvede složení atomu, atomového jádra a elektronového obalu – vysvětlí rozdíl mezi atomem a molekulou – запиše a objasní čísla charakterizující atom chemického prvku – samostatně pracuje s pojmem protonové číslo – pracuje s názvy a symboly vybraných chemických prvků	Částicové složení látek Prvky	D(I):Nejstarší civilizace F(I):Částicová stavba látek

Předmět: Chemie
Ročník: tercie

Tematický okruh: Chemické reakce			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání – přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu – aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících rychlost chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	Žák: – rozlišuje pojmy chemická reakce a chemická rovnice – správně zapisuje a čte chemické rovnice, rozlišuje výchozí látky a produkty, zapisuje podmínky průběhu reakce – porozumí principu zákona zachování hmotnosti a umí jej použít při řešení chemických rovnic a při výpočtech z chemických rovnic – klasifikuje základní typy chemických reakcí – osvojí si pojem reakční teplo, rozezná reakce exotermní a endotermní – rozezná redoxní děj, rozliší oxidaci a redukci, správně určuje oxidační a redukční činidla – umí aplikovat řadu reaktivity kovů na průběh jednoduchých redoxních reakcí – ukazuje příklady redoxních dějů probíhajících v přírodě, při výrobě a v praxi – ovládne pojmy rychlost chemické reakce a srážková teorie, uvede příklady rychlých a pomalých chemických reakcí	Chemické reakce Zákon zachování hmotnosti Typy chemických reakcí Elektrolýza, výroba elektřiny chemickou cestou Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí	OSV1: Rozvoj schopností poznávání - průběžně F(II): Gravitační síla a hmotnost tělesa M(I): Převody jednotek M(II): Poměr a trojčlenka F(IV): Elektrické napětí F(IV): Vedení elektrického proudu v kapalinách F(I): Teplota tělesa
Tematický okruh: Anorganické sloučeniny			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:

Žák: – porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí – vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet – orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklad neutralizace v praxi	Žák: – osvojí si základní chemické pojmy související s názvoslovím oxidů, kyselin, hydroxidů a solí – posoudí vlastnosti těchto chemických látek z hlediska běžného života – vyhledává a hodnotí informace o využití látek této skupiny ve zdravotnictví, zemědělství i jiných výrobních postupech – zhodnotí vliv kyselých dešťů v našem regionu – dovede provést jednoduchý chemický pokus podle návodu	Oxidy Hydroxidy a kyseliny Solí Vliv kyselých dešťů na životní prostředí	MEV1:Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Z(IV):Globální problémy EV4:Vztah člověka k prostředí
Tematický okruh: Práce s laboratorní technikou			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konkrétní pozorování, měření a experimentů – zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl – vyhledává v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci – dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci – poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	Žák: – dokáže poskytnout první pomoc při popálení a poleptání – zná ekologická rizika zacházení s chemickými látkami – zvolí správné pomůcky a postupy pro sestavení jednoduché aparatury – dokáže přítomnost kyslíku a vodíku – vypočítá a připraví roztok o určité procentové koncentraci – vypočítá výtěžek reakce – pomocí vnějších faktorů ovlivní průběh reakce – připraví podle daného postupu jednoduchou chemickou látku – seznámí se s chemickým provozem	Bezpečnost a hygiena práce v chemické laboratoři Separační metody Příprava vodíku a kyslíku Roztoky Příprava roztoků Acidobazické reakce Kvantitativní průběh reakcí Příprava chemických látek Redoxní reakce Elektrolýza roztoku soli Faktory ovlivňující rychlost reakce Vznik solí Reakce solí Exkurze	F(I-IV):Bezpečnost a ochrana zdraví Př(III):Ochrana člověka za mimořádných událostí F(I):Měření objemu, hmotnosti M(II):Procenta M(I):Převody jednotek

Předmět: Chemie
Ročník: kvarta

Tematický okruh: Organické sloučeniny			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití – zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy – rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití – orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování bílkovin, tuků a sacharidů – určí podmínky dostačující pro aktivní fotosyntézu – uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	Žák: – orientuje se v jednoduchých uhlovodících, jejich vlastnostech a zdrojích – charakterizuje ropu, uhlí, zemní plyn – vysvětlí zpracování ropy a zařadí ropné produkty z hlediska využití – orientuje se v základních alkoholech a karboxylových kyselinách – rozlišuje bílkoviny, cukry a tuky, zhodnotí jejich funkci – chápe průběh a význam fotosyntézy – uvědomuje si význam bílkovin, tuků, cukrů a vitamínů pro život	Uhlovodíky, významné alkany, uhlovodíky nenasycené a aromatické Paliva, ropa, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva Deriváty uhlovodíků Přírodní látky Fotosyntéza Bílkoviny, cukry a tuky a vitamíny v lidském těle	OSV1: Rozvoj schopností poznávání F(III): Obnovitelné a neobnovitelné zdroje D(IV): Ropa a zemní plyn ve 20. a 21. století Př(IV): Vývoj Země Př(II): Fotosyntéza a dýchání Př(I): Vztahy mezi organismy Př(I): Buňka
Tematický okruh: Chemie a společnost			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi – aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe – orientuje se v přípravě a využívání různých látek praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Žák: – vysvětlí důležitost využívání druhotných surovin a obnovitelných zdrojů energie při chemické výrobě a uvede příklady využití – zhodnotí vliv chemické výroby na životní prostředí – vysvětlí pojem chemická výroba, uvede příklady chemických výrob – orientuje se v základech chemické výroby a	Chemické suroviny	F(III): Jaderná energie EV4: Vztah člověka k prostředí VV(I-IV): Keramika, porcelán Z(IV): Energetické zdroje a suroviny

	využití průmyslových hnojiv, stavebních materiálů, keramiky a skla – porovná vlastnosti a použití důležitých syntetických polymerů – vysvětluje základy výroby, použití a vlastnosti detergentů, pesticidů, nátěrových látek, kosmetických přípravků a léčiv – posoudí vliv chemických látek na organismus člověka, klasifikuje drogy, otravné a jedovaté látky – uvádí příklady využití chemie v potravinářství, vysvětlí princip konzervace potravin. Objasní možnosti a principy zjišťování chemických látek	Jednoduché chemické technologie Syntetické polymery Léčiva, nátěry Návykové látky	EV3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí SV(I,III): Výchova ke zdraví Př(III): Příčiny a příznaky běžných chorob
Tematický okruh: Práce s laboratorní technikou			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci – vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konkrétní pozorování, měření a experimentů – zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl – vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci	Žák: – dokáže poskytnout první pomoc při popálení a poleptání – zná ekologická rizika zacházení s chemickými látkami – vypočítá a připraví roztok o určité procentové koncentraci – vypočítá výtěžek reakce – vyhledává a kriticky hodnotí informace z internetu, knih a časopisů – dokáže z provedeného experimentu vyvodit závěr a písemně ho zaznamenat do protokolu – umí sestavit aparaturu potřebnou pro daný experiment – seznámí se s chemickým provozem	Bezpečnost a hygiena práce Havárie s únikem nebezpečných látek Chemické látky Důkazy pevných látek Výpočty chemických rovnic Složení uhlovodíků Výpočty koncentrace roztoků Práce s literaturou Příprava ročníkové práce Deriváty uhlovodíků Přírodní látky Sacharidy Chromatografie Srovnání vody z různých zdrojů Průmyslová hnojiva Exkurze	F(I-IV): Bezpečnost práce a ochrana zdraví Př(III): Ochrana člověka za mimořádných událostí M(II): Procenta M(I): Převody jednotek ČJ(III): Výtah OSV5: Kreativita MEV1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení F(I): Měření objemu

5.1.13 Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Přírodopis** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Přírodopis ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, část očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 9,5 hodiny. Skládá se z hodin přidělených vzdělávací oblasti Člověk a příroda, z disponibilních hodin, z hodin přidělených tematickému okruhu Práce s laboratorní technikou ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce a vzdělávacímu oboru Výchova ke zdraví (viz Poznámky ke školnímu učebnímu plánu).

Přírodopis je realizován s následující týdenní hodinovou dotací: v primě 2 hodiny výuky a 0,5 hodiny praktických cvičení, v sekundě 2 hodiny výuky a 1 hodina praktických cvičení, v tercií 2 hodiny výuky a 0 hodin praktických cvičení, v kvartě 1 hodina výuky a 1 hodina praktických cvičení.

Výuka probíhá převážně ve vybavených odborných biologických učebnách nebo v biologické laboratoři. Výuka probíhá společně, pouze při práci v laboratoři je třída dělená na poloviny.

Žáci i učitelé mají k dispozici různou didaktickou techniku – dataprojektor, počítač, kameru, video, diaprojektor, meotar, projekční mikroskop, dále rozsáhlou sbírku biologického materiálu, nástěnných obrazů a knihovnu. Všechny výukové prostory včetně přírodopisného kabinetu jsou umístěny v jedné části budovy. K integraci získaných poznatků dochází při praktických ukázkách první pomoci, terénní exkurzi, návštěvách sbírek v místním muzeu, na ornitologické a biologické stanici, společné fyzikálně – geologické exkurzi. Součástí výuky jsou také krátkodobé projekty soustředující se převážně na systematiku a ekologické problémy.

Vyučovací předmět **Přírodopis** umožňuje žákovi získat ucelený pohled na živou i neživou přírodu a vztahy mezi jejími jednotlivými složkami. Dává si také za cíl formovat a rozvíjet pozitivní vztah k vlastnímu zdraví a odpovědnost za ně i za zdraví ostatních lidí. Koncepce předmětu respektuje fylogenetický vývoj a vědeckost na straně jedné a přiměřenost na straně druhé, řadí člověka jako nedílnou součást přírody a poukazuje na souvislosti jeho působení na okolní svět. Rozvíjí poznatky o vnější i vnitřní stavbě různých forem života, skladbě neživé přírody, jednoduše předkládá zákony genetiky, ekologie, ochrany životního prostředí, pomáhá vytvářet základní pracovní a bezpečnostní návyky při práci s různou technikou.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Přírodopis** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Sebepoznání a sebepojetí (IV): integrací do předmětu

Kreativita (I): integrací do předmětu

Kooperace a kompetice (I–IV): integrací do předmětu

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (I–IV): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Jsme Evropané (IV): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Etnický původ (III): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Ekosystémy (I): integrací do předmětu, (IV): exkurze

Základní podmínky života (I,IV) : integrací do předmětu

Lidské aktivity a problémy životního prostředí (II,IV) : integrací do předmětu

Vztah člověka k prostředí (IV): integrací do předmětu

2. *Výchovné a vzdělávací strategie*

Ve vyučovacím předmětu **Přírodopis** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- nabízíme žáku řadu dostupných materiálů – především učebnic, učebních textů a pracovních sešitů biologických oborů, praktické ukázky a aktivity, které přiblíží danou tematiku a při nichž projevuje ochotu věnovat se dalšímu vzdělávání
- zprostředkováváme možnosti vyhledávat a třídit informace v odborné literatuře, časopisech a na internetu a pracovat s nimi, pomáháme při používání klíče k určování rostlin a živočichů, nabízíme možnost využití atlasů živých i neživých přírodnin
- jdeme příkladem při vhodném užívání biologických termínů a uvádění do správných souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k využívání vlastních vědomostí a zkušeností při hodnocení a vysvětlení biologických jevů a zákonitostí v souvislostech s dostupnými především mediálními zdroji
- organizujeme samostatná pozorování, experimentování a vyhodnocování jednoduchých zákonitostí živé a neživé přírody
- pomáháme při samostatném řešení problémů, jejich analýze, aplikaci logických postupů při odvozování evolučního vývoje, na základě znalostí ze statistiky vedeme k pochopení významu Mendlových zákonů a obecných zákonitostí genetiky
- předkládáme dostatek námětů k vyvození vývoje jednotlivých orgánových soustav a pletiv, vedeme k poznání smyslu a cíle přírodního výběru
- umožňujeme společně zhodnotit výsledky práce žáka, korigujeme jeho chybné závěry a pomáháme žákovi přijmout odpovědnost i kritiku svých aktivit

Kompetence komunikativní

- směřujeme žáka k vyjadřování myšlenek v logickém sledu, užití biologických termínů a symbolů ve vhodných souvislostech, schopnosti ústně popsat i schematicky zakreslit stavbu soustav a porozumět jejich funkci
- pomáháme žáku orientovat se v odborných textech, schématech, nákresech, nástěnných obrazech, počítačových prezentacích a reagovat na ně, aktivně využívat internet a jiné komunikační prostředky při zpracování především projektových témat
- motivujeme k tomu, aby při soužití s ostatními lidmi aplikoval znalosti o stavbě a funkcích lidského těla a jeho zvláštích v různých vývojových obdobích

Kompetence sociální a personální

- nabízíme možnost efektivně se zapojit do kolektivních činností na projektech, při laboratorních cvičeních, podílet se na vytváření pravidel týmové práce se spolužáky i učitelem
- podněcujeme ke konstruktivní diskusi při práci ve skupině (práce s pracovními sešity, klíči a atlasy), využívání poznatků, zjištění a závěrů ostatních skupin ve třídě k vytvoření společného výsledného závěru
- podporujeme víru ve vlastní schopnosti, sebedůvěru, sebeúctu, schopnost být součástí kolektivu

Kompetence občanské

- motivujeme k respektování různých názorů na vznik života na Zemi i odlišné vývojové teorie
- vybízíme k dodržování základních společenských norem a hlavních zásad soužití na základě znalostí vývoje člověka a lidské společnosti

- vedeme k uvědomění si nutnosti aktivně poskytnout první pomoc při krizových situacích a situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- podporujeme aktivní způsob života, zásady zdravé výživy, tělesné a sportovní aktivity

Kompetence pracovní

- pracujeme se základními biologickými modely, mikroskopem, preparační soupravou, trvalými preparáty, běžnými lékařskými pomůckami (teploměr, tonometr, fonendoskop, chirurgické kladívko), mineralogickými nástroji, vyrábíme dočasné preparáty, podporujeme dodržování bezpečnostních pravidel a pravidel chování v odborných biologických učebnách
- nabízíme dostatek situací k získání představy o budoucím profesním zaměření
- pomáháme orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru např. při zavádění ekologického zemědělství a různých stupňů ochrany přírody

Předmět: Přírodopis
Ročník: prima

Tematický okruh: Základy ekologie			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi – rozlišuje a uvede příklady systému organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému – vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	Žák: – definuje základní ekologické pojmy a umí je aktivně používat – charakterizuje vztahy v různých ekosystémech – zařazuje člověka do vybraných ekosystémů, chápe jeho důležitost a vliv na změny v ekosystémech	Základy obecné ekologie (vztahy mezi organismy, organismy a prostředím) Stavba a funkce ekosystému, potravní řetězce a potravní síť, potravní pyramida Ekosystémy přírodní a umělé	EV1,2: Ekosystémy, základní podmínky života TV(I): Pohybové činnosti Ch (IV): Fotosyntéza OSV5: Kreativita M(II): Grafy Z (IV): Struktura krajiny
Tematický okruh: Obecná biologie a genetika			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel – vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti – uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	Žák: – popíše základní struktury buňky – shrne rozdíly mezi jednobuněčností a mnohobuněčností – orientuje se ve způsobech rozmnožování organismů – definuje viry jako nebuněčné částice a bakterie jako nejjednodušší organismy a shrne jejich výskyt, význam a praktické využití	Buňka Hierarchické uspořádání struktur buňka, tkáň, pletivo, orgán, orgánová struktura, organismus Jednobuněčné a mnohobuněčné organismy, kolonie Rozmnožování organismů Viry, bakterie	Ch (IV): Cukry, tuky D(II): Epidemie chorob ve středověku

Tematický okruh: Biologie hub			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích – rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků – objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	Žák: – popíše rozdíly mezi rostlinnou a živočišnou buňkou a buňkou hub – objasní stavbu těla jednobuněčných hub – zdůvodní zvláštnosti způsobu výživy hub – dokáže pojmenovat části těla hub bez plodnice i s plodnicí – identifikuje houby podle různých kritérií – uvede zásady sběru hub a prakticky rozliší některé smrtelně jedovaté houby od jedlých – orientuje se v první pomoci při otravě houbami – objasní vnitřní stavbu těla lišejníků a výhody společné existence dvou organismů – seznámí se s pojmem symbióza a aplikuje její širší význam – posoudí lišejníky jako základní průkopníky života	Vnitřní stavba buněk hub Jednobuněčné houby Houby bez plodnic Houby s plodnicemi Houby lupenaté a rourkaté Stavba těla lišejníků Druhy lišejníků a jejich výskyt	EV2: Základní podmínky života VO Člověk a zdraví EV2: Základní podmínky života
Tematický okruh: Biologie živočichů			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů – rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Žák: – porovná stavbu živočišné buňky s rostlinnou buňkou – vysvětlí souvislosti pojmů buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava – rozlišuje organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, uvede základní způsoby rozmnožování – rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů – zařazuje do hlavních taxonomických skupin	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla Živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování Vývoj, vývin a systém živočichů Významní zástupci jednotlivých	 Z(IV): Živočišná výroba AJ(II): Komunikační situace – domácí zvířata

– odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí – zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- vybrané živočichy – určuje vybrané živočichy – zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka – uvede hospodářsky a epidemiologicky významné druhy – uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy – odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi) - Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva - Projevy chování živočichů	D(I): Neolitická revoluce, domestikace
Tematický okruh: Práce s laboratorní technikou			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů – zpracuje protokol o cíli průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl – dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci – poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	Žák: – seznámí se se základními pomůckami v biologické laboratoři – vysvětlí způsob a možnosti použití mikroskopu, preparační soupravy – připraví dočasný mikroskopický preparát a dovede jej pozorovat mikroskopem či lupou a popsat – nakreslí a popíše pozorovaný preparát – vytvoří, pojmenuje a popíše různé typy schémat a souhrnných nákrešů – seznámí se s pravidly chování a bezpečnosti práce v laboratoři biologie a dodržuje je – orientuje se v zásadách první pomoci při možných úrazech v laboratoři a dovede je použít – aplikuje poznatky z výuky při praktických činnostech v laboratoři	Mikroskop Trvalé a dočasné preparáty Anatomické modely a nástěnné obrazy Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v laboratoři Zásady první pomoci v laboratoři	F(III): Zobrazení číčkami OSV9: Kooperace a kompetice OSV10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VO Člověk a zdraví průběžně

Předmět: Přírodopis
Ročník: sekunda

Tematický okruh:		Biologie rostlin	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům – porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku – vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	Žák: – vysvětlí rozdíl mezi buňkou, pletivem a rostlinným orgánem – uvede funkci jednotlivých druhů pletiv – porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých rostlinných orgánů – uvede hlavní funkce jednotlivých rostlinných orgánů – rozliší přeměny jednotlivých rostlinných orgánů a uvede jejich význam pro rostlinu – na základě pozorování odvodí stavbu květu a uvede rozdíl mezi nerozlišeným a rozlišeným květním obalem – uvede kritéria pro rozdělení plodů – prakticky rozliší některé druhy plodů – objasní způsoby rozšiřování semen v přírodě a uvede přizpůsobení plodů k danému způsobu rozšiřování – vysvětlí základní princip fotosyntézy a dýchání a orientuje se ve výchozích látkách a produktech obou dějů – dokáže vysvětlit rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním rostlin – rozliší opylení a oplození rostlin – uvede využití nepohlavního rozmnožování při pěstování rostlin – definuje nižší a vyšší rostliny – rozlišuje základní systematické skupiny nižších rostlin	Stavba rostlinného těla Pletiva Kořen, stonek, list Květ Plody Semena Fotosyntéza a dýchání Rozmnožování rostlin Nižší rostliny a vyšší rostliny Řasy, mechorosty, kaprad'orosty	VV(III,IV): Prvky vizuálně obrazného vyjádření D(I): Počátky zemědělství v neolitu Ch(IV): Fotosyntéza

– rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů – odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	– pomocí klíče nebo atlasu určí významné zástupce nižších rostlin – objasní rozdíl mezi nahosemennými a krytosemennými rostlinami – prakticky určí zástupce nahosemenných rostlin – uvede rozdílné znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin – dokáže uvést charakteristické znaky vybraných čeledí krytosemenných rostlin – pomocí klíče nebo atlasu určí významné zástupce krytosemenných rostlin – posoudí hospodářský význam vybraných zástupců krytosemenných rostlin – odvodí způsoby přizpůsobení rostlin životnímu prostředí – chápe význam ochrany rostlin pro zachování druhů	Nahosemenné rostliny Krytosemenné rostliny Význam rostlin Přizpůsobení rostlin Ochrana přírody	Z(IV): Rostlinná výroba EV3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Tematický okruh: Biologie živočichů			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů – rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin – odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Žák: – rozezná a porovná skupiny živočichů (ptáků a savců) – zařazuje do hlavních taxonomických jednotek vybrané živočichy – určuje vybrané živočichy – zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka – uvede hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, objasní zásady péče o vybrané domácí živočichy a při chovu domestikovaných živočichů – uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Systém živočichů Významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – ptáci, savci Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva Projevy chování živočichů	AJ(II): Komunikační situace – domácí zvířata Z(IV): Hospodářská výroba

– zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	– odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Projevy chování živočichů	
Tematický okruh: Práce s laboratorní technikou			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů – zpracuje protokol o cíli průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl – vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci – dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci – poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	Žák: – používá základní pomůcky v biologické laboratoři – zvolí vhodný způsob nákresu a zápisu prováděných činností – nakreslí a popíše pozorovaný preparát – vytvoří, pojmenuje a popíše různé typy schémat a souhrnných nákresů – orientuje se v různých možnostech získávání informací, pracuje s literaturou, atlasy, modely – dodržuje pravidla chování a bezpečnosti práce v laboratoři biologie – definuje zásady první pomoci při možných úrazech v laboratoři a dovede je použít – aplikuje poznatky z výuky při praktických činnostech v laboratoři	Mikroskop Trvalé a dočasné preparáty Anatomické modely a nástěnné obrazy Stavba těla rostlin a hub Systém rostlin a živočichů Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v laboratoři Zásady první pomoci v laboratoři	F(III): Zobrazení čočkami VO Člověk a zdraví průběžně průběžně: OSV9: Kooperace a kompetice OSV10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Předmět: Přírodopis
Ročník: tercie

Tematický okruh: Biologie člověka			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismu - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	Žák: - popíše stavbu a určí polohu nejdůležitějších orgánů lidského těla, dokáže je zařadit do orgánových soustav, vysvětlí jejich vztahy a funkci z hlediska celého organismu - chápe fylogenetický vývoj člověka, rozlišuje a rozezná jeho základní vývojové stupně - uvede příklady názorů na vznik člověka a stručně charakterizuje hlavní etapy jeho vývoje - uvede praktické příklady dědičných vlastností - orientuje se v základních genetických pojmech - vysvětlí vznik nového jedince, orientuje se v ontogenetickém vývoji od početí až do smrti - uvědomuje si příčiny a rozpoznává znaky běžných chorob - uplatňuje zásady prevence a léčby z hlediska komplexního pohledu - zná rizika spojená s poruchami příjmu potravy a požívání návykových látek - demonstruje poskytnutí první pomoci při běžných poraněních nebo náhlých onemocněních včetně transportu	Buňky a tkáně Stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy Názory na vznik člověka, vývoj člověka, vývojové etapy Dědičnost a proměnlivost Rozmnožování a vývoj člověka Příčiny a příznaky běžných chorob, praktické zásady a postupy jejich léčby; závažná poranění a život ohrožující stavy; epidemie Dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	F(III,IV): Ochrana před nadměrným hlukem, oko HV(I-IV): Pěvecké dýchání, hlasová hygiena, hudba a tanec FJ(III): Zdraví, části těla VV(I,III,IV): Reflexe a vztahy smyslového vnímání D(I): Antropogeneze MUV3: Etnický původ Z(IV): Demografie Ch(IV): Léčiva a návykové látky TV(I-IV): Činnosti ovlivňující zdraví
Tematický okruh: Výchova ke zdraví			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:

Žák: – dává do souvislostí složení potravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky – uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc – respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví – respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování – uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných situacích	Žák: – uplatňuje zásady zdravého stravování – pozná rizika spojená s poruchami příjmu potravy – vysvětlí rozvoj civilizačních chorob vznikajících jako důsledek nesprávné výživy – objasní podstatu a vznik nejzávažnějších civilizačních chorob a způsoby, jak se s nimi vyrovnat – v případě nutnosti vyhledá odbornou pomoc – popíše primární a sekundární pohlavní znaky – zná základní zásady slušného chování – uvědomuje si rizika spojená s nechráněným pohlavním stykem – vysvětlí, proč organismus dospívající dívky není biologicky a psychicky zralý pro plný intimní život – objasní zdravotní rizika předčasného ukončení těhotenství – vyhledá důležitá telefonní čísla potřebná v situacích ohrožení zdraví – poskytne odpovídající první pomoc – vyhledá a posoudí informace nezbytné pro odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví a život	Výživa a zdraví Vlivy vnitřního i vnějšího prostředí na zdraví Denní a pohybový režim Civilizační choroby Dětství, puberta a dospívání Sexuální dospívání a reprodukční zdraví Základy první pomoci Ochrana člověka za mimořádných událostí	FJ(IV): Výživa TV(I-IV): Činnosti ovlivňující zdraví AJ(IV): Životní styl D(IV): Konzumní společnost 21. století TV(I-IV): Činnosti ovlivňující zdraví SV(III): Životní styl HV(I-IV): Populární hudba od počátků po současnost Z(IV): Globální problémy světa F(I-IV): Základy první pomoci při úrazu v laboratoři Ch(III): Bezpečnost a hygiena práce průběžně VO Člověk a zdraví
Tematický okruh: Práce s laboratorní technikou			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	Žák: – prakticky používá teploměr, tonometr, fonendoskop, digitální tlakoměr	Orgánové soustavy - cévní , dýchací, kůže	F(I): Teploměry OSV9: Kooperace a kompetice OSV10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Předmět: Přírodopis
Ročník: kvarta

Tematický okruh: Neživá příroda			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života – rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek – rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody – porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě – rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	Žák: – diskutuje o názorech na vznik Země, složení vesmíru a vznik života na Zemi – určí jednotlivé složky přírodní sféry Země – vysvětlí vliv jednotlivých přírodních složek na existenci života na Zemi – popíše fyzikální a chemické vlastnosti nerostů – určí s použitím určovacích klíčů základní nerosty a horniny – popíše strukturu a vysvětlí původ základních hornin – popíše horninové složení místního regionu – objasní praktické využití hornin a nerostů – vysvětlí původ deskové tektoniky, sopečné činnosti a zemětřesení a vyhledá o nich potřebné údaje – vysvětlí podstatu působení vnější a vnitřních činitelů – porovná výsledky působení vnějších a vnitřních činitelů na zemském povrchu – objasní a popíše geologický oběh hornin i oběh vody v přírodě – vysvětlí podstatu půdotvorných procesů – popíše složení, vlastnosti a význam půd – rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v České republice – aplikuje získané poznatky na místní region – chronologicky uspořádá geologická období – porovná podmínky pro vznik života a výskyt typických organismů v jednotlivých geologických obdobích	Vznik a stavba Země Přírodní složky krajinné sféry Země Nerosty a horniny Původ nerostů a hornin Vnější a vnitřní geologické procesy Desková tektonika Zemětřesení a sopečná činnost Oběh vody v přírodě Složení půd Půdotvorné procesy Význam a ochrana půd Vývoj Země a organismů na Zemi	F(IV): Sluneční soustava Z(I): Litosféra M(I): Osuvná a středová souměrnost M(II): Hranoly F(III): Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Ch(IV): Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn Ch(II): Voda F(III): Vodní pára v ovzduší Z(I): Hydrosféra Z(I): Pedosféra M(I, II): Číselná osa Ch(IV): Paliva

– uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystému a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	– popíše geologický vývoj a stavbu České republiky – popíše vliv atmosféry na existenci života na Zemi – objasní děje způsobené změnou počasí a podnebí a jejich vliv na organismy – chápe význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, jejich znečištění – uvědomuje si důsledky klimatických změn na všechny živé organismy včetně člověka – sleduje mimořádné přírodní události v ČR a zná možnosti ochrany před nimi	Regionální geologie ČR Podnebí a počasí ve vztahu k životu Mimořádné události způsobené přírodními vlivy	F(III): Vodní pára v atmosféře Z(I): Atmosféra EV2: Základní podmínky života SV(III): Ochrana obyvatelstva
Tematický okruh: Obecná biologie a genetika			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů – popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel – rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů(orgánových soustav) rostlin i živočichů – vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti – třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	Žák: – dá do souvislostí rozmanitost organismů a jejich základní vztahy v přírodě – shrne základní projevy života, dokáže uvést konkrétní příklady – shrne rozdíly mezi jednobuněčností a mnohobuněčností – porovná základní struktury stavby těla organismů – posoudí způsoby rozmnožování organismů – zařadí vybrané organismy do základních taxonomických jednotek podle souhrnných znaků	Vztahy organismů v přírodě Základní projevy života Hierarchické uspořádání struktur buňka, tkáň, pletivo, orgán, orgánová struktura, organismus Rozmnožování organismů Třídění organismů	
Tematický okruh: Základy ekologie			

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi – rozlišuje a uvede příklady systému organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému – vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam – uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	Žák: – uvádí do souvislostí základní ekologické pojmy a umí je aktivně používat – rozliší abiotické a biotické podmínky prostředí – charakterizuje vztahy v různých ekosystémech – zařazuje člověka do jednotlivých ekosystémů, chápe jeho důležitost a vliv na změny v ekosystémech – aplikuje možnosti působení člověka na přírodní systémy – seznamuje se s organizacemi zabývajících se ochranou životního prostředí, jejich činností a možnostmi spolupráce	Základy obecné ekologie (vztahy mezi organismy, organismy a prostředím, populace, společenstvo, ekosystém, biotop, sukcese a klimax, potravní řetězec, síť, pyramida) Stavba a funkce ekosystému, potravní řetězce a potravní síť, potravní pyramida Produkce a rovnováha v ekosystému Ekosystémy přírodní a umělé Biosféra Vztah člověka a prostředí, člověk a ostatní organismy, člověk a neživá příroda, výchova k péči o životní prostředí Hierarchie životních hodnot člověka a ochrana životního prostředí Organizace podporující OŽP	EV1: Ekosystém EV2: Základní podmínky života M(II): Grafy Z(IV): Krajinná sféra EV3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí SV(II, III): Životní styl EV4: Vztah člověka k prostředí OSV2: Sebepoznání a sebepojetí Z(IV): Člověk a příroda AJ(III): Ochrana životního prostředí EV3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí VMEG3: Jsme Evropané Z(IV): Ochrana a tvorba životního prostředí
Tematický okruh: Práce s laboratorní technikou			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích	Žák: – zvolí vhodný způsob nákresu a zápisu	Geomorfologie a krystalografie.	M(I): Osová a středová

své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl – vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci – poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	prováděných činností – rozebere a sestaví krystalografické a geomorfologické modely a popíše jejich funkci – vytvoří a popíše různé typy schémat a souhrnných tabulek – uplatňuje zásady první pomoci při možných úrazech v laboratoři a dovede je použít – aplikuje poznatky z výuky při praktických činnostech v laboratoři	Fyzikální vlastnosti nerostů. Zásady první pomoci v laboratoři. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v laboratoři.	souměrnost M(II): Hranoly M(IV): Prostorové útvary M(II): Lineární rovnice F(I): Hustota látky Z(I): Litosféra průběžně průběžně: OSV9: Kooperace a kompetice OSV10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
--	--	---	--

5.1.14 Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Zeměpis** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Zeměpis a tematický okruh Mezinárodní vztahy, globální svět vzdělávacího oboru Výchova k občanství ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 7 hodin. Skládá se z hodin přidělených vzdělávací oblasti Člověk a příroda, z disponibilních hodin a z hodin přidělených tematickému okruhu Mezinárodní vztahy, globální svět ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství (viz Poznámky ke školnímu učebnímu plánu).

Zeměpis se vyučuje s následující týdenní hodinovou dotací: v primě 2 hodiny, v sekundě 2 hodiny, v tercií 2 hodiny a v kvartě 1 hodina.

Výuka **Zeměpisu** probíhá pro celou třídu společně, převážně v učebně zeměpisu, kde může být využita výpočetní technika. Do učiva každého ročníku jsou zařazována zeměpisná cvičení a pozorování v terénu.

Zeměpis obohacuje celkový vzdělanostní přehled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v místním regionu, na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a problémech lidstva.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Zeměpis** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání(I,IV): integrací do předmětu

Kreativita (I,IV): integrací do předmětu

Poznávání lidí (IV): integrací do předmětu

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení(I,II): integrací do předmětu

Stavba mediálních sdělení a reality (I): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Ekosystémy (I): integrací do předmětu

Základní podmínky života (I,II, IV): integrací do předmětu

Lidské aktivity a problémy životního prostředí (III, IV): integrací do předmětu

Vztah člověka k prostředí (I, II): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských s globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá (I, III): integrací do předmětu

Objevujeme svět a Evropu (II, III): integrací do předmětu

Jsme Evropané (IV): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Etnický původ (I, IV): integrací do předmětu

Lidské vztahy (II): integrací do předmětu

Kulturní difference (I, IV): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu zeměpis uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- při výuce vedeme žáka k osvojování a správnému používání obecně užívané terminologie jednotlivých geografických oborů
- pomáháme žákům vytvořit si komplexní pohled na krajinnou sféru a socioekonomické jevy
- vybízíme žáka, v týmu či samostatně, k porovnávání vzájemných souvislostí mezi složkami krajinné sféry
- předkládáme žákům dostatek informačních zdrojů s geografickou tematikou a vedeme je k jejich pravidelnému využívání a správnému vyhodnocení získaných informací

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k samostatnému pozorování přírodních i socioekonomických jevů
- pomáháme žákům rozpoznat problémy jednotlivých regionů světa
- pomáháme hledat možná řešení vhodná pro konkrétní oblasti světa
- vedeme žáka k rozpoznání závažných důsledků a rizik přírodních a společenských jevů na životní prostředí

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům využívat dostatek informačních zdrojů s geografickou tematikou, získané informace formulovat a v diskusích předávat ostatním
- vybízíme žáky k formulování vlastních názorů na aktuální problémy v jednotlivých regionech světa

Kompetence sociálně a personální

- nabízíme možnost efektivního zapojení při skupinových aktivitách, při projektech, při práci s atlasem, s obrysovými mapkami
- podněcujeme diskusi nad problematikou současného světa, vybízíme k využívání poznatků získaných z médií
- podporujeme sebeúctu, sebedůvěru, pozitivní myšlení žáků

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování osobních práv a svobod, k chápání různých pohledů na politickou a ekonomickou situaci v jednotlivých regionech světa
- motivujeme k osobnímu náhledu na svět, na dané problémové regiony
- motivujeme k respektování tradic, kulturního a historického dědictví jednotlivých světových regionů
- vybízíme k dodržování pravidel života v souladu s environmentálními problémy světa

Kompetence pracovní

- organizujeme terénní vycházky a exkurze, které umožňují žákům aplikovat praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- vedeme žáky k důslednému dodržování vymezených pravidel bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Předmět: **Zeměpis**
Ročník: **prima**

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Tematický okruh:			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii – přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině – organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů – vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů a procesů v nich ,pro vytváření postojů k okolnímu světu	Žák: – v činnostech prokazuje porozumění základním kartografickým a topografickým pojmům – vnímá globus jako ideální model Země – používá měřítko mapy k výpočtu skutečných vzdáleností – vyjádří způsob znázornění výškopisu na mapách – prokazuje znalost značkového klíče map – zhodnotí význam map – aplikuje na konkrétních příkladech praktické činnosti s mapami: určování světových stran, orientace mapy podle světových stran, čtení obsahu map, měření na mapách – určuje na mapách zeměpisnou polohu pomocí zeměpisné šířky a zeměpisné délky – vytváří jednoduché náčrty situace v konkrétní krajině – používá myšlenková schémata a mapy k uspořádání informací o lidech, místech a životním prostředí diskutuje o odlišnostech mentálních map různých osob na základě jejich rozdílných osobních životních zkušeností	Základy geografické kartografie a topografie Globus Mapa Praktické činnosti s mapami, grafy a se zeměpisnými atlasy Určování zeměpisných souřadnic Informační zdroje v geografii	OSV1: Rozvoj schopností poznávání M(II): Poměr TV(II): Lyžařský zájezd Př(IV): Geologické mapy OSV5: Kreativita MEV1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV5: Kreativita M(II): Grafy M(IV): Statistika Inf(I,II): Vyhledávání informací

Tematický okruh:		Přírodní obraz Země	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy Sluneční soustavy – prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů – rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu – porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	Žák: – rozlišuje hvězdy od planet a dalších vesmírných těles – objasní postavení Země ve vesmíru a vzhledem k ostatním tělesům Sluneční soustavy – zhodnotí důsledky pohybů Země pro život lidí na Zemi – vysvětlí příčinu střídání ročních období – vysvětlí příčiny rozdílného času na Zemi mezi dvěma místy na různých polednících – orientuje se s pomocí atlasu při určování pásmového času – vysvětlí s porozuměním pojem krajinná sféra – objasní s porozuměním stavbu zemského tělesa, zemské kůry a jejího členění na litosférické desky – vysvětluje působení vnitřních sil na zemský povrch, vznik zemětřesení a sopečné činnosti – popíše proces zvětrávání působením vnějších činitelů – popíše složení atmosféry – pojmenuje základní meteorologické prvky – popíše aktuální stav počasí v místní krajině – pojmenuje činitele ovlivňující podnebí a posoudí jejich vliv na podnebí v jednotlivých oblastech světa – popíše základní rysy všeobecné cirkulace atmosféry – pojmenuje základní pravidelné větry a vyhledá na mapě oblasti jejich výskytu – rozliší jednotlivé podnebné pásy na Zemi – popíše rozložení zásob vody na Zemi – objasní mechanismus oběhu vody na Zemi	Planeta Země Země ve vesmíru Zeměkoule Pohyby Země Časová pásma na Zemi Přírodní sféra a její složky Litosféra Atmosféra Hydrosféra	EV2: Základní podmínky života F(IV): Hvězdy M(I): Úhel M(III): Mocniny F(IV): Sluneční soustava Př(IV): Vznik a vývoj Země VMEG1: Evropa a svět nás zajímá Př(IV): Horniny a nerosty, Stavba Země EV2: Základní podmínky života MEV3: Stavba mediálních sdělení a reality Ch(II): Vzduch F(III): Atmosféra Země F(III): Vodní pára v ovzduší Př(IV): Podnebí a počasí ve vztahu k ŽP EV2: Základní podmínky života Ch(II): Voda

	– načrtne jednoduché schéma oceánského dna a popíše jej – rozliší a pojmenuje vlastnosti mořské vody – zhodnotí význam mořské vody pro lidskou společnost – popíše složení a vznik půdy – rozlišuje mezi půdním typem a půdním druhem – lokalizuje na mapách přibližný výskyt nejvýznamnějších půdních typů a charakterizuje jejich využití – objasní uspořádání rostlinstva a živočišstva na Zemi v závislosti na zeměpisné šířce – popíše a porovná jednotlivé typy přírodních krajin podle podnebí a podle druhů rostlinstva, živočišstva, půd – určí orientačně geografickou polohu, uvede znaky podnebí, vodstva, půd a druhů rostlin a živočichů tropických deštných pralesů, savan, pouští a polopouští, subtropické krajiny, stepí a lesostepí, lesů mírného pásu, tundry a polární krajiny – posoudí vliv člověka na jednotlivé přírodní krajiny	Voda v mořích a oceánech Voda na pevnině Pedosféra Biosféra	Př(IV): Oběh vody na Zemi EV1: Ekosystémy EV2: Základní podmínky života Př(IV): Složení a ochrana půd EV1: Ekosystémy EV4: Vztah člověka k prostředí
Tematický okruh: Lidé na Zemi			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby, dynamiku růstu a pohyby, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa – zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní surovinové a energetické zdroje	Žák: – zhodnotí vývoj počtu obyvatel na Zemi, rozložení, hustotu obyvatelstva v různých oblastech světa – dokáže vysvětlit vliv osídlení na krajinu – chápe význam zemědělství pro zabezpečení obživy lidí – umí vysvětlit rozdílná zaměření zemědělské výroby – chápe vazbu mezi i nerostným bohatstvím a	Lidé na Zemi Kde žijí lidé Jak lidé hospodaří	MUV1: Kulturní difference MUV3: Etnický původ

	rozvojem průmyslu – rozliší hlavní odvětví zpracovatelského průmyslu, vysvětlí jejich význam pro člověka – umí vyjmenovat jednotlivé druhy dopravy, srovnat jejich přednosti a nedostatky		
--	---	--	--

Předmět: **Z e m ě p i s**
Ročník: **sekunda**

Tematický okruh:		Regiony světa	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní oblasti – rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů – porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	Žák: – objasní pojmy kontinent, světový oceán – vyhledá na mapách s pomocí rejstříku školního atlasu světa jednotlivé světadíly a oceány, vybraná moře, ostrovy, zálivy, průlivy, průplavy – vyhledá na globu a mapách jednotlivé světadíly, určí jejich geografickou polohu – pojmenuje a vyhledá v mapách světadílů významné prvky horizontální členitosti: významné části pobřeží, moře, zálivy, ostrovy, poloostrovy, průlivy, – posoudí s pomocí obecně zeměpisné mapy výškovou členitost povrchu světadílů – pojmenuje a vyhledá v mapách nejvýznamnější povrchové útvary – vyhledá v mapách světadílů oblasti s výskytem sopečné a zemětřesné činnosti – vymezí geografickou polohu světadílů z hlediska umístění v podnebných pásích – zhodnotí kontinentální a oceánské vlivy na podnebí v konkrétních oblastech – porovná podnebí v jednotlivých oblastech kontinentů podle teplotních a srážkových poměrů – vyhledá v mapách polohu významných řek světadílů, určí bezodtokové oblasti – vyhledá v mapách polohu významných vodopádů a velkých jezer a porovná je podle vzniku a velikosti – objasní závislost rozmístění rostlinstva a	Světadíly a oceány Poloha světadílů Povrch světadílů Podnebí světadílů Vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo světadílů	EV4: Vztah člověka k prostředí Př(I,II): Významné druhy rostlin a živočichů VMEG2: Objevujeme Evropu a svět FJ(III,IV): Počasí, roční období AJ(I): Počasí RJ(IV): Počasí EV2: Základní podmínky života

Předmět: Zeměpis
Ročník: tercie

Tematický okruh:		Regiony světa	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – porovná a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	Žák: – porovná rozlohu a polohu Evropy s ostatními světadíly – vyhledá na mapách a pojmenuje výrazné prvky horizontální členitosti – pojmenuje a vyhledá nejvýznamnější povrchové útvary, nejvýznamnější vodní toky a jezera, jednotlivá šířková pásma, několik významných národních parků – zhodnotí kontinentální a oceánské vlivy na podnebí v konkrétních oblastech Evropy – vyhledá na mapách Evropy nejhustěji a řídko osídlené oblasti, zdůvodní příčiny těchto rozdílů – srovná obyvatele Evropy z hlediska rozmístění jednotlivých národů, jazykových skupin, náboženství – vymezí na jednotlivé geografické oblasti – popíše s pomocí map přírodní poměry a přírodní zdroje příslušné oblasti – posoudí hospodářský význam jednotlivých regionů, srovná jejich hospodářskou vyspělost – charakterizuje obyvatelstvo a sídla regionů – podává stručný komplexní geografický přehled modelových států – určí a vyhledá na mapách států EU	Evropa – poloha, rozloha Přírodní poměry Evropy Obyvatelstvo Evropy Oblasti a státy Evropy	AJ(II): Velká Británie FJ(IV): Zvyky Francouzů FJ(III,IV): Francie AJ(II): Velká Británie RJ(IV): Moskva, Petrohrad
Tematický okruh:		Česká republika	
	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:

Žák – vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy – hodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům – hodnotí a porovnává polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu – lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	Žák: – se orientuje v místní oblasti (regionu) – hodnotí a srovnává místní oblast s ostatními oblastmi České republiky – popíše poměry místního regionu a možnosti dalšího rozvoje – dokáže srovnat a posoudit vazby místního regionu k vyšším územním celkům – popíše polohu České republiky – popíše a porovná přírodní poměry České republiky – zhodnotí přírodní zdroje České republiky – orientuje se na fyzické mapě ČR – porovná obyvatelstvo České republiky z hlediska národnostního složení, hustoty obyvatel, věkového složení, zaměstnanosti, náboženství – rozděluje sídla podle určitých kritérií – hodnotí strukturu surovinové základny ČR – hodnotí hospodářský potenciál České republiky a porovnává s ostatními evropskými a světovými regiony – popíše vztah v rozmístění jednotlivých průmyslových odvětví a zdrojů surovin a energie – vyhledá v mapách hlavní oblasti jednotlivých průmyslových odvětví – zhodnotí charakter zemědělství v ČR v závislosti na nadmořské výšce a kvalitě půd – vyhledá na mapách hlavní dopravní tahy a trasy jednotlivých druhů dopravy – vymezí hlavní oblasti cestovního ruchu v ČR – vymezí na mapách jednotlivé oblasti České republiky – rozlišuje základní správní kategorie v územním členění ČR – komplexně srovnává jednotlivé regiony podle vybraných kritérií	Místní region Česká republika - přírodní poměry Obyvatelstvo a sídla Hospodářství Oblasti České republiky	SV(I):Obec, region, země Naše vlast VMEG1:Evropa a svět nás zajímá SV(I):Naše vlast SV(IV):Hospodářství ČR EV3:Lidské aktivity a problémy životního prostředí Př(IV):Ochrana a tvorba ŽP VMEG2:Objevujeme Evropu a svět SV(I):Naše vlast
--	--	--	--

– uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	– se orientuje v účasti republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států – pojmenuje významné mezinárodní organizace, jejímž členem je ČR		
---	--	--	--

Předmět: **Zeměpis**
Ročník: **kvarta**

Tematický okruh: Společenské a hospodářské prostředí			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby, dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa – posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	Žák: – zhodnotí vývoj počtu obyvatel na Zemi – lokalizuje územní rozdíly v hustotě zalidnění na Zemi a objasní příčiny těchto rozdílů – vysvětlí příčiny přelidnění v daných regionech světa a jejich dopad na sociální a humánní prostředí – lokalizuje s pomocí map hlavní migrační proudy – uvádí druhy a příčiny pohybu obyvatelstva – rozliší rozdíly ve fyzických znacích mezi lidmi v závislosti na přírodních podmínkách – lokalizuje na mapách světové oblasti s trvalými náboženskými konflikty – vymezuje základní rozdíly světových náboženství a zároveň nalézá jejich společné znaky – rozlišuje obyvatelstvo podle fyzických a socioekonomických znaků – rozlišuje sídla podle velikosti a uvádí konkrétní příklady z místního regionu – uvádí příklady různého charakteru zástavby v místním regionu – zhodnotí polohu měst vůči jiným městům a důležitým prvkům v krajině – posuzuje vzájemnou propojenost a návaznost osídlení městského typu a uvádí konkrétní příklady systémů měst – vysvětlí urbanizační tendence ve světě, jejich výhody a nevýhody	Početní růst obyvatelstva Rozmístění obyvatelstva na Zemi Územní pohyb obyvatelstva Lidské rasy, národy a jejich specifika Územní aspekty světových náboženství Struktura obyvatelstva Typy sídel Sídelní systémy Městská sídla Urbanizace	M(II, IV):Vztahy a práce s daty (průběžně v celém okruhu) M(II):Procenta MUV1:Kulturní diference MUV3:Etnický původ SV(IV):Člověk, stát a hospodářství D(III):Vznik industriální společnosti v 19.st.

– porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit – porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků – lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	– uvádí a porovnává hlavní lokalizační faktory průmyslových odvětví, zemědělské výroby, umístění dopravních tahů a rozmístění center cestovního ruchu – vymezí a lokalizuje v mapách oblasti světa s převládajícím vývozem a dovozem surovin a průmyslových výrobků – jmenuje příklady nejvýznamnějších světových hospodářských integrací a organizací – hodnotí příčiny vyspělosti a zaostalosti jednotlivých oblastí světa z hospodářského hlediska – srovnává rozdíly v hospodářském potenciálu největších hospodářských center – určí a lokalizuje příklady stabilních hranic v Evropě a ve světě a hlavní změny hranic v průběhu 20. století – uvádí rozdíly mezi jednotlivými formami státního zřízení – pojmenuje a vyhledá na mapách lokality aktuálních ozbrojených konfliktů a ohnisek neklidu – zhodnotí význam a úlohu mezinárodních organizací při řešení ozbrojených konfliktů	Mezinárodní obchod Mezinárodní integrace Hlavní hospodářské oblasti světa Politická mapa současného světa Státní zřízení Ohniska neklidu v současném světě	D(IV):Války 20.st. D(IV):Války a vojenské konflikty 20.st.
Tematický okruh: Mezinárodní vztahy, globální svět			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování – uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR,	Žák: – vysvětlí proces rozšiřování EU – popíše strukturu a fungování Evropské unie – zhodnotí postavení ČR v rámci EU – objasní výhody plynoucí pro občany z členství v EU – popíše významné mezinárodní organizace	Evropská unie Evropské integrace OSN, NATO	VMEG3:Jsme Evropané D(IV):EU, NATO,OSN

posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účast v mezinárodních misích – uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory – uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva – objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu – uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	– zdůvodní potřebu existence ekonomické, politické a bezpečnostní spolupráce mezi státy – se seznámí se zapojením českých vojáků v zahraničních misích (např. Kosovo, Afghánistán) – uvede globalizační tendence ve světě – objasní proces globalizace, jeho vývoj a dopad v rámci celosvětové ekonomiky – dokumentuje roli člověka jako původce existence globálních problémů a popíše jejich stručný vývoj – diskutuje o nejvýznamnějších globálních problémech, jejich příčinách i důsledcích – navrhuje opatření k řešení globální problematiky – rozliší osobní a globální rovinu vnímání problémů – diskutuje o globální problematice zasahující do místního regionu a uvádí možnosti jejich současných řešení – lokalizuje na mapě světa ohniska světového terorismu – uvede možné příčiny teroristických útoků – vyjádří osobní postoj k průvodním jevům ozbrojených konfliktů, jakými jsou genocida a terorismus namířené proti civilnímu obyvatelstvu, a poukáže na jejich dopad – diskutuje o možnostech postupu proti terorismu	Globalizace Globální problémy Problematika místního regionu Světový terorismus	Ch(III):Oxidy,kyselé deště a ŽP SV(I):Obec, region, země D(IV):Příčiny terorismu, situace v arabském světě
Tematický okruh: Životní prostředí			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních	Žák: – používá s porozuměním pojem krajinná sféra – posuzuje vzhled a funkci krajiny jako výsledek	Krajinná sféra Typy a funkce krajiny	EV2:Základní podmínky života Př(IV):Ekologie

příkladech specifické znaky a funkce krajin, – uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) – uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	složitého působení přírodních procesů a lidí – uvádí a popisuje na příkladech v místní krajině její funkci a vztah mezi jednotlivými složkami – rozlišuje na konkrétních příkladech základní složky a prvky krajiny – lokalizuje nejvýznamnější geografická šířková pásma a porovná výhody a nevýhody živo lidí v daných regionech – objasní působení antropogenních vlivů na krajinu a na životní prostředí, lokalizuje a na příkladech dokládá poškozování složek krajiny ve světovém, kontinentálním či lokálním měřítku – diskutuje o potřebě trvale udržitelného rozvoje – posoudí ekonomické a právní nástroje ochrany životního prostředí – popíše strukturu ochrany přírody v ČR a ve světě	Místní krajina Struktura krajiny Člověk a příroda Trvale udržitelná rozvoj Ochrana a tvorba životního prostředí	EV3:Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Tematický okruh: Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu – aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Žák: – určuje světové strany na mapě i v terénu – orientuje se podle význačných objektů v terénu – používá prakticky zeměpisnou síť a zeměpisné souřadnice k určování polohy určitých lokalit zemského povrchu na mapách i glóbu – pořizuje jednoduché náčrty krajiny, situační plánky, schematické plánky a mapy – pracuje s porozuměním s jízdními a letovými řády v tištěné i elektronické podobě, orientuje se při vyhledávání optimálních dopravních tras a spojů	Praktická topografie při pohybu v terénu	OSV1:Rozvoj schopností a poznávání OSV6:Poznávání lidí TV(II):Lyžařský zájezd Inf (I-IV): Vyhledávání a zpracování informací OSV5:Kreativita

– uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajíně, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	– pořizuje jednoduchou dokumentaci z výletů a cest – aplikuje při cvičeních v terénu zásady bezpečného pohybu a pobytu v terénu – reaguje svým chováním na modelové situace navozující nebezpečí ve volné přírodě	Bezpečnost při pohybu v terénu	
--	---	--------------------------------	--

5.1.15 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň víceletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Hudební výchova** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Hudební výchova ze vzdělávací oblasti Umění a kultura stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu jsou 4 hodiny. Je realizována s týdenní hodinovou dotací 1 hodina v každém ročníku nižšího stupně gymnázia. Výuka probíhá v učebně hudební výchovy. Je zde umístěno piano, audioprostředky a nástroje Orffova instrumentáře.

Vyučování **hudební výchovy** je organizováno převážně v takových formách, které umožňují hudebně-pohybové skupinové aktivity, aktivní hru na hudební nástroje, zpěv či výtvarně zachycený prožitek poslechu hudební skladby.

K aktivnímu vnímání hudby patří i častá návštěvnost veřejných koncertů.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Hudební výchova** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání (I, IV): integrací do předmětu

Sebepoznání a sebepojetí (IV): integrací do předmětu

Seberegulace a sebeorganizace (I, IV): integrací do předmětu

Psychohygiena (I, IV): integrací do předmětu

Kreativita (I – IV): integrací do předmětu

Poznávání lidí (I, IV): integrací do předmětu

Mezilidské vztahy (I): integrací do předmětu

Kooperace a kompetice (IV): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Jsme Evropané (III, IV): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Multikulturalita (IV): integrací do předmětu

Kulturní difference (IV): integrací do předmětu

Mediální výchova

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (II): integrací do předmětu

Stavba mediálních sdělení (I – IV): integrací do předmětu

Vnímání autora mediálních sdělení (I – IV): integrací do předmětu

Fungování a vliv médií ve společnosti (I – IV): integrací do předmětu

2. Výchovně vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Hudební výchova** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- naplňujeme činnostmi, které v sobě zahrnují práci s informacemi
- nabádáme žáky k vyhledávání historicko-společenských informací, které se týkají osobností hudebního světa minulosti i současnosti
- vedeme žáka k osvojování a užívání hudební terminologie
- vedeme žáka ke komplexnímu pohledu na kulturní jevy a ke zobecňování zjištěných skutečností

Komunikativní kompetence

- učíme žáka formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, které se týkají osvojovaného učebního obsahu
- vedeme žáka ke kultivovanému a samostatnému projevu, jak individuálně před třídou, tak ve skupinové práci

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme žákovi problémové úlohy a situace, při jejichž řešení vyhledává informace a pomáháme mu je vyhodnotit
- učíme žáka uplatňovat základní myšlenkové operace (srovnávání, třídění pojmů, analýza, syntéza, zobecňování)

Kompetence sociální a personální

- pracujeme ve výuce skupinově
- vedeme žáka k názorové toleranci, například v hudebním vkusu jednotlivce
- podporujeme u žáka zdravé sebevědomí a pomáháme mu zhodnotit jeho vlastní hudební schopnosti

Kompetence občanské

- vedeme žáka k tomu, aby dokázal ocenit jakoukoli snahu o realizaci všech hudebních činností
- vytváříme u žáka povědomí o tradicích a kulturním a historickém dědictví lidstva
- pěstujeme u žáka postoj vážit si kvalitních uměleckých hudebních produktů historie a současnosti

Pracovní kompetence

- vedeme žáka k bezpečnému a poučenému používání hudebních nástrojů
- kontrolujeme, zda si žák plní své pracovní povinnosti a závazky
- požadujeme dodržovat hygienické a bezpečnostní zásady používání hudebních nástrojů
- vedeme žáky ke zodpovědnému plnění povinností

Předmět: Hudební výchova
Ročník: prima

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě – reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace – rozpozná některé z tanců různých slohových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu – orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku – vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Žák: – zpívá rytmicky a intonačně správně na základě svých dispozic – při zpěvu využívá správné pěvecké návyky – rozpozná rozdíl mezi notou a tónem – reprodukuje zpívaný (hraný) vzor na základě svých schopností a dovedností – hraje na jednoduché hudební nástroje (Orffův instrumentář) k doprovodné hře – vyjadřuje pohybem hudební vjemy – rozliší poslechem jednotlivé hlasy a dokáže je správně zařadit. – rozezná od sebe hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální – rozpozná jednoduché hudební nástroje a podle poslechu je určí – vyhledává podle pokynu vyučujícího určité hudební informace	Zpěv jednohlasu dur i moll Pěvecké dýchání, hlasová hygiena, sjednocování hlasového rozsahu dle individuálních schopností a dovedností Upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících Jednoduchý doprovod lidových a populárních písní, stupnice, řada $c_1 - c_2$ Hudba a tanec, pohybové kreace na výrazný tempový a dynamický kontrast, zvuk, tón, výška, síla, délka, barva Hudebně pohybové činnosti Rozdělení mužských a ženských hlasů Melodie hraná vysoko-nízko, rychle-pomalů, smutně-vesele Hudba vokální, instrumentální Jednoduché hudební nástroje, jejich zvuk a barva Hudba a internet	F(IV): Akustika Př(III): Orgánové soustavy OSV1: Rozvoj schopnosti poznávání OSV3: Seberegulace a sebeorganizace OSV4: Psychohygiena OSV5: Kreativita OSV6: Poznávání lidí OSV7: Mezilidské vztahy TV (I-IV): Rytmická gymnastika F(IV): Výška tón, výška tónu VV(I-IV): Pohybové vyjadřování, akční malba F(IV) Barva a hlasitost zvuku MEV3: Stavba mediálních sdělení MEV4: Vnímání autora mediálních sdělení MEV5: Fungování a vliv médií ve společnosti

Předmět: Hudební výchova
Ročník: sekunda

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách – reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí hudební improvizace – rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu – zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami – vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	Žák: – zpívá intonačně čistě na základě svých dispozic – využívá správné pěvecké návyky- y dýchání, artikulace, nasazení tónů – používá základní hudební pojmy – sleduje obrys melodie v notovém zápise – reprodukuje melodii – doprovodí rytmicky píseň dle svých individuálních schopností a dovedností – využívá nástroje Orffova instrumentáře – ztvárňuje hudbu adekvátním pohybem – rozliší poslechem jednohlas od vícehlasu – rozpozná a vysvětlí význam základních stavebních prvků hudby(melodie, barva, rytmus, harmonie, gradace) – pracuje s encyklopedickými informacemi	Zpěv dvojhlasu Upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících Pěvecké sjednocování hlasového rozsahu dle ind. schopností a dovedností Rytmizace písní Doprovod s využitím jednoduchých hudebních nástrojů Tanec Hudebně-pohybové hry Hudební výrazové prostředky Hudba, divadlo, publicistika	OSV5: Kreativita TV (I-IV): Rytmická gymnastika VV (I-IV): Pohyb těla v prostoru MEV2: Interpretace vztahů, mediálních sdělení a reality MEV3: Stavba mediálních sdělení MEV4: Vnímání autora a mediálních sdělení MEV5: Fungování a vliv médií ve společnosti

Předmět: Hudební výchova
Ročník: tercie

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně – realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylu a žánrů – orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku – zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami – vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	Žák: – zpívá intonačně správně – upevňuje si zásady hlasové hygieny – zazpívá a rozpozná akord moll a dur – intonuje lidový dvojhlas – hraje na hudební nástroje Orffova instrumentáře – hraje jednoduše na zobcovou flétnu, klavír dle svých individuálních dispozic – ztvárňuje hudbu primitivních kmenů – zpívá a doprovází jednoduše populární písně – vymezí jednotlivé výrazové prostředky hudby – vysvětlí účinek výrazových prostředků hudby – vysvětlí podstatu hudebních forem – rozpozná rozdíly: sonáta, opera, koncert, symfonická báseň – rozpozná na základě poslechu druh skladby – určí název, autora – vyhledává informace z dostupných zdrojů o autorovi a skladbě – rozliší specifické znaky jednotlivých uměleckých období – rozpozná znaky architektury v dané hudební epoše	Zpěv dvojhlasých písní Dynamika a její proměny Vokální polyfonie Doprovod lidových, populárních, původních písní a skladeb na rytmické i melodické hudební nástroje Hudba pravěku Nonartificiální hudba Analýza významných prvků hudební skladby Hudební formy a jejich struktura Hudební dílo, autor, doba vzniku Osobnost dirigenta a interpreta Hudební epochy Architektura a díla ve staletích	OSV5: Kreativita SV(I): Obec, region, země VV(I-IV): Dějiny umění ČJ(III): Biografická literatura VMEG3: Jsme Evropané VV(I-IV): Dějiny umění MEV3: Stavba mediálních sdělení MEV4: Vnímání autora mediálních sdělení MEV5: Fungování a vliv médií ve společnosti

Předmět: Hudební výchova
Ročník: kvarta

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách – uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě – reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí hudební improvizace – realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylu a žánrů – rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu – orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Žák: – zpívá intonačně čistě s dynamikou – seznamuje se s pravidly zpěvu z listu – transponuje na základě sluchové analýzy zpívané písně do vybraných tónin – provede notový zápis rytmického diktátu – vytleská předložený rytmický model – kladně zhodnotí pěvecký projev spolužáka – používá k doprovodu písní melodické i rytmické hudební nástroje – zpívá skupinový vícehlas – poslechem rozliší stupeň vývoje vícehlasu – tančí polonézu, menuet, valčík, polku – kolové a skupinové tance – rozliší stavební prvky hudebního díla – analyzuje významné hudební prostředky sklady – pojmenuje účinnost hudebních prvků	Vokálně instrumentální aktivity individuální i skupinové Hudební improvizace Tóniny Rytmické zákonitosti Populární hudba od počátku 19.století po současnost Barokní polyfonie Hudba české renesance Divadla malých forem Pantomima Rozbor skladeb Český romantismus a opera Nahrávací technika a nahrávací studia	OSV1: Rozvoj schopností poznávání OSV2: Sebepoznání OSV3: Seberegulace e sebeorganizace OSV5: Kreativita MUV4: Multikulturalita FJ(III-IV): Šanson RJ(III): Autorská píseň (Okudžava, Vysockij) VMEG3: Jsme Evropané VV(I-IV):Dějiny umění VMEG3: Jsme Evropané OSV9 : Kooperace a kompetice MUV1: Kulturní diference MUV4: Multikulturalita OSV4: Psychohygiena OSV6: Mezilidské vztahy VV(I-IV): Dějiny umění MEV3: Stavba mediálních sdělení

– zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami – vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	– vymezí základní rysy díla daného hudebního období – hledá souvislosti mezi společenským prostředím, autorem a jeho životním příběhem – zvažuje přínos novátorství v hudbě – pokouší se vytvořit drobnou hudební skladbu	Kulturní sloh Hudební forma Populární hudba současnosti Módnost, modernost, kýč Inspirace Nešvary v hudbě	MEV4: Vnímání autora mediálních sdělení MEV5 : Fungování a vliv médií ve společnosti
--	--	---	--

5.1.16 Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

1. *Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu*

Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Výtvarná výchova ze vzdělávací oblasti Umění a kultura stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 6 hodin. Je realizována s následující týdenní hodinovou dotací: prima a sekunda po 2 hodinách, tercie a kvarta po 1 hodině týdně.

Výtvarná výchova na nižším stupni gymnázia má za úkol učit děti vyjadřovat se vizuálně obraznými prostředky, vnímat, rozpoznávat a užívat jejich prvky, např. linie, tvary, barvy. Hledat a objevovat jak nejlépe vyjádřit to, co si myslí, cítí a prožívají. Přemýšlet a interpretovat svou tvorbu, tvorbu spolužáků i tvorbu uměleckou. Porovnávat je ve vztahu se svými zkušenostmi. **Výtvarná výchova** nabízí možnost svobodného vyjádření, váží si odvahy pochybovat o něčem zavedeném, samostatných názorů a odvahy k experimentu. Podporuje kreativitu a originální myšlení.

Výuka probíhá ve výtvarných učebnách, ve školní knihovně, podle možností také v počítačových učebnách, v galeriích (animační programy), muzeích a v plenéru. Upřednostňované formy výuky jsou: individuální práce, práce ve dvojicích a v malých skupinkách, práce na projektech. Nedílnou součástí výuky jsou také dramatické etudy. Při výuce je využívána práce s ukázkami studentské tvorby, reprodukcemi výtvarných děl, výtvarnými časopisy, knihami, videem, internetem. Studenti se seznamují s novými médii a skrze ně s důležitostí vizuální kultury obecně. Pravidelně jsou zařazovány výtvarné exkurze a zajímavé sociokulturní projekty, v nichž spolupracujeme i s dalšími vzdělávacími předměty. Rozšířenou součástí výuky je také školní filmový klub, dále pořádáme zájezdy na výstavy a do divadla pro studenty i rodičovskou veřejnost. Každý rok pořádáme v ulicích města tradiční výstavu studentských výtvarných prací.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Výtvarná výchova** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání (I – IV): integrací do předmětu

Sebepoznání a sebepojetí (I – IV): integrací do předmětu

Psychohygiena (I – IV): integrací do předmětu

Kreativita (I – IV): integrací do předmětu

Poznávání lidí (I – IV): integrací do předmětu

Mezilidské vztahy (I – IV): integrací do předmětu

Komunikace (I – IV): integrací do předmětu

Výchova demokratického občana

Občan, občanská společnost a stát (I – IV) : integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá (II – IV): integrací do předmětu

Objevujeme Evropu a svět (II – IV): integrací do předmětu

Jsme Evropané (II – IV): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Kulturní difference (I – IV): integrací do předmětu

Lidské vztahy (I – IV): integrací do předmětu

Etnický původ (I – IV): integrací do předmětu

Multikulturalita (I – IV): integrací do předmětu

Princip sociálního smíru a solidarity (I – IV): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Ekosystémy (III – IV): integrací do předmětu

Základní podmínky života (III–IV): integrací do předmětu

Lidské aktivity a problémy životního prostředí (III – IV): integrací do předmětu

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (I – IV): integrací do předmětu

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (I – IV): integrací do předmětu

Tvorba mediálního sdělení (I – IV): integrací do předmětu

Práce v realizačním týmu (I – IV): integrací do předmětu

Projekty, besedy, přednášky, animační programy průběžně během všech ročníků nižšího gymnázia

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Výtvarná výchova** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- vybízíme žáka k vyhledávání a třídění informací o výtvarné kultuře a k jejich využití v praktickém životě
- zadáváme úkoly, při kterých dává žák do souvislosti poznatky z různých oborů, výtvarného umění, historie, zeměpisu aj. - projektové vyučování
- vybízíme žáka k používání výtvarné terminologie a vhodných vizuálních znaků
- při výtvarných cvičeních vedeme žáka k výběru vhodných prostředků pro vyjádření vlastních představ
- vybízíme žáka k ověřování komunikačního účinku jeho výtvarného vyjádření a k porovnání jeho interpretace s jinými
- vedeme žáka k plánování, organizaci a řízení vlastní výtvarné práce
- pravidelně zařazujeme výtvarné úlohy vedoucí k pochopení smyslu studia výtvarného umění – upozorňujeme na důležitost a nezastupitelnost vizuální kultury v současnosti

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáka tvořivému přístupu k řešení problémů, odvaze použít a vyzkoušet nové metody a postupy ve výtvarné práci
- vedeme žáka k tomu, aby problém ve výtvarné činnosti bral jako výzvu k řešení, pozitivně jej motivujeme
- zadáváme žákovi výtvarné úlohy, při jejichž řešení hledá informace z různých pramenů
- pomáháme žákovi vyhodnotit získané informace
- vytváříme s žáky výtvarné projekty, při nichž se učí samostatně řešit problémy
- připravujeme pro žáka netradiční problémové úlohy a učíme ho řešit je za pomoci různých postupů (umění a kýč, výtvarné slohy, umění a politika...)
- učíme žáka kritickému myšlení a výběru informací v reklamě

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáka neverbální komunikaci prostřednictvím různých výtvarných postupů (vyjádření hlubších myšlenek, problémů jednotlivce i společnosti) a zároveň ověřujeme v praxi důležitost vizuální komunikace
- učíme žáka rozumět manipulativní komunikaci reklamy a médií obecně
- vedeme žáka k etice při komunikaci ve výtvarné výchově, k respektování jiných výtvarných vyjádření a k ocenění originálních nápadů
- rozvíjíme schopnost porozumět výtvarným názorům a vyjádřením různých období
- nabízíme skupinovou spolupráci při řešení výtvarných zadání

- vybízíme žáka k využití internetu při výuce výtvarné výchovy – dějiny umění, komunikace s jinými školami prostřednictvím výtvarných prací

Kompetence sociální a personální

- v hodinách výtvarné výchovy klademe důraz na prožitek(pěstujeme u žáků vnímavost ke druhým lidem, svému prostředí i k přírodě)
- vytváříme u žáka potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání i prožívání životních situací prostřednictvím artefaktických cvičení a dramatické výchovy
- pomáháme žákovi k získání sebeúcty prostřednictvím vhodně volených výtvarných úloh
- při skupinové výtvarné práci vybízíme ke změně role žáka

Kompetence občanské

- vedeme žáka k toleranci k jiným lidem, etnikům a duchovním hodnotám pomocí výtvarných projektů i jednotlivých praktických úloh
- svým příkladem napomáháme k tomu, aby se žák projevoval jako svobodná osobnost s právem na svůj názor
- praktickými úlohami ukazujeme žákovi jedinečné postavení výtvarného vyjádření jako nejsvobodnějšího lidského projevu
- prostřednictvím výtvarných úloh vedeme žáka k zájmu o problémy občanské společnosti a k motivaci podílet se na jejich řešení

Kompetence pracovní

- učíme žáka zvolit si vhodný materiál a nástroje k zadanému tématu
- učíme žáka vhodně instalovat výtvarné práce a upravovat je v závislosti na použité technice
- pomáháme žákovi poznávat a rozvíjet jejich výtvarné schopnosti a motivujeme je k vlastní výtvarné činnosti
- přispíváme k poznání reálných možností žáka při rozhodování o profesní orientaci žáka
- vedeme žáky k zapojování ve výtvarných činnostech ve škole i mimo ni

Předmět: Výtvarná výchova
Ročník: prima, sekunda, tercie, kvarta

Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků výtvarně obrazných pojmenování a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků – užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Žák: – využívá výrazových možností bodu, linie, plochy, tvaru, struktury a barvy – vnímá a rozlišuje výraz linie vytvářené různými nástroji a v různých materiálech – citlivě vnímá, rozliší a vyjádří tvarové znaky a prostorové principy při zobrazení umělých forem i přírodních objektů; dotváří a proměňuje je na základě fantazie – zachytí dějový celek se vztahem k prostředí; barevné vztahy objektu a prostředí – užívá a ovládá teorii barev – řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše, s dopomocí vyučujícího chápe zjednodušení prvků a užívá a řadí je do tvarové i barevné kompozice, symetricky i asymetricky – využívá základní kompoziční zákonitosti – vyjádří kontrast přírodních forem a pozadí – prostřednictvím experimentálních činností poznává výtvarné principy a možnosti vybraných materiálů – s dopomocí učitele vhodně a citlivě volí materiály a nástroje s ohledem na povahu vizuálně obrazného vyjádření – volně a s fantazií zpracovává pozorovanou skutečnost – jako zdroj inspirace přijímá a využívá mimo zrak také ostatní smysly (hmat, čich, sluch) – vnímá základní znaky, povahu a rozdíly nezobrazujících druhů umění (literatura, hudba), využívá jejich specifika jako zdroj	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření Uspořádání objektů do celku v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých	OSV1,4,5: rozvoj schopností poznávání, psychohygiena, kreativita M (I–IV): Zobrazování těles v prostoru F (III): Princip přímočarého šíření světla Př (I–IV): Ornamenty odvozené z rostlinných tvarů, struktury a složení rostlin a živočichů jako inspirace pro architekturu a další výtvarná odvětví ČJ, HV(I–IV): Kompoziční souvislosti M (I): Využití souměrností v praktických cvičeních M (IV): Podobnost Ch (IV): Keramika a porcelán OSV6,7: Poznávání lidí, mezilidské vztahy F (III): Oko

	inspirace při vlastním vizuálně obrazném vyjádření – odlišuje umělecké vyjádření skutečnosti od vnější optické podoby světa, poznává různé způsoby uměleckého vyjádření v malbě, grafice, sochařství ..., inspiruje se jimi při vlastním vizuálně obrazném vyjadřování	druhů (hudebních, dramatických) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn Typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, comics, vizualizované dramatické akce; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní), reflexe a vědomé uplatnění při vlastní tvorbě	ČJ (I-IV): Tvořivé činnosti s literárním textem, základní literární pojmy (pohádka, bajka, ...), poslech literárních textů SV (I-IV): Člověk a společnost HV (I-IV): Pohybové vyjádření hudby, pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby EV1,2,3: Ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV2,4,5,8: Sebepoznání a
--	--	--	--

– užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace – rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu – ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně	– aplikuje některé metody současného výtvarného umění (land – art, body – art, akční tvorba, performance, dramatizace ...) – s dopomocí vyučujícího zvládá některé kombinované techniky textilní, grafické; modelování, kašírování, prostorové vytváření (hlína, sádra ...) – citlivě využívá kombinované výtvarné techniky dříve známé (koláž), dále je rozvíjí – vnímá, rozlišuje a osvojuje si zákonitosti jednotlivých druhů volného i užitého výtvarného umění; poznává užívané prostředky, materiály, nástroje, smysl, organizaci a funkci již existujících a běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření – v experimentálních hravých činnostech aplikuje osvojené zákonitosti na vlastní vizuálně obrazné vyjádření – v elementární podobě pojmenovává a	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální i kulturní souvislosti	sebepojetí, psychohygiena, kreativita, komunikace OSV6,7,8: Poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace Inf (I - IV): Počítačová grafika, internet SV (I-IV): Člověk a společnost MEV1,2,6,7: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu VMEG1,2,3: Evropa a svět nás
--	---	---	---

obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci – vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření – interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků – porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	interpretuje vjemy a představy získané během návštěv výstav, místních památek a zajímavostí – vjemy a představy získané během návštěv výstav, regionálních památek apod. uplatňuje při tvorbě vlastního vizuálně obrazného vyjádření – inspiruje a motivuje se již existujícím vizuálně obrazným vyjádřením minulosti i současnosti – vnímá rozdílný „rukopis“ a provedení vizuálně obrazných vyjádření, srovnává vizuálně obrazné vyjádření svých spolužáků a své – uvědomuje si a pojmenovává rozdíly různých vizuálně obrazných vyjádření, přijímá hodnocení vyučujícího i spolužáků, vyvozuje z něj závěry pro vlastní vizuálně obrazná vyjádření	Porovnávání samostatně vytvořených i přejatých vizuálně obrazných vyjádření Prezentace vizuálně obrazných vyjádření ve veřejném prostoru a v médiích Využití reflexe uměleckého vizuálního zobrazení v jejím vědomém uplatnění při vlastní tvůrčí práci Sledování proměn komunikačního obsahu výtvarných děl vlastních i uměleckých, jejich záměry a souvislosti historické, sociální a kulturní	zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané D (I-IV):výtvarné umění jako výpověď o důležitých obdobích lidských dějin MEV6,7: Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu MUV1,2, 3,4,5: Kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity OSV6: Poznávání lidí D (I- IV): Vývoj společnosti a výtvarné umění ČJ (I-IV): Mluvený projev
--	--	--	--

5.1.17 Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Stupeň gymnázia: **nižší stupeň osmiletého gymnázia**

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Tělesná výchova** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Tělesná výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Celková časová dotace předmětu je 8 hodin. Je realizována s týdenní hodinovou dotací 2 hodiny v každém ročníku nižšího stupně gymnázia. Vyučuje se 1x týdně ve dvouhodinovém bloku. V sekundě je navíc organizován týdenní lyžařský výchovně výcvikový zájezd, v tercii je v rámci vyučovacích hodin uskutečněna výuka plavání.

Výuka **Tělesné výchovy** probíhá v tělocvičně školy, v loděnici, v tělocvičně ZŠ Boženy Němcové, v plaveckém bazénu, na atletickém stadionu, na školním hřišti a příležitostně na jiných sportovištích.

V rámci předmětu **Tělesná výchova** se na konci školního roku každoročně organizuje sportovní den pro celou školu. Součástí tohoto dne jsou různé sportovní soutěže, pěší turistika a aktivity v přírodě.

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo školu. Současně dochází při tělovýchovných činnostech k rozvoji morálních a volných vlastností žáků, k formování vzájemných vztahů v duchu fair play, k rozvoji pozitivního vztahu žáků k pohybovým aktivitám jako základnímu prostředku dlouhodobého ovlivňování aktivního zdraví.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Tělesná výchova** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání (I-IV) : integrací do předmětu

Sebepoznání a sebepojetí (I-IV): integrací do předmětu

Seberegulace a sebeorganizace (I-IV): integrací do předmětu

Mezilidské vztahy (I-IV): integrací do předmětu

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (III, IV): integrací do předmětu

Hodnoty, postoje, praktická etika (III, IV): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Lidské aktivity a problémy životního prostředí (I, II, IV): integrací do předmětu

Vztah člověka k prostředí (II-IV): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu tělesná výchova uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s novými pohybovými dovednostmi, vedeme je k tomu, aby je dokázali skloubit s dovednostmi dříve osvojenými
- podporujeme správné držení těla a učíme žáky cvičením pro jeho zajištění, popř. korekci špatného držení těla

- vedeme je k tomu, aby postřehli souvislosti, nejefektivnější způsob té či oné dovednosti, aby pochopili, že dobrá technika provedení vede i k nejlepšímu výkonu
- při tělovýchovných činnostech vedeme žáky k tomu, aby propojovali poznatky z jiných vzdělávacích oblastí (fyzika – biomechanika pohybu, matematika – měření výkonů, převod jednotek atp.)
- vytváříme předpoklady k tomu, aby žáci posoudili vlastní pokrok, aby pozorováním odhalovali chyby u jiných, dokázali se s nimi porovnat a vyvodit i vlastní chyby a cesty k jejich nápravě
- seznamujeme žáky s tělovýchovným názvoslovím, sportovní terminologií a základními pravidly pohybových činností i sportovních her

Kompetence k řešení problémů

- při herních činnostech mají žáci příležitost vybírat z několika variant řešení i řešit problémovou situaci po svém - s narůstajícím objemem zkušeností kvalita jejich řešení roste
- povzbuzujeme žáka při hledání jiných variant řešení situací a pokud jeho řešení nevede ke správnému výsledku, pomůžeme mu najít důvod nezdaru
- snažíme se, aby si žák vzal poučení z úspěchu či neúspěchu řešení
- dbáme na to, aby si žák uvědomil i zodpovědnost za zvolené řešení problému a dovedl své rozhodnutí zdůvodnit, obhájit

Kompetence komunikativní

- dbáme na kultivovaný a srozumitelný ústní projev, potlačujeme nevhodné a vulgární výrazy
- vytváříme žákovi prostor pro vyjadřování a vedeme ho k jasnému a srozumitelnému sdělování myšlenek a názorů, k tomu, aby své názory dokázal obhájit pravdivými argumenty
- vedeme žáka k pozornému naslouchání druhým lidem a k vhodnému reagování na odlišné názory
- podporujeme vznik přátelské atmosféry při veškerých činnostech v rámci TV

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k ohleduplnosti, vzájemné úctě, podporujeme vhodnou vzájemnou pomoc při pohybových činnostech
- posilujeme u žáka získávání sebedůvěry zadáváním úkolů přiměřených žakovým dovednostem a schopnostem
- oceňujeme snahu žáka diskutovat o problému a vhodně korigujeme nesprávné představy
- v hodinách tělesné výchovy usilujeme o vhodnou pracovní atmosféru, podporujeme snahu o dosažení maximálních výsledků vzhledem k individuálním schopnostem
- usilujeme o jednání fair-play při veškerých pohybových činnostech, dodržování pravidel her a soutěží
- snažíme se o to, aby žáci poznali přestupek proti pravidlům a adekvátně na něj reagovali

Kompetence občanské

- posilujeme u žáků vědomí povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, snažíme se, aby se dokázali vcítit do situací ostatních
- vedeme žáky k tomu, aby se při řešení situací rozhodovali v zájmu ochrany zdraví a přírody

Kompetence pracovní

- vedeme žáka ke správnému používání pomůcek a zařízení tělovýchovných prostor a péči o ně
- podporujeme dodržování vymezených pravidel
- učíme žáky adaptaci na změněné nebo nové podmínky, v nichž probíhá výuka TV, popř. další tělovýchovná zaměstnání
- vedeme žáky k tomu, aby při každé tělovýchovné či sportovní činnosti dbali na ochranu svého zdraví, zdraví druhých a současně i ochranu životního prostředí i kulturních a společenských hodnot

Předmět: Tělesná výchova
Ročník: prima

Tematický okruh: Činnosti ovlivňující zdraví			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem – usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program – samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly – uplatňuje vhodně a bezpečně chování i v méně známém prostředí sportovišť přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Žák: – vyvozuje význam pohybu pro zdraví a vývoj organismu i preventivní význam zdravotně zaměřených činností – učí se novým pohybovým dovednostem – osvojuje si základní pojmy spojené s novými pohybovými činnostmi a prostředím – objevuje, že běhy, skoky a hody jsou nejvhodnějšími přirozenými činnostmi, které umožňují zlepšit tělesnou zdatnost – vyvozuje základní pohybové vlastnosti (rychlost, vytrvalost, sílu, obratnost), porovnává úroveň svou a ostatních spolužáků – připraví se vhodně (oblečení, obutí) pro pohybovou činnost (vzhledem k prostředí, počasí a dalším podmínkám) – respektuje základní zásady bezpečnosti při provozování tělesné výchovy a sportu – dodržuje provozní řád tělocvičny, hřiště, atletického stadionu	Protahovací a strečinková cvičení Cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti Dechová cvičení Hry s využitím přirozených pohybových činností Cvičení pro rozvoj rychlosti Cvičení pro rozvoj vytrvalosti Cvičení pro rozvoj síly Cvičení pro rozvoj obratnosti Pohybové činnosti v tělocvičně, na hřišti, na atletickém stadionu, v přírodě Pohybové aktivity v přírodě	OSV1: Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění) Př (I): Vztahy mezi organismy a prostředím Př (III): Dopad životního stylu na zdraví člověka Př (III): Výživa a zdraví Př (III): Civilizační choroby HV (I-IV): Hudebně pohybové aktivity F (II): Měření rychlosti a síly OSV2: Sebepoznání a sebepojetí (moje vztahy k druhým lidem) OSV3: Seberegulace a sebeorganizace (sebeovládání, vůle) OSV7: Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy)

turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže – zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	vyplývající – práce se stopkami, odečítání a zpracování naměřených hodnot		
Tematický okruh: Zdravotní tělesná výchova			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení – zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení – aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	Žák: – uvědomuje si své zdravotní oslabení, ale nevyřazuje se z kolektivu spolužáků – osvojí si základní cvičení pro správné držení těla – nevhodné činnosti vylučuje ze svého pohybového režimu	Vhodná cvičení vzhledem k rozsahu zdravotního oslabení	OSV3: Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání) Př (III): Dopad životního stylu na zdraví člověka Př (III): Civilizační choroby Př (III): Výživa a zdraví

Předmět: Tělesná výchova
Ročník: sekunda

Tematický okruh: Činnosti ovlivňující zdraví			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem – usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program – samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly – odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší – uplatňuje vhodně a bezpečně chování i v méně známém prostředí sportovišť přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Žák: – zjišťuje a porovnává rozdíl mezi správným a nesprávným držením těla – odhaluje své nedostatky v držení těla a snaží se je odstranit – odhaluje zákonitosti fyziologických dějů v organismu (mrtvý bod, druhý dech) – odhaluje důležitost přípravy organismu před započetím činnosti (prohřátí, protažení, rozdýchání) – odhaluje důležitost protažení zatěžovaných svalů – odhaluje odlišnou kvalitu ovzduší (horské prostředí x město) – seznamuje se s bezpečností při lyžařském výchovně výcvikovém zájezdu – zjišťuje specifiku horského prostředí a objevuje, jak se s ní vypořádat (péče o oblečení, pleť, oči) – respektuje bezpečnostní pokyny při pohybu na svahu i běžeckých tratích	Protahovací a strečinková cvičení Cvičení pro správné držení těla Aerobní cvičení Činnosti pro zahřátí organismu, průpravná cvičení Protahovací cvičení Lyžování – základy sjíždění a zatáčení, základy běhu na lyžích Lyžování – základy sjíždění a zatáčení, základy běhu na lyžích	EV4: Vztah člověka k prostředí (životní styl) Př (III): Dopad životního stylu na zdraví člověka Př (III): Výživa a zdraví Př (III): Orgánové soustavy HV (I-IV): Hudebně pohybové aktivity OSV1: Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání, pozornost a soustředění) Z (I): Mapa Z (IV): Praktická topografie při pohybu v terénu OSV2: Sebepoznání a sebepojetí (moje vztahy k druhým lidem) OSV3: Seberegulace a sebeorganizace (sebeovládání, vůle) OSV7: Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy)

Tematický okruh: Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech – posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Žák: – zdokonaluje osvojené pohybové dovednosti a učí se novým – rozpozná základní chyby prováděných cvičení	Atletika Sportovní gymnastika Rytmická gymnastika Pohybové hry Sportovní hry Lyžování	F (II): Pohyb těles, síly M (I): Jednotky délky, hmotnosti, času M (I):Zaokrouhlování desetinných čísel HV (I-IV): Hudebně pohybové aktivity
Tematický okruh: Činnosti podporující pohybové učení			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu – naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu – dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji – rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora – sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí – zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	Žák: – ovládá startovní povely – pomáhá slabším – na základě dohody plní určenou roli – chápe a respektuje základní pravidla her, podřídí se jim (košíková, softbal) – samostatně zpracuje tabulku pro systém hry „každý s každým“ – spolupracuje s vyučujícím při organizaci třídních turnajů a soutěží	Atletika – běhy Pohybové aktivity prováděné v rámci TV Atletika Gymnastika Sportovní hry	Z (I): Mapa Z (I): Praktická topografie při pohybu v terénu EV3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody a kulturních památek)

– zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	– prezentuje průběh lyžařského výchovně výcvikového zájezdu	Lyžování	
Tematický okruh: Zdravotní tělesná výchova			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení – zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení – aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	Žák: – nevyhýbá se pohybovým aktivitám, které mu neškodí – rozšiřuje zásobník cviků pro správné držení těla – nevhodné činnosti (vzhledem ke svému oslabení) nahrazuje povolenými pohybovými aktivitami	Vhodné pohybové činnosti	OSV3 Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání) Př (III): Dopad životního stylu na zdraví člověka Př (III): Civilizační choroby Př (III): Výživa a zdraví

Předmět: Tělesná výchova
Ročník: tercie

Tematický okruh:		Činnosti ovlivňující zdraví	
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem – usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program – samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly – odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší – uplatňuje vhodně a bezpečně chování i v méně známém prostředí sportovišť přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Žák: – soustředí se na správné a přesné provedení pohybu – objevuje své pohybové přednosti a nedostatky a ovlivňuje je – chápe nedostatky v úrovni svých pohybových vlastností (rychlost, vytrvalost, síla, obratnost) a snaží se je odstranit cíleným cvičením – rozlišuje všeobecné a speciální rozcvičení před pohybovou činností – porovnává náročnost pohybové činnosti při odlišných klimatických podmínkách (chlad, vlhkost, slunce atp.) – respektuje provozní řád plaveckého bazénu – objevuje náročnost pohybového projevu ve vodě (dýchání ve vodě, zvýšená únava)	Protahovací a strečinková cvičení Cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti Dechová cvičení Cvičení pro rozvoj pohybových vlastností (rychlosti, vytrvalosti, síly, obratnosti) Atletika Plavání	OSV1: Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání, pozornost, soustředění) Př (III): Civilizační choroby Př (III): Výživa a zdraví Př (III): Dopad životního stylu na zdraví člověka EV4: Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)

Tematický okruh: Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech – posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Žák: – zdokonaluje osvojené pohybové dovednosti a učí se novým – koncentruje se na právě prováděnou činnost – odhalí chybu v prováděné činnosti pozorováním druhých	Atletika Sportovní gymnastika Rytmická gymnastika Pohybové hry Sportovní hry Plavání	OSV2: Sebepoznání a sebepojetí (moje vztahy k druhým lidem) OSV3: Seberegulace a sebeorganizace (sebeovládání, vůle) OSV7: Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy)
Tematický okruh: Činnosti podporující pohybové učení			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu – naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu – dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji – rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora – sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí – zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	Žák: – zvládne roli startéra, změří dosažený výkon – upravuje míru svého výkonu vzhledem k pohlaví i šikovnosti spoluhráčů při společných aktivitách – vzhledem ke schopnostem spoluhráčů vybírá vhodnou taktiku – nepodceňuje žádného soupeře – uzná svou chybu při porušení pravidel – při měření času převádí časové jednotky, dokáže je sečíst, odečíst – podílí se na organizaci třídních turnajů (časoměřič, zapisovatel)	Soutěže, turnaje Hodnotící vyučovací jednotky Pohybové hry Sportovní hry	OSV10: Řešení problémů a rozhodovací schopnosti OSV11: Hodnoty, postoje, praktická etika M (II): Základ, % část, počet %

– zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	– na základě instrukcí zhotoví záznam výkonů při hodnocení činnosti		
Tematický okruh: Zdravotní tělesná výchova			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení – zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení – aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	Žák: – provádí speciální vyrovnávací cvičení s pomocí vyučujícího – pokud necvičí část hodiny s ostatními, provádí své vlastní aktivity – chápe, proč nemůže některé činnosti provádět, uvědomuje si následky	Vyrovňovací cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení	OSV3: Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání) Př (III): Orgánové soustavy Př (III): Dopad životního stylu na zdraví člověka Př (III): Civilizační choroby Př (III): Výživa a zdraví

Předmět: Tělesná výchova
Ročník: kvarta

Tematický okruh: Činnosti ovlivňující zdraví			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem – usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program – samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly – odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší – uplatňuje vhodně a bezpečně chování i v méně známém prostředí sportovišť přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Žák: – kombinuje získané pohybové dovednosti a vytváří vlastní pohybové představy – seznamuje se se zákonitostmi fyziologických dějů v organismu (podstata sportovního tréninku) – zahájí pohybovou činnost rozvíjením a ukončí protažením zatěžovaných svalů – uvědomuje si negativní vliv návykových látek na zdraví člověka – seznamuje se s protiúrazovou prevencí při cvičení v tělocvičně i v přírodě	Protahovací a strečinková cvičení Cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti Dechová cvičení Kompenzační cvičení Posilovací cvičení (posilovna) Soutěže, turnaje	OSV1: Rozvoj schopností poznávání (smyslové vnímání, pozornost a soustředění) Př (III): Orgánové soustavy EV4: Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)
Tematický okruh: Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je	Žák: – zdokonaluje osvojené pohybové dovednosti a učí se novým	Atletika Sportovní gymnastika	OSV2: Sebepoznání a sebepečení (moje vztahy)

aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech – posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	– dokáže poradit druhému při odstraňování chyby	Rytmická gymnastika Pohybové hry Sportovní hry	k druhým lidem) OSV3: Seberegulace a sebeorganizace (sebeovládání, vůle) OSV7: Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy)
Tematický okruh: Činnosti podporující pohybové učení			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu – naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu – dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji – rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora – sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí – zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže – zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Žák: – samostatně si vyhledá informace o sportovních činnostech – upravuje míru svého výkonu vzhledem k pohlaví i šikovnosti spoluhráčů při společných aktivitách – podle vývoje utkání mění taktiku hry – respektuje rozhodčího, i když má na situaci rozdílný názor – při hodnocení vícebojů převádí podle tabulek výkony na body – podílí se na organizaci mezitřídních turnajů – zhotoví prezentaci o průběhu školních sportovních akcích	Soutěže, turnaje	EV3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody a kulturních památek) OSV10: Řešení problémů a rozhodovací schopnosti OSV11: Hodnoty, postoje, praktická etika M(II):Procenta M(IV): Statistika

Tematický okruh: Zdravotní tělesná výchova			
Očekávaný výstup z RVP ZV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: – uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení – zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení – aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	Žák: – provádí speciální vyrovnávací cvičení i bez pomoci vyučujícího – dbá na precizní provedení každého cviku – vyvozuje vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem ke zdravotnímu oslabení	Speciální vyrovnávací cvičení (vzhledem ke konkrétnímu zdravotnímu oslabení žáka)	OSV3: Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání) Př (III): Dopad životního stylu na zdraví člověka Př (III): Orgánové soustavy

5.2 Učební osnovy pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

5.2.1 Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 14 hodin. Skládá se z minimální časové dotace 12 hodin a z 2 přidělených disponibilních hodin. Výuka je realizována s týdenní hodinovou dotací 3 hodin v prvním - třetím ročníku čtyřletého studia a kvintě – septimě osmiletého gymnázia. Ve čtvrtém ročníku čtyřletého studia a oktávě osmiletého studia je výuka dotována 5 hodinami týdně. V každém ročníku se 1 hodina týdně vyučuje dělená na dvě skupiny. Výuka probíhá ve třídách, jedna hodina týdně v každém ročníku je realizována v učebně **českého jazyka**. Pro zkvalitnění výuky českého jazyka organizujeme pro žáky tematické exkurze do Vědecké knihovny v Olomouci a podle možností návštěvy divadelních představení.

Kvalita osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě je základním znakem úrovně všeobecné vzdělanosti všech studentů. Ovládnutí jazykových prostředků českého jazyka je i významným předpokladem úspěšného vzdělávání ve všech dalších oblastech studia. Předmět **Český jazyk a literatura** tak plní klíčovou úlohu v celém vzdělávacím procesu.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Český jazyk a literatura** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Sociální komunikace (V, 1): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Žijeme v Evropě (V, 1): integrací do předmětu

Mediální výchova

Média a mediální produkce (VII, 3): integrací do předmětu

Uživatelé (VIII, 4): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Český jazyk a literatura** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáka prostřednictvím vybraných cvičení, jazykových příruček a příkladů ze životní praxe k pochopení a správné aplikaci jazykových i pravopisných jevů a k pochopení jazykového vývoje
- vedeme žáka k osvojení správného a esteticky vhodného používání jazykových prostředků ve vybraných slohových útvarech v písemné i ústní formě.
- pomáháme žákovi k získání schopnosti estetického vnímání literárního díla.
- vedeme žáka prostřednictvím mezipředmětových vztahů ke schopnosti vnímat literární dílo i vývoj jazyka v souvislostech vývoje společnosti jako jejich odraz a tak i ke schopnosti lepší orientace v současném i budoucím reálném životě jednotlivce, společnosti i celé civilizace

Kompetence k řešení problémů

- pomáháme žákovi rozpoznat jazykové a literární problémy
- motivujeme žáka k samostatnému řešení problémů
- vedeme žáka k využívání odborné literatury (Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny, Dějiny literatury a další) a pomáháme žákovi tyto informace rozčlenit a vyhodnotit s ohledem na jejich využití
- vedeme žáka k rozlišení podstatných a detailních informací a uplatňování myšlenkových operací (zejména analýza a srovnávání literárních děl, jazykových problémů, syntéza a zobecňování)
- dáváme žákovi prostor pro obhajobu vlastního stanoviska a prezentaci před ostatními

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka ke správné formulaci jeho ústního i písemného projevu na základě vlastní četby a návštěv kulturních akcí (divadel, výstav, exkurzí)
- zapojujeme žáka do diskuze v rámci skupinové práce
- vedeme žáka k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích či skupinách a vytváříme příležitosti pro diskusi a komunikaci mezi žáky (projekty, rozhovory, dopisy)
- dáváme žákovi příležitost, aby na základě svých znalostí z literatury a gramatiky porozuměl textu, a tím přispěl k rozvíjení své slovní zásoby
- vedeme žáka k samostatné práci s různými zdroji informací (slovníky, encyklopediemi, internetem atd.)
- podporujeme komunikaci žáka s dalšími členy třídního kolektivu a prezentaci žákova projevu na veřejnosti

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka k tomu, aby se správně orientoval v informacích odborného charakteru, dále pak i v těch zprostředkovaných krásnou literaturou
- posilujeme u žáka získávání sebedůvěry při interpretaci literárních druhů a žánrů
- oceňujeme snahu žáka diskutovat při provádění analýzy literárních děl
- vedeme žáka k respektování jiných kultur, snaží se rozlišovat, pomocí literatury objevovat jejich kulturní bohatství
- podporujeme žákovo zdravé sebevědomí, pomáháme žákovi k dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- pomocí četby a rozborů humanistické literatury motivujeme žáka k respektování druhých lidí, jejich přesvědčení a vedeme ho k odmítání každé formy útisku a psychického nebo fyzického násilí jak proti jedinci, tak proti celé skupině obyvatel
- na základě diskuzí, četby literatury a dalších aktivit vedeme žáka k rozšiřování jejich poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, tyto hodnoty spoluvytvářet a chránit

Kompetence k podnikavosti

- zapojováním žáků do řešení projektů v rámci českého jazyka získávají žáci zkušenosti s konkretizací a řešením zadaných úkolů
- vedeme žáky ke schopnosti pracovat s informacemi, dále informace využívat v praktickém životě, psát profesní životopisy, verbálně komunikovat při důležitých jednáních a písemně se vyjadřovat při úřední korespondenci

Předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: kvinta, 1. ročník

Rok: 2024/2025, 1. ročník		Jazyk a jazyková komunikace	
Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
1)	– vysvětlí pojem jazyk a řeč – objasní vztah myšlení a jazyka	Jazyk jako nástroj komunikace Jazyk jako nástroj myšlení Vznik jazyka	Ge(VI,2): Kulturní a politické prostředí D(V,1): Raný středověk – utváření států (jazykové skupiny) OSV3: Sociální komunikace VMEG4: Žijeme v Evropě
2)	– zařadí češtinu do systému indoevropských jazyků – objasní vztah češtiny a slovanských jazyků	Postavení češtiny mezi ostatními evropskými jazyky Jazyková rodina Slovanské jazyky Indoevropské jazyky – skupiny a příklady	
9)	– rozdělí český jazyk na rovinu spisovnou a nespisovnou – charakterizuje obecnou češtinu, interdialekt, – chápe význam nářečí v kontextu vývoje jazyka – chápe nutnost dodržování normy pro možnost dorozumění – zná základní kodifikační příručky a umí s nimi pracovat – chápe základní lingvistické termíny	Charakteristika současné češtiny Národní jazyk a jeho útvary (útvary národního jazyka podle spisovnosti, podle zeměpisného členění, podle sociálního členění)	
14)	– v mluveném i psaném projevu volí vhodně výrazové prostředky podle jejich slohotvorného rozvrstvení, podle jejich funkce a ve vztahu k dané situaci, kontextu a adresátovi	Slohové postupy Funkční styl administrativní	
2)	– objasní základní pojmy z fonetiky a fonologie a vysvětlí jejich praktické využití – ovládá zásady spisovné výslovnosti, vhodně využívá zvukové prostředky řeči	Hláskosloví Zvuková stránka jazyka	
Tematický okruh:		Literární komunikace	

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 18)+21)+20)	Žák: – chápe význam umění pro člověka – vystihne charakteristické znaky různých literárních textů a rozdílů mezi nimi – konkrétní díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů – při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie	Úvod do studia literatury Význam umění pro člověka Základy literární vědy	
17)	– zařadí typická díla do příslušných historických období – zhodnotí význam daných literárních památek sumersko-akkadské, babylonské, asyrské a perské, egyptské, indické a čínské kultury – interpretuje zadaný text a debatuje o něm	Starověká literatura Nejstarší světové kultury	D(V,1): Starověké státy VV(V-VI,1-2): Dějiny umění
18)	– zařadí hlavní představitele a jejich díla do příslušných období řecké a římské literatury – charakterizuje literární žánr epos – charakterizuje antickou tragédii i komedii, zhodnotí význam dramatu pro dobu vzniku i pro současnost – text interpretuje – při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie	Starověká literatura Antické Řecko Antický Řím	HV(V,1): Hudba ve starověku (Řecko, Řím)
21)	– uvědomuje si význam křesťanství pro středověkou literaturu a kulturu obecně – rozlišuje hlavní díla a témata středověké literatury – zhodnotí význam středověkých eposů, kronik, legend a dalších středověkých žánrů pro dobu vzniku i pro současnost – zadaný text interpretuje	Středověká literatura Středověká evropská kultura Středověká literatura na našem území	D(V,1): Vrcholný středověk – rytířská kultura
26)	– charakterizuje typické znaky uměleckého směru renesance a myšlenkového směru humanismus	Humanismus a renesance Evropský humanismus a renesance Český humanismus a renesance	D(VI,2): Renaissance a humanismus HV(V,1): Renesanční umění
27)	– charakterizuje podmínky šíření humanismu a renesance na našem území – vystihne hlavní rysy typických renesančních literárních žánrů		

28)	– interpretuje literární díla – vystihne znaky uměleckého směru baroko – vysvětlí rozdělení české barokní literární tvorby na domácí a exilovou – interpretuje literární díla za použití literárně teoretické terminologie – charakterizuje základní umělecké a myšlenkové směry klasicismus, osvícenství a preromantismus – charakterizuje dílo tzv. encyklopedistů – konkrétní díla klasifikuje podle základních druhů a žánrů – text interpretuje a debatuje o něm	Barokní literatura Evropské baroko České baroko Evropská literatura 18. století Klasicismus, osvícenství a preromantismus	D(VI,2): Osvícenství HV(V,1): Baroko, klasicismus
-----	--	---	--

Předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: sexta, 2. ročník

Tematický okruh: Jazyk a jazyková komunikace			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 9) + 15) 4) +11) +12) 5) 15) 5)	Žák: – vhodně užívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary – v mluveném projevu využívá základní principy rétoriky – volí jazykový útvar s ohledem na partnera, zná principy jazykové etikety a dodržuje je – ve svém projevu uplatňuje znalosti zásad českého pravopisu – umí pracovat se základními jazykovědnými příručkami – využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií – ovládá tvaroslovné, slovotvorné a syntaktické principy českého jazyka	Funkční styly Funkční styl prostě sdělovací Funkční styl rétorický Typické útvary rétorického stylu (Proslov, přednáška, diskuze, interview aj.) Příprava a realizace řečnických projevů Funkce komunikátů Grafická podoba jazyka Získávání informací Práce s katalogy, bibliografická citace, podstatné a nepodstatné informace Tvarosloví Principy třídění slov na slovní druhy Podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce	AJ(VI,2): Neformální pozvání NJ(VI,2): Strukturovaný životopis NJ(VII,3): Dopis NJ(VII,3): Interview
Tematický okruh: Literární komunikace			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 27)	Žák: – seznámí se s myšlenkami národního obrození, jak jsou zachyceny v literatuře, charakterizuje ideál doby, posoudí vliv národního obrození na další vývoj české literatury – samostatně nebo ve skupině vyhledává informace o tomto období	Období českého národního obrození Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury	D(VI,2): Habsburská monarchie a vývoj v českých zemích

18) + 19)	– uvádí typické romantické umělecké prostředky a rozpoznává je v textu – ve srovnání se světovým romantismem vysvětlí specifika českého romantismu – rozpozná přínos K.H.Máchy pro českou literaturu – při rozboru textu uplatňuje znalosti z literární teorie	Romantismus Romantismus ve světových literaturách Romantismus a další literární směry v české literatuře 30.-50. let 19 století	VV(V-VI,1-2): Dějiny umění, druhy uměleckého vyjadřování HV(V,1): Raný romantismus
26) + 25)	– charakterizuje kritický realismus, chápe základní rozdíly mezi realismem a romantismem – charakterizuje podmínky vzniku kritického realismu – zhodnotí význam daného autora v kontextu doby – text interpretuje	Kritický realismus a naturalismus 2. polovina 19. století ve světových literaturách	FJ(VIII,4): Významná literární díla této doby
27)	– charakterizuje společensko-historické podmínky pro vznik nových směrů – vysvětlí přínos májovců, ruchovců a lumírovců pro dobu, v níž tvořili, i pro další generace – vysvětlí rozdíl v uměleckých programech jednotlivých literárních skupin – interpretuje text – charakterizuje divadlo a chápe jeho přínos pro tehdejší českou společnost	Česká literatura 50.-90. let 19. stol. Májovci, ruchovci, lumírovci Vývoj divadla v 50.-90. letech 19. století	
27)	– v kontextu se světovým porovnává český kritický realismus a naturalismus – chápe vznik kritického realismu v kontextu doby – zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, i pro další generace – text interpretuje	Kritický realismus a naturalismus v české literatuře	

Předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: septima, 3. ročník

Tematický okruh:		Jazyk a jazyková komunikace	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 2)	Žák: – vymezí pojem slovo/lexém/ – rozliší význam slova lexikální a gramatický – ovládá rozvrstvení slovní zásoby podle stylů – vymezí slovní zásobu z hlediska spisovnosti, dialektů, sociálního rozvrstvení, chronologického a příslušnosti k funkčním stylům – ovládá užívání terminologie daného okruhu	Význam slova: Stylové rozvrstvení slovní zásoby dle kritéria spisovnosti, teritoriálního, sociálního a chronologického stylu	
1) + 2)	– ovládá způsoby tvoření slov – definuje pojmy metafora, metonymie a synekdocha, umí je používat v písemných i mluvených projevech – vysvětlí vznik ustálených spojení	Obohacování slovní zásoby Slovotvorba Změna významu slov Spojování slov	
15)	– dokáže správně používat v komunikaci cizí slova – používá SSČ a slovník cizích slov	Přejímání slov z cizích jazyků	
13)	– analyzuje umělecký text z hlediska užití jazykových prostředků	Funkční styl umělecký	
1)+2)	– určí ve slově kmen, radix, prefix, sufix, koncovku – rozliší jména podle sufixu (činitelská, dějová...) – zvládá jednotlivé způsoby tvoření slov – odvozování, skládání, zkracování	Tvoření slov /Stavba slova, odvozování, skládání, zkracování slov/	
12)	– analyzuje publicistický text z hlediska užití jazykových prostředků – charakterizuje a určí slohové útvary publicistického stylu (úvodník, komentář, zpráva, inzerát, interview, fejeton aj.)	Funkční styl publicistický	
5)+6) +7)+9)+10)	– dokáže samostatně zpracovat vybrané útvary publicistického stylu		
			MEV1: Média a mediální produkce AJ(V,1): Vedení interview

Tematický okruh:		Literární komunikace	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 18) + 26)	Žák: – vyjmenuje, charakterizuje a rozeznává hlavní směry světové básnické tvorby a jejich představitele přelomu století – vnímá rozmanitost směrů a proudů v souvislosti se společenskými změnami – vyjmenuje, charakterizuje a rozeznává hlavní směry světové prózy, poezie a divadla 1. poloviny 20. století – uvědomuje si proměnu společnosti v souvislosti se světovými válkami a meziválečným obdobím	Moderní umělecké směry přelomu 19. a 20. století ve světové literatuře Světová próza 1. poloviny 20. století Světová poezie 1. poloviny 20. století Světové divadlo 1. poloviny 20. století	VV(V-VI,1-2): Dějiny umění – umělecká tvorba a komunikace HV(VI,2): Hudba 20. století – impresionismus, expresionismus
18) + 26) + 27)	– vyjmenuje, charakterizuje a rozeznává hlavní směry a jejich autory v české básnické tvorbě – uvědomuje si souvislosti české básnické tvorby s evropským kontextem a její specifickou vzhledem k existenci uvnitř habsburské říše – vyjmenuje, charakterizuje a rozeznává hlavní směry a autory české prózy, poezie a divadla 1. poloviny 20. století – rozumí novým podmínkám české literatury ve vzniklém Československu	Moderní umělecké směry přelomu 19. a 20. století v české literatuře Česká próza 1. poloviny 20. století Česká poezie 1. poloviny 20. století České divadlo 1. poloviny 20. století	D(VII,3): Kultura a věda v meziválečném období HV(VI,2): Česká hudba meziválečná a poválečná
16) + 17) + 21) + 22) + 23)	– reprodukuje přečtený text – popisuje jeho strukturu, jazykové a umělecké prostředky – přiřazuje k žánrům, rozeznává slohové postupy použité v textu – rozeznává básnické umělecké prostředky	Rozbory uměleckých textů	
17) + 25) + 28)	– rozvíjí emocionální a estetické vnímání – estetické zážitky zprostředkovává spolužákům – hodnotí dílo z estetických a literárněvědných hledisek – zařazuje dílo do společenskohistorického kontextu jako odraz reality	Referáty a besedy o četbě, výstavách, divadelních a filmových představeních Využívá encyklopedií, slovníků, knihovny, internetu	
29)	– estetický prožitek z přečteného a pochopeného díla	Čtení a přednes uměleckého textu	

	prohlubuje přednesem – prakticky využívá poznatky o prozódii, zvukové stránce jazyka – procvičuje paměť		
--	---	--	--

Předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: oktáva, 4. ročník

Tematický okruh: Jazyk a jazyková komunikace			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 5) +6) +7) +14) +15) 5) +7) +8) +15) 10) +13) +14) +15) 2) + 1)	Žák: – vymezí pojem odborný styl – odliší odborný styl od ostatních funkčních stylů – uplatňuje jazykové prostředky typické pro odborný styl – charakterizuje slohové útvary odborného stylu – analyzuje dané slohové útvary – dokáže samostatně vytvořit vybrané slohové útvary – rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího – vymezí druhy vět podle stavby charakterizuje a pojmenuje syntaktické vztahy – vymezí větu jednoduchou a souvětí – určuje větné členy – rozlišuje vedlejší věty a vztahy mezi větami hlavními – rozpozná nepravdivost větné stavby – pojmenuje chyby ve větné skladbě – ovládá stavbu a tvorbu textu – analyzuje změny v průběhu vývoje češtiny	Funkční styl odborný Typické jazykové prostředky pro projevy odborného stylu SKLADBA Druhy vět dle mluvčího Druhy vět dle stavby Věta jednoduchá a souvětí Členění horizontální (odstavce, kapitoly, oddíly) Členění vertikální (označení částí číslicemi, komentáře, vsuvky, poznámky) Grafická a formální úprava písemných projevů	
Tematický okruh: Literární komunikace			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 21)	Žák: - orientuje se v hlavních historických událostech 2. pol. 20.stol	Světová poezie 2. pol. 20. stol.	D(VII,3): Kultura a věda ve druhé polovině 20. století

17) + 22) + 23) + 24)	- zařadí díla k jednotlivým národním literaturám - dokáže rozlišit jednotlivé umělecké směry na základě ukázek - charakterizuje lit. žánry, rozpozná umělecké prostředky - charakterizuje lit. žánry, zhodnotí význam dramatu pro dobu vzniku i pro současnost - vytváří vlastní prožitek z návštěvy divadelního představení - zná společenskohistorické pozadí doby, orientuje se v přehledu hlavních historických událostí našich dějin - interpretuje lit. díla za použití literárně teoretické terminologie	Světová próza 2. pol. 20. st. Světové drama 2. pol. 20. st. Česká poezie 2. pol. 20. st Česká próza 2. pol. 20. st České drama 2. pol. 20. st. (Významné mezníky: 1945, 1948, 60. léta, období normalizace – oficiální, exilové, samizdatové; vývoj literatury po roce 1989)	FJ(VII,3): Absurdní drama HV(VI,2): Populární hudba MEV3: Uživatelé
26) + 29)	- s porozuměním poslouchá a interpretuje nahrávku na CD, DVD s literárním textem		

5.2.2 Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučování předmětu

Vyučovací předmět **Anglický jazyk** je vytvořen ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 14 hodin. Skládá se z minimální časové dotace 12 hodin přidělených vyučovacímu předmětu a z přidělených 2 disponibilních hodin, která jsou využity v prvním a druhém ročníku ke sjednocení dovedností a znalostí žáků z různých základních škol. Je realizována s následující týdenní hodinovou dotací: v prvním ročníku a kvintě 4 hodiny, ve druhém ročníku a sextě 4 hodiny, ve třetím ročníku a septimě 3 hodiny a ve čtvrtém ročníku a oktávě 3 hodiny.

Při výuce **anglického jazyka** jsou žáci ve třídách vyššího stupně osmiletého gymnázia rozděleni do dvou skupin a žáci čtyřletého gymnázia jsou v rámci jednoho ročníku rozděleni do čtyř skupin podle úrovně na základě vstupního testu (úroveň B1 a B1+). Výuka probíhá většinou ve třídách nebo jazykových učebnách. Používáme různé formy práce ve skupině jako celku, dále v menších skupinkách nebo dvojicích a využíváme různé audiovizuální pomůcky.

Žáci odebírají anglický výukové časopisy Bridge nebo Gate, které zpestřují a zkvalitňují výuku **anglického jazyka** a dávají jim možnost seznámit se s přiměřeně náročnými cizojazyčnými texty a jsou tak dobrou motivací ke studiu.

Pro studenty druhých ročníků a sext organizujeme exkurzi do Britského centra Knihovny UP v Olomouci. Cílem je seznámit studenty s poskytovanými službami a umožnit jim získat detailní informace o mezinárodních zkouškách a jejich organizaci.

Každoročně pořádáme konverzační soutěž. Vítězové školního kola postupují do kola okresního, případně krajského a mají tak možnost porovnat své konverzační schopnosti se studenty jiných středních škol a gymnázií.

V rámci přípravy na maturitní zkoušky a mezinárodní zkoušky B2, C1 nabízíme studentům následující volitelné předměty: pro studenty třetích ročníků dvouleté Semináře z anglického jazyka B1+, B2 a C1, v nichž se zaměřujeme na přípravu mezinárodních a maturitních zkoušek a jednoletý Seminář z anglického jazyka.

Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky směřuje vzdělávání v anglickém jazyce k dosažení úrovně B1+ nebo B2 a umožňuje komunikaci žáka v rámci Evropy a světa. Studium anglického jazyka přispívá ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v profesním uplatnění.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Anglický jazyk** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (VII,VIII,3,4)

Sociální komunikace (V – VII,1 – 2)

Morálka všedního dne (VI,2)

Spolupráce a soutěž (VIII,3)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Globální problémy (VI,2)

Žijeme v Evropě (V,VII,2,3)

Multikulturní výchova

Základní problémy sociokulturních problémů (V, 1)

Environmentální výchova

Člověk a životní prostředí (VIII,4)

Mediální výchova

Média a mediální produkce (VII,VIII,2,3)
Mediální produkty a jejich význam (VII,2)
Uživatelé (VII,3)
Role médií v moderních dějinách (V,VII,1,3)

2. Výchovně a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Anglický jazyk** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- povzbuzujeme žáka k maximálnímu využití svých už dosažených jazykových schopností a vědomostí a k uvědomění si, v kterou denní dobu je schopen největšího soustředění na cizí jazyk.
- motivujeme žáka k zodpovědnosti za pokroky v jazyce a k hledání způsobu, jak vynaložený čas nad učením ve škole i doma nejlépe zhodnotit.
- umožňujeme žákovi využívání různých metod a postupů, které si vyzkouší v hodinách AJ a samostatně se seznamuje s dalšími aktivními metodami učení
- vedeme žáka k hodnocení vlastního pokroku i stagnace v učení AJ a ke schopnosti změnit metody a styl práce, pokud se přesvědčí o jejich neefektivnosti.
- povzbuzujeme žáka k hledání souvislostí mezi získanými informacemi a jejich propojení se svými dosavadními znalostmi a poznatky v reáliích, gramatice a dalších dovednostech.
- umožňujeme žákovi získávání zpětné vazby týkající se efektivity jeho učení ve všech jazykových dovednostech od spolužáků a učitelů. Zpětnou vazbu – kritiku i pochvalu použije k vlastnímu zlepšování.

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme žákovi práci s delšími texty v anglickém jazyce, vedeme ho ke kritické interpretaci, chápání smyslu a souvislostí
- motivujeme žáka, aby se zapojil do řešení problémových úkolů (diskuze, simulované situace s problémy reálného života, soutěže a kvízy) a umožňujeme mu, aby v nich uplatnil svou intuici, tvořivost a schopnost improvizace

Kompetence komunikativní

- vytváříme žákovi dostatek prostoru pro komunikativní kompetence v anglickém jazyce
- aktivní použití jazyka je prioritou - osvojení strategie vedení dialogu v různých komunikativních situacích - např. životní styl, bydlení, slavné osobnosti a postoj žáka k nim, stravování a zdravý způsob života, cestování a multikulturní společnost, moderní technologie, oblast zábavy, umění a architektury
- v nácvikové fázi rozvíjení komunikace zdůrazňujeme správnou výslovnost a intonaci anglické tázací věty, tázacího dovětku a krátké odpovědi. Motivujeme žáka ke zvyšování sebedůvěry v samostatném kreativním ústním projevu
- pro zvýšení komunikativní kompetence vhodně volíme poslechová cvičení a nahrávky, popřípadě filmy v původním znění, čímž motivujeme žáka k používání živé moderní angličtiny. K vyjádření vlastního názoru, či shrnutí poznatků volíme formu besedy, kde žáci mohou argumentovat, kritizovat či oceňovat prezentovaný poslechový materiál
- při komunikaci praktikujeme výrazové prostředky formálního a neformálního stylu, vyžadujeme výběr vhodné slovní zásoby a jazykové „functions“ (strukтуры) – např. preference, srovnávání, přesvědčování, zdůvodňování, navrhování, rady a návrhy, povzbuzení, souhlas – nesouhlas, stěžování
- žáky motivujeme ke komunikativním kompetencím prostřednictvím jazykových her, které jsou tematicky orientované a vycházejí z doplňkových materiálů – např. anglické časopisy
- dosažené komunikativní kompetence si mohou žáci prakticky ověřit prostřednictvím školních konverzačních soutěží

- zadáváme zpracování písemných útvarů, u kterých vyžadujeme příslušnou úroveň, tj. soulad lexikální, gramatické i stylistické podoby – např. úvaha, poptávka, recenze, žádost, stížnost, urgence, zpráva, objednávka
- obeznamujeme žáka s rozmanitostí kultur a prostředí anglicky mluvících zemí prostřednictvím moderní audiovizuální techniky – PC, DVD, CD, videoprojekce. Pořádáme besedy s rodilými mluvčími i bývalými studenty, kteří působí v anglicky mluvících zemích
- jednou z velmi efektivních aktivit je příprava a prezentace simulovaných situací – např. průvodce městem či památkami či přednáška na dané téma při použití PC (powerpoint) a projekce. Tato aktivita je zakončena „panelovou“ diskusí
- komunikativní kompetence rozvíjíme rovněž nácvikem různých technik čtení – vedeme žáka k práci se slovníky, encyklopediemi i beletrií – u posledně zmiňovaného opět motivujeme žáka k reprodukci přečteného, besedě či prezentaci

Kompetence sociální a personální

- směřujeme žáka k projevení aktivity ve skupinových činnostech či činnostech ve dvojicích, ve kterých jsou simulovány reálné jazykové situace
- důsledným používáním anglického jazyka v průběhu vyučovací hodiny se snažíme navodit reálné jazykové prostředí a v modelových scénkách simulujeme různé životní situace, v nichž se žák může při skutečné cizojazyčné komunikaci ocitnout (např. seznamování, nákupy, pracovní pohovory, orientace v cizím prostředí apod.)
- studenty vedeme k co největšímu používání anglického jazyka nejen k vyjadřování svých názorů, ale i pro obhajobu vlastních postojů, vyjádření souhlasu i nesouhlasu, hodnocení sebe i jiných a realistickému zhodnocení dosažených výsledků.
- motivujeme žáka tak, aby postupně získával při osvojování cizího jazyka větší sebedůvěru a v průběhu studia zdokonaloval své komunikativní schopnosti nejen v oblasti lexikální, ale i v plynulém a gramaticky správném vyjadřování.

Kompetence občanské

- přiměřenými jazykovými prostředky otevíráme žákům horizonty poznání a perspektivy života v evropském i mezinárodním prostoru a seznamujeme je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje
- seznamujeme žáky s odlišnostmi státního zřízení a politického systému anglicky mluvících zemí s důrazem na rozdíly mezi českým státním zřízením a angloamerickým systémem
- vybízíme žáky ke sledování dění nejen doma, ale i ve světě a tím je vedeme k pochopení některých souvislostí teoretické přípravy a života v anglicky mluvících zemích

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáka, aby se cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti dokázal rozhodnout o svém dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření s využitím svých znalostí anglického jazyka, zejména aktivní slovní zásoby v nejrůznějších oborech lidské činnosti;
- podporujeme žáka, aby rozvíjel svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznával a využíval příležitosti pro rozvoj znalostí a aktivního užití angličtiny, především v běžných jazykových situacích, které se mohou v životě naskytnout.
- motivujeme žáka, aby uplatňoval proaktivní přístup, dokázal aktivně užívat lexikografických pomůcek, vlastní iniciativu a tvořivost, vítal a podporoval inovace při práci s anglickým jazykem, zejména metody aktivního učení;
- umožňujeme, aby žák získával a kriticky vyhodnocoval informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využíval dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci takových aktivit, kde by prakticky prokázal své nabyté znalosti anglického jazyka
- motivujeme žáka k dosahování stanovených cílů a k dosažení úspěchu, dokončení zahájené aktivity, kritickému hodnocení a revidování svých výsledků s použitím anglického jazyka;

- dbáme na to, aby žák chápal podstatu a principy podnikání, zvažoval jeho možná rizika, vyhledával a kriticky posuzoval příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory. S ohledem na rozšířený pracovní trh zejména v anglosaských zemích motivujeme žáka k praktickému osvojení takové slovní zásoby, která by mu pomohla uplatnit se na trhu práce i v anglicky mluvících zemích.

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: kvinta, 1. ročník (úroveň B1+), 3. ročník (úroveň B1)

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 2) 16) 14) 16) + 10) 15) 22) 3) + 4) 17) 1) 3) 9) 12)	Žák: – rozumí popisu osoby s vizuální oporou – rozumí populárně-naučnému textu o volném čase mladých lidí v Británii, o módě a vzhledu mladých lidí – popíše osobnost známého člověka a vzhled jiné osoby s vyjádřením, co se mu líbí a nelíbí – vymění si názory s kamarádem o povaze lidí – napíše svůj osobní profil na webovém „chatu“ – vede interview se slavnou osobou – rozumí popisu města a venkova a najde cíl dle instrukcí – rozumí popisu turisticky zajímavého místa dle letáku – vyjmenuje výhody a nevýhody bydlení – město x venkov – rozumí slyšenému textu o filmovém žánru, identifikuje filmové žánry – rozumí krátké biografii slavné osoby – vystihne hlavní body ve čteném i slyšeném textu – stručně hodnotí film, porovná dva filmy – s vizuální oporou rozliší druhy obchodů – uvede své oblíbené a neoblíbené obchody	Gramatika - přítomný čas, prostý, průběhový - statická a dynamická slovesa - minulý čas, vazba „used to“, would pro minulost - minulý a předpřítomný čas - první, druhý a nultý kondicionál - budoucí čas prostý a průběhový, vazba „be going to“, předbudoucí čas prostý, průběhový Slovní zásoba - popis vzhledu - přídavná jména popisující osobnost - jídlo a zdravý životní styl - vzdělávání - cestování a bydlení - frázová slovesa Komunikační situace - představování se, seznamování, - poznávání nového prostředí - vyjádření názoru, podepření - argumenty - popis obrázků a prezentace - plány pro budoucnost	MUV1: Základní problémy socio-kulturních rozdílů MEV5: Role médií v moderních dějinách VMEG4: Žijeme v Evropě OSV3: Sociální komunikace SV(V,1): Osobnost člověka ČJ(VII,3): Funkční styl publicistický

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: sexta, 2. ročník (úroveň B1+), 4. ročník (úroveň B1)

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 2) + 6) 3) 4) 4) + 5) + 7) 10) 13) + 17) 14) 15) 8) + 18) 19) 21) + 22) 23)	Žák: – rozumí smyslu rozhovoru dvou lidí v různých situacích – rozumí a pojmenuje různé druhy vzájemných pozdravů lidí – rozumí hlavnímu tématu krátkého projevu v rozhlasu – rozumí slyšeným dotazníkovým otázkám – vystihne obsah jednotlivých odstavců populárně naučného textu – vyhledá ve čteném textu konkrétní informace – pochopí hlavní myšlenky slyšené a čtené písně – pojmenuje žánr literatury nebo druh publikace podle stručného popisu – stručně vyjádří, co zamýšlí udělat v dané situaci, či v nadcházejících chvílích – vyjádří svůj názor na užitečnost moderních technologií – vyjádří své přání změnit současný stav a situaci – gramaticky správně formuluje sled událostí a jeho činností během dne – napíše formální dopis – napíše krátký dopis kamarádovi – napíše recenzi knihy – domluví si schůzku s kamarádem – zeptá se kamaráda na radu, co dělat ve svízelné situaci a diskutuje o jejích možných následcích – simuluje rozhovor se známou osobou – koupí v obchodě dárek pro své příbuzné	Gramatika Přímá a nepřímá řeč, nepřímá otázka Kondicionály a práci věty Trpný rod Způsobová slovesa Frázová slovesa Neurčitá zájmena Slovesné vazby Vazba „nechat si něco udělat“ Slovní zásoba Peníze a platby Moderní technologie vynálezy Sport Umění Politika a stát Nakupování	VMEG2: Globální problémy OSV3: Sociální komunikace OSV4: Morálka všedního dne MEV1: Média a mediální produkce ČJ(VI,2): Oznámení, zpráva

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: septima, 3. ročník (úroveň B1+)

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 2) +4) 3) + 5) 16) + 13) + 12) 17) 10) 14) 15) 19) + 23) 6) 11) 22) 19)	Žák: – v slyšeném názoru rozliší národnost mluvčího – představí se a napíše o sobě a svých zálibách v strukturovaném osobním dopise – rozumí obsahu písně a krátkého čteného populárně naučného textu – popisuje život před mnoha lety, charakterizuje události z minulosti – zeptá se kamaráda na jeho pocity při různých příležitostech a na podobné otázky odpoví – ve čteném inzerátu rozpozná místo výkonu práce, její náplň a charakter, pojmenuje povolání podle slyšeného popisu jeho náplně – odhadne podle obrázku hlavní myšlenku populárně naučného článku o povolání – popisuje osobu, místo nebo věc pomocí vedlejší věty – napíše žádost o práci – diskutuje o výhodách a nevýhodách práce v zahraničí – zeptá se a odpoví na otázky při pracovním pohovoru – v slyšeném rozhovoru rozumí, co navrhuje jednotliví mluvčí dělat v nejbližších dnech – gramaticky správně formuluje, co se stane v konkrétní dobu v budoucnosti blízké – navrhne kamarádovi činnost na víkend a na podobné návrhy reaguje	Gramatika - přítomný čas prostý, průběhový - předpřítomný čas prostý, průběhový - vazba slovesa s infinitivem nebo gerundiem - minulý čas prostý, průběhový, vazba „used to“ - předminulý čas - budoucí čas průběhový, předbudoucí čas - modální slovesa s minulým infinitivem - komparativ, superlativ Slovní zásoba - cestování - vzdělávání - základní pojmy finanční gramotnosti - povolání, pracovní činnosti, svět práce Komunikační situace - představování se, seznamování, poznávání nového prostředí - vyjádření názoru, podepření argumenty - žádost o práci a pracovní pohovor - plány pro budoucnost	OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV3: Sociální komunikace VMEG4: Žijeme v Evropě MEV2: Mediální produkty a jejich významy MEV3: Uživatelé MEV5: Role médií v moderních dějinách Bi (VII,3): Člověk a jeho zdraví Inf (V,1): Informatika, její principy a využití SV(V,1): Společenská podstata člověka SV(VII,3): Profesionální volba

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: oktáva, 4. ročník (úroveň B1+)

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 2) + 3) + 4) 5) 6) 11) 14) 13) + 19) 15) + 16) 21) 20) 22)	Žák: – rozumí obsahu textů nejrozličnějšího zaměření (populárně naučný, beletristický, novinový, inzerát) a doplní je o chybějící informace – v slyšeném projevu rozliší jednotlivé mluvčí a jejich stanoviska, rozumí hlavnímu tématu – vyhledá a shromáždí informace z různých textů na konkrétní téma a pracuje s nimi – odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu a využívá při tom různé druhy slovníků – reprodukuje vyslechnutý text – popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související – umí se vyjádřit k nejrozličnějším problémům – umí si vyžádat informace pomocí formálního písemného projevu – dokáže se zdvořile vyjádřit v různých životních situacích – domluví se na kompromisu s využitím vhodných výrazových prostředků – diskutuje o důležitých životních tématech, umí obhájit své stanovisko a reaguje na názory druhých	Gramatika: - přímá a nepřímá řeč, nepřímá otázka - kondicionály a práci věty - tázací dovětky - trpný rod - vztažné věty - vazba slovesa s infinitivem a gerundiem Slovní zásoba: - cestování a doprava, dovolená, výlety a exkurze - peníze, platby, nakupování - umění a literatura - lidské tělo, zdraví a sport	MEV1: Média a mediální produkce EV2: Člověk a životní prostředí OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV5: Spolupráce a soutěž Bi(V,1): Ekosystémy

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: 1. ročník (úroveň B1)

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 10) + 14) 2) 3) 20) 1) 12) 9) 11) 12) 19) + 7)	Žák: – komunikuje se spolužákem na téma osobní informace, zájmy a aktivity – rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje názory a stanoviska jednotlivých mluvčích v pořadí na téma rodina – porozumí hlavním bodům autentického čteného textu na téma novinové zprávy – adekvátně a gramaticky správně sdělí informace na téma můj minulý víkend – porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu na téma vypravování příhody, postihne hlavní a doplňující informace – provede souvislý, srozumitelný a gramaticky správný popis fotografie – vhodnou ústní formou vyjádří myšlenky a názory na filmy – rozumí slyšenému textu o filmovém žánru, identifikuje filmové žánry – rozumí krátké biografii slavné osoby – stručně hodnotí film, – vytvoří písemné shrnutí obsahu filmu, který ho zaujal	Gramatika - přítomný čas prostý, průběhový - členy - minulý čas prostý, průběhový - minulý a předpřítomný čas - kvantifikátory - vztažná zájmena - 2. a 3. stupeň přídavných jmen Slovní zásoba - rodina a životní stádia - státy, národnosti, jazyky - přídavná jména popisující osobnost - kriminalita - části těla, symptomy a nemoci - zdravý životní styl - masmédia, TV programy - hodnotící adjektiva Komunikační situace - představování se, seznamování, - poznávání nového prostředí - vyjádření názoru, podepření - argumenty - popis obrázků a události - žádost o pomoc	MUV1: Základní problémy socio-kulturních rozdílů MEV5: Role médií v moderních dějinách VMEG4: Žijeme v Evropě OSV3: Sociální komunikace SV(V,1): Osobnost člověka ČJ(VII,3): Funkční styl publicistický

Předmět: Anglický jazyk
Ročník: 2. ročník (úroveň B1)

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 20) 19) 4) 5) 1) 23) 15) 12) + 13) 6) + 7) + 8) 17)	Žák: – adekvátně a gramaticky správně prodiskutuje odlišné názory na ekologické problémy – hovoří o víkendových plánech – identifikuje ve slyšeném textu informace o environmentálních problémech – vyhledá ve čteném textu konkrétní informace – vyhledá a shromáždí informace z internetového blogu – porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu na téma práce – simuluje pracovní pohovor – napíše formální dopis – žádost o práci – napíše neformální email – se spolužáky se podělí o své zážitky z oslavy, které se zúčastnil – porozumí krátké povídce, vyhledá v textu konkrétní informace – používá všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace na téma internet	Gramatika Kondicionály 0, 1, 2 Vyjádření budoucnosti Předminulý čas Vazba s gerundiem nebo infinitivem Nepřímá řeč a otázka Trpný rod Slovní zásoba Ochrana životního prostředí Práce, zaměstnání, vlastnosti Mezilidské vztahy, pocity Literatura, literární terminologie Počítače, internet, korespondence	VMEG2: Globální problémy OSV3: Sociální komunikace OSV4: Morálka všedního dne MEV1: Média a mediální produkce ČJ(VI,2): Oznámení, zpráva

5.2.3 Vyučovací předmět: FRANCOUZSKÝ JAZYK

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu:

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Francouzský jazyk** je vytvořen ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 13 hodin. Skládá se z minimální časové dotace 12 hodin a z přidělené 1 disponibilní hodiny. Je realizována s následující týdenní hodinovou dotací: v kvintě a 1. ročníku 3 hodiny, v sextě a 2. ročníku 4 hodiny, v septimě a 3. ročníku 3 hodiny a v oktávě a 4. ročníku 3 hodiny. Na povinnou výuku navazuje 2-letý volitelný seminář, který je určen především pro žáky, kteří budou chtít z **francouzského jazyka** maturovat nebo dělat přijímací zkoušky.

Výuka **francouzského jazyka** probíhá většinou ve třídách nebo v jazykových učebnách, při výuce se třídy dělí na skupiny.

Vzdělávání vede k osvojení mluvené a psané podoby jazyka od úplných začátků až po úroveň odpovídající úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Upřednostňované formy výuky ve **francouzském jazyce** jsou: individuální práce, práce ve dvojicích a v malých skupinkách, práce na projektech. Při výuce je využívána práce s učebnicí (součástí jsou pracovní sešity, zvukové nahrávky s rodilými mluvčími, hry, hudba) a autentické materiály (prospekty, letáčky, plány, jízdenky, francouzské noviny a časopisy, fotografie, videonahrávky atd.). Hodiny jsou doplněny ukázkami filmů ve francouzštině, diskuzemi s rodilými mluvčími, účastí na soutěžích (např. Olympiáda ve francouzštině) a návštěvami Francouzského centra v Olomouci.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Francouzský jazyk** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (VII,VIII): integrací do předmětu

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (V, VI): integrací do předmětu

Sociální komunikace (V,VI,1,2): integrací do předmětu

Morálka všedního dne (1): projekt

Spolupráce a soutěž (VI,4): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Globalizační a rozvojové procesy (3,VI,VII): integrací do předmětu

Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (3,4): integrací do předmětu

Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (3): integrací do předmětu

Žijeme v Evropě (V – VIII,1,2,4): integrací do předmětu, V+1 - projekt

Vzdělávání v Evropě a ve světě (VII,VIII): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Základní problémy sociokulturních rozdílů (V – VIII): integrací do předmětu

Vztah k situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého prostředí (1,3): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Problematika vztahů organismů a prostředí (2): integrací do předmětu

Člověk a životní prostředí (2,3): integrací do předmětu

Mediální výchova

Média a mediální produkce (3,4): integrací do předmětu

Mediální produkty a jejich významy (3, VII,VIII): integrací do předmětu

Role médií v moderních dějinách (4): integraci do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Francouzský jazyk** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- motivujeme žáka pro další učení, rozvíjíme jeho zájem o studium FJ (možnost studia našich studentů v Dijonu a Nîmes)
- vedeme žáka k využívání různých informačních zdrojů (tisk, rozhlas, televize, Internet)
- vedeme žáka k samostatnému získávání nových poznatků (výukové stránky francouzštiny na Internetu, poslech francouzského rádia, TV5 apod.)

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k přemýšlení o problémech a jejich příčinách a umožňujeme žákovi problém rozpoznat a pochopit (problémy frankofonních zemí – nezaměstnanost, hladomor, nemoci, drogy, chudoba)
- vedeme žáka k tomu, aby dokázal obhájit a zdůvodnit svůj postup při řešení problému
- s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Formy vzdělávání – zařazujeme úlohy testového typu (kvízy) a učíme žáky strategii řešení těchto úloh.

Kompetence komunikativní

- pomáháme žákovi, aby formuloval své názory výstižně, souvisle a kultivovaně, ve shodě s normativní francouzštinou (aby nepoužíval nevhodné výrazy)
- vybízíme žáka k vyjadřování svých zážitků, popisu událostí, snů a cílů a vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků (skupinová, párová práce)
- organizujeme dialogy a diskuze s rodilými mluvčími, pravidelně se setkáváme s vedením francouzského centra v Olomouci, při diskuzi jdeme žákům příkladem
- zprostředkováváme žákovi přístup k moderním technologiím (počítač, DVD, MP3, CD..) jejichž prostřednictvím se žák seznamuje s realitami frankofonních zemí
- organizujeme práci tak, aby se žák seznámil s různými typy textů a záznamů, obrazových materiálů, autentických materiálů (noviny, časopisy, rozhlas, TV apod.) a vedeme žáka k jejich porozumění, umožňujeme mu přemýšlet o nich a reagovat na ně
- zadáváme zpracování vedle kratších písemných útvarů (vzkaz, pozdrav, přání, pozvání, dopis, životopis) i obsáhlejší (vypravování, popis, dopis..)
- zadáváme práci tak, aby žák využíval získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů a spolupráci s ostatními lidmi, rozvíjíme vztahy s jinými školami z jiných zemí
- vedeme žáka ke vhodné komunikaci mezi sebou a s pedagogy (tykání x vykání ve francouzštině)

Formy vzdělávání - využíváme kooperativní formy výuky a tím vytváříme vhodné podmínky pro komunikaci ve francouzštině i se studenty jiných zemí pomocí Internetu (společná fóra, blogy, maily, chaty).

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům spoluvytvářet kritéria hodnocení
- vůči každému žákovi projevujeme očekávání úspěchu
- sledujeme úspěšnost jednotlivých žáků a oceňujeme jejich pokrok
- motivujeme žáka k přijetí kulturních odlišností jiných kultur a etnik (frankofonní hudba, literatura, film)

Formy vzdělávání - týmová práce na projektech

Kompetence občanské

- vedeme žáka k respektování názorů druhých lidí – seznamujeme žáky s odlišnostmi v jednotlivých frankofonních zemích (náboženství, politické uspořádání, sociální situace)
- organizujeme výuku tak, aby se žák dokázal vcítit do situací lidí ve frankofonních zemích (bývalé africké kolonie, Kanada apod.)
- vedeme žáka k odmítnutí útlatku a násilí tím, že reflektujeme aktuální společenské dění (aktuální zprávy a reportáže)
- vedeme žáka k tomu, aby si byl vědom svých práv a povinností, např. téma osobní svobody
- zařazujeme do výuky umělecká díla frankofonních autorů (ukázky výtvarných, hudebních, divadelních a literárních děl) a tím žáky aktivně zapojujeme do společenského dění ve frankofonních zemích
- zprostředkováváme žákovi základní ekologické souvislosti
- motivujeme žáka ke zdravému životnímu stylu – zdravá výživa, sport, nekuřáctví

Formy vzdělávání – projektová výuka zaměřená na seznámení s politickým uspořádáním a sociální situací v některých frankofonních zemích

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáka ke správnému naplánování pracovních úkolů tak, aby stihl dokončit práci v dohodnuté kvalitě a termínu
- poznáváním jednotlivých specifik a zdůrazněním odlišností francouzského jazyka (francouzská hudba, film, divadlo, literatura, komiksy, výtvarné umění) vedeme žáka k tomu, aby si francouzský jazyk oblíbil
- nabízíme žákovi rozvoj jeho jazykového talentu prostřednictvím olympiády ve francouzském jazyce a jiných soutěží (např. Frankofonie, Sciences PO, Allons en France atd.)

Předmět: Francouzský jazyk
Ročník: 1. ročník

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 2) 5) 6) 8) 11) 12)	Žák: – rozumí jednoduchým ústním pokynům a reaguje na ně – rozliší hlavní informace z jednoduchého psaného textu – rozlišuje grafickou a zvukovou podobu slova – čte s porozuměním foneticky správně známý text – používá překladový slovník při práci s textem – stručně formuluje ústně svůj názor na jednoduché známé téma – jednoduše popíše sebe a svou rodinu, své zájmy a činnosti s nimi související – shrne ústně jednoduché informace	Fonetika: abeceda, fonetická transkripce, vázání, slovní přízvuk, intonace, zvuková podoba slova a její zvláštnosti Pravopis: základní rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova, běžně používané znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti Gramatika: člen určitý a neurčitý, rod a číslo podstatných a přídavných jmen pravidelná slovesa typu 1. třídy nepravidelná slovesa v přítomném čase Komunikativní funkce jazyka: souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, omluva, popis Tematické okruhy: rodina, zájmy, koníčky, denní program, doprava, bydlení, venkov, gastronomie, restaurace, obchody a nakupování, oblečení a móda, profese Reálie: geografické zařazení země v rámci Evropy, Paříž a památky, řeky, hory a města, sousední státy francouzské speciality, tradice, kultura, známé osobnosti Francie	OSV3: Sociální komunikace MUV3: Vztah k situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého prostředí OSV4: Morálka všedního dne VMEG4: Žijeme v Evropě Ge(VII,3): Evropa

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 3) 6) 10) 11) 12) 15)	Žák: – pochopí smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace – rozliší v mluveném projevu různé styly, mluvčí a citová zabarvení promluvy – čte s porozuměním nekomplikovaný text, vyhledá v něm pomocí slovníku potřebnou informaci – sestaví krátké vyprávění nebo rozhovor na jednoduché téma z každodenního života – popíše jednoduše ústně i písemně sebe a své zájmy – shrne písemně jednoduché informace – při komunikaci užívá vhodné výrazy a frazeologické obraty	Fonetika: složitější hlásky a hláskové skupiny vázání a navazování Pravopis: stažené tvary Gramatika: dělivý člen, samostatná osobní zájmena přivlastňovací zájmena, zvrtná slovesa v přítomném čase, zápor, předmět přímý a nepřímý, modální slovesa blízký budoucí čas, minulý čas složený Komunikativní funkce jazyka: zákaz, příkaz, zájem, nezájem, vyjádření libosti a nelibosti, údivu a sympatie, osobní dopis, jednoduchý inzerát, telefonování, informace z médií, informační text Tematické okruhy: jídlo a recepty, život ve městě, domov, administrativa v podniku, kancelář, obchodní dopis, ekonomie a ekologie, pošta, práce a studium, dopravní prostředky, dovolená-hory, moře, péče o zdraví Realie: významné události a místa z historie Francie, životní styl Francouzů – porovnání s Čechy, svátky a oslavy ve Francii (Vánoce)	OSV3: Sociální komunikace EV1: Problematika vztahů organismů a prostředí EV2: Člověk a životní prostředí VMEG4: Žijeme v Evropě

Předmět: Francouzský jazyk
Ročník: 3. ročník

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 5) 6) 7) 8) 10) 12) 13) 14) 16)	Žák: – rozumí hlavním myšlenkám a obsahu autentického ústního projevu – čte foneticky správně přiměřeně náročný text – užívá běžně překladový slovník – rozumí obsahu textů v učebnici a jednoduchým autentickým materiálům a stručně je reprodukuje – odpoví na otázky vztahující se k textu, vyhledá požadovanou informaci – sestaví písemně souvislý text na jednoduché téma – shrne a sdělí ústně požadované informace – pracuje s překladovými slovníky při zpracování písemného projevu – sestaví souvislý ústní projev, vyprávění – účastní se hovoru na známé téma s použitím známé slovní zásoby	Fonetika: upevňování fonetických pravidel větná intonace, rytmické skupiny Pravopis: upevňování pravopisných návyků Gramatika: minulý čas složený, imperfektum, nepřímá řeč, jednoduchý budoucí čas vyjádření příčiny a účelu, zájmené příslovce, stupňování přídavných jmen Komunikativní funkce: vyjádření jistoty, nejistoty, podobnosti a odlišnosti, emocí informační, popisný a umělecký text, charakteristika, jednoduše formulovaná prezentace, informace z médií – oznámení, zpráva, televizní program Tematické okruhy: divadlo, výtvarné umění, média- rádio, televize, tisk, orientace ve městě a v krajině, popis cesty, příroda a její ochrana, život na venkově, fauna a flóra práce a studium Reálie: francouzská média, legendy a tradice život ve fr. regionech, památky Frankofonie, frankofonní Afrika- ekonomické a ekologické problémy umění –fr. absurdní divadlo, klasická a současná fr. hudba, výtvarné umění	MEV1: Média a mediální produkce MEV2: Mediální produkty a jejich významy EV2: Člověk a životní prostředí MUV3: Vztah k situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého prostředí Ge(VII,3): Afrika VMEG1: Globalizační a rozvojové procesy VMEG2: Globální problémy ČJ (VIII,4): divadlo, absurdní drama VMEG3: Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce

Předmět: Francouzský jazyk
Ročník: 4. ročník

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 4) 5) 6) 7) 9) 14) 16) 17)	Žák: – odvodí význam neznámých slov ze slyšeného i psaného projevu na základě kontextu a již známé slovní zásoby – užívá různé techniky čtení dle typu textu – při práci s textem běžně používá překladový slovník a orientuje se ve slovníku výkladovém – reprodukuje vyslechnutý méně náročný text – písemně sestaví středně dlouhé sdělení týkající se probíraných témat – vysvětlí gramaticky správně písemně svá stanoviska – adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích – účastní se rozhovoru na známé téma, zapojí se do hovoru s rodilými mluvčími	Fonetika: shrnutí pravidel výslovnosti, výjimky Gramatika: časování sloves, minulý čas složený a jednoduchý, podmiňovací způsob přítomný a minulý, podmínková souvětí, konjunktiv přítomný zájmena vztažná, zájmena samostatná přivlastňovací Komunikativní funkce: možnost, nemožnost, vlastní názor, vyjádření nutnosti, potřeby, přání, vůle, jednoduchý formální dopis, životopis, motivační dopis Tematické okruhy: média, televize, rozhlas, tisk příroda, ochrana přírody, přírodní katastrofy, události ve světě-problémy Reálie: současná fr. hudba, klasické fr. divadlo ukázky fr. významných literárních děl, fr.film, symboly Francie, fr. sport a úspěšní sportovci	OSV5: Spolupráce a soutěž MEV1: Média a mediální produkce MEV5: Role médií v moderních dějinách VMEG2: Globální problémy VMEG4: Žijeme v Evropě

Předmět: Francouzský jazyk
Ročník: kvinta

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 7) 9) 10) + 11) 13) 14) 15) 16)	Žák: – rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma – reprodukuje méně náročný přečtený text se známou slovní zásobou – sestaví středně dlouhý písemný projev na známé téma – sestaví písemně souvislý text na jednoduché téma – využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu – ústně vysvětlí své názory a stanoviska na téma osobních zájmů a každodenního života – reaguje v běžných denních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeolog. obrátů – komunikuje s použitím osvojené slovní zásoby	Fonetika Rozdíl mezi hovorovou a standardní francouzštinou Pravopis Interpunkce v souvětí Gramatika Přídavná jména – komparativ, superlativ, zájmena ve 3. a 4.p., zájmena vztažná, číslovky řadové, blízký minulý čas vedlejší věty – nepřímá řeč Komunikativní funkce: vyjádření stanoviska - možnost, nemožnost, stížnost, odmítnutí emoce - radost, zklamání, údiv, psaní krátkých zpráv (SMS), žádost, písemné vyprávění, životopis ústně - neformální rozhovor, diskuse, oznámení Tematické okruhy: Domov a stěhování, životní prostředí, názory a postoje rodičů, dovolená, prázdniny, cestování, sport a zábava, média –tisk a televize, Internet, jídlo Reálie: sport a soutěže ve Francii (Tour de France) , významné osobnosti z historie Francie, turisticky zajímavé fr. regiony, peníze ve Francii	OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV3: Sociální komunikace MUV1: Základní problémy sociokulturních rozdílů Ge(VII,3): Evropa VMEG4: Žijeme v Evropě

Předmět: Francouzský jazyk
Ročník: sexta

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 2) 3) 5) 6) 7) 8) 12) 15) 17)	Žák: – identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace – rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení – užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení – využívá různé druhy slovníků při čtení textů – reprodukuje vyslechnutý text se známou slovní zásobou – stručně a správně formuluje písemně svůj názor na známé téma – písemně sdělí běžné informace – reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků – zapojí se, i když s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na známé téma v předvídatelných každodenních situacích	Fonetika: hovorová a spisovná francouzština Pravopis: psaní zkratk v SMS Gramatika: použití imparfait a passé composé, předminulý čas, předložky, podmiňovací způsob, souvětí, věta vedlejší, řeč přímá a nepřímá, vztažná zájmena, dvojité zápor Lexikologie přirovnání, složené předložky Komunikativní funkce: rady a příkazy, zákazy, rozhovor – sjednání schůzky, návrh a odmítnutí vyjádření motivu a důvodu, argument a hypotéza, vyjádření emocí, údiv, radost, zklamání, (ne)zájem, vypravování o minulosti – příběh, popis osoby - fyzický i morální, inzerát v novinách, popis věci - oznámení, formální dopis, písemná žádost, písemné pozvání, odpověď, životopis diskuze na Internetu (chat), psaní osobního dopisu a mailu, návod a popis poslech - audionahrávky Reálie: restaurace, jídelníček, fr. životní styl a tradice - porovnání s ČR, fr. média, fr. kuchyně - recepty, svátky, turistika a památky, fr.kultura - současná hudba, známé osobnosti fr. kultury	OSV5: Spolupráce a soutěž OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV3: Sociální komunikace MUV1: Základní problémy sociokulturních rozdílů VMEG1: Globalizační a rozvojové procesy VMEG4: Žijeme v Evropě

Předmět: Francouzský jazyk
Ročník: septima

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 4) 6) 7) 8) 10) 13) 14) 16)	Žák: – odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu – využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů – srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata – formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché běžné či známé téma, srozumitelně, gramaticky správně a stručně – sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek – využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma – vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života – komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	Fonetika: poslech písní, vtipy, pravopis složených slov, výjimky Gramatika: konjunktiv, trpný rod, gérondif, přičestí přítomné, blízký minulý čas, souvětí souřadné, podmiňovací způsob přítomný – podmínková souvětí, vztažná zájmena, ukazovací zájmena samostatná, přivlastňovací zájmena samostatná Komunikativní funkce: vyjádření překvapení, radosti, lítosti, možnosti, libosti a nelibosti, údivu a obavy, strachu a lhostejnosti, blahopřání ústní reprodukce textu, prezentace, pohovor poslech - informace z médií – videonahrávky, prohlášení Tematické okruhy: Venkov a město, popis krajiny, ekologie, svátky, recepty Reálie: veřejná doprava ve Francii, fr. tisk, násilí ve fr. školách, stravování - problém obezity a anorexie, fr. restaurace a speciality, ukázky významných literárních děl	OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti MEV2: Mediální produkty a jejich významy VMEG1: Globalizační a rozvojové procesy MUV1: Základní problémy sociokulturních rozdílů VMEG5: Vzdělávání v Evropě a ve světě VMEG4: Žijeme v Evropě

Předmět: Francouzský jazyk
Ročník: oktáva

[illegible]

5.2.4 Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Německý jazyk** byl vytvořen ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 13 hodin. Skládá se z minimální časové dotace 12 hodin a z 1 přidělené disponibilní hodiny. Výuka je realizována s následující týdenní dotací: v kvintě a 1. ročníku 3 hodiny, v sextě a 2. ročníku 4 hodiny, v septimě a 3. ročníku 3 hodiny a v oktávě a 4. ročníku 3 hodiny. Na povinnou výuku navazují v posledních dvou ročnících studia volitelné předměty, které jsou určeny žákům, kteří se chtějí připravit na mezinárodní zkoušku (Goethe – Zertifikat B1) nebo těm žákům, jejichž cílem je prohloubení znalostí.

Výuka probíhá ve třídách a jazykových učebnách, třída se dělí na skupiny.

Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky směřuje vzdělávání v **německém jazyce** k dosažení úrovně B1.

Ve výuce **německého jazyka** jsou upřednostňovány metody kooperativního učení, skupinové i projektové práce, ale i samostatná práce, která využívá individuální přístup jednotlivých žáků.

Při rozvíjení dovedností se zaměřujeme na složku receptivní – tj. poslech a čtení s porozuměním, produktivní – psaní a ústní projev a interaktivní – konverzace. Žáci poznávají odlišnosti ve způsobu života lidí v jiných zemích i jiné kulturní tradice, seznamují se s realitami německy mluvících zemí, pracují s různými autentickými materiály, žáci odebírají časopis Hurra! a vyhledávají si nejdůležitější informace pomocí internetu.

Získané vědomosti žáci uplatňují při soutěžích, zahraničních výjezdech i mezinárodních projektech. Pro žáky organizujeme prezentace v německém jazyce a každoročně exkurzi na Goethe-Institut do Prahy, kde žáci získají podrobné informace o mezinárodních zkouškách a jejich případných inovacích.

Osvojování cizího jazyka snižuje u žáků jazykovou bariéru a přispívá ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v budoucím profesním uplatnění.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Německý jazyk** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Sociální komunikace (V,1): integrací do předmětu

Spolupráce a soutěž (V-VIII, 1-4): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Globální problémy (VIII,4): integrací do předmětu

Žijeme v Evropě (VI,2): integrací do předmětu

Vzdělávání v Evropě a ve světě (VIII,4): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Vztah multilingvní k situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (VII,3): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Životní prostředí regionu a ČR (VII,3): integrací do předmětu

Mediální výchova

Média a mediální produkce (V,1): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Německý jazyk** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- motivujeme žáka ke studiu německého jazyka vzhledem ke geografické poloze ČR, vzhledem k členství v EU i s ohledem na praktické využití tohoto jazyka při studiu, při projektech, popř. při stipendijních pobytech
- vedeme žáka k systematické a zodpovědné přípravě, k efektivnímu studiu – možnost složení mezinárodní zkoušky
- vedeme žáka k analýze dosažených výsledků a k hodnocení pokroku, motivujeme ho k dalšímu zdokonalování
- povzbuzujeme žáka k aktivnímu používání německého jazyka
- rozvíjíme u žáka schopnost vyhledávat a získávat informace z různých zdrojů, tvořivě je zpracovávat a využívat (dílní projekty, referáty)

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k rozpoznání a pochopení problému
- motivujeme žáka k aktivnímu podílu při řešení problémových úkolů (stimulované situace z praxe – vhodná argumentace, zdůvodnění a obhájení vlastního postoje)
- zadáváme práci s přiměřeně náročnými texty, v nichž žák logicky odvozuje dosud neznámou slovní zásobu (např. typické složeniny), pracuje s informacemi

Kompetence komunikativní

- vytváříme dostatek komunikačních situací pro používání německého jazyka
- zařazujeme vzájemnou komunikaci žáků v různé početných skupinkách (tvoření otázek, adekvátní reakce)
- vedeme žáka k rozlišení osobních a oficiálních sdělení (správné oslovení, odpovídající jazykové prostředky)
- zadáváme zpracování kratších písemných pozvánek, přání, reklamních sloganů, ale i delších sdělení (dopis, životopis)
- vedeme žáka k využívání dovedností osvojených v německém jazyce (olympiády) a k navázání kontaktu či spolupráce (projekty, zájezdy, výměnné pobyty)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka ke spolupráci ve větší či menší skupině
- vybízíme žáka přispívat svým zájmem k vytváření pravidel týmové práce
- vybízíme žáka k ohleduplnosti, úctě k ostatním
- podporujeme u žáka snahu pomáhat slabším, učíme žáka požádat o pomoc
- organizujeme výuku tak, aby se všichni mohli zapojit do diskuze, vybízíme k respektování názorů druhých, učíme žáka přesvědčivě zformulovat svůj názor (vyjádření souhlasu či nesouhlasu)
- podporujeme žákovo zdravé sebevědomí, umožňujeme žákovi ocenit úspěchy vlastní i úspěchy ostatních

Kompetence občanské

- seznamujeme žáka s realitami německy mluvících zemí, ukazujeme mu paralely i rozdíly ve fungování společenského života, vybízíme ke sledování dění
- vedeme žáka k tomu, aby byl připraven na možné kulturní rozdíly a odlišnosti v chápání některých hodnot v německy mluvících zemích

- při všech výše uvedených činnostech bereme v úvahu začlenění našich států do sjednocující se Evropy
- při dosahování těchto cílů zohledňujeme mezipředmětové vztahy k předmětům jako jsou např. zeměpis, dějepis, literatura, estetická výchova

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáka k tomu, aby si zodpovědně zvolil svou budoucí profesi
- podporujeme u žáka aktivní přístup ke vzdělání a pomáháme rozvíjet vlastní iniciativu (rozšiřování slovní zásoby dle zájmu žáka)
- umožňujeme, aby žák získával a kriticky vyhodnocoval informace o pracovních příležitostech
- podporujeme u žáka dosažení stanovených cílů, motivujeme k úspěchu a dokončení záměru (např. mezinárodní jazykové zkoušky)

Ročník: 1. ročník

Tematický okruh:

Předmět: Německý jazyk

Ročník: 2. ročník

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 2) + 7) + 8) + 12) + 11) + 12) + 14) + 16)	Žák: – dbá na správnou výslovnost obtížnějších souhláskových skupin – se seznamuje s dalšími takovými slovesy – využívá časové údaje pro opakování děje a upřesnění doby – porovnává míru vlastnosti – pojmenuje členské státy EU – používá správný pořádek slov ve větě s ohledem na použitou spojku – rozlišuje použití slovesa werden dle kontextu – užívá jednoduchého i složeného minulého času adekvátně situaci – sestaví souvislý text – pracuje s katalogem cestovní kanceláře – logicky strukturuje základní informace o svém dosavadním životě – vede dialog s ošetřujícím lékařem – je schopen si zakoupit i rezervovat jízdenku, porovnává jednotlivé prostředky	Systematizace zvukové stránky jazyka Časové údaje Stupňování příd. jmen a příslovcí Zeměpisná jména Souvětí souřadné i podřadné Užití slovesa werden Préteritum a perfektum Předložky se 3. a 4. pádem Závislý infinitiv s zu Školní výlet, škola Cestování Plány do budoucna, trh práce Návštěva lékaře, zdraví Cestování – dopravní prostředky Oblečení	OSV5: Spolupráce a soutěž VMEG4: Žijeme v Evropě Ge(VII,3): Evropa ČJ(VI,2): Funkční styl prostě sdělovací (životopis)

Předmět: Německý jazyk

Ročník: 3. ročník

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 3) + 4) + 5) + 9) + 13) + 15) + 16)	Žák: – pracuje s texty a dialogy z učebnice složenými ze známé slovní zásoby – správně reaguje na zadání úkolu – dokáže rozlišit významově důležité informace od nedůležitých – dokáže logicky odvodit nové výrazy s pomocí již získaných znalostí jazyka – napíše osobní dopis – vyjadřuje svůj souhlasný i opačný postoj k danému tématu – řeší situace spojené se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru – pohotově reaguje na otázky dalších osob – vyjádří souhlas, nesouhlas, omluvu, politování	Mluvnice Préteritum a perfektum Souvětí souřadné a podřadné Tázací, neurčitá zájmena Podmiňovací způsob Závislý infinitiv Podmět <i>man a es</i> Tematické okruhy Kultura Vzdělávání Česká republika Bydlení (ve městě a na venkově) Orientace ve městě Mezilidské vztahy Dopis Interview Reálie	OSV5: Spolupráce a soutěž MUV3: Vztah k situaci a spolupráci mezi lidmi z různého prostředí EV3: Životní prostředí regionu a ČR Ge (VII,3): Evropa Ge(VI,2): Česká republika ČJ(VI,2): Osobní dopis ČJ(VI,2): Funkční styl rétorický - interview

Předmět: Německý jazyk
Ročník: 4. ročník

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 7) + 8) + 9) + 10) + 11) + 12) + 13) + 14) + 15) + 16) + 17)	Žák: - rozumí obsahu a dokáže rozlišit podstatné informace od nepodstatných - pracuje s texty z učebnice a časopisů a novin - využívá různé druhy slovníků - správně reaguje na zadání úkolu - udržuje konverzaci s učitelem - vysvětlí gramaticky správně svoje stanoviska - pojmenuje země a obyvatelstvo Evropy - odvozuje substantiva od přídavných jmen a přičestí - vytváří jednoduché věty s konjunktivem - požívá v řeči správně číselné údaje - dokáže sestavit dialog a monolog na téma sportovních aktivit - dovede pohovořit o problematice studia a práce - porovná realie německy mluvících zemí, má přehled o jejich geografii a osobnostech - umí si objednat nocleh v hotelu - popíše výhody a problémy života ve sjednocené Evropě - porozumí textům o globální problematice světa - popíše stručně politický systém a dokáže vyjmenovat hlavní události poslední doby	Mluvnice Vazby sloves Zájmenná příslovce Zájmena Souvětí, vztažné věty Budoucí čas Složeniny Stupňování Přičestí přítomné, minulé Tematické okruhy Média Studium a povolání v blízké budoucnosti, prázdninová brigáda, hledání zaměstnání Česká republika Německy mluvící země, osobnosti německy mluvících zemí Životní prostředí	OSV5: Spolupráce a soutěž VMEG2: Globální problémy VMEG5: Vzdělávání v Evropě a ve světě Ge(VII,3): Evropa SV(VII,3): Profesní volba, mezinárodní trh práce Ge(VII,2): Evropská integrace Ge(VI,1): Globální problémy lidstva

Předmět: Německý jazyk

Ročník: kvinta

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 2) + 5) + 8) + 11) + 12) + 14) +15)+ 16)+	Žák: – správně zdraví, čte nahlas a vyslovuje foneticky správně používá přídavné jméno v přísudku – prakticky užívá tázací zájmena při dialogu – vytváří množná čísla s různými typy koncovek – rozliší užití správných pádů po slovesech – umí přeložit do češtiny i prakticky využít v němčině – zařazuje správně slovesa do svých projevů ústních, – písemných a dbá na větný rámec – orientuje se v plánu města	Systematizace zvukové stránky jazyka Stupňování, srovnávání Slovosled, souvětí Předložky se 3. a 4. pádem Osobní zájmena Zájmena přivlastňovací Zájmena zvrtná Sport Město, popis cesty Škola, výlety Média Reálie Charakteristika, vlastnosti Sociální projekty	OSV3: Sociální komunikace OSV5: Spolupráce a soutěž MEV1: Média a mediální produkce

Předmět: Německý jazyk
Ročník: sexta

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 2) + 7) + 8) + 12) + 11) + 12) + 14) + 16)	Žák: – dbá na správnou výslovnost obtížnějších souhláskových skupin – seznamuje se s dalšími takovými slovesy – využívá časové údaje pro opakování děje a upřesnění doby – používá správný pořádek slov ve větě s ohledem na použitou spojku – popíše svůj pokoj – užívá jednoduchého i složeného minulého času adekvátně situaci – sestaví předpověď počasí – sestaví souvislý text – naplánuje cestu – logicky strukturuje základní informace o svém dosavadním životě – představí své vzory – je schopen si zakoupit i rezervovat jízdenku, porovnává jednotlivé prostředky	Systematizace zvukové stránky jazyka Souvětí Tvoření slov, složeniny Skloňování přídavných jmen Předložky Vazby sloves Zájmenná příslovce Vztažné věty Podmiňovací způsob Příroda, počasí Životní prostředí Cestování Rozlučková oslava Vzory Povolání Plány do budoucna Role v rodině Bydlení	OSV5: Spolupráce a soutěž VMEG4: Žijeme v Evropě Ge(VII,3): Evropa ČJ(VI,2): Funkční styl prostě sdělovací (životopis)

Předmět: Německý jazyk
Ročník: septima

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 3) + 4) + 5) + 9) + 13) + 15) + 16)	Žák: – pracuje s texty a dialogy z učebnice složenými ze známé slovní zásoby – správně reaguje na zadání úkolu – dokáže rozlišit významově důležité informace od nedůležitých – dokáže logicky odvodit nové výrazy s pomocí již získaných znalostí jazyka – napíše osobní dopis – vyjadřuje svůj souhlasný i opačný postoj k danému tématu – řeší situace spojené se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru – pohotově reaguje na otázky dalších osob – vyjádří souhlas, nesouhlas, omluvu, politování	Mluvnice Souvětí Zvratná slovesa Infinitivní konstrukce um-zu Předložky se 2. pádem Příčestí přítomné Trpný rod Zástupné zájmeno Tematické okruhy Jídlo Zdraví Extrémní sporty Práce a peníze Volby Charakteristika Životní prostředí Cestování Profesní život, životopis Realie Interview	OSV5: Spolupráce a soutěž MUV3: Vztah k situaci a spolupráci mezi lidmi z různého prostředí EV3: Životní prostředí regionu a ČR Ge(VI,2): Česká republika ČJ(VI,2): Osobní dopis ČJ(VI,2): Funkční styl rétorický - interview

Předmět: Německý jazyk
Ročník: oktáva

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 7) + 8) + 9) + 10) + 11) + 12) + 13) + 14) + 15) + 16) + 17)	Žák: - rozumí obsahu a dokáže rozlišit podstatné informace od nepodstatných - pracuje s texty z učebnice a časopisů a novin - využívá různé druhy slovníků - správně reaguje na zadání úkolu - udržuje konverzaci s učitelem - vysvětlí gramaticky správně svoje stanoviska - pojmenuje země a obyvatelstvo Evropy - odvozuje substantiva od přídavných jmen a přičestí - vytváří jednoduché věty s konjunktivem - požívá v řeči správně číselné údaje - dokáže sestavit dialog a monolog na téma sportovních aktivit - dovede pohovořit o problematice studia a práce - porovná realie německy mluvících zemí, má přehled o jejich geografii a osobnostech	Mluvnice Souvětí Předložky se 2. pádem Přičestí přítomné Trpný rod Zástupná zájmena Vespolečná zájmena Tematické okruhy Životní prostředí Cestování Ideály krásy Extrémní sporty Technika Profesní život, žádost o místo Realie	OSV5: Spolupráce a soutěž VMEG2: Globální problémy VMEG5: Vzdělávání v Evropě a ve světě Ge(VII,3): Evropa SV(VII,3): Profesní volba, mezinárodní trh práce

5.2.5 Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Ruský jazyk** je vytvořen ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 13 hodin. Skládá se z minimální časové dotace 12 hodin a z přidělené 1 disponibilní hodiny. Je realizována s následující týdenní hodinovou dotací: v kvintě a 1. ročníku 3 hodiny, v sextě a 2. ročníku 4 hodiny, v septimě a 3. ročníku 3 hodiny a v oktávě a 4. ročníku 3 hodiny. Na povinnou výuku navazuje v závěrečných dvou letech studia volitelný předmět Ruská konverzace, který je určen především pro žáky, kteří se budou připravovat na maturitní zkoušku z **ruského jazyka**, a pro žáky, kteří se budou připravovat na přijímací zkoušky na vysokou školu.

Výuka probíhá ve třídách nebo v jazykových učebnách vybavených didaktickou technikou. Při výuce **ruského jazyka** se třídy dělí na skupiny.

Vzdělávání vede k osvojení mluvené i psané podoby jazyka od úplných začátků až po úroveň B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Cílem předmětu je osvojování si jazykových prostředků, rozšiřování slovní zásoby a rozvíjení schopností žáků porozumět se v ruském jazyce v běžných situacích.

V hodinách jsou používány různé formy výuky, jako jsou miniprojekty, skupinová a individuální práce. Při výuce je využívána práce s učebnicí, jejíž součástí je pracovní sešit, dále zvukové nahrávky, texty z časopisu „Slovo děťatům“, videonahrávky, hry, fotografie, hudební nahrávky a další dostupné autentické materiály.

Žáci mají možnost zúčastnit se školního kola v 1. kategorii konverzační soutěže v ruském jazyce.

Při výuce ruského jazyka si žáci upevňují vědomí existence odlišných kultur.

Při stanovení jednotlivých výstupů a jejich dílčích úrovní se vychází z Evropského referenčního rámce a jednotlivých deskriptorů pro danou úroveň B1.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Ruský jazyk** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (V,2): integrací do předmětu

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (VII,1,3,4,): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (VI,3): integrací do předmětu

Žijeme v Evropě (VI,3,4): integrací do předmětu

Vzdělávání v Evropě a ve světě (VII,4): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (VII,3): integrací do předmětu

Enviromentální výchova

Člověk a životní prostředí (VI,3): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Ruský jazyk** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáka ke schopnosti propojovat vědomosti v ruském jazyce s poznatky z jiných předmětů
- střídáme metody učení (střídání skupinové a samostatné práce, práce s textem, se slovníkem a s pracovním sešitem, práce s nahrávkami), přičemž preferujeme dialog
- učíme žáka orientovat se v nabídce cizojazyčných informačních zdrojů (tisk, internet, televize, mapa,...) a samostatně vyhledávat a zpracovávat informace
- neustálým poukazováním na nezbytnost znalosti cizího jazyka a zadáváním samostatné práce (např. referáty, projekty) motivujeme žáka k dalšímu učení

Kompetence k řešení problémů

- poskytujeme žákovi prostor k samostatnému řešení jazykových problémů (práce s chybou) a využíváme příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vedeme žáka k jeho respektování
- neustálou prací s ruskými texty, kterým ne vždy beze zbytku žák rozumí, se žák učí zacházet s nekompletními informacemi a je veden k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu
- ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.)
- v rámci konverzace na různá témata je po žákovi vyžadována zřetelná argumentace při vyjadřování názorů v ruském jazyce

Kompetence komunikativní

- vytváříme dostatek konverzačních situací a vybízíme žáka k používání ruského jazyka na dané úrovni znalostí (párová a skupinová práce, diskuse)
- v nácvikové fázi rozvíjení komunikace zdůrazňujeme správnou výslovnost (tvrdé a měkké souhlásky v ruštině), redukci samohlásek (v pozici před a za přízvukem), správnou intonaci ruské věty oznamovací a tázací
- motivujeme žáka ke zvyšování sebedůvěry v samostatném kreativním ústním projevu
- vybízíme žáka k vyjadřování svých zážitků, popisu událostí, snů a cílů a pomáháme mu, aby formuloval své názory v ruském jazyce výstižně, souvisle a kultivovaně
- vedeme žáka k tomu, aby sám kladl otázky v ruštině a dokázal adekvátně reagovat na otázky druhých v komunikativních situacích – např. životní styl, povolání, zájmové činnosti, bydlení, péče o zdraví, počasí, ochrana životního prostředí
- zprostředkováváme žákovi přístup k moderním technologiím (video, DVD, CD), jejichž prostřednictvím se žák seznamuje s reáliemi Ruska
- organizujeme práci s textem (učebnice, časopis Ruské slovo, internet), následně pak vedeme žáka k práci se slovníky a k porozumění textu, k přemýšlení o něm, reprodukci v ruštině popř. vedeme následnou diskusi
- zadáváme zpracování kratších (vzkaz, pozdrav, přání, pozvání, dopis, životopis) i obsáhlejších písemných útvarů (vypravování, popis, dopis)
- rozvíjíme vztahy s jinými školami (Zápороží) a tím vytváříme další možnost pro praktické využití znalosti ruského jazyka
- dosažené komunikativní kompetence si může žák prakticky ověřit prostřednictvím školních konverzačních soutěží

- žáka motivujeme ke komunikativním kompetencím prostřednictvím jazykových her, které jsou tematicky orientované a vycházejí z doplňkových materiálů – Raduga-jazykové a komunikativní hry

Kompetence sociální a personální

- motivujeme žáka ke skupinové práci v ruské konverzaci i v jiných jazykových aktivitách (soutěže, konverzační situace, projekty) a vedeme ho tím k respektování schopností a potřeb ostatních členů skupiny
- rozvíjíme u žáka respekt k jiným národnostem či rasám při seznamování s ruskými reáliemi
- vytváříme příležitosti k dialogu a komunikaci v týmu při nácviu řečových dovedností
- vedeme žáka k získání zdravého sebevědomí při využití ruského jazyka v praxi
- rozvíjíme u žáka houževnatost a systematičnost v práci s originálními ruskými texty i s učebnicí

Kompetence občanské

- rozvíjíme u žáka respekt k druhým lidem prostřednictvím tematických filmových dokumentů a textů v originále
- vedeme žáka k pochopení historických a kulturních souvislostí evropských zemí (např. etymologie slov)
- na příkladech z ruské i české historie podporujeme žáka v odmítání jakékoliv formy útisku
- vedeme žáka ke zdravému životnímu stylu prostřednictvím odborných textů v originále a tematických konverzačních situací

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáka k zodpovědnosti za jeho pracovní výkony (kontrola písemných i ústních úkolů, hodnocení splnění zadání)
- vybízíme žáka k systematické a pečlivé práci (systematické opakování leksiky, gramatiky a konverzačních témat)
- vedeme žáka k cílevědomému a zodpovědnému zdokonalování jazykových dovedností poukazováním na význam znalosti cizího jazyka v osobním a profesním životě
- podporujeme vlastní iniciativu a tvořivost při zpracování úkolů (střídání skupinové a individuální práce, práce s chybou, formulace myšlenek vlastními slovy, samostatnost při řešení konverzačních situací)

Předmět: Ruský jazyk
Ročník: 1. ročník

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 2) 4) 6) 7) 8) 9) 12)+14)	Žák: – rozumí jednoduchým pokynům a mluvenému projevu na běžné téma (viz. učivo) přednesenému pomalu, zřetelně a spisovně – porozumí instrukcím týkajícím se organizace výuky – rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova – osvojí si základní aspekty písemné podoby jazyka – čte s porozuměním a foneticky správně jednoduchý text obsahující slovní zásobu užívanou v každodenním životě (viz učivo) – rozumí obsahu a smyslu jednoduchých materiálů – využívá abecední slovník v učebnici – odpoví na otázku související s textem – reprodukuje jednoduchý text – jednoduše a poměrně plynule popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související – sestaví jednoduché sdělení (inzerát) – jednoduše vyjádří svůj názor, souhlas, nesouhlas, informaci opraví	Fonetika, pravopis Typické zvukové rysy ruského jazyka: intonace, vázání slov, přízvuk, pohyblivý přízvuk, hlásky, samohlásky Azbuka Základní rozdíly mezi psanou a mluvenou podobou slova Pravopis slabik gi, ki, chi Zápor u sloves Pravopis jmen příslušníků národů Intonace tázacích a oznamovacích vět Mluvnice I. a II. časování sloves v přítomném čase Budoucí čas Časování sloves se změnou kmen. souhlásky Číslovky základní Skloňování osobních zájmen Tematické okruhy Seznámení Rodina Povolání Volný čas, aktivity Škola Obchody, zboží Jídlo a nápoje Komunikační situace Pozdrav Představení se Vyjádření zájmu Informace o sobě	OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

		Vyjádření, co máme rádi Vyjádření, že něco potřebujeme Reálie Ruska Ruská kuchyně Petrohrad	Ge(VII,3): Evropa
--	--	---	-------------------

Ročník: 2. ročník

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 3) 2) + 4) 5) 6) 8) + 11) 10) 13) 15) + 16)	Žák: – rozumí hlavním myšlenkám mluveného projevu na běžné téma (viz. učivo), předneseného spisovně, jasně, ne příliš rychle – rozliší jednotlivé mluvčí – rozumí jednoduchým instrukcím týkajícím se organizace výuky – vyhledá v textu potřebnou informaci a porozumí jí – čte nahlas a foneticky správně jednoduchý text obsahující známou slovní zásobu – čte s porozuměním jednoduché faktografické texty – odpoví na otázku související s textem – poměrně plynule a souvisle promluví na téma z oblasti svého zájmu (volný čas, prázdniny) – stručně vylíčí událost, vypráví jednoduchý příběh – napíše kratší, jednoduše členěný text týkající se okruhu jeho zájmů, popíše zážitek, jednoduchý příběh – využívá abecední slovník v učebnici – stručně, s jistotou dávkou sebevědomosti formuluje svůj názor, vyjádří nutnost, povinnost, zákaz – zeptá se na potřebnou informaci (datum, čas, dotaz na cestu)	Fonetika, pravopis Upevňování správných návyků výslovnosti a pravopisu Pohyblivý přízvuk u sloves Správná výslovnost některých souhlásek Intonace otázek Mluvnice Skloňování podst.jmen Předložky Časování sloves Datum Rozkazovací způsob Nesmíš, nemůžeš Potřebuji Mám rád Spojky Tématické okruhy Oblečení Povahové vlastnosti člověka, vzhled Denní režim Svátky Budovy ve městě a dopravní prostředky Nemoci Komunikační situace U lékaře Ve městě Reálie Ruska Ruské metro Petrohrad	OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Ge(VII,3): Evropa

		Moskevský Kreml Svátky Ruská divadla Ukázky literárních děl	
--	--	--	--

Předmět: Ruský jazyk
Ročník: 3. ročník

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 2) 3) 4) 5) 7) 8)	Žák: – rozpozná téma a hlavní body autentického projevu proneseného pomalejším tempem, zřetelně a s pečlivou výslovností – rozumí nekomplikovaným faktografickým informacím týkajícím se každodenního života – rozumí hlavním bodům či myšlenkám středně dlouhého textu – vyhledá v krátkém i delším textu hlavní myšlenky i detailní informaci – čte s porozuměním nekomplikované texty v novinách, časopisech a na internetu týkající se známých témat – porozumí názoru postav v mluveném projevu, rozpozná jejich přání – rozumí pokynům a instrukcím, které se týkají organizace výuky – odhadne význam přejatých slov – porozumí jednoduchým návodům, pokynům (recepty) – při čtení dbá na správný slovní a větný přízvuk a intonaci – podle autentické nahrávky napodobuje slovní a větný přízvuk, melodii a intonaci – postihne dostatečně přesně podstatu myšlenky nebo problému v přečteném nebo vyslechnutém textu – vysvětlí informace, které považuje za důležité – stručně, srozumitelně formuluje svůj názor (jednoduchá argumentace) – dokáže se zeptat na názor, problém	Fonetika, pravopis Upevňování správné výslovnosti, intonace a pravopisných návyků Mluvnice Skloňování měkkých přídavných jmen Číslovky řadové Letopočet 3.stupeň přídavných jmen Skloňování podstatných jmen rodu ženského Vyras potřebuji Podmiňovací způsob Spojka jestliže, zda Spojka aby Slovesné vazby odlišné od češtiny Časování některých nepravidelných sloves Přechodníky (přítomný a minulý) Vyjádření možnosti, nemožnosti, nutnosti Skloňování přídavných jmen tvrdých Skloňování zpodstatnělých přídavných jmen Zájmeno jaký, který Tématické okruhy Turistika, cestování Ochrana životního prostředí Letecká doprava V hotelu Česká kuchyně Vzhled člověka Oblečení Povahové vlastnosti člověka	Ge(V,1): Ochrana a tvorba životního prostředí EV2: Člověk a životní prostředí VMEG2: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

9)	– sestaví logicky a jasně členěný středně dlouhý text	Roční období, počasí	
10) + 11)	– sestaví souvislé kratší a středně dlouhé sdělení související s probíranými okruhy (inzerát, kratší vyprávění, vzkaz, pozvání, osobní a formální dopis) – popíše místo, věc, osobu, událost, zážitek (stručný popis domu, bytu, kanceláře)	Komunikační situace Vyjádření srovnání Na letišti, na celnici V hotelu	
12)	– shrne a poskytne běžné nekomplikované informace	Reálie Ruska Základní geografické údaje o Rusku Sibiř Ruské osobnosti Ukázky literárních děl	MUV3: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí VMEG4: Žijeme v Evropě Ge(VII,3): Evropa
13)	– používá dvojjazyčný slovník v knižní podobě i na internetu – vybere vhodný výraz z nabídky synonym		
14) + 15)	– adekvátně reaguje v každodenních situacích bez závažnějších gramatických chyb		
16)	– aplikuje v projevu bez závažnějších problémů naučené obraty, fráze a věty – vyjadřuje se pomalejším tempem, ale plynule a foneticky správně		
17)	– zapojí se do konverzace a adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích – vyžádá si potřebné informace		

Předmět: Ruský jazyk
Ročník: 4. ročník

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 2) 3) 4) 5) 7) 8) 9) 10) + 11)	Žák: – rozumí hlavním myšlenkám autentického textu nebo projevu na známé téma proneseného standardním tempem se standardní výslovností a přízvukem – rozumí nekomplikovaným faktografickým informacím týkajícím se každodenního života – porozumí hlavní myšlence delšího poslechu na běžné a známé téma – v kratších i delších textech vyhledá důležitá fakta i detailní informaci – čte, pochopí a posoudí v novinách a časopisech články a zprávy zabývající se současnými problémy – vyhledá požadovanou informaci i v náročnějším textu, kterému nerozumí zcela přesně (globální čtení) – porozumí názoru, přáním a pocitům mluvčího – odhadne význam neznámých slov, slovních spojení a frazeologismů v delším textu na základě kontextu a již známé slovní zásoby – užívá techniky rychlejšího čtení pro vyhledávání klíčových slov a hlavní myšlenky v delším textu – pochopí a reprodukuje jednodušší autentický materiál pronesený rychlejším tempem (zprávy, oznámení) – vysvětlí své názory, myšlenky a stručně je zdůvodní – logicky a jasně strukturuje středně dlouhý formální i neformální text na běžné téma (dopis) – sestaví souvislé sdělení na běžné téma (životopis)	Fonetika, pravopis Upevňování správné výslovnosti, intonace a pravopisných návyků Mluvnice Rozkazovací způsob pro 1. osobu množného čísla Skloňování přivlastňovacích zájmen Výjimky ve skloňování některých podstatných jmen Vazby s infinitivem Příčestí a přídavná jména slovesná Předložkové vazby odlišné od češtiny Jmenné tvary přídavných jmen Slovesné vazby odlišné od češtiny Záporná zájmena Vidové dvojice Vazby sloves odlišné od češtiny Spojky Záporná zájmena Neurčitá zájmena Druhý stupeň přídavných jmen a příslovčí Tématické okruhy Bydlení ve městě a na vesnici Služby Zdraví, nemoci Stravování Zdravý životní styl Česká a ruská kuchyně Sport a jeho význam pro zdraví Vztahy v rodině Zahraniční obchod Internet	OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Bi(VII,3): Zdravá výživa

12)	– popíše podrobněji událost, zážitek, místo, své zájmy, činnosti – napíše referát o přečtené knize, filmu	Význam a výuka cizích jazyků Komunikační situace Vybavení bytu U lékaře V restauraci Obchodní dopis Reklamní inzerát Formální rozhovor	VMEG5: Vzdělávání v Evropě a ve světě
13)	– účelně využívá dvojjazyčný slovník		
14)	– adekvátně reaguje v každodenních situacích bez závažnějších gramatických chyb	Reálie Ruska Moskva Ruské osobnosti Ukázky literárních děl Ruské svátky Ruská kuchyně	Ge(VII,3): Evropa
15)	– používá vhodné výrazy		VMEG4: Žijeme v Evropě
16)	– vyjadřuje se pomalejším tempem, ale plynule a foneticky správně – používá v projevu osvojenou slovní zásobu, gramatické prostředky		
17)	– zapojí se do konverzace s rodilým mluvčím a adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích – vyžádá si potřebné informace – zodpoví otázky týkající se podrobností – do určité míry se chopí v rozhovoru iniciativy		

Předmět: Ruský jazyk
Ročník: kvinta

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 2) 5) 6) 7) 8) 9) +10) 11) 12) 14)	Žák: – rozumí nekomplikovaným faktografickým informacím týkajících se každodenního života, zachytí specifické informace za předpokladu, že jsou vysloveny zřetelně a spisovně. – čte s porozuměním nekomplikované faktografické texty vztahující se k tématům jeho zájmu – najde informace v materiálech z každodenního života – využívá dvojjazyčný slovník – srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný text se slovní zásobou na běžné téma – formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma (vyjádří dojem z prohlídky města, vyjádří názor na osobní vlastnosti lidí, jak kdo vypadá) – jednoduše napíše souvislý text týkající se okruhu známých témat (popis kamaráda) – napíše velmi krátké zprávy, které sdělují běžné faktografické informace – jednoduše a souvisle popíše své okolí (vypráví o pamětihodnostech města) – shrne ústně i písemně běžné, obsahově jednoduché informace (vyprávění o prázdninách) – stručně, s jistou dávkou sebedůvěry formuluje svůj názor, vyjádří možnost, nemožnost, zákaz, příčinu i radost, omluvu	Fonetika a pravopis Pohyblivý přízvuk u podst. jmen středního rodu Intonace souvětí Upevňování správné výslovnosti, intonace a pravopisných návyků Mluvnice Vazby s předložkou po Skloňování podstatných jmen středního rodu v jedn.č. Skloňování podstatných jmen v množném čísle Neskloňná podstatná jména Vyjádření možnosti a nemožnosti Vazby odlišné od češtiny Časování nepravidelných sloves Skloňování tvrdých přídavných jmen Datum Zpodstatnělá přídavná jména Zájmena jaký, který Slovesné vazby odlišné od češtiny Výrazy je třeba, musí se, nesmí se, je možno Vyjádření vzájemnosti Tematické okruhy Charakterové vlastnosti člověka Vzhled člověka Oblečení Kamarád Počasí Komunikační situace Vyjádření možnosti, nemožnosti,	OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

15)	– reaguje adekvátně a gramaticky správně v jednoduchých každodenních situacích (zeptá se na cestu a s pomocí mapy nebo plánu města, cestu také vysvětlí) – formuluje dotazy a odpovědi o cestování, formuluje dotazy a odpovědi jak se komu daří a co je nového	zákazu. Neformální rozhovor na téma cestování Neformální rozhovor na téma setkání po dlouhé době Neformální dopis kamarádovi z výletu Popis osoby Vyjádření příčiny, zdůvodnění Reálie Ruska Ukázky literárních děl Znamé osobnosti	
-----	--	---	--

Předmět: Ruský jazyk
Ročník: sexta

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:	Fonetika	
1)	– běžně rozumí známým výrazům a větám se vztahem k osvojovaným tématům	Upevňování správné výslovnosti a pravopisných jevů Pohyblivý přízvuk	
2)	– rozumí zřetelné promluvě – rozumí instrukcím a požadavkům týkajících se organizace jazykové výuky	Mluvnice Hodiny Číslovky 100-1000, 1000 000 Slovesné vazby odlišné od češtiny 3. stupeň příd. jmen Časování nepravidelných sloves Skloňování podst. jmen ž. rodu Podmiňovací způsob Rozkazovací způsob Spojka aby, jestliže, zda Slovesa jíst a pít Druhý stupeň přídavných jmen a příslovčí Neurčitá zájmena a příslovce	
4)	– odvodí význam méně známých slov z kontextu		
5)	– čte plynule a foneticky správně přiměřený text – rozumí obsahu textů v učebnici a jednoduchým autentickým materiálům		
6)	– v textu vyhledá určitou informaci a dále s ní pracuje – aktivně využívá dvojjazyčný slovník		
7)	– reprodukuje jednoduchý text – rozumí obsahu textu v učebnici a jednoduchým autentickým materiálům		
8) + 12)	– formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma (ekologie, počasí)	Tematické okruhy Cestování, turistika Počasí, roční období Ekologie Příroda a její ochrana V hotelu Na letišti Strava Česká kuchyně Sibír	
9) + 10)	– sestaví jednoduché sdělení týkající se probíraných témat, napíše telegram, vyplní formulář celního prohlášení		
11)	– napíše krátký dopis, krátké vyprávění (výlet)		
12)	– vytvoří jednoduchý popis (hotelový pokoj)		
13)	– aktivně využívá dvojjazyčný slovník	Komunikační situace Situace při turistice a cestování Vyjadřování názorů na životní prostředí	
15)	– reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných		

Ge(V,1): Ochrana a tvorba životního prostředí
VMEG2: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
EV2: Člověk a životní prostředí

17)	každodenních situacích užitím jednoduchých vhodných výrazů (např. na téma cestování, stravování) – účastní se rozhovorů na známé téma – zapojí se do konverzace a přiměřeně reaguje	Objednávání hotelového pokoje V restauraci, bufetu Vyjádření podmínky, příkazu Reálie Ruska Rusko (Sibiř, Transsibiřská magistrála) Ruská kuchyně Ukázky literárních děl Moskva Ruské svátky	Ge(VII,3): Evropa VMEG4: Žijeme v Evropě
-----	---	---	---

Předmět: Ruský jazyk
Ročník: septima

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 2) 3) 4) 5) 7) 8)	Žák: – rozpozná téma a hlavní body autentického projevu proneseného pomalejším tempem, zřetelně a s pečlivou výslovností – rozumí nekomplikovaným faktografickým informacím týkajícím se každodenního života – rozumí hlavním bodům či myšlenkám středně dlouhého textu – vyhledá v krátkém i delším textu hlavní myšlenky i detailní informaci – čte s porozuměním nekomplikované texty v novinách, časopisech a na internetu týkající se známých témat – porozumí názoru postav v mluveném projevu, rozpozná jejich přání – odhadne význam přejatých slov – porozumí jednoduchým návodům, pokynům (recepty) – při čtení dbá na správný slovní a větný přízvuk a intonaci – podle autentické nahrávky napodobuje slovní a větný přízvuk, melodii a intonaci – postihne dostatečně přesně podstatu myšlenky nebo problému v přečteném nebo vyslechnutém textu – vysvětlí informace, které považuje za důležité – stručně, srozumitelně a bez závažnějších gramatických chyb formuluje svůj názor (jednoduchá argumentace) – dokáže se zeptat na názor, problém	Fonetika, pravopis Upevňování správné výslovnosti, intonace a pravopisných návyků Mluvnice Tvoření rozkazovacího způsobu Spojka aby Slovesné vazby odlišné od češtiny Neurčitá zájmena a příslovce 2. stupeň přídavných jmen a příslovci Zájmena ukazovací Časování některých nepravidelných sloves Přechodníky (přítomný a minulý) Skloňování přivlastňovacích zájmen Výjimky ve skloňování některých podstatných jmen Vazby s infinitivem 6. p. j. č. podst. jmen mužského rodu s koncovkou –u Příčestí a přídavná jména slovesná Předložkové vazby Podst. jména rodu mužského se zakončením na -a, -ja v 1. p. mn. čísla Podst. jména na –ž, -š, -č, -šč, -c Jmenné tvary přídavných jmen Tématické okruhy Životní styl Bydlení ve městě a na vesnici Služby Význam a výuka cizích jazyků Sport a jeho význam pro zdraví Vztahy v rodině Obchodování	OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů VMEG5: Vzdělávání v Evropě a ve světě

9)	– sestaví logicky a jasně členěný středně dlouhý text	Olympijské hry	MUV3: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí
10) + 11)	– sestaví souvislé kratší a středně dlouhé sdělení související s probíranými okruhy (inzerát, kratší vyprávění, vzkaz, pozvání, osobní a formální dopis) – popíše místo, věc, osobu, událost, zážitek (stručný popis domu, bytu, kanceláře)	Komunikační situace Vyjádření srovnání Recepty Vybavení bytu U lékaře V restauraci Nákup potravin Nákup nábytku	
12)	– shrne a poskytne běžné nekomplikované informace	Reálie Ruska Ruské osobnosti Ukázky literárních děl	
13)	– používá dvojjazyčný slovník v knižní podobě i na internetu – ověří ve slovníku správnost použitého tvaru – vybere vhodný výraz z nabídky synonym		
14) + 15)	– adekvátně reaguje v každodenních situacích bez závažnějších gramatických chyb		
16)	– aplikuje v projevu bez závažnějších problémů naučené obraty, fráze a věty – vyjadřuje se pomalejším tempem, ale plynule a foneticky správně		
17)	– zapojí se do konverzace a adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích – vyžádá si potřebné informace – zodpoví otázky týkající se podrobností		

Předmět: Ruský jazyk
Ročník: oktáva

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 2) 3) 4) 5) 7) 8) 9)	Žák: – rozumí hlavním myšlenkám autentického textu nebo projevu na známé téma proneseného standardním tempem se standardní výslovností a přízvukem – rozumí nekomplikovaným faktografickým informacím týkajícím se každodenního života – porozumí hlavní myšlence delšího poslechu na běžné a známé téma – v kratších i delších textech vyhledá důležitá fakta i detailní informaci – čte, pochopí a posoudí v novinách a časopisech články a zprávy zabývající se současnými problémy – vyhledá požadovanou informaci i v náročnějším textu, kterému nerozumí zcela přesně (globální čtení) – porozumí názoru, přáním a pocitům mluvčího – odhadne význam neznámých slov, slovních spojení a frazeologismů v delším textu na základě kontextu a již známé slovní zásoby – užívá techniky rychlejšího čtení pro vyhledávání klíčových slov a hlavní myšlenky v delším textu – pochopí a reprodukuje jednodušší autentický materiál pronesený rychlejším tempem (zprávy, oznámení) – formuluje svůj názor a vysvětlí ho – vysvětlí své názory, myšlenky a stručně je zdůvodní – logicky a jasně strukturuje středně dlouhý formální i neformální text na běžné téma	Fonetika, pravopis Upevňování správné výslovnosti, intonace a pravopisných návyků Mluvnice Předložky Slovesné vazby odlišné od češtiny Záporná zájmena Jednoduchý tvar 3. stupně přídavných jmen Přídavná jména slovesná přítomná trpná Vidové dvojice Vazby sloves odlišné od češtiny Vyjadřování různých významů českého slovesa mít Větný a členský zápor Spojky Záporná zájmena Tématické okruhy Zahraniční obchod Profese Nákup a prodej zboží Firmy a jejich činnost Nezaměstnanost Vybavení kanceláře Charakteristika Internet Komunikační situace Obchodní dopis Reklamní inzerát Jednoduchá prezentace Telefonní rozhovor	

10) + 11)	– sestaví souvislé sdělení na běžné téma (životopis) – popíše podrobněji událost, zážitek, místo, své zájmy, činnosti – napíše referát o přečtené knize, filmu	Formální rozhovor V hotelu, služby Životní styl	Ge(VII,3): Evropa
12)	– shrne a sdělí nekomplikované informace a uvede podrobnosti	Reálie Ruska Petrohrad Moskva „Zlatý kruh“	
13)	– účelně využívá dvojjazyčný slovník	Ruské osobnosti Rusko a Evropa	
14)	– adekvátně reaguje v každodenních situacích bez závažnějších gramatických chyb	Ukázky literárních děl	
15)	– používá vhodné výrazy		
16)	– vyjadřuje se pomalejším tempem, ale plynule a foneticky správně – používá v projevu osvojenou slovní zásobu, gramatické prostředky		
17)	– zapojí se do konverzace s rodilým mluvčím a adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích – vyžádá si potřebné informace – zodpoví otázky týkající se podrobností – do určité míry se chopí v rozhovoru iniciativy		

5.2.6 Vyučovací předmět: ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu:

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Španělský jazyk** byl vytvořen ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a naplňuje všechny očekávané výstupy tohoto oboru stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 13 hodin. Skládá se z minimální časové dotace 12 hodin a z 1 přidělené disponibilní hodiny. Výuka je realizována s následující týdenní dotací: v 1. ročníku 3 hodiny, ve 2. ročníku 4 hodiny, ve 3. ročníku 3 hodiny a ve 4. ročníku 3 hodiny.

Výuka **španělského jazyka** probíhá většinou ve třídách nebo jazykových učebnách, třída se dělí na skupiny.

Vzdělávání ve španělském jazyce vede k osvojení mluvené a psané podoby jazyka od úplných začátků až po úroveň odpovídající úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Cílem je, aby si žák osvojil novou slovní zásobu a jazykové prostředky empiricky, tj. na základě analýzy konkrétní situace z každodenního života, a uměl si poradit s písemným projevem při vyřizování běžných záležitostí. Na škole vyučujeme *castellano*, tj. obecně spisovnou formu španělštiny.

Upřednostňované formy výuky ve **španělském jazyce** jsou: individuální práce, práce ve dvojicích, trojicích či malých skupinkách, práce na projektech. Při výuce je využívána práce s učebnicí (součástí jsou pracovní sešity, zvukové nahrávky s rodilými mluvčími, hry, hudba) a autentické materiály (španělské noviny a časopisy, videonahrávky, prospekty, mapy). Hodiny jsou doplněny ukázkami filmů ve španělštině a besedami s rodilými mluvčími.

Získané vědomosti žáci uplatňují při soutěžích. Pro žáky organizujeme exkurzi do Instituto Cervantes do Prahy, kde získají podrobné informace o mezinárodních zkouškách (DELE).

Osvojování cizího jazyka snižuje u žáků jazykovou bariéru a přispívá ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v budoucím profesním uplatnění.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Španělský jazyk** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Sociální komunikace (V, 1): integrací do předmětu

Spolupráce a soutěž (4): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Globální problémy (4): integrací do předmětu

Žijeme v Evropě (V, VI, 1,2): integrací do předmětu

Vzdělávání v Evropě a ve světě (4): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (3): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Životní prostředí regionu a ČR (3): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Španělský jazyk** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- motivujeme žáka ke studiu španělského jazyka vzhledem k členství v EU i s ohledem na praktické využití tohoto jazyka při studiu, při projektech, popř. při stipendijních pobytech
- vedeme žáka k systematické a zodpovědné přípravě, k efektivnímu studiu – možnost složení mezinárodní zkoušky
- vedeme žáka k analýze dosažených výsledků a k hodnocení pokroku, motivujeme ho k dalšímu zdokonalování
- povzbuzujeme žáka k aktivnímu používání španělského jazyka
- rozvíjíme u žáka schopnost vyhledávat a získávat informace z různých zdrojů, tvořivě je zpracovávat a využívat (dílní projekty, referáty)

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k rozpoznání a pochopení problému
- motivujeme žáka k aktivnímu podílu při řešení problémových úkolů (stimulované situace z praxe – vhodná argumentace, zdůvodnění a obhájení vlastního postoje)
- zadáváme práci s přiměřeně náročnými texty, v nichž žák logicky odvozuje dosud neznámou slovní zásobu, pracuje s informacemi

Kompetence komunikativní

- vytváříme dostatek komunikačních situací pro používání španělského jazyka
- zařazujeme vzájemnou komunikaci žáků v různě početných skupinkách (tvoření otázek, adekvátní reakce)
- vedeme žáka k rozlišení osobních a oficiálních sdělení (správné oslovení, odpovídající jazykové prostředky)
- zadáváme zpracování kratších písemných pozvánek, přání, reklamních sloganů, ale i delších sdělení (dopis, životopis)
- vedeme žáka k využívání dovedností osvojených ve španělském jazyce a k navázání kontaktu či spolupráce (projekty, zájezdy, výměnné pobyty)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáka ke spolupráci ve větší či menší skupině
- vybízíme žáka přispívat svým zájmem k vytváření pravidel týmové práce
- vybízíme žáka k ohleduplnosti, úctě k ostatním
- podporujeme u žáka snahu pomáhat slabším, učíme žáka požádat o pomoc
- organizujeme výuku tak, aby se všichni mohli zapojit do diskuze, vybízíme k respektování názorů druhých, učíme žáka přesvědčivě zformulovat svůj názor (vyjádření souhlasu či nesouhlasu)
- podporujeme žákovo zdravé sebevědomí, umožňujeme žákovi ocenit úspěchy vlastní i úspěchy ostatních

Kompetence občanské

- seznamujeme žáka s realitami španělsky mluvících zemí, ukazujeme mu paralely i rozdíly ve fungování společenského života, vybízíme ke sledování dění
- vedeme žáka k tomu, aby byl připraven na možné kulturní rozdíly a odlišnosti v chápání některých hodnot ve španělsky mluvících zemích
- při všech výše uvedených činnostech bereme v úvahu začlenění našich států do sjednocující se Evropy
- při dosahování těchto cílů zohledňujeme mezipředmětové vztahy k předmětům jako jsou např. zeměpis, dějepis, literatura, estetická výchova

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáka k tomu, aby si zodpovědně zvolil svou budoucí profesi
- podporujeme u žáka aktivní přístup ke vzdělání a pomáháme rozvíjet vlastní iniciativu (rozšiřování slovní zásoby dle zájmu žáka)
- umožňujeme, aby žák získával a kriticky vyhodnocoval informace o pracovních příležitostech
- podporujeme u žáka dosažení stanovených cílů, motivujeme k úspěchu a dokončení záměru (např. mezinárodní jazykové zkoušky)

Předmět: Španělský jazyk
Ročník: 1. ročník

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 2) +5) + 8) + 11) + 12) + 14 + 15) + 16	Žák: – správně zdraví, čte nahlas a vyslovuje foneticky správně – vytváří množná čísla podstatných a přídavných jmen – umí přeložit do českého jazyka i prakticky využít základní slovesa ve španělštině – zařazuje tato slovesa do svých projevů ústních, písemných a dbá na větný rámec – používá člen určitý a neurčitý – rozliší rod podstatných a přídavných jmen – umí časování pravidelných a některých nepravidelných sloves – dbá na intonaci a správnou výslovnost – orientuje se ve španělských reáliích (města, svátky, práce s mapou – dovede pohovořit o sobě, své rodině a koníčcích	Systematizace zvukové stránky jazyka Člen určitý a neurčitý Časování pravidelných sloves a některých nepravidelných Množné číslo podstatných a přídavných jmen Předložkové vazby sloves Číslovky základní a řadové Rodina Zájmy a koníčky Denní program Orientace ve městě, dopravní prostředky Reálie Španělska	OSV3: Sociální komunikace VMEG4: Žijeme v Evropě Ge(VII,3): Evropa ČJ(VI,2): Funkční styl prostě sdělovací

Předmět: Španělský jazyk
Ročník: 2. ročník

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 2) + 7) + 8) + 11) + 12) + 14) + 16)	Žák: – dbá na správnou výslovnost – umí odlišit výslovnost latinsko-americké španělštiny – užívá rozkazovací způsob – rozlišuje neosobní vazby – užívá jednoduchého minulého času – popíše přípravu jednoduchého jídla – vede dialog v hotelu, v obchodě – vyjádří názor, nesouhlas – umí navrhnout schůzku – dokáže pohovořit o zvířatech a životním prostředí – seznamuje se s reáliemi Latinské Ameriky	Neurčitá zájmena Neosobní vazby Rozkazovací způsob Minulý čas jednoduchý u pravidelných a nepravidelných sloves Předložky <i>para</i> a <i>por</i> Imperfektum, gerundium Rozhovor Latinská Amerika	EV3: Životní prostředí VMEG4: Žijeme v Evropě Bi(VII,3): Zdravá výživa Ge (VII,3): Latinská Amerika

Předmět: Španělský jazyk
Ročník: 3. ročník

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 3) + 4) + 5) + 6) + 9) + 13) + 15) + 16)	Žák: – používá budoucí čas a podmiňovací způsob – umí použít subjuntiv – rozlišuje vazby <i>sober a llevar</i> – užívá předložkové vazby sloves a přídavných jmen – tvoří zdobněliny – dovede pohovořit o lidských vlastnostech a mezilidských vztazích – umí pohovořit o zdravotních potížích – seznamuje se se španělskými časopisy a kinematografií – má přehled o Argentině a Mexiku a latinsko-americké populaci v USA	Budoucí čas Podmiňovací způsob Subjantiv Předložkové vazby sloves a přídavných jmen Tvoření zdobnělin Povahové vlastnosti a mezilidské vztahy Části lidského těla a zdraví Latinská Amerika	MUV3: Vztah k situaci a spolupráci mezi lidmi z různého prostředí Ge (2): Evropská integrace Ge(1): Globální problémy lidstva Ge(3): Latinská Amerika, USA ČJ(2): Funkční styl rétorický – rozhovor

Předmět: Španělský jazyk
Ročník: 4. ročník

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 6) + 7) + 8) + 9) + 10) + 11) + 12) + 13) + 14) + 15) + 16) + 17)	Žák: – užívá minulý čas složený – používá podmínková souvětí a časovou souslednost – rozlišuje rod činný a trpný – umí použít řadové číslovky – orientuje se v minulých časech (složený a předminulý) – popíše studentský život – vede dialog na téma sport, média, internet – popíše stručně politický systém a dokáže vyjmenovat události poslední doby	Podmínkové a časové věty Minulý čas složený Předminulý čas Trpný rod Modální slovesa v minulém čase Řadové číslovky Svět sportu Média a internet Politický systém v ČR a ve Španělsku Studium a program Erasmus Česká republika	VMEG2: Globální problémy VMEG5: Vzdělávání v Evropě a ve světě OSV5: Spolupráce a soutěž Ge(3): Evropa Ge(2): Česká republika SV(4): profesní volba, mezinárodní trh práce

Předmět: Španělský jazyk
Ročník: kvinta

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 2) +5) + 8) + 11) + 12) + 14 + 15) + 16	Žák: – správně zdraví, čte nahlas a vyslovuje foneticky správně – dbá na správnou intonaci – umí časování pravidelných a některých nepravidelných sloves – rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma – reprodukuje méně náročný přečtený text se známou slovní zásobou – jednoduše napíše souvislý text týkající se okruhu známých témat (např. popis osoby) – komunikuje s použitím osvojené slovní zásoby – prakticky užívá tázací zájmena a příslovce při dialogu	Fonetika: Rytmus, intonace přacích vět Skupiny souhlásek Gramatika: Pravidelná a nepravidelná slovesa v přítomném asece Zvratná slovesa Předložky desde, desde hace, hasta, durante Pretérito indefinido Přivlastňovací zájmena samostatná Gerundium Komunikativní okruhy: Vyjádření doporučení Vyprávění v minulosti Popis osoby, popis domu Emoce – radost, nadšení, zklamání, nelibost Tematické okruhy: Studium jazyků, životopis Kino, film Domov a stěhování Reálie: Osobnosti španělské a latinskoamerické kultury, sportu a politického života Španělská a latinskoamerická kinematografie Bydlení ve Španělsku	OSV3: Sociální komunikace VMEG4: Žijeme v Evropě Ge(VII,3): Evropa ČJ(VI,2): Funkční styl prostě sdělovací

Předmět: Španělský jazyk
Ročník: sexta

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 2) + 7) + 8) + 11) + 12) + 14) + 16)	Žák: – rozumí zřetelné promluvě – rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení – v textu vyhledá určitou informaci a dále s ní pracuje – odvodí význam méně známých slov z kontextu – aktivně využívá dvojjazyčný slovník – napíše krátké vyprávění v minulosti – užívá pretérito perfecta, pretérito indefinido a pretérito imperfecto adekvátně situaci – reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	Fonetika: Intonace zvolacích vět Seismo a sheismo Gramatika: Použití pretérito perfecto a pretérito indefinido Zájmena přímého předmětu (OD) Kladný rozkaz Použití pretérito indefinido a pretérito imperfecto Vazba soler + infinitiv Komunikativní okruhy: Vyjádření záměru a přání Vypravování v minulosti v souvislostech – příběh Stravovací návyky, příprava jídla Vyjádření fyzického stavu, bolesti a příznaků Dát radu Tematické okruhy: Volný čas Památky, historická období, dějiny a společnost Jídlo, recepty Lidské tělo, zdraví, nemoci a příznaky, zdravý životní styl Sport Etapy v lidském životě	EV3: Životní prostředí VMEG4: Žijeme v Evropě Bi(VII,3): Zdravá výživa Ge (VII,3): Latinská Amerika

		Reálie: Španělská a latinskoamerická gastronomie Španělské a latinskoamerické dějiny a jejich osobnosti, frankismus, Inkové Města Španělska a Latinské Ameriky (Havana, Lima, San Sebastián, Sevilla)	
--	--	--	--

5.2.7 Vyučovací předmět: MATEMATIKA

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Matematika** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace a jeden výstup vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 14 hodin. Skládá se z minimální časové dotace 10 hodin přidělené vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace, ze 3,5 přidělených disponibilních hodin a z 0,5 hodiny z minimální časové dotace přidělené vzdělávací oblasti Informatika a ICT.

Výuka **matematiky** je zařazena do všech ročníků studia a je realizována s následující týdenní hodinovou dotací: kvinta a 1. ročník 4 hodiny, sexta a 2. ročník 4 hodiny, septima a 3. ročník 3 hodiny, oktáva a 4. ročník 3 hodiny. V každém ročníku jsou třídy vždy v jedné hodině děleny na dvě skupiny. Na povinnou výuku navazují v závěrečných dvou letech studia volitelné předměty, které jsou určeny především pro žáky, kteří budou chtít maturovat z matematiky buď v rámci společné části maturitní zkoušky, nebo v rámci profilové části maturitní zkoušky, a pro žáky, kteří **matematiku** budou potřebovat k úspěšnému absolvování vysoké školy. Studentům nabízíme dvouletý volitelný Seminář z matematiky, jednoletý Seminář z matematiky a jednoleté Cvičení z matematiky

Výuka **matematiky** probíhá většinou ve třídách. Při výuce vybraných tematických okruhů (např. Práce s daty a Závislosti a funkční vztahy), ve kterých se budou integrovat očekávané výstupy vzdělávacích oborů Matematika a její aplikace a Informatika a ICT, bude výuka probíhat v počítačových učebnách.

Matematika má svou nezastupitelnou úlohu v procesu vzdělávání. Není jen „vědou o číslech“, ale mnohem více způsobem myšlení a vnímání. Formuje mnoho osobnostních charakteristik, které jsou velmi důležité pro praktický život a profesní uplatnění. Rozvíjí abstraktní a analytické myšlení, vede žáky k samostatnému a logickému uvažování, k srozumitelné a věcné argumentaci, rozvíjí jejich prostorovou představivost, učí je řešit problémy.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Matematika** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů(V,1): integrací do předmětu

Spolupráce a soutěž (VI,2): integrací do předmětu

Mediální výchova

Mediální produkty a jejich významy (VIII,4): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Matematika** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- při procvičování jednotlivých matematických dovedností umožňujeme žákovi vybírat různé způsoby řešení a vedeme jej k samostatnému nalezení nejefektivnějšího způsobu řešení úlohy

- při řešení některých úloh vedeme žáka nejprve k odhadu výsledku a následnému kritickému porovnání s přesným výsledkem
- při náročnějších numerických výpočtech umožňujeme vhodně a efektivně využívat kalkulačky a počítače
- zdokonalujeme představivost žáka, protože matematika má v tomto směru nezastupitelnou úlohu
- při zavádění obecných pojmů vedeme žáka na základě konkrétních příkladů k jejich abstrakci
- zadáváme příklady, které vyžadují dávat do souvislosti matematické dovednosti a znalosti s problémy různých vzdělávacích oblastí
- vedeme žáka k poznání, že matematické postupy jsou uplatnitelné i v běžném životě
- učíme žáka vnímat chybu jako nedílnou součást řešení matematických příkladů

Kompetence k řešení problémů

- do výuky zařazujeme problémové příklady z praktického života, hledáme shodné, podobné a odlišné znaky reálných problémů
- do výuky zařazujeme příklady, které neobsahují jen matematický problém, ale integrují i problémy ostatních přírodních věd
- při řešení úloh vedeme žáka k různým způsobům zápisu problému (zápis, náčrt, graf, nákres atd.)
- povzbuzujeme žáka při hledání různých variant řešení úloh a dbáme na zdůvodnění, proč daná varianta je, popř. není správná
- trváme na přesném zápisu algoritmu řešení problému s využitím matematického jazyka a symboliky
- při řešení úloh necháváme žákovi dostatek času a prostoru, nenutíme jej k rychlým a zbrklým řešením
- nabízíme žákovi účast na různých matematických soutěžích (např. MO, Matematický klokan, Přírodovědný klokan)

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákovi vyhledávat informace z různých zdrojů (matematické časopisy: MF rozhledy, Matematika, fyzika a informatika ve škole, MF tabulky, různá matematická literatura a učebnice, internetové stránky s matematickou problematikou), klademe důraz na využití moderních informačních technologií
- při práci s matematickým textem vedeme žáka k jeho porozumění a vyhodnocení informací obsažených v grafech, diagramech, tabulkách atd.
- při vyučování vytvoříme žákovi prostor pro vyjadřování – dbáme na kultivovaný a srozumitelný ústní i písemný projev (geometrické konstrukce na dobré grafické úrovni, přehledné formy zápisu úloh)
- vedeme žáka k efektivnímu kombinování různých typů vyjádření (souvislý text, graf, tabulka, symbolické vyjádření, schémata)
- při řešení úloh vyžadujeme přesnou formulaci, užívání vhodné terminologie a matematické symboliky
- učíme žáka prezentovat vhodným způsobem svou práci, požadujeme logické argumenty při obhajobě vlastních postupů

Kompetence sociální a personální

- posilujeme u žáka získávání sebedůvěry ve své matematické schopnosti (především při práci s chybou a zadáváním úloh přiměřených žákovým dovednostem a schopnostem)
- učíme žáka trpělivosti a pečlivosti, které jsou při řešení některých matematických úloh nezbytné
- v hodinách matematiky usilujeme o pracovní atmosféru, aby žák nepřijímal předkládané poznatky pasivně, ale kriticky o nich přemýšlel a zvažoval jejich reálnost a pravdivost

- oceňujeme snahu žáka diskutovat o řešení úlohy a vhodně korigujeme nesprávné představy
- podporujeme vhodnou vzájemnou pomoc při řešení úloh

Kompetence občanské

- vedeme žáky k poznání, že matematika je vědou, která nám umožňuje pochopit přírodní a společenské zákony, a zařazujeme proto úlohy z různých oblastí života
- vedeme žáka k odpovědnosti při plnění matematických úkolů i ke kooperaci s druhými při jejich řešení
- při řešení matematických příkladů podporujeme u žáka respekt k návrhům a metodám řešení všech zúčastněných spolužáků

Kompetence k podnikavosti

- použitím vhodných matematických příkladů z různých oborů ukazujeme žákovi význam matematiky ve většině oblastí lidské činnosti.
- vedeme žáka k zodpovědnému výběru dalšího profesního zaměření s přihlédnutím k rozvoji jeho matematických schopností.
- nabízíme žákovi rozvoj jeho matematického talentu prostřednictvím matematických olympiád a jiných matematických soutěží (např. Klokán)
- ve výuce matematiky využíváme skupinovou práci a tím rozvíjíme u žáka schopnost pracovat v týmu, přebírat různé role, plánovat atd.
- umožňujeme žákovi konzultovat a porovnávat své matematické schopnosti se studenty z jiných škol (např. formou spolupráce mezi školami)
- umožňujeme žákovi pracovat na projektech simulujících reálné situace (např. obchod na burze, založení fiktivní firmy atd.) a tím je motivujeme k vlastní tvořivosti, iniciativě a zodpovědnosti za svá rozhodnutí.

Předmět: Matematika
Ročník: kvinta, 1. ročník

Tematický okruh:		Argumentace a ověřování	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 2) + 3) + 4) + 5) + 6)	Žák: – orientuje se v logické výstavbě matematiky – rozlišuje axiom, definici, větu – provádí důkazy jednoduchých matematických vět – rozezná výrok, užívá správně logické spojky a kvantifikátory – určuje pravdivostní hodnoty elementárních výroků – utváří složené výroky (konjunkce, disjunkce, implikace, ekvivalence dvou výroků) a určuje jejich pravdivostní hodnotu – vytvoří k dané implikaci implikaci obrácenou a obměněnou – zapisuje kvantifikované výroky pomocí obecného nebo existenčního kvantifikátoru, určuje jejich pravdivostní hodnotu – neguje výroky, složené výroky a výroky s kvantifikátory – zapisuje a určuje množiny výčtem prvků, charakteristickou vlastností prvků a množinovými operacemi – určuje vlastnosti množin: množina konečná, nekonečná, prázdná – pozná vztah mezi množinami (podmnožina, rovnost množin) – ve výpočtech používá operace s množinami, určuje sjednocení, průnik a rozdíl množin, doplněk množiny, znázorňuje graficky užitím Vennových diagramů – ověřuje množinové rovnosti – využije charakteristických vlastností číselných množin N, Z, Q, R k určení vztahů mezi těmito množinami	Základní poznatky z matematiky (výrok, definice, věta, důkaz) Výroková logika Výroky, negace, kvantifikátory, logické spojky (konjunkce, disjunkce, implikace, ekvivalence), tautologie, – implikace obrácená a obměněná Množiny Množiny, operace s množinami (průnik, sjednocení, rozdíl, doplněk, podmnožina, rovnost množin, Vennovy diagramy)	OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Ch(VI,2): Klasifikace organických sloučenin

Tematický okruh:		Číslo a proměnná	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák	Číselné obory (N,Z,Q,R)	Ch(V-VI,1-2): Chemické výpočty
7)	– užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených	Dělitelnost přirozených čísel, základní věta aritmetiky	
8)	– zapisuje a znázorňuje intervaly na číselné ose, operuje s nimi – aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty	Intervaly, absolutní hodnota	
9) +10)	– provádí číselné operace v oborech N,Z,Q,R – užívá druhé a třetí mocniny a odmocniny – provádí operace s mocninami s celočíselným i racionálním exponentem	Mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem, druhá a třetí odmocnina	
11) +12)	– používá konstanty a proměnné k zápisu slovního textu – určuje hodnotu výrazu – určuje nulový bod výrazu – provádí početní operace s mnohočleny – rozloží mnohočlen na součin užitím vzorců a vytýkáním – provádí operace s lomenými výrazy – stanovuje definiční obor lomeného výrazu	Mnohočleny, lomené výrazy	
13) + 14) + 15) +16)	– stanovuje definiční obor rovnice lineární rovnice o jedné neznámé a rovnice s neznámou ve jmenovateli – řeší lineární rovnice o jedné neznámé a rovnice s neznámou ve jmenovateli – řeší lineární rovnice obsahující výrazy s neznámou v absolutní hodnotě – vyjadřuje neznámou ze vzorce – řeší početně soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých – řeší soustavy tří lineárních rovnic o třech neznámých – řeší úplné i neúplné kvadratické rovnice – užívá vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické	Rovnice a nerovnice Lineární rovnice Rovnice s absolutní hodnotou Soustavy lineárních rovnic Kvadratické rovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty)	F(VI,2): Kalorimetrická rovnice F(VI,2): Stavová rovnice Ch(V-VI,1-2): Chemické výpočty

	rovnice – řeší soustavy lineární a kvadratické rovnice o dvou neznámých – užije lineární rovnici při řešení slovní úlohy – užije kvadratickou rovnici při řešení slovní úlohy – řeší lineární nerovnice s jednou neznámou a jejich soustavy – řeší nerovnice obsahující lineární výrazy s neznámou v absolutní hodnotě – řeší rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru – řeší početně kvadratické nerovnice – řeší rovnice s neznámou pod odmocninou, při řešení rovnic rozliší ekvivalentní a neekvivalentní úpravy	Soustavy lineárních a kvadratických rovnic Lineární nerovnice a jejich soustavy Rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru Kvadratické nerovnice Rovnice s neznámou pod odmocninou	
--	---	--	--

Předmět: Matematika
Ročník: sexta, 2. ročník

Tematický okruh:		Závislosti a funkční vztahy	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 22) + 23)	Žák: – používá různé způsoby zadání funkce – definuje elementární funkce – sestavuje grafy elementárních funkcí (v základním i posunutém tvaru) – podle načrtnutého grafu určuje obor hodnot, vyšetřuje průběh funkce a popisuje základní vlastnosti funkce – dokáže rozhodnout, zda k dané funkci existuje inverzní, v kladném případě ji určí – vysvětlí geometrický význam parametrů ve funkčním předpisu – na grafu dané funkce demonstruje vzájemné přiřazování argumentů a funkčních hodnot	Obecné poznatky o funkcích Pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí Elementární funkce Lineární funkce Kvadratická funkce Funkce absolutní hodnota Lineární lomená funkce Mocninné funkce Funkce druhá odmocnina Exponenciální funkce Logaritmická funkce Goniometrické funkce, vztahy mezi goniometrickými funkcemi	OSV5: Spolupráce a soutěž F(V,1): Grafy závislostí kinematických veličin na čase F(VII,3): Aktivita zářiče F(VII,3): Obvody se střídavým proudem
24)	– užitím grafů funkcí řeší graficky rovnice, nerovnice a jejich soustavy – řeší exponenciální a logaritmické rovnice a jednoduché soustavy – řeší exponenciální a logaritmické nerovnice – řeší základní goniometrické rovnice – řeší jednodušší typy goniometrických nerovnic		Ch(VI,2): Chemická rovnováha
25)	– aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních a logaritmických funkcí – aktivně ovládá vztahy mezi goniometrickými funkcemi a goniometrické vzorce		
26)	– řeší úlohy na úpravy goniometrických výrazů – modeluje reálné závislosti pomocí elementárních funkcí – aplikuje pojem funkce při řešení úloh z praxe – řeší reálné problémy pomocí lineární a kvadratické funkce, pomocí nepřímé úměrnosti – aplikuje poznatky o exponenciálních, logaritmických i		

	goniometrických funkcích v jednoduchých praktických úlohách		
Tematický okruh: Závislosti a funkční vztahy. Zpracování a prezentace informací			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 15) +22) + 41)	Žák: – pomocí aplikačního softwaru sestavuje grafy funkcí – sestavených grafů funkcí využívá ke grafickému řešení rovnic a nerovnic	Grafy funkcí Grafické řešení rovnic a nerovnic Microsoft Excel	Inf(V-VI,1-2): Zpracování a prezentace informací
Tematický okruh: Geometrie			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 29)+30) 31) 33) 32) 35) 32) + 35)	Žák: – používá symbolický jazyk – používá geometrické pojmy, na základě vlastností třídí geometrické útvary – určuje vzájemnou polohu útvarů, vzdálenosti a odchylky – využívá vlastností geometrických útvarů při řešení konstrukčních a početních úloh – využívá náčrt při řešení problému – řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím množin bodů dané vlastnosti, pomocí zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu – při geometrických výpočtech aplikuje známé vzorce, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly – řeší planimetrické problémy motivované praxí – řeší pravoúhlý trojúhelník v základních a aplikovaných úlohách – dokáže aplikovat trigonometrické věty při řešení obecného trojúhelníku – řeší trigonometrické úlohy z reálného života	Geometrie v rovině Základní rovinné útvary, jejich polohové a metrické vlastnosti Dvojice úhlů Mnohoúhelníky Trojúhelníky Euklidovy věty, Pythagorova věta Čtyřúhelníky Kružnice, kruh, úhly na kružnici Obvody a obsahy rovinných obrazců Množiny bodů dané vlastnosti Konstrukční úlohy řešené užitím množin bodů dané vlastnosti Shodná zobrazení Podobná zobrazení (stejnolehlost) Konstrukční úlohy řešené užitím zobrazení Trigonometrie Trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku Sinová a kosinová věta	VV(V-VI,1-2): Bod, tvar, linie Ch(V-VI,1-2): Struktura molekul

Předmět: Matematika
Ročník: septima, 3. ročník

Tematický okruh:		Závislosti a funkční vztahy	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 27) + 28)	Žák: – určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, rekurentně i graficky a popíše vlastnosti posloupnosti – definuje aritmetickou posloupnost, objasní pojem difference, určí vlastnosti – definuje geometrickou posloupnost, objasní pojem kvocient, určí vlastnosti – poznatků o posloupnostech využívá při řešení reálných problémů – geometrickou posloupnost aplikuje v situacích, kdy dochází k pravidelnému růstu či poklesu veličin – s porozuměním používá pojmy z finanční matematiky, řeší reálné úlohy finanční matematiky	Posloupnost Určení vlastností posloupností Aritmetická a geometrická posloupnost Finanční matematika – složené úrokování	SV(VII,3): Finance
Tematický okruh:		Geometrie	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 29) + 30) + 31) + 32) + 34)	Žák: – sestrojuje ve volném rovnoběžném promítání hranol a jehlan, zobrazuje rovinné řezy těchto těles – využívá náčrt pro řešení prostorového problému – určuje vzájemnou polohu útvarů, vzdálenosti a odchylky – zdůvodňuje a využívá vlastností geometrických útvarů v prostoru, na základě vlastností třídí útvary – v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly	Geometrie v prostoru Volné rovnoběžné promítání Polohové vlastnosti útvarů v prostoru (vzájemná poloha bodů, přímek, přímků a rovin, rovin; kritéria kolmosti a rovnoběžnosti přímek a rovin) Metrické vlastnosti útvarů v prostoru (odchylka dvou přímek, odchylka přímky a roviny, odchylka dvou rovin, vzdálenost bodu od přímky a roviny)	VV(V-VI,1-2): Vztahy předmětů a tvarů v prostoru Ch(V-VI,1-2): Stereochemie
36)	– užívá různé způsoby (parametrické vyjádření, obecná rovnice, směnicový tvar) analytického vyjádření přímky, rozumí geometrickému významu koeficientů	Analytická geometrie v rovině Pravoúhlá soustava souřadnic Orientovaná úsečka, vektor	

37)	– řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině – využívá analytickou geometrii při řešení komplexních úloh	Skalární součin, úhel vektorů, vektorový součin Parametrická rovnice přímky, obecná rovnice přímky, směnicová rovnice přímky	F(V,1): Operace s vektory
38)	– využívá vlastnosti kuželoseček k jejich analytickému vyjádření	Polohové úlohy v rovině (vzájemná poloha bodu a přímky, vzájemná poloha dvou přímek)	
39)	– ze středové (kružnice, elipsa, hyperbola) a vrcholové (parabola) rovnice určí základní údaje o kuželosečce	Metrické úlohy v rovině(odchylka dvou přímek, vzdálenost bodu od přímky)	
40)	– řeší analyticky úlohy týkající se vzájemné polohy přímky a kuželosečky	Kuželosečky – kružnice, elipsa, hyperbola, parabola (definice, rovnice, vzájemná poloha přímky a kuželosečky, tečna kuželosečky)	

Předmět: Matematika
Ročník: oktáva, 4. ročník

Tematický okruh:		Geometrie	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 32) + 34) + 35)	Žák: – v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly – řeší stereometrické problémy z praxe, aplikuje poznatky z planimetrie	Geometrie v prostoru Základní tělesa (krychle, kvádr, hranol, jehlan, rotační válec, rotační kužel, komolý jehlan a kužel, koule a její část) Objemy a povrchy základních těles	VV(V-VI,1-2): Vztahy předmětů a tvarů v prostoru Ch(V-VI,1-2): Stereochemie

Tematický okruh:		Práce s daty, kombinatorika, pravděpodobnost	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 17) + 18)	Žák: – definuje pojmy variace, permutace a kombinace a vysvětlí rozdíly jejich použití – rozpozná kombinatorické skupiny bez opakování a s opakováním prvků – rozlišuje na praktických případech použití jednotlivých kombinatorických skupin – aktivně ovládá vztahy pro výpočty variací, permutací a kombinací a užívá je při řešení příkladů – správně užívá základní kombinatorická pravidla součtu a součinu – sestaví kombinační číslo a vypočítá jej pomocí faktoriálů – upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly, řeší úlohy s kombinačními čísly – sestaví obecný tvar binomické věty a vysvětlí vztah mezi koeficienty binomické věty a Pascalovým trojúhelníkem – užívá binomickou větu při výpočtu příkladů a u některých jednoduchých důkazů	Kombinatorika Variace Permutace Kombinace (bez opakování) Základní kombinatorická pravidla Faktoriál, kombinační číslo a jeho vlastnosti Počítání s faktoriály a kombinačními čísly Binomická věta , Pascalův trojúhelník	Bi(VII,3): Genetika

19) + 20) + 21)	– objasní pojmy: náhodný jev, jistý jev, jev nemožný, jev opačný, sjednocení a průnik jevů, disjunktní jevy, nezávislé jevy – uvede a vysvětlí základní vzorec pro výpočet pravděpodobnosti jevu, užívá ho při řešení úloh na výpočet pravděpodobnosti – užívá v příkladech vztahy pro výpočet pravděpodobnosti sjednocení vylučujících se a nevylučujících se jevů, výpočet pravděpodobnosti opačného jevu a výpočet pravděpodobnosti průniku nezávislých jevů – definuje a vysvětlí pojmy: statistický soubor, rozsah souboru, statistická jednotka, statistický znak, absolutní a relativní četnost znaku – určí absolutní a relativní četnost znaku v konkrétním případě – sestaví v konkrétním případě tabulku četností a reprezentuje ji graficky polygonem četností, kruhovým diagramem nebo histogramem – definuje a objasní pojmy: aritmetický a geometrický průměr, modus a medián – určí v konkrétním případě aritmetický a geometrický průměr, modus a medián a rozhodne o vhodnosti jejich použití – určí vážený aritmetický průměr – definuje a vysvětlí pojmy: percentil, kvartil, rozptyl, – definuje a vysvětlí pojmy: směrodatná odchylka, variační koeficient, mezikvartilová odchylka – určí v konkrétním případě rozptyl, směrodatnou odchylku, variační koeficient a mezikvartilovou odchylku a rozhodne o vhodnosti jejich použití – čte tabulky a grafy a počítá z nich konkrétní statistické charakteristiky	Pravděpodobnost Náhodný jev a jeho pravděpodobnost Pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů Nezávislost jevů Práce s daty Statistický soubor a jeho charakteristiky, kvantitativní a kvalitativní znak Četnost znaku a jeho reprezentace Charakteristiky polohy a variability Charakteristiky polohy – aritmetický, geometrický průměr, modus, medián, harmonický průměr, vážený aritmetický průměr, kvartil, percentil Charakteristiky variability –směrodatná odchylka, variační koeficient, mezikvartilová odchylka	Bi(VII,3): Genetika
Tematický okruh: Práce s daty. Zpracování a prezentace informací			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:

Žák: 20) + 21) + 41)	Žák: – ke zpracování a analýze statistických dat vhodným způsobem využívá výpočetní techniku – např. MS Excel (sestaví tabulku četností, vytvoří vhodnou grafickou interpretaci, vypočte jednotlivé charakteristiky)	Práce s daty Tabulkový procesor	Inf(V-VI,1-2): Zpracování a prezentace informací MEV2: Mediální produkty a jejich významy
-----------------------------------	--	------------------------------------	--

5.2.8 Vyučovací předmět: INFORMATIKA

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu:

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Informatika** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace vyučovacího předmětu **Informatika** činí tři hodiny. Je to větší část z minimální časové dotace přidělené vzdělávací oblasti Informatika a ICT.

Vyučovací předmět **Informatika** je realizován s následující týdenní hodinovou dotací: dvě hodiny v kvintě a v prvním ročníku a jedna hodina v sextě a ve druhém ročníku. Výuka probíhá v odborných počítačových učebnách, třída je rozdělena na dvě přibližně stejné poloviny.

Informatika navazuje na oblast ICT v základním vzdělávání a prohlubuje schopnosti žáků využívat ICT, informační zdroje a možnosti softwaru. Žáci jsou vedeni ke schopnosti využívat pokročilých funkcí hardwaru a softwaru k efektivnímu zpracování informací. Vzhledem k dynamickému rozvoji nových IC technologií je nutné flexibilně přizpůsobovat obsah předmětu tomuto rozvoji.

Na tuto povinnou výuku navazuje nabídka volitelných předmětů v posledních dvou ročnících studia:

Seminář z informatiky – dvouletý, jednoletý seminář – speciální kapitoly informatiky: práce s grafickými programy, databáze, matematické programy, psaní všemi deseti;

Programování – dvouletý seminář pro zájemce o maturitu z informatiky, jednoletý – principy počítačů, Booleova algebra, algoritmy a programování ve vyšších programovacích jazycích.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Informatika** byla začleněna tato průřezová témata:

Mediální výchova

Média a mediální produkce (V, 1): integrací do předmětu

Mediální produkty a jejich významy (VI, 2): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Informatika** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- učíme žáka chápat úlohu informačních a komunikačních technologií jako významného prostředku k sebevzdělání
- motivujeme žáka k poznání, že při práci s PC je důležitá samostatná a často i experimentální práce

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k tomu, aby samostatně řešil problémy při práci s hardwarem i softwarem.
- učíme žáka chápat a uplatňovat základní principy algoritmy a programování
- zdůrazňujeme význam použití počítačů jako prostředku k ulehčení a urychlení práce, protože postup řešení problémů je snadno opakovatelný a aplikovatelný na analogické problémy

- zdůrazňujeme možnost kombinace použití nápovědy v aplikačních programech s vyhledáváním informací na internetu a v odborné literatuře při řešení zadaných úkolů

Kompetence komunikativní

- vysvětlujeme žákovi principy a specifika elektronické komunikace včetně možností jejího zneužití
- při práci s informačními zdroji upozorňujeme žáka na relativnost objektivity těchto zdrojů

Kompetence sociální a personální

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování, která jsou formulována v provozním řádu počítačových učeben a školní počítačové síti. Žáka vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování v učebnách výpočetní techniky, na jejichž formulaci se sám aktivně podílí.

Kompetence občanské

- vedeme žáka k respektování autorského práva při používání softwaru
- vedeme žáka k dodržování zásad slušného chování - netikety při práci v počítačové síti
- upozorňujeme žáka na nutnost ochrany osobních údajů (uživ jméno, heslo, ...)
- vedeme žáka k ekologickému zacházení s hardwarem, zvláště bateriemi

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáka k tomu, aby dokázal využít informační technologie jako pomocníka při volbě profesní orientace

Předmět: Informatika
Ročník: kvinta, 1. ročník

Tematický okruh:		Digitální technologie	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 2) 3) 4)	Žák: – ovládá a využívá dostupnou výpočetní techniku – aplikuje získané vědomosti při řešení úloh – zpracovává data, uvědomuje si možnost jejich poškození nebo zneužití – rozlišuje možnosti uplatnění výpočetní techniky v praktickém životě	Hardware počítače, periferie Princip práce počítače Počítačové sítě, internet Software, operační systém, aplikace Komprese, zálohování, antivirová ochrana Informatika, její principy a využití	F(V,VII,1,3): Měření fyzikální veličiny AJ(VII,3): Výpočetní a komunikační technologie
Tematický okruh:		Zdroje a vyhledávání informací, komunikace	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 6) 7)	Žák: – využívá nejrůznější zdroje informací na internetu i mimo něj – vyhodnocuje aktuálnost a objektivitu informací	Internet, základní principy Informační zdroje Teorie informace	F(V-VII,1-3): Osobnosti fyziky VV(V-VI,1-2): Info portál Europeana MEV1: Média a mediální produkce
Tematický okruh:		Zpracování a prezentace informací	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 9)	Žák: – pracuje s aplikačními programy, multimédií a internetem	Aplikační software - textový editor, prezentační program, tabulkový procesor, databáze Zásady publikování	M(VI,2): Závislosti a funkční vztahy M(VIII,4): Práce s daty

Předmět: Informatika
Ročník: sexta, 2. ročník

Tematický okruh: Digitální technologie			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1)	Žák: – ovládá a využívá dostupnou výpočetní techniku	Počítačové sítě, digitální technologie	
Tematický okruh: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 5) 6) 8)	Žák: – využívá služby počítačových sítí – využívá nejrozličnější zdroje informací na internetu i mimo něj – při práci s informacemi dodržuje etické, bezpečnostní a legislativní zásady	Služby internetu Sdílení informací, informační zdroje Počítačová bezpečnost a etika, autorské právo	F(V-VII,1-3): Osobnosti fyziky MEV2 Mediální produkty a jejich významy
Tematický okruh: Zpracování a prezentace informací			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 9) 10)	Žák: – pracuje s aplikačními programy, multimédií a internetem – používá algoritmy k řešení problémů	Grafické editory, foto, video Algoritmy, základy programování	VV(V-VI,1-2): Foto, video M(VI,2): Závislosti a funkční vztahy M(VIII,4): Práce s daty

5.2.9 Vyučovací předmět: DĚJEPIS

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět **Dějepis** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Dějepis ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 6 hodin. Je to část z minimální časové dotace přidělené vzdělávacím oblastem Člověk a příroda a Člověk a společnost.

Vyučovací předmět **Dějepis** je uskutečňován s týdenní hodinovou dotací 2 hodiny v prvním, druhém a třetím ročníku čtyřletého gymnázia a v odpovídajících ročnících vyššího stupně osmiletého gymnázia (kvinta, sexta a septima). Výuka se realizuje s celou třídou (není dělená na skupiny) a probíhá primárně ve třídách. Výjimku tvoří dějepisné exkurze, přednášky, besedy, návštěvy muzea, archivu apod.

Výuka **dějepisu** seznamuje žáky s historickými událostmi od pravěku až po současnost, s důrazem na pochopení souvislostí mezi jevy a událostmi. Nedílnou součástí práce se studenty jsou diskuse o aktuálních problémech současného dění v politice, eventuálně v hospodářství a kultuře. Práce s historickým materiálem se neomezuje na zkoumání jevů politických, ale učitel se věnuje též přiblížení denních reálií člověka v minulých dobách.

Důležitou součástí práce ve vyučovacím předmětu **Dějepis** je charakteristika kulturního pozadí historických epoch a období s důrazem na názorné ukázky (obrázky).

Součástí práce v **dějepise** jsou referáty žáků. Učitel věnuje pozornost práci s učebnicí, popř. dalšími materiály, přičemž za jejich nedílnou součást považuje kromě textu též vyobrazení, mapky, schémata, grafy apod. Požadavek názornosti výuky je naplňován používáním map, obrazových tabulí, prací s přístroji multimediální učebny i přiměřeně častým promítáním dokumentárních výukových filmů. Frontální výuka není převažující metodou výuky.

Žáci s hlubokým zájmem o předmět mají možnost zapojit se do soutěží (např. Studentské vědecké činnosti) i do volnočasových aktivit (historický kroužek, exkurze, atd.).

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Dějepis** byla začleněna tato průřezová témata:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (VII,3): integrací do předmětu

Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (VII,3): integrací do předmětu

Žijeme v Evropě (VI-VII,2-3): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Základní problémy sociokulturních rozdílů (VI,2): integrací do předmětu

Mediální výchova

Role médií v moderních dějinách (VII,3): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Dějepis** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- žáka vedeme k vyhledávání a třídění informací, jejich pochopení a systematizaci

- učíme ho znalosti nejdůležitější terminologie a jejího užívání při práci s učivem i při sledování jevů kolem sebe
- vedeme ho k využívání osvojených informací v procesu učení a v praktickém, zvláště občanském životě
- učíme ho samostatnému kritickému hodnocení společenské reality a nalézání různosti v ní i paralely s fakty získanými v průběhu učení
- pomáháme mu nacházet pozitivní vztah k učení se společenským vědám, pochopení jejich smyslu a specifík; vedeme ho k pochopení nutnosti celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- žáka připravujeme k vnímání problémových situací v dějinách, k rozpoznání problémů, k pochopení jejich příčiny na základě vlastních i cizích mínění a informací
- ukazujeme žákovi, jak ověřit prakticky správnost řešení problémů v každodenní realitě, aby se naučil osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných i nových problémových situací
- žáka vedeme k pochopení nutnosti myslet přiměřeně kriticky, aby na základě získaných poznatků dokázal vyvodit odpovídající závěry a obhájit je

Kompetence komunikativní

- žáka učíme formulovat a vyjadřovat myšlenky a názory uspořádaně, učíme ho srozumitelnému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- vedeme ho k akceptování odlišných názorů a pochopení nutnosti diskuse a umění argumentace; učíme ho rozumět např. vyprávěním pamětníků nebo promluvám politiků, jazyku a stylu novinových článků a zpravodajství dalších médií
- učíme ho rozumět všem učebním a snadnějším odborným textům, číst v mapě, vyhodnotit jednoduché statistiky nebo grafy, jež ilustrují reálné jevy v okolí a psané texty; učíme ho rozumět vyobrazením, která ilustrují historické skutečnosti
- prakticky prověřujeme jeho schopnost využívat informační a komunikační prostředky a technologie ke komunikaci s okolním světem
- učíme ho sledovat zahraniční zdroje informací a porovnávat je s tím, co zná z domácích médií

Kompetence sociální a personální

- žákovi nabízíme možnost zapojit se do kolektivních činností na projektech, v pracích SOČ a do programu Debatní ligy
- žáka učíme chápat potřebu přiměřené a kultivované diskuse, kdy respektuje rozdílná stanoviska a akceptuje názor jiného. Čerpá z toho, co si jiní lidé myslí, co říkají a jak jednájí zkušenosti. Žák odliší diskusi od mediální exhibice a sebe prezentace

Kompetence občanské

- žákovi přibližujeme problémy lidí v minulých dobách, takže je poučen o životě jedince i kolektivů v konkrétních historických dobách, zná jejich kulturu duchovní i materiální
- učíme ho rozeznávat vynikající činy od prázdných gest, znát a chápat jednání osobností i velkých kolektivů ve vypjatých okamžicích dějin
- přibližujeme myšlenku nutnosti života v pospolitosti a potřebu vzájemné pomoci v ní, a tím také znát důvody vzniku morálních zásad a zákonů
- učíme žáka znát vynikající památky umění domácího i světového umění, přičemž jejich sledování je u něj spojeno s duchovním a estetickým prožitkem
- seznamujeme ho s tradicemi národa, takže je si vědom sounáležitosti s národem, přičemž odmítá vypjatý nacionalismus, rasismus, xenofobii a podobné extrémní ideologie
- vedeme ke schopnosti spojit poznatky z přírodních a společenských věd při úvahách o tzv. environmentální problematice, takže si je vědom komplikovanosti této otázky a ví, že drsné zásahy do přírodního prostředí procházejí celými dějinami lidstva

- vedeme k pochopení vzniku a úlohy náboženství v životě lidí, takže je poučen o pozitivní i negativní roli náboženství v dějinách; uvědomuje si negativní roli náboženského fanatismu

Kompetence k podnikavosti

- žáka učíme efektivně si organizovat práci, umožňujeme mu prezentovat výsledky jeho samostatné práce
- učíme ho znát význam práce v dějinách jako nezbytné podmínky vzestupu lidské civilizace
- seznamujeme ho se sociálně ekonomickými systémy vývoje společnosti, takže student dokáže analyzovat vztahy v každé z epoch i lidstva od počátku až po současnost
- vedeme ho k poznání úlohy práce a různých profesí v dějinách, takže dokáže učinit podložená rozhodnutí o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření

Předmět: Dějepis
Ročník: kvinta, 1. ročník

Tematický okruh: Úvod do studia historie			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 2)	Žák: – chápe smysl historického poznání, jeho neuzavřenost a proměnlivost – popíše různé možnosti získání historických informací a zná úskalí jejich interpretace	Úvod do studia historie a pravěku	VV(V-VI,1-2): Výtvarné umění
Tematický okruh: Pravěk			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 3) 4) + 5)	Žák: – popíše proces antropogeneze a vysvětlí nerovnoměrnosti historického vývoje v různých částech světa – charakterizuje způsob života paleolitických lidí, jejich materiální kulturu a dnešní představy o jejich duchovní kultuře – vysvětlí přechod člověka k zemědělství a popíše vznik řemesel – charakterizuje způsob života neolitických lidí, jejich materiální kulturu a dnešní představy o jejich duchovní kultuře – popíše základní atributy doby bronzové a železné a římské – vysvětlí důsledky stěhování národů	Doba kamenná- paleolit Doba kamenná- neolit a eneolit Doba bronzová, železná a římská Doba stěhování národů	VV(V-VI,1-2): Výtvarné umění HV(V,1): Hudba v pravěku- teorie vzniku hudby, hudba a magie
Tematický okruh: Starověk			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 6)+7)+8)	Žák: – rozezná charakteristické rysy materiální a duchovní kultury staroorientálních civilizací – identifikuje hlavní rysy státní a společenské struktury starověkého Egypta – posoudí vliv těchto civilizací na evropskou tradici	Staroorientální státy: Mezopotámie, Palestina, Indie, Čína Egypt	VV(V-VI,1-2): Výtvarné umění ČJ(V,1): Starověká literatura

	– rozezná hlavní rysy krétské a mykénské kultury – objasní vznik polis, aristokracie, oligarchie, tyranidy a demokracie, popíše jejich základní rysy – popíše řeckou kolonizaci a vyvodí z ní závěry pro další vývoj ve Středomoří – popíše hlavní mezníky politického vývoje dané oblasti – posoudí význam řecké kultury pro formování kultury evropské – identifikuje hlavní rysy etruské kultury – orientuje se ve struktuře a proměnách římské společnosti – rozumí expanzi Říma – popíše strukturu a vývoj římské republiky, chápe příčiny jejího rozpadu a vzniku císařství – porozumí procesu budování římského impéria a jeho rozpadu – zhodnotí úlohu tzv. barbarských kmenů při jeho rozpadu – pochopí vznik a šíření křesťanství – posoudí význam římské kultury pro formování kultury evropské	Antické Řecko Starověký Řím	SV(VI,2): Občan ve státě HV(V,1): Hudba ve starověku (Řecko, Řím) SV(VIII,4): Úvod do filosofie a religionistiky SV(VI,2): Občan ve státě
Tematický okruh:			
Středověk			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 9)	Žák: – pochopí proces konstituování katolické církve a úlohu papežství ve středověku – vysvětlí stav katolické církve a snahy o její nápravu – vystihne hlavní rysy románské kultury – popíše rytířskou kulturu a gotický stavební sloh	Christianizace Evropy v raném středověku Krise církve Románský sloh Gotika	HV(V,1): Gotické umění
10)	– seznámí se s hlavními tendencemi vývoje společnosti ve středověku – objasní vznik prvních středověkých států na území Evropy a jejich sepětí s křesťanstvím	Raný středověk- utváření států /byzantsko – slovanská oblast, francká říše a oblast západní, východní a střední Evropy/ Vrcholný středověk-středověké říše	ČJ(V,1): Indoevropské jazyky, slovanské jazyky VV(V-VI,1-2): Výtvarné umění ČJ(V,1): Středověká literatura
12)	– vysvětlí výboje Arabů do Evropy a jejich vliv na další vývoj států na evropském kontinentě – vysvětlí příčiny a důsledky křížových výprav	Arabská říše a islám Křížové výpravy	

13)	– objasní specifika islámské oblasti a popíše dopad tatarských a tureckých nájezdů na Evropu	Výpravy Turků a Tatarů do Evropy	
-----	--	----------------------------------	--

Předmět: Dějepis
Ročník: sexta, 2. ročník

Tematický okruh:		Středověk	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 10+11) 16) 13)	Žák: – popíše první státní útvary na našem území, objasní podmínky vzniku českého státu – pochopí hlavní mezníky vývoje Českého státu za posledních Přemyslovců – popíše politický a společenský vývoj Českého státu za Lucemburků – pochopí Husův střet s církví – vysvětlí příčiny a důsledky husitských válek – orientuje se v politických a vojenských událostech doby husitské – popíše důvody nespokojenosti věřících se stávajícím stavem katolické církve – vysvětlí proces vzniku nových církví – orientuje se v politickém, hospodářském a kulturním vývoji doby poděbradské a jagellonské – posoudí důsledky pronikání Tatařů a Turků do Evropy	Státní útvary na našem území v 7.-10. stol. Český stát v 12.- 13.stol. Lucemburkové na českém trůnu Husitství Reformace Jiří z Poděbrad a Jagellonci Tataři a Turci	VMEG4: Žijeme v Evropě
Tematický okruh:		Počátky novověku	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 14) 15)	Žák: – si uvědomí nový vztah renesančního člověka ke světu a k životu – vyjmenuje typické znaky renesanční architektury – ukáže na mapě Evropanům známé a neznámé oblasti světa	Renesance a humanismus Zámořské objevy	VV(V-VI,1-2): Výtvarné umění ČJ(V,1): Humanismus a renesance SV(VIII,4): Úvod do filosofie a religionistiky MUV1: Základní problémy sociokulturních rozdílů

17)	– pochopí důvody objevných cest do zámoří – chápe problematiku českého státu v době předbělohorské v situaci dvojího lidu – uvědomí si podstatu náboženských a mocenských konfliktů ve třicetileté válce	České země v předbělohorském období Třicetiletá válka v českých souvislostech	
18)	– popíše situaci v Českém království po třicetileté válce – pozná znaky barokní architektury a výtvarného umění, chápe barokní přístup k životu v českém kontextu	Habsburská monarchie a české země ve 2. pol. 17. a na poč. 18. stol.	
Tematický okruh: Osvícenství, revoluce a idea svobody			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
19)	– chápe racionální přístup ke světu v době osvícenské	Osvícenství	ČJ(V,1): Osvícenství a preromantismus
20)	– pochopí průběh a smysl přechodu od stavovské společnosti k občanské	Ústavní monarchie	
21)	– vysvětlí základní ideje buržoazních revolucí	Francouzská a americká revoluce	
	– uvědomí si převratný význam reforem Marie Terezie a Josefa II.	Osvícenský absolutismus	
22)	– vysvětlí příčiny a průběh emancipačního hnutí v Evropě	Národní obrození	ČJ(VI,2): Období českého národního obrození
	– popíše hlavní znaky metternichovského absolutismu	Habsb. monarchie v době metternichovského absolutismu a vývoj v čes. zemích	
	– pochopí ideologii obrozenců 19. století a jejich úsilí o vytvoření čes. kultury a národa	Klasicismus, romantismus, biedermeier	VV(V-VI,1-2): Výtvarné umění
		Revoluce 1848	HV(V,1): Klasicismus
Tematický okruh: Modernizace společnosti			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
23)	– uvědomí si všestrannou modernizaci ekonomiky a společnosti v habsb. monarchii a českých zemích po pádu neoabsolutismu, rostoucí význam národnostní otázky	Habsburská monarchie a české země v 2. pol. 19. stol.	VV(V-VI,1-2): Výtvarné umění

	v rámci habsburské říše a českých zemí – popíše koncepty české politiky od pol. 19. stol. do 1. světové války – orientuje se v rozrůznění uměleckých směrů a tendencí v české kultuře přelomu století a jejích představitelích	Česká společnost a politika od 2. pol. 19. stol. do 1. světové války, Češi a Němci Česká kultura na přelomu století	
Tematický okruh: Moderní doba I – situace v letech 1914 - 1918			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 24)+25)	Žák: – popíše příčiny a záminku 1. sv. války, válčící strany a jejich cíle, na mapě ukáže fronty a hlavní bojiště, uvede použité zbraně, vysvětlí příčiny vítězství Dohody – pochopí vznik Československa jako výsledek dlouholetého úsilí národa o emancipaci	Předehra a začátek války (vznik dvou bloků, balkánské války, soupeření velmocí) Průběh války do r. 1916 (zákopová válka, hlavní fronty) Ruské revoluce a konec války, vstup USA do bojů Češi v letech války (čes. politika v monarchii, zahraniční odboj, legie, říjen 1918)	VV(V-VI,1-2):Výtvarné umění

Předmět: Dějepis
Ročník: septima, 3. ročník

Tematický okruh: Moderní doba I – situace v letech 1918 - 1939			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 25) + 26) 27) 28) 29)	Žák: – ukáže na mapě nové uspořádání Evropy a světa – vysvětlí okolnosti vzniku Československa, první odboj, legie, charakterizuje politický systém 1. republiky – vysvětlí podstatu totalitních ideologií, příčiny jejich vzniku – chápe souvislost světové hospodářské krize s rozvojem fašismu, nacismu a ultralevicových hnutí – vnímá rozklad versailleského systému a zánik první ČSR jako důsledek politiky usmírování – uvede základní tendence v meziválečné kultuře, vývoje vědy a techniky	Poválečné uspořádání světa Vznik Československé republiky, rysy československé demokracie Poválečná obnova ve světě a Československu ve 20. letech Poválečná krize, komunismus a fašismus Světová hospodářská krize ve světě a Československu Nástup nacismu v Německu, ohrožení demokracie, rozpad versailleského systému Zápas na ochranu demokracie a republiky v Československu, Mnichovský diktát Kultura a věda meziválečného období	VV(V-VI,1-2): Výtvarné umění SV(VI,2): Občan ve státě SV(VI,2): Občan ve státě ČJ(VII,3): České divadlo 1. pol. 20. st.
Tematický okruh: Moderní doba I - druhá světová válka			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 25)	Žák: – popíše příčiny, průběh 2. sv. války – charakterizuje uspořádání 2. republiky a Protektorátu Čechy a Morava – uvědomuje si význam 2. odboje a účasti čs. zahraničních jednotek ve válce	Vypuknutí války Vývoj války v jednotlivých etapách a na jednotlivých frontách Od Mnichova k okupaci, Protektorát Čechy a Morava Domácí a zahraniční odboj, čs. vojáci na frontách 2. sv. války	

Tematický okruh:		Moderní doba II – soudobé dějiny	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 30) 31) 31) + 32) 34) 32) + 33) 35) + 1) + 2)	Žák: – vysvětlí důsledky 2. sv. války, příčiny vzniku studené války, na mapě ukáže rozdělení světa do bloků – vnímá začlenění ČSR do sovětského bloku jako důsledek sovětského úsilí o hegemonii a studené války – charakterizuje podstatu komunistického režimu v ČSR – srovná vývoj ekonomiky, integrace, kultury a vědy demokratického Západu a totalitního sovětského bloku – analyzuje příčiny problémů ve vývoji třetího světa po dekolonizaci, vznik ohnisek napětí, ekonomický a mocenský nástup Číny a dalších zemí třetího světa – vysvětlí příčiny krize a rozkladu totalitních režimů a sovětského bloku, na pražském jaru 1968 a Gorbačovových reformách dokáže nereformovatelnost totalitního systému – orientuje se v polistopadových událostech v Československu a ČR, uvědomuje si přednosti i chyby současné demokracie v ČR – dokáže s využitím poznatků z jiných předmětů charakterizovat globální problémy lidstva na prahu XXI. stol. v oblasti ekologické, ekonomické, politické, vojenské, ideologické, náboženské; vnímá křehkost státu quo současného světa, dokáže modelovat varianty možného vývoje měnícího se světa	Důsledky 2. sv. války, začátek studené války Vývoj v osvobozené ČSR, únorový převrat, upevnění komunistického režimu v Československu Upevnění sovětského bloku, vývoj v západním světě, počátky evropské a euroatlantické integrace Vývoj ve třetím světě – dekolonizace, ohniska konfliktů Vztahy mezi Východem a Západem v období střídání uvolnění a napětí Pražské jaro 1968 a následná normalizace v Československu Rozpad sovětského bloku a zánik SSSR Obnovení demokracie v Československu, rozdělení Československa Kultura a věda ve 2. pol. XX. stol. Hlavní problémy světa na počátku XXI. stol.	VV(V-VI,1-2) Výtvarné umění VMEG3: Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce GE(VI,2) Kulturní a politické prostředí VMEG4: žijeme v Evropě ČJ(VII,3) Světová literatura 2. pol. 19. st. VMEG2: Globální problémy MEV5: Role médií v moderních dějinách

5.2.10 Vyučovací předmět: SPOLEČENSKÉ VĚDY

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Společenské vědy** naplňuje většinu výstupů vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ (dále OSZ) ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost., všechny výstupy vzdělávacího oboru Člověk a svět práce a část výstupů vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 8 hodin, z toho 5,5 hodiny je povinných, 2 hodiny disponibilní z oblasti Člověk a svět práce a 0,5 hodiny disponibilní z oblasti Člověk a zdraví. Výuka předmětu **Společenské vědy** je realizována s následující týdenní hodinovou dotací: 2 hodiny v prvním až čtvrtém ročníku čtyřletého studia a odpovídajících ročnících víceletého gymnázia.

Výuka předmětu probíhá většinou ve třídách, popř. v učebnách, kde je k dispozici audiovizuální technika, PC apod. pro práci na projektech či seminárních pracích. Výuka probíhá vždy s celou třídou. V předmětu **Společenské vědy** upřednostňujeme výuku prostřednictvím skupinové práce, hraní rolí, návštěv různých institucí, besed s významnými osobnostmi apod. Těžiště výuky spočívá nikoli v osvojování velkého množství faktografických poznatků, abstraktních pojmů a odborných termínů, ale spíše v hledání a nacházení příčin, vazeb a souvislostí sociálních jevů, procesů a vztahů.

V rámci přípravy na maturitní zkoušky nabízíme žákům následující volitelné předměty: dvouletý Seminář společenských věd, dvouletý Seminář z ekonomie, jednoletý Seminář společenských věd, jednoletý Seminář z práva a jednoletý Seminář z ekonomie.

Předmět **Společenské vědy** má multidisciplinární povahu. Zahrnuje aplikované poznatky těchto společenskovědních oborů, které mají význam pro orientaci žáků v sociální realitě a utváření mezilidských vztahů. Neopominutelnou složkou je i afektivní rovina vzdělávání. Jde zde o kultivaci citové stránky osobnosti žáků, která se promítá do jejich každodenního chování a jednání.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Společenské vědy** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (V, 1): integrací do předmětu

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (V, 1): integrací do předmětu

Sociální komunikace (V, 1): integrací do předmětu

Morálka všedního dne (V, 1): integrací do předmětu

Spolupráce a soutěž (V, 1): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Globální problémy (VI, 2): integrací do předmětu

Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (VI, 2): integrací do předmětu

Žijeme v Evropě (VI, 2): integrací do předmětu

Vzdělávání v Evropě a ve světě (VII, 3): integrací do předmětu

Multikulturní výchova

Základní problémy sociokulturních rozdílů (VIII, 4): integrací do předmětu

Psychosociální aspekty interkulturality (V, 1, VIII, 4): integrací do předmětu

Vztah k situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého prostředí (V, 1): integrací do předmětu

Mediální výchova

Média a mediální produkce (V, 1): integrací do předmětu

Účinky mediální produkce a vliv médií (V, 1): integraci do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Společenské vědy** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- žáka směřujeme k efektivnímu učení a vedeme k aplikování poznatků z psychologie při výběru vhodných způsobů, metod a strategií učení na základě poznání vlastních osobních učebních stylů
- žáka vedeme k volbě možností vyhledávat informace z aktuálního společenského dění na internetu, v odborné literatuře, časopisech, v učebních textech a následně s těmito informacemi pracovat, třídit, analyzovat a kriticky zpracovávat, objevovat sociopolitické souvislosti a vývoj společenských jevů, zároveň žáka motivujeme k ochotě věnovat se dalšímu studiu společenských procesů
- žáka vybízíme k propojování různých témat ze všech společenskovědních disciplín i z jiných předmětů, k hodnocení různých společenských jevů z hlediska psychologického, sociologického, politologického, ekonomického, právního, filozofického a nalézání jejich souvislostí napříč společenskovědními obory
- žáka učíme efektivnímu osvojování odborné terminologie užívané společenskovědními obory a její aplikaci v oblasti kulturních a společenských jevů
- žáka vedeme ke schopnosti vnímat společenské vědy pozitivně, k pochopení potřeby a nutnosti poznat smysl a cíl vlastního učení a poznávání společenských souvislostí a potřebě permanentního celoživotního vzdělávání v komplexu společenských věd

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáka vnímat společenské prostředí s jeho problémy jako přirozenou součást života ve světě
- vedeme žáka k rozpoznání společenských problémů, pochopení jejich souvislostí a vztahů ke společenským danostem
- při výuce k řešení společenských problémů vedeme žáka k využívání vlastních vědomostí a zkušeností, motivujeme jej konkrétními příklady a situacemi ze společenského dění, využíváme k tomu rozličné zdroje, např. mediální prostředky
- pomáháme žákům v jejich snaze řešit (za)dané modelové situace společenských jevů originálním způsobem, povzbuzujeme je v jejich tvořivé práci a hledání, korigujeme jejich úsilí a vyvozujeme společně závěry aplikované na konkrétní společenské jevy
- předkládáme náměty a ukázky ze současného společenského života i z minulosti, zajímavosti a zkušenosti jednotlivců i různých skupin a společenství, filozofů, politiků, vědců, představitelů kultury i tzv. obyčejných lidí, umožňujeme žákům autoprojekci vlastních zkušeností, vedeme žáky k posuzování společenských vztahů a jevů, ke konstruktivním kritickým soudům a k nesouzení a nekritickému odsuzování

Kompetence komunikativní

- vytvoříme dostatečný prostor pro komunikaci o společenskovědních tématech a problémech
- vedeme žáka k používání a porozumění terminologie společenských věd a k užívání informační technologie (sledování TV zpravodajství, tisku, práce s internetem) a odborné literatury
- motivujeme jej, aby tyto poznatky užíval nejen při hodinách základů společenských věd (otevřená diskuse, formulování vlastních názorů a argumentace), ale i v každodenním životě, při čemž ho vedeme, aby naslouchal i názorům jiných

Kompetence sociální a personální

- při vzdělávání hojně využíváme práce ve skupinách, simulace rolí, řízené diskuze
- umožňujeme žákovi střídání rolí v rámci pracovní skupiny
- vytváříme situace, kdy žák může pociťovat sounáležitost s místem, kde žije, se svou zemí a se světem
- vedeme žáka k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, národnostních skupin i různých společenství
- učíme ho chápat rozdíly mezi hodnotovými systémy různých náboženství nebo etnických skupin a respektovat je
- v kapitolách psychologie utváříme u žáka pozitivní vztahy k hodnotným interpersonálním vztahům založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- podporujeme schopnost rozpoznat antisociální jednání, postavit se proti němu, popřípadě požádat o pomoc u příslušných osob a institucí
- učíme žáka odhalit výskyt diskriminačního chování a jednání

Kompetence občanské

- motivujeme žáka, aby si vážil druhých lidí, vedeme ho k tomu, aby druhým lidem poskytl prostor pro vyjádření jejich názorů, postojů a přesvědčení, učíme ho, aby je následně respektoval
- učíme ho porozumět vnitřním hodnotám druhých lidí a tolerovat je
- vedeme žáka, aby chápal nutnost existence morálních a právních norem, aby rozuměl a dokázal objasnit jejich podstatu a význam, motivujeme ho, aby normy přijal do vědomí a jednal v souladu s nimi
- vedeme žáka k tomu, si byl vědom svých práv a povinností ve škole, motivujeme žáky, aby si v kolektivu třídy stanovili svá závazná morální pravidla, tato pak respektovali a dodržovali
- u žáka formujeme vědomí a poznávání našich tradic, kulturního a historického dědictví prostřednictvím tematicky zaměřených exkurzí, výstav a přednášek, využíváme mezipředmětové vztahy

Kompetence k podnikavosti

- žáka vedeme k rozhodnutí k dalšímu vzdělávání s ohledem na své potřeby a osobní předpoklady
- rozvíjíme u žáka osobní i odborný potenciál zadáváním seminárních a ročníkových prací, při jejichž zpracování žák čerpá z odborné literatury a vyhledává informace pomocí elektronických zdrojů
- žáka vždy vedeme ke stanovenému cíli, za tímto účelem jsme připraveni pomoci mu radou
- do výuky zařazujeme simulační cvičení a modelové situace, na základě kterých si žák uvědomí všechna rizika související s rozhodováním, odpovědností a možnými následky v reálném životě
- učíme žáka chápat podstatu a principy podnikání, zvažovat možná rizika, vyhledávat příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, trh a další faktory

Předmět: Společenské vědy
Ročník: kvinta, 1. ročník

Tematický okruh:		Člověk jako jedinec	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 3) 4) 2) 5) 6)	Žák: – porozumí příčinám a způsobům odlišností v projevech prožívání a chování člověka, ilustruje na příkladech faktory ovlivňující lidskou psychiku – objasní jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe sama a druhé lidi, vyloží co může jeho poznávání ovlivňovat – charakterizuje a porovnává různé druhy a metody učení a aplikuje je ve svém studiu vzhledem k vlastním psychosomatickým předpokladům – charakterizuje a porovnává biologické a psychosociální determinanty psychiky v jednotlivých vývojových fázích člověka, objasní jak se vývojové změny promítají v adaptaci sociálních rolí – vymezí základní temperamentové typy a charakterové rysy osobnosti a na příkladech ilustruje odlišnosti v projevech chování lidí různého temperamentu a charakterových vlastností – porozumí pojmům schopnosti, dovednosti a motivační vlastnosti – ilustruje na modelových situacích poznávání druhých lidí a sebe sama využíváním získaných poznatků – charakterizuje základní náročné životní situace situace člověka – objasní různé způsoby řešení náročných životních situací a na příkladech a modelových situacích ilustruje možnosti jejich aplikace	Podstata lidské psychiky- vědomí, nevědomí, prožívání, chování; psychické procesy, stavy a vlastnosti Osobnost člověka- vývoj a formování osobnosti v jednotlivých etapách lidského života; charakteristika osobnosti, její typologie, význam celoživotního učení a sebevýchovy Psychologie v každodenním životě- rozhodování o životních otázkách, zásady duševní hygieny, náročné životní situace, systém psychologického poradenství	Bi(VII,3): Regulační soustavy – nervová soustava OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Bi(VII,3): Ontogeneze člověka VV(V-VI,1-2):osobnost a umění, projev, vnímání, umělecká díla, sebereflexe, seberealizace AJ(V,1): Charakter a osobnost člověka OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV3: Sociální komunikace OSV4: Morálka všedního dne
Tematický okruh:		Člověk ve společnosti	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:

	modelových situacích demonstruje jejich funkční uplatnění	prosazování vlastních názorů, odmítání nehumánních postojů modely sociálního chování v intimních vztazích – otevřenost, tolerance, respektování druhého, empatie, trpělivost, odpovědnost, sebepoznání, sebeúcta	
Tematický okruh: Změny v životě člověka a jejich reflexe			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 77) 79) 78) 80)	Žák: – reflektuje a přijímá změny osobní identity, orientuje se ve svých potřebách a emocích – porozumí problematice reprodukčního zdraví – uplatňuje a rozhoduje se s ohledem na faktory odpovědného budoucího rodičovství – rozpozná a na příkladech ilustruje uplatnění odpovědného a etického přístupu k sexualitě – na modelových situacích demonstruje rozhodování s ohledem na možné následky v sexuálním chování – zná práva a odpovědnost každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce a rozumí jejich obsahu, významu a aplikaci v určitých příkladových či modelových situacích	změny v období adolescence – tělesné, duševní a společenské; hledání osobní identity, orientace na budoucnost, hledání partnera, prožívání hlubších emočních stavů způsoby sebereflexe a kontroly emocí péče o reprodukční zdraví – faktory ovlivňující plodnost; preventivní prohlídky; abúzus nikotinu, alkoholu, drog; sexuálně přenosné choroby asistovaná reprodukce, její etické, psychosociální a právní aspekty modely sociálního chování související s etickými a psychosociálními aspekty partnerského a sexuálního života – odpovědnost, sebeúcta, respekt, rozhodování	Bi(VII,3): Tělesné a duševní změny v období adolescence Bi(VII,3): Plánované rodičovství. Rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví Bi(VII,3): Choroby přenosné pohlavním stykem
Tematický okruh: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 82)	Žák: – posoudí a zhodnotí faktory rizikového chování	zátěžové situace, stres a způsob jeho	Bi(VII,3): Stres a způsoby jeho zvládání

81)	– vyjadřuje odpovědné odmítavé názory a postoje ke všem formám rizikového chování – motivuje sebe i ostatní ke zvyšování odolnosti vůči projevům rizikového životního stylu – vytváří a upevňuje postoj vysoké sebedůvěry a odmítání sebepoškozující chování	zvládání, důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdraví sexuálně motivovaná kriminalita – pornografie, pedofilie, dětská prostituce, obchod se ženami	Ch(VII,3): Heterocyklické sloučeniny
83)	– zná ustanovení trestního zákona související se zneužíváním návykových látek, sexuálně motivovanou a násilnou kriminalitou – přijímá osobní odpovědnost za své jednání v souladu s trestním zákonem	skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – šikana, brutalita, zanedbávané a týrané děti (syndrom CAN) autodestruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy – zdravotní a psychosociální rizika	
84)	– aplikuje odpovědné rozhodování na základě osvojených modelů chování v krizových situacích osobního nebo cizího ohrožení	výroba, držení a zprostředkování návykových látek, návykové látky a bezpečnost sociální dovednosti k řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích, rozhodování v eticky problematických situacích, v dlouhodobých zátěžových situacích	

Předmět: Společenské vědy
Ročník: sexta, 2. ročník

Tematický okruh:		Občan ve státě	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 12)	– vymezí pojem stát a objasní charakteristické rysy – charakterizuje utváření státu – rozliší a porovná historické, současné typy státu – objasní podstatu státu jako mocenské organizace společnosti – rozliší formy státu podle toho, kdo vykonává státní moc a podle toho, kdo stojí v čele státu – demonstruje rozdíly mezi federací, konfederací a unií – charakterizuje znaky centralizovaného a decentralizovaného státu	Stát – znaky a funkce, formy státu, právní stát, Ústava ČR – přehled základních ustanovení	Ge(VI,2): Sídla a osídlení D(V,1): Antické Řecko D(VII,3): Vznik ČSR, rysy české demokracie VMEG4: Žijeme v Evropě
13)	– charakterizuje Ústavu ČR (včetně Listiny základních práv a svobod)	Demokracie – principy a podoby. Občanská práva a povinnosti; podstata občanské společnosti, její instituce, politické subjekty, politický život ve státě, volby a volební systémy, úřady	D(V,1): Antické Řecko VV(V-VI,1-2): Umění a společnost v dějinách
14)	– orientuje se v politickém systému ČR		
	– popíše dělbu moci, aplikuje na politický systém ČR		
15)	– posoudí formy přímé a nepřímé demokracie		
	– demonstruje na konkrétních případech rozdíl mezi totalitním a demokratickým systémem		
16)	– vysvětlí podstatu politického pluralismu		
	– ukáže příklady politického extremismu, upozorní na jejich nebezpečí		
17)	– porozumí systému politických stran		
	– zdůvodní význam nátlakových seskupení		

18)	– uveďte možné formy politické participace v demokratické společnosti		
19)	– objasní význam demokratických voleb při uplatňování nepřímé demokracie – porozumí volebním systémům – uveďte možnosti občanů jak se podílet na správě a samosprávě obcí či širším společenství		
20)	– orientuje se v problematice lidských práv; objasní význam veřejného ochránce práv – ombudsmana – vystupuje proti jejich porušování	Lidská práva – zakotvení lidských práv v dokumentech, porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana	VMEG2: Globální problémy VMEG3: Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce
21)	– objasní kompetence jednotlivých státních institucí a zvládá komunikaci s úřady		
22)	– objasní termín korupce, ukáže příčiny		
17)	– rozliší charakteristické znaky vybraných ideologií (liberalismus, konzervatismus, socialismus, anarchismus, nacionalismus, fašismus)	Ideologie – znaky a funkce, přehled vybraných ideologií	D(VII,3): Poválečná krize
Tematický okruh: Občan a právo			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
23)	– vymezí pojmy právo a moc – porozumí významu práva ve společnosti – vysvětlí rozdíl mezi morálními a právními normami	Právo a spravedlnost – smysl a účel práva, morálka a právo	
24)	– objasní vydávání právních předpisů	Právo v každodenním životě – právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům; právní řád ČR; systém právních odvětví, druhy právních norem, smlouvy, jejich význam a	
25)	– porozumí podstatě fyzické a právnické osoby		
26)+27)	– vysvětlí vznik a zánik důležitých právních vztahů		

28)	– rozliší na konkrétních příkladech hlavní typy smluv a uvede, které konkrétní závazky z nich vyplývají – uvede příklady právních vztahů, které upravuje občanské právo	obsah, všeobecné podmínky smluv	
29)	– vymezí podmínky trestní odpovědnosti a okolnosti vylučující trestnost – odliší trestný čin a přestupek	Orgány právní ochrany – funkce a úkoly, právnické profese; soudní řízení; orgány činné v trestním řízení; systém právního poradenství; činnost občanských poraden	
30)+31)	– rozliší hlavní náplně vybraných právnických profesí (soudce, ombudsman, státní zástupce, advokát, notář, exekutor) – dodržuje platné právní normy		

Předmět: Společenské vědy
Ročník: septima, 3. ročník

Tematický okruh:		Trh práce a profesní volba	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 38) + 39) + 41) 40) 42) + 43)	Žák: – při výběru dalšího studia a následného povolání objektivně reflektuje své možnosti s ohledem na svůj zdravotní stav, typ osobnosti, atd. – je seznámen s globální nabídkou vyšších a vysokých škol; aktivně si dokáže vzdělávací instituci zvolit – dokáže podat přihlášku k dalšímu studiu – dokáže kriticky zhodnotit své šance na trhu práce s ohledem na zvolený studijní obor – volí vhodné vystupování při prezentaci sebe sama – je si vědom důležitosti zaměstnání a s ním spojeného sebeuplatnění; dokáže najít zdravý kompromis mezi pracovním a osobním životem.	profesní volba – práce jako seberealizace, hodnocení vlastních schopností, vzdělávání a příprava na volbu profese (profesní a vzdělávací nabídka), přijímací pohovor a výběrové řízení (společenské jednání, komunikační dovednosti, asertivní jednání, empatie), pracovní úspěšnost a kariérní růst; dobrovolnictví jako příležitost k rozvíjení pracovních zkušeností mezinárodní trh práce – nabídka a poptávka po pracovních místech, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby, pracovní trh v EU, globalizace pracovního trhu, profesní mobilita, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání osobní management – plánování osobní práce, time management, zaměstnání a mezilidské vztahy, zaměstnání a rodina, workholismus	AJ(VII,3): Žádost o práci, pracovní pohovor NJ(VIII,4): Hledání zaměstnání VMEG5: Vzdělávání v Evropě a ve světě
Tematický okruh:		Pracovněprávní vztahy	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 44) + 45) + 46)	Žák: – zná všechny náležitosti, jež musí obsahovat řádná pracovní smlouva a výpověď ze zaměstnání	pracovní právo – právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního	

47) + 48)	– zná povinnosti, které vyplývají z jeho pracovní smlouvy; je obeznámen se svými pracovními právy – uvede příklady činnosti odborů – při pracovní činnosti respektuje životní prostředí, volí vhodné pracovní pomůcky – v případě úrazu na pracovišti, prakticky uplatňuje znalost zásad první pomoci	oměru (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné); práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny), odbory bezpečnost práce – zásady bezpečnosti práce, ekologická hlediska práce, pracovní úraz a odškodnění	
Tematický okruh: Tržní ekonomika			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 49) + 50) +51) 52) + 53) + 54) 55)	Žák: – prakticky vyloží fungování trhu – zná všechny složky, které se podílejí na konečné ceně výrobku či služby; reflektuje cenu z pohledu typu zákazníka, místa, období; ozřejmí důvody výkyvů cen na trhu s ohledem na nabídku a poptávku – porovnává ceny produktů (s DPH, bez DPH), rozeznává běžné obchodní triky – zná různé formy podnikání, s ohledem na vhodnost dokáže jednotlivé formy volit – uvede příklady rizik podnikání ve srovnání se zaměstnáním – zná postup zakládání vlastní firmy včetně podmínek zisku živnostenského listu – objasní vliv reklamy při snaze prodat produkt	základní ekonomické pojmy – typy ekonomik, ekonomický cyklus, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny, globální ekonomické otázky ekonomické subjekty – právní formy podnikání (živnost, typy obchodních společností, družstvo), základní právní normy týkající se podnikání marketing – marketing a public relations, reklama, reklamní agentury	
Tematický okruh: Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:

Žák:	Žák:		
56)	– objasní na příkladech, jak občan přispívá do státního rozpočtu a co z něho získává (rozliší příjmové a výdajové položky státního rozpočtu)	Fiskální politika – státní rozpočet	
57)+58)	– popíše daňový systém – rozliší způsob úhrady přímých a nepřímých daní – posoudí na konkrétním příkladu, zda občan bude v určité situaci platit některou z forem přímých daní – popíše systém sociálního a zdravotního pojištění, uvede rozdíly mezi pojištěním zaměstnanců a OSVČ	Fiskální politika – daňová soustava Mzdy – sociální a zdravotní pojištění	
59)	– posoudí na konkrétním příkladu vývoj makroekonomických ukazatelů a jejich vliv na životní úroveň	Monetární politika ČNB, inflace, státní politika nezaměstnanosti	
60)	– posoudí na konkrétním příkladu vývoj makroekonomických ukazatelů a jejich vliv na životní úroveň občanů (míra inflace, nezaměstnanost, platební a obchodní bilance)	Inflace, platební bilance, politika nezaměstnanosti	
61)	– posoudí na příkladu, které možnosti sociálních dávek lze využít a kde se získají bližší informace, umí vypočítat životní minimum	Sociální politika – sociální dávky, jejich druhy, úřady práce a personální agentury, životní minimum	
62)	– objasní na příkladech, které možnosti sociálních dávek lze využít a kde lze získat bližší informace o jejich poskytování		
Tematický okruh:		Finance	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
63)	– dokáže používat nejběžnější platební nástroje, umí vypočítat směnu peněz na základě kursovního lístku	Peníze – funkce peněz, formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně	
64)	– rozliší na konkrétních příkladech různé druhy cenných papírů a stupeň rizika investic do jejich jednotlivých druhů	cenné papíry, akcie, burza, investice	

65) + 66)	– navrhne a posoudí možnosti financování svých potřeb v konkrétních životních situacích v rámci rozpočtu domácnosti – vymezí úlohu úspor a možnosti jejich zhodnocení	hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti, spotřební výdaje	M(VII,3): Finanční matematika
67)	– zná nejdůležitější předpisy na ochranu spotřebitele	práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele	
68)	– rozliší na příkladech různé formy investic a posoudí jejich výnosnost a riziko (investice reálné a finanční)	finanční produkty – spořicí, investiční produkty, další způsoby investování peněz, úvěrové produkty, leasing	
69)	– navrhne a posoudí možnosti řešení situace nedostatku finančních prostředků a identifikuje rizika s tím spojená		
70) + 73)	– rozlišuje mezi jednotlivými druhy úroků – popíše moderní formy bankovníctví – objasní funkci úřadů realizující finanční právo – orientuje se v jednotlivých formách plateb a platebních nástrojů	úroky, RPSN, pojištění, bankovní soustava, specializované finanční instituce, moderní formy bankovníctví	

Předmět: Společenské vědy
Ročník: oktáva, 4. ročník

Tematický okruh: Úvod do filozofie a religionistiky			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
32)	– identifikuje na konkrétních příkladech „mezních“ situací zrod filozofického tázání – rozpozná odlišnosti: mýtus, náboženství, umění, filozofie	Podstata filozofie – základní filozofické otázky, vztah filozofie k mýtu, náboženství, vědě a umění	VV(V-VI,1-2): Vývoj umění a společnosti
35)	– rozliší předmět jednotlivých disciplín – charakterizuje vzájemné působení filozofie a speciálních věd – charakterizuje základní kritéria vědeckosti, identifikuje prohlubující se rozpor mezi světem vědeckých teorií a přirozeným světem člověka		
33)	– charakterizuje hlavní etapy vývoje filozofického myšlení, zasadí je do širšího kulturního a historického kontextu doby – charakterizuje vybrané osobnosti – vymezí smysl a vývoj ontologie – objasní na příkladu vybraných filozofů obsah pojmu: senzualismus, empirismus, racionalismus, agnosticismus, skepticismus, dogmatismus, subjektivismus	Filozofie v dějinách – klíčové etapy a směry filozofického myšlení	D(V,1): Antické Řecko D(VI,2): Renesance a humanismus
34)	– rozpozná logicky správnou podobu argumentace		
36)	– rozliší obsah pojmů morálka, etika – vymezí vzájemný vztah hodnot a norem, na konkrétních příkladech objasní význam hodnotové orientace pro lidský život – charakterizuje základní druhy morálky		

37)	– vysvětlí úlohu svědomí v lidském rozhodování a jednání – zhodnotí význam tolerance, respektu a pluralismu pro vývoj demokratické společnosti – porozumí roli náboženství v každodenním životě – rozezná hlavní světová náboženství – orientuje se v problematice církví a sekt – uvede hlavní charakteristiky religionistiky jako vědní disciplíny	Víra v lidském životě – podoby víry, znaky náboženské víry, náboženské systémy, církve, sekty	MUV1: Základní problémy sociokulturních rozdílů MUV2: Psychosociální aspekty interkulturality Ge(VI,2): Kulturní a politické prostředí VV(V-VI,1-2): Dějiny umění a náboženství
-----	---	--	---

5.2.11 Vyučovací předmět: FYZIKA

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia, čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Fyzika** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Fyzika ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 8 hodin. Skládá se z 6,5 hodin přidělených vzdělávací oblasti Člověk a příroda a z 1,5 disponibilní hodiny.

Vyučovací předmět **Fyzika** je realizován s následující týdenní hodinovou dotací: v kvintě a v prvním ročníku 2 hodiny výuky a 1 hodina praktických cvičení, v sextě a ve druhém ročníku 2 hodiny výuky, v septimě a ve třetím ročníku 2 hodiny výuky a 1 hodina praktických cvičení. Na povinnou výuku navazují v závěrečných dvou letech studia volitelné předměty, které jsou určeny především pro žáky, kteří budou z fyziky skládat maturitní zkoušku, a pro žáky, kteří budou fyziku potřebovat k úspěšnému absolvování přijímacích zkoušek na vysoké školy a v dalším studiu.

Pro výuku vyučovacího předmětu **Fyzika** se využívá přednostně odborných učeben a laboratoře. Hodiny výuky absolvují žáci většinou společně, na hodiny praktických cvičení se dělí na skupiny.

Při výuce ve vyučovacím předmětu **Fyzika** je využívána moderní audiovizuální technika - video, kamera, počítač, data projektor. Žáci se seznamují se základními fyzikálními jevy a zákonitostmi také prostřednictvím vhodných pokusů, při skupinové i frontální práci.

Formy výuky jsou přizpůsobeny věku žáků a probíranému tematickému celku. Osvojené poznatky a dovednosti mohou žáci využít při realizaci projektů a při účasti v různých soutěžích a olympiádách.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Fyzika** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (1 – 3, V – VII): integrací do předmětu

Sociální komunikace (1, 2, V, VI): integrací do předmětu

Spolupráce a soutěž (1-3,V-VII): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Globální problémy (3, VII): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Člověk a životní prostředí (1 – 3, V – VII): integrací do předmětu

Mediální výchova

Média a mediální produkce (1 – 3, V – VII): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Fyzika** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- nabízíme žákovi různé způsoby a metody získávání a osvojení fyzikálních poznatků, zejména jednoduché experimenty, názorné pomůcky, učební texty a videopořady

- vhodnou volbou laboratorních úloh a přiměřenou nabídkou domácích fyzikálních projektů pomáháme žákovi při samostatnému plánování a organizování jeho učení a pracovních činností
- motivujeme žáka k zájmu o fyzikální jevy okolního světa, k vyhledávání, třídění a pochopení informací a jejich využití v praktickém životě i v dalším studiu
- formou odborné fyzikální diskuse v kolektivu třídy směřujeme žáka ke kritickému přístupu ke zdrojům informací

Kompetence k řešení problémů

- směřujeme žáka k využívání dosavadních vědomostí a zkušeností k rozpoznání a pochopení fyzikálního problému a k ochotě hledat způsob jeho řešení
- poskytujeme žákovi prostor pro vytváření hypotéz a vedeme ho k potřebě jejich ověřování nebo vyvracení, zejména v laboratorním cvičení a při řešení složitějších fyzikálních úloh
- navozujeme žákovi fyzikální situace, při nichž při řešení problému uplatní tvořivé myšlení, představivost a intuici
- motivujeme žáka k tomu, aby získané fyzikální poznatky kriticky interpretoval, hledal důkazy pro svá tvrzení a obhajoval své závěry pomocí vhodných argumentů, získaných řešením fyzikálních úloh kvalitativní i kvantitativní povahy nebo pomocí jednoduchých experimentů
- umožňujeme žákovi experimentálně ověřit výsledky řešení fyzikálního problému formou individuálního pokusu nebo skupinové práce v laboratoři a při formulaci závěru vyhodnotit klady a zápory použitých metod

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka k používání správných fyzikálních termínů, značek fyzikálních veličin a jejich jednotek a předkládáme mu možnosti využití nabytých znalostí v různých oborech lidské činnosti
- směřujeme žáka k výstižné formulaci fyzikální myšlenky, k řešení teoretických i praktických úloh v logickém sledu a k odbornému vyjadřování
- nabízíme žákovi dostatek možností a situací pro využití informačních a komunikačních prostředků a technologií k řešení fyzikálních úloh, ke konstrukci grafů, k simulaci jednoduchých závislostí a při praktickém měření fyzikálních veličin
- vytváříme žákovi prostor pro vhodný způsob prezentace domácích i školních fyzikálních projektů před známým i neznámým publikem

Kompetence sociální a personální

- ve vyučování, v laboratorním cvičení i při realizování domácích fyzikálních projektů vedeme žáka k aktivní spolupráci ve skupině, nabízíme mu možnost podílet se na formulaci pravidel týmové práce, dohodnout se o průběhu jednotlivých činností i zpracování jejích výsledků a střídát role ve skupině
- vytváříme prostor pro diskusi a nabízíme žákovi možnost aktivní i pasivní komunikace různými formami – příprava referátů, vyhodnocování výsledků projektů i fyzikálních pokusů, zpracování prezentací, vyvozování a obhajování svého stanoviska
- vedeme žáka k respektu k práci druhých zejména prostřednictvím společných prezentací a fyzikálních projektů
- umožňujeme žákovi uplatnit a rozvíjet schopnost samostatně pozorovat a experimentovat, zejména v laboratorním cvičení, hodnotit výsledky činností vlastních i jiných

Kompetence občanské

- vedeme žáka k respektování platných zásad a předpisů, k dodržování laboratorního řádu, provozního řádu odborných fyzikálních učeben a k plnění úkolů individuálního i skupinového charakteru
- pomáháme žákovi při osvojení zásad první pomoci a při orientaci v krizových situacích

- motivujeme žáka k využití svých znalostí fyzikálních zákonů při ochraně životního prostředí a šetření energií

Kompetence k podnikavosti

- nabízíme žákovi situace, v nichž si může vyzkoušet své fyzikální znalosti a dovednosti s ohledem na další studium a profesní zaměření
- prostřednictvím fyzikálních exkurzí umožňujeme žákovi poznat úzké propojení vědy a technické praxe
- motivujeme žáka k rozvoji fyzikálního nadání prostřednictvím fyzikálních soutěží (Fyzikální olympiáda, Astronomická olympiáda, Labyrint fyziky atd.)
- směřujeme žáka k prohlubování jeho fyzikálních znalostí a schopností např. ve volitelných předmětech
- vytváříme žákovi prostor pro uplatnění vlastní tvořivosti při řešení fyzikálního úkolu a pro využití moderní technologie (např. výpočetní techniky a internetu) při tvorbě a prezentaci vlastních fyzikálních projektů

Předmět: Fyzika
Ročník: kvinta, 1. ročník

Tematický okruh: Fyzikální veličiny a jejich měření			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1)	– používá zavedené fyzikální veličiny, jednotky a jejich značky – převádí jednotky – změří vhodnou metodou délku, rychlost, hustotu a dobu kmitu – zpracuje protokol o měření a vypočítá odchylky – dodržuje laboratorní řád a zásady bezpečnosti při laboratorním měření	Soustava fyzikálních veličin a jednotek, Mezinárodní soustava jednotek SI Měření fyzikálních veličin Absolutní a relativní odchylka měření Laboratorní řád	OSV3: Sociální komunikace OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV5: Spolupráce a soutěž Inf(V,1): Hardware počítače a periferie MEV1: Média a mediální produkce
2)	– rozliší vektorové a skalární fyzikální veličiny – znázorní graficky vektorové fyzikální veličiny – provádí početní výkony s vektorovými veličinami	Skalární a vektorové veličiny Operace s vektory	M(VII,3): Operace s vektory
Tematický okruh: Pohyb těles a jejich vzájemné působení			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 3)	– využívá představu hmotného bodu při řešení úloh o pohybu – určí polohu tělesa a klasifikuje pohyby podle různých hledisek – používá základní kinematické rovnice při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných, rovnoměrně zrychlených a zpomalených – pracuje s obecným řešením a posuzuje jeho správnost – sestaví časové diagramy pro kinematické veličiny – správně interpretuje grafické závislosti kinematických veličin – vypočítá výslednou rychlost při skládání pohybů a stanoví její směr	Vztažná soustava Poloha a změna polohy tělesa Dráha, rychlost a zrychlení tělesa	OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
4)	– určí v konkrétních situacích síly působící na těleso	Grafy závislosti kinematických veličin na čase Skládání pohybů Hmotnost a síla	M(VI,2): Lineární funkce, kvadratické funkce

5)	– posoudí důsledky působení sil na pohybový stav tělesa – graficky určí a vypočte výslednici sil – rozloží sílu na složky a určí jejich velikosti – využívá Pascalův a Archimédův zákon v praktických úlohách – posoudí užitečnost a škodlivost smykového tření v praxi – vysvětlí prodloužení pružiny v závislosti na působící síle – rozliší inerciální a neinerciální vztažnou soustavu – formuluje Newtonovy pohybové zákony – pomocí druhého pohybového zákona určí druh pohybu tělesa a vypočte jeho zrychlení – vyhodnotí platnost pohybových zákonů v inerciální a neinerciální vztažné soustavě – charakterizuje homogenní a centrální gravitační pole – řeší úlohy na vrhy těles a na pohyb těles v centrálním gravitačním poli Země a Slunce	Hybnost tělesa Skládání a rozklad sil Tlaková síla, tlak, vztlaková síla Třecí síla Síla pružnosti Inerciální a neinerciální vztažná soustava První, druhý a třetí pohybový zákon Gravitační a tíhová síla, gravitační pole Newtonův gravitační zákon Gravitační pole Země a Slunce	MEV1: Média a mediální produkce Inf(V-VI,1-2): Informační zdroje Ge(V,1): Země jako vesmírné těleso
6)	– uvede příklady, kdy těleso koná a kdy nekoná práci – určí práci výpočtem a graficky – objasní souvislost změny energie s mechanickou prací – formuluje zákon zachování hmotnosti, hybnosti a mechanické energie – využívá zákona zachování hybnosti a mechanické energie při řešení úloh a problémů z praxe – řeší úlohy z praxe pro výkon a účinnost – charakterizuje model tuhého tělesa – určí v konkrétních situacích momenty sil působících na těleso a experimentálně ověří platnost momentové věty – určí polohu těžiště tělesa – zformuluje a fyzikálně objasní podmínky, které určují rovnováhu a stabilitu tělesa – popíše model ideální tekutiny – aplikuje zákony zachování hmotnosti a energie pro proudící tekutiny	Mechanická práce Souvislost změny mechanické energie s mechanickou prací Druhy mechanické energie a jejich vzájemné přeměny Výkon a účinnost Mechanika tuhého tělesa Moment síly, momentová věta Těžiště tělesa Stabilita tělesa, rovnovážné polohy tělesa Mechanika tekutin	EV2: Člověk a životní prostředí OSV3: Sociální komunikace EV2: Člověk a životní prostředí

Předmět: Fyzika
Ročník: sexta, 2. ročník

Tematický okruh: Fyzikální veličiny a jejich měření			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1)	Žák: – používá zavedené fyzikální veličiny, jednotky a jejich značky – převádí jednotky	Soustava fyzikálních veličin a jednotek, Mezinárodní soustava jednotek SI	OSV3: Sociální komunikace
Tematický okruh: Stavba a vlastnosti látek			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 8)	Žák: – objasní pojem kinetická teorie látek a uvede konkrétní příklady potvrzující její platnost – charakterizuje jednotlivá skupenství látky z hlediska vnitřní struktury	Kinetická teorie látek Difúze, Brownův pohyb Modely struktur látek různých skupenství Vzájemné působení částic	Inf(V-VI,1-2): Informační zdroje Ch(V,1): Chemická vazba a vlastnosti látek
9)	– popisuje chování a vzájemné působení částic v látce – používá správné označení pro veličinu termodynamická teplota a její jednotku, převádí teplotu ve °C na K a naopak – popisuje jednotlivé druhy vnitřní energie a uvede děje, při nichž dochází ke změně vnitřní energie – řeší konkrétní příklady na změnu vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou – fyzikálně správně interpretuje význam měrné tepelné kapacity, s použitím matematicko- fyzikálních tabulek řeší úlohy z praxe	Teplota a její měření, termodynamická teplota Vnitřní energie tělesa Změna vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou Teplo, tepelná kapacita, měrná tepelná kapacita	OSV3: Sociální komunikace
10)	– sestaví kalorimetrickou rovnici pro konkrétní tepelnou výměnu bez změn skupenství a vyřeší ji – použije první termodynamický zákon pro řešení praktických úloh – objasní přenos vnitřní energie u těles různého skupenství – charakterizuje ideální plyn a uvede veličiny, které popisují určitý stav ideálního plynu – sestaví stavovou rovnici a použije ji pro řešení	Kalorimetrická rovnice První termodynamický zákon Přenos vnitřní energie vedením, prouděním a zářením Ideální plyn Stavová rovnice pro ideální plyn	M(V,1): Lineární rovnice Ch(VI,2): Termochemie Ch(V,1): Veličiny a výpočty v chemii M(V,1): Lineární rovnice

- 328 -

	– vysvětlí příčinu harmonického pohybu a používá vztah pro dobu kmitu k řešení fyzikálních úloh a problémů – popíše vznik mechanického vlnění v pružném látkovém prostředí a uvede druhy mechanického vlnění – vymezí hlavní charakteristiky vlnění a vztahy mezi nimi – charakterizuje zvuk jako mechanické vlnění, uvede různé druhy zvuku a jeho charakteristiky – uvede příklady využití ultrazvuku – dovede se chránit před nadměrným hlukem	Dynamika kmitavého pohybu Mechanické vlnění a jeho druhy Postupné a stojaté vlnění Vlnová délka, frekvence a rychlost vlnění Zvuk, jeho hlasitost, intenzita, rychlost Ultrazvuk Ochrana před nadměrným hlukem	OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Bi(VII,3): Orgánové soustavy EV2: Člověk a životní prostředí
Tematický okruh: Elektromagnetické jevy, světlo			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 17)	Žák: – charakterizuje světlo jako elektromagnetické vlnění – objasní index lomu prostředí a užívá ho při řešení příkladů na výpočet rychlosti světla v daném prostředí – popíše disperzi světla a její praktické užití – vysvětlí jevy, ke kterým dochází při dopadu světla na rozhraní dvou prostředí – formuluje zákon odrazu a lomu světla a užívá ho při řešení úloh – objasní interferenci světla a uvede příklady z praxe	Světlo jako elektromagnetické vlnění, elektromagnetické spektrum, frekvence, rychlost a vlnová délka světla Index lomu optického prostředí Rozklad světla, optické spektrum Odraz a lom světla Zákon odrazu a zákon lomu Interference světla	VV(V,1): Světlo a barva Bi(VII,3): Orgánové soustavy
18)	– vysvětlí podstatu optického zobrazování a popíše vlastnosti obrazu – využívá zobrazovací rovnici při řešení úloh na zobrazení zrcadly a čočkami – určí polohu a vlastnosti obrazu pomocí geometrické konstrukce – charakterizuje různé typy zrcadel a čoček a uvede jejich praktické použití – popíše oko jako optickou soustavu – vysvětlí podstatu a praktické použití lupy	Paprsková optika, optické zobrazení Zobrazovací rovnice Zobrazení odrazem a lomem Rovinná a kulová zrcadla, spojky a rozptylky Oko, zorný úhel Subjektivní optické přístroje	

Předmět: Fyzika
Ročník: septima, 3. ročník

Tematický okruh: Fyzikální veličiny a jejich měření			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1)	Žák: – změří vhodnou metodou napětí, proud a elektrický odpor – zpracuje protokol o měření a vypočítá odchylky – dodržuje laboratorní řád a zásady bezpečnosti při laboratorním měření	Měření fyzikálních veličin Absolutní a relativní odchylka měření Laboratorní řád	OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV5: Spolupráce a soutěž Inf(V,1): Hardware počítače a periferie MEV1: Média a mediální produkce
Tematický okruh: Elektromagnetické jevy, světlo			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 13)	Žák: – popíše chování a vlastnosti elektricky nabitých těles – charakterizuje elektrické pole jako formu silového pole a uvede různé druhy elektrických polí – užívá Coulombův zákon a zákon zachování náboje pro řešení fyzikálních úloh a problémů – popíše a graficky znázorní elektrické pole pomocí vhodných fyzikálních veličin – určí práci elektrických sil v homogenním poli – vysvětlí elektrické napětí jako fyzikální jev i veličinu – popíše působení elektrického pole na vodič a izolant, objasní rozložení náboje na vodiči a uvede praktické aplikace tohoto jevu – objasní pojmy kapacita vodiče a kondenzátor a uvede některé typy kondenzátorů – řeší úlohy na výpočet kapacity deskového kondenzátoru a soustavy kondenzátorů	Elektrický náboj Elektrické pole, homogenní a radiální pole Coulombův zákon, zákon zachování elektrického náboje Intenzita elektrického pole, elektrický potenciál Práce v elektrickém poli Elektrické napětí Vodič a izolant v elektrickém poli Rozložení náboje na vodiči Kapacita vodiče, kondenzátory Spojování kondenzátorů	OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Inf (V-VI,1-2): Informační zdroje
14)	– vysvětlí elektrický proud jako fyzikální jev i veličinu – sestaví a popíše jednoduchý elektrický obvod a	Vznik stejnosměrného elektrického proudu	

15) 16)	charakterizuje jednotlivé prvky obvodu – charakterizuje rozdíl mezi svorkovým a elektromotorickým napětím zdroje – formuluje Ohmův zákon pro část obvodu a sestrojí V-A charakteristiku spotřebiče – popíše elektrický odpor jako fyzikální jev i veličinu a uvede, na čem elektrický odpor závisí – používá Ohmův zákon pro řešení úloh a fyzikálních problémů v jednouchém elektrickém obvodu – formuluje Ohmův zákon pro uzavřený obvod – vysvětlí zkrat a ochranu před ním – vypočítá práci a výkon elektrického proudu v obvodu – řeší praktické úlohy na spotřebu elektrické energie – vysvětlí rozdíl mezi vlastnostmi vodičů, izolantů a polovodičů – objasní jevy vlastní a nevlastní vodivost polovodiče, uvede praktické využití těchto jevů – vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu v kapalinách – uvede užití elektrolýzy v technické praxi i její negativní dopady – objasní mechanismus vedení elektrického proudu v plynech a ve vakuu – uvede základní typy samostatných výbojů v plynech a jejich praktické využití – vysvětlí vznik a vlastnosti stacionárního a nestacionárního magnetického pole – popíše silové působení magnetů a vodičů s proudem – řeší úlohy na výpočet velikosti a směru magnetické indukce v okolí vodičů – rozliší látky podle magnetických vlastností a uvede jejich význam pro praxi – vysvětlí podstatu jevu elektromagnetická indukce – definuje Faradayův zákon elektromagnetické indukce a používá ho k řešení fyzikálních úloh a problémů – charakterizuje střídavý proud jako harmonické	Elektrický proud v kovech Elektrický zdroj Ohmův zákon pro část obvodu Elektrický odpor vodiče Spojování rezistorů Ohmův zákon pro uzavřený obvod Práce a výkon v elektrickém obvodu Elektrický proud v polovodičích Vlastní a nevlastní vodivost polovodičů, polovodičová dioda Elektrický proud v kapalinách Praktické využití elektrolýzy Elektrický proud v plynech a ve vakuu Pole magnetů a vodičů s proudem Magnetická síla, vzájemné působení dvou vodičů s proudem Magnetická indukce Magnetické materiály v praxi Nestacionární magnetické pole, indukované napětí Faradayův zákon elektromagnetické indukce Střídavé napětí a proud Perioda, frekvence, maximální a	Ch(VI,2): Vybrané d-prvky Inf(V-VI,1-2): Informační zdroje OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů EV2: Člověk a životní prostředí OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Inf(V-VI,1-2): Informační zdroje M(VI,2): Goniometrické funkce
-----------------------	---	---	--

	elektromagnetické kmitání – popíše základní veličiny charakterizující střídavé napětí a proud a určí je z časového diagramu – řeší úlohy na jednoduché obvody střídavého proudu s R, L a C – určí výkon střídavého proudu – objasní princip elektrických zařízení na výrobu, přenos a přeměnu elektrické energie	efektivní hodnoty střídavého proudu a napětí Obvody se střídavým proudem Výkon střídavého proudu Střídavý proud v energetice, generátor, elektromotor, transformátor	VMEG2: Globální problémy EV2: Člověk a životní prostředí
Tematický okruh: Mikrosvět			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 19)	Žák: – objasní základní myšlenku kvantové fyziky – charakterizuje pojem foton – vysvětlí pojem dualismus vlna – částice – popíše kvantový model atomu – vysvětlí rozdíl mezi spontánní a stimulovanou emisí – popíše laser a uvede možnosti jeho využití v praxi	Kvantová hypotéza Dualismus vlna – částice Bohrův model atomu Spontánní a stimulovaná emise Laser	Ch(V,1): Stavba atomu
20)	– charakterizuje základní typy jaderných reakcí a uvede jejich rovnice – objasní funkci jaderného reaktoru a jaderné elektrárny	Jaderná syntéza, jaderné štěpení Jaderná energetika	MEV1: Média a mediální produkce
21)	– uvede základní druhy radioaktivního záření – objasní rozdíl mezi přirozenou a umělou radioaktivitou – použije zákon radioaktivní přeměny k řešení fyzikálních úloh.	Radioaktivita Aktivita zářiče	VMEG2: Globální problémy
22)	– uvede možné způsoby ochrany člověka před nebezpečným zářením	Ochrana před nebezpečným zářením stíněním, časem a vzdáleností	EV2: Člověk a životní prostředí Ch(V,1): Radioaktivní záření M(VI,2): Exponenciální funkce

5.2.12 Vyučovací předmět: CHEMIE

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Chemie** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Chemie ze vzdělávací oblasti Člověk, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 8 hodin. Skládá se z 6,5 hodin přidělených vzdělávací oblasti Člověk a příroda a z 1,5 disponibilní hodiny.

Vyučovací předmět **Chemie** je realizován s následující týdenní hodinovou dotací: v prvním ročníku a v kvintě osmiletého gymnázia 2 hodiny výuky a 1 hodina praktických cvičení, ve druhém ročníku a v sextě osmiletého gymnázia 2 hodiny výuky a 1 hodina praktických cvičení, v třetím ročníku a v septimě osmiletého gymnázia 2 hodiny výuky.

Pro výuku vyučovacího předmětu **Chemie** se využívá přednostně odborná učebna a laboratoř. Hodiny výuky absolvují žáci společně, na hodiny laboratorních cvičení se dělí na dvě skupiny.

Při výuce **chemie** se žáci seznamují se základními chemickými zákonitostmi, získávají různé dovednosti důležité při zacházení s chemickými látkami v běžném životě. Rozvíjejí si pozitivní vztah ke zdraví a k životnímu prostředí. Výuka je doplněna exkurzemi do různých chemických provozů, kde žáci poznávají chemii v praxi. Osvojené poznatky a dovednosti mohou využít při realizaci projektů a v chemické olympiádě.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Chemie** byla začleněna tato průřezová témata:

Enviromentální výchova

Člověk a životní prostředí (1 – 3, V, VI, VII): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Životní prostředí a udržitelný rozvoj (2, VI): integrací do předmětu

Osobnostní a sociální výchova

Sociální komunikace (3, VII): formou referátů

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Chemie** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- směřujeme žáka k tomu, aby dokázal zhodnotit vlastnosti látek a jejich vzájemné souvislosti podle určitého kritéria
- vybízíme žáka, k používání nejnovější nomenklaturu chemických látek
- vedeme žáka k tomu, aby chemický jev zhodnotil, zařadil ho podle typu reakce a dokázal vydedukovat nejpravděpodobnější průběh reakce a produkty
- motivujeme žáka k získávání chemických informací z různých zdrojů – odborné literatury, internetu, časopisů

Kompetence k řešení problémů

- vybízí žáka ke kritickému hodnocení vlastností chemických látek a chemických přípravků používaných v běžném životě

- předkládá žákovi možnost řešit problémové úkoly formou pokusu v laboratoři

Kompetence komunikativní

- zadáváme žákovi referáty s chemickou tematikou, které žák veřejně prezentuje před spolužáky a vede ho ke kultivovanému projevu ústnímu i písemnému
- směřujeme žáka k samostatnému a přehlednému zapisování protokolů z laboratorních cvičení
- směřujeme žáka ke správné formulaci poznatků o chemických dějích v logickém uspořádání a správné terminologii
- umožňujeme žákovi využití komunikačních prostředků pro řešení chemických úloh

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákovi práci ve skupinách (ve třídě i v laboratoři), aby si vytvořil si vlastní způsob zapojení do týmové práce, podílel se tak podle svých schopností na tvorbě závěrů týmu
- vedeme žáka k přizpůsobení stylu své práce potřebám skupiny v laboratoři, k netolerování nevhodného chování, které může mít v laboratoři nepříjemné následky
- pomáháme žákovi v hodnocení jeho přínosu ke společné práci podle jeho reálných možností, podporuje sebedůvěru

Kompetence občanské

- motivujeme žáka k zodpovědnosti za životní prostředí a aktivnímu přístupu k ochraně životního prostředí
- vychováváme žáka k uvědomělému chování v případě úniku nebezpečných látek

Kompetence k podnikavosti

- vybízíme žáka k uplatňování vlastní iniciativy a tvořivosti a nabízíme možnosti, jak uplatnit své schopnosti v SOČ, CHO nebo v různých formách spolupráce s UP Olomouc
- pomáháme žákovi zodpovědně se rozhodovat s ohledem na osobní předpoklady o budoucí profesi v chemicky orientovaných oborech

Předmět: Chemie
Ročník: kvinta, 1. ročník

Tematický okruh:		Obecná chemie	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 5) 1) 2) 3)+4)	Žák: – zná názvy a značky s-, p- a d-prvků – umí sestavit vzorec sloučeniny a určit název sloučeniny ze vzorce – uplatňuje pravidla pro určování oxidačního čísla při tvorbě vzorců a názvů anorganických sloučenin – rozlišuje jednotlivé typy vzorců – zná pravidla bezpečné práce v laboratoři, 1. pomoci a PO – orientuje se v označování nebezpečných látek HaP větami podle platné legislativy – objasní pojem chemický prvek, chemická sloučenina, atom, molekula, ion, soustava – používá k výpočtům látkové množství, hmotnostní zlomek, molární hmotnost, relativní atomovou a molekulovou hmotnost, molární objem – popíše složení atomového jádra a rozdíly mezi pojmy nuklid, izotop, prvek – charakterizuje radioaktivní záření, popíše rozdíly mezi přirozenou a umělou radioaktivitou – definuje pojem orbital – zná pravidla pro hodnoty kvantových čísel – využívá k zápisu elektronové konfigurace atomů a iontů prvků pravidla pro zaplňování orbitalů elektrony – zná periodický zákon – orientuje se ve členění PSP (s-, p-, d-, f-prvky, nepřechodné, přechodné a vnitřně přechodné prvky, nekovy, polokovy, kovy) – objasní vznik chemické vazby – rozlišuje typy chemických vazeb a zhodnotí jejich vliv na fyzikální a chemické vlastnosti – posoudí vliv slabých vazebných interakcí na vlastnosti látek	Názvosloví anorganické Klasifikace nebezpečných látek Soustava látek a její složení Veličiny a výpočty v chemii Stavba atomu Periodická soustava prvků Chemická vazba a vlastnosti látek	F(VI,2): Ideální plyn M(V,1): Mocniny a odmocniny M(V,1): Lineární rovnice F(VII,3): Bohrov model atomu F(VII,3): Radioaktivita F(VI,2): Modely struktur látek různých skupenství

[illegible]

Předmět: Chemie
Ročník: sexta, 2. ročník

Tematický okruh: Anorganická chemie			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 5) 6) 7)	Žák: – dokáže zapsat chemickými vzorci a pojmenovat sloučeniny d-prvků včetně koordinačních sloučenin – odvodí fyzikální a chemické vlastnosti d-prvků na základě poznatků o složení a struktuře látek – určí obecné vlastnosti sloučenin d-prvků – zhodnotí vliv d-prvků a jejich sloučenin na životní prostředí – uvede významné rudy vybraných d-prvků, způsob jejich výroby a použití d- prvků – uvede příklady využití významných sloučenin vybraných d-prvků – dokáže zapsat a vyčíslit chemické rovnice základních reakcí vybraných d-prvků a jejich sloučenin	Anorganické názvosloví a názvosloví koordinačních sloučenin d-prvky Vybrané d-prvky (železo, měď, stříbro, zinek, rtuť, mangan, zlato a platina)	M(VII,3): Stereochemie EV2: Člověk a životní prostředí F(VII,3): Elektrický proud v kovech Ge(V,1): Minerály
Tematický okruh: Obecná chemie			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1)	Žák: – definuje pojmy související s chemickým dějem a jeho zákonitostmi – klasifikuje chemické reakce podle tepelné bilance – objasní základní pojmy a zákony termochemie – vysvětlí rozdíl mezi srážkovou teorií a teorií aktivovaného komplexu – vyjmenuje základní faktory ovlivňující rychlost chemické reakce – objasní podstatu průběhu protolytických, redoxních, komplexotvorných a srážecích reakcí – definuje pojmy související s chemickou rovnováhou jednotlivých typů reakcí – chápe termochemické zákony a aplikuje je při výpočtu	Chemický děj a jeho zákonitosti Termochemie Chemická kinetika Chemická rovnováha	F(VI,2): První termodynamický zákon M(VI,2): Logaritmické rovnice

2)	reakčního tepla reakce – zapíše vztah pro rovnovážnou konstantu dané chemické reakce a vypočítá její hodnotu	Výpočet reakčního tepla reakce. Výpočet rovnovážné konstanty.	
Tematický okruh: Organická chemie			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
9)	– objasní strukturu organických sloučenin – uvede typy izomerie – popíše typy vazeb v organických sloučeninách a vysvětlí vliv charakteru vazeb na vlastnosti látek	Vlastnosti atomu uhlíku Izomerie Vazby v organických sloučeninách	
10)	– vysvětlí základní názvoslovné principy a způsob jejich využití – dokáže zapsat různými typy vzorců a pojmenovat systematickými i triviálními názvy vybrané organické sloučeniny	Názvoslovné principy organické chemie, typy vzorců	
11)	– zhodnotí surovinové zdroje organických sloučenin – charakterizuje a rozdělí uhlovodíky a deriváty uhlovodíků – porovnává fyzikální vlastnosti probíraných organických sloučenin – popíše metody přípravy jednotlivých skupin uhlovodíků, halogenderivátů, dusíkatých derivátů, organokovových sloučenin a hydroxyderivátů – uvede významné zástupce jednotlivých skupin uhlovodíků a některých skupin derivátů uhlovodíků včetně jejich praktického využití – posoudí vliv některých organických sloučenin na životní prostředí	Uhlovodíky Halogenderiváty Dusíkaté deriváty Organokovové sloučeniny Hydroxyderiváty	M(V,1): Klasifikace organických sloučenin VMEG2: Globální problémy
12)	– klasifikuje organické reakce a objasní jejich průběh – popíše a objasní průběh základních reakcí halogenderivátů, dusíkatých derivátů, organokovových sloučenin a hydroxyderivátů		EV2: Člověk a životní prostředí
13)	– objasní způsob důkazu uhlíku a vodíku v organických sloučeninách – vysvětlí důkaz násobných vazeb a charakteristických funkčních skupin		

Předmět: Chemie
Ročník: septima, 3. ročník

Tematický okruh: Organická chemie			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 10) + 11) 12)	Žák: – charakterizuje karboxylové kyseliny – využívá systematické názvosloví karboxylových kyselin i triviální názvy – vysvětlí základní vlastnosti karboxylových kyselin (acidita, teplota varu) – objasní průběh acidobazických reakcí a esterifikací – charakterizuje a odliší funkční a substituční deriváty karboxylových kyselin – posoudí význam důležitých aminokyselin a hydroxykyselin – uvádí základní typy plastů, které jsou využívány v denním životě a posoudí jejich vliv na životní prostředí – dokáže posoudit vliv plastů na člověka a okolí – dokáže popsat strukturu heterocyklů a jejich vlastnosti – vysvětlí význam alkaloidů a popíše jejich výskyt v přírodě, uvědomuje si jejich toxicitu – charakterizuje isoprenoidy a klasifikuje je – orientuje se ve významu a výskytu vitamínů a hormonů – prezentuje příklady barviv, léčiv, pesticidů a uvádí jejich použití v běžném životě	Kyslíkaté deriváty uhlovodíků Syntetické makromolekulární látky Heterocyklické sloučeniny Vitamíny hormony Léčiva, pesticidy, barviva a detergenty	OSV3: Sociální komunikace EV2: Člověk a životní prostředí SV(V,1): Návykové látky a bezpečnost Bi(VII,3): Zdravá výživa
Tematický okruh: Biochemie			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 14)	Žák: – charakterizuje peptidy a bílkoviny, chápe pojem amfion a peptidová vazba – vysvětlí strukturu a vlastnosti bílkovin, funkce v organismu – používá názvosloví sacharidů, charakterizuje strukturu a vlastnosti hexos a pentos	Proteiny Sacharidy	Bi (VII,3): Soustavy látkové přeměny

15)	– rozliší monosacharidy, oligosacharidy, polysacharidy a uvede jejich vlastnosti a zdroje – charakterizuje lipidy – objasní zpracování tuků a výrobu mýdla – uvědomuje si význam nukleových kyselin v organismu, dokáže popsat strukturu nukleových kyselin – vysvětlí funkci a strukturu enzymů a jejich význam pro biochemické reakce – popíše základní biotechnologické výroby – rozliší základní metabolické děje a vysvětlí jejich podstatu – charakterizuje proteosyntézu, fotosyntézu, glykolýzu, Krebsův cyklus a β-oxidaci – uvědomuje si vzájemné propojení biochemických procesů v organismu – popíše význam chemické analýzy a orientuje se v základních analytických metodách	Lipidy Nukleové kyseliny Základní metabolické děje	Bi (VII,3): Molekulární základy dědičnosti Bi (V,1): Fyziologie rostlin
13)		Analytická chemie	

5.2.13 Vyučovací předmět: BIOLOGIE

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Biologie** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Biologie ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a část očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 8 hodin. Skládá se z 6 hodin přidělených vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze 2 disponibilních hodin, z toho 1,5 hodiny přidělené vzdělávacímu oboru Biologie a 0,5 hodiny přidělené vzdělávacímu oboru Výchova ke zdraví (viz Poznámky ke školnímu učebnímu plánu).

Biologie je realizována s následující týdenní hodinovou dotací: v prvním ročníku čtyřletého gymnázia a v kvintě osmiletého gymnázia 2 hodiny výuky, v druhém ročníku čtyřletého gymnázia a v sextě osmiletého gymnázia 2 hodiny výuky a 1 hodina praktických cvičení, v třetím ročníku čtyřletého gymnázia a v septimě osmiletého gymnázia 2 hodiny výuky a 1 hodina praktických cvičení. Na povinnou výuku navazují dvouletý seminář Antropologie, který prohlubuje učivo o lidském těle a připravuje žáky ke studiu převážně na lékařských fakultách, a dvouletý a jednoletý Seminář z biologie, které prohlubují základní učivo a připravují na maturitu z biologie.

Výuka probíhá převážně ve vybavených odborných biologických učebnách nebo v biologické laboratoři. Při práci v laboratoři je třída dělená na poloviny, v ostatních hodinách se žáci učí společně. Žáci i učitelé mají k dispozici různou didaktickou techniku – dataprojektor, počítač, kameru, projekční mikroskop, rozsáhlou sbírku biologického materiálu, nástěnných obrazů a knihovnu. Všechny výukové prostory včetně kabinetu biologie jsou umístěny v jedné části budovy. K integraci získaných poznatků dochází při praktických nácvicích první pomoci, terénní exkurzi, návštěvách sbírek v místním muzeu, na ornitologické a biologické stanici. Součástí výuky jsou také krátkodobé projekty soustředující se převážně na systematiku rostlin a živočichů.

Vyučovací předmět **Biologie** umožňuje žákovi v návaznosti na učivo nižších ročníků gymnázia či předchozího základního vzdělání dále prohloubit pohled na přírodu jako celek a důkladně si uvědomovat vztahy mezi jejími jednotlivými složkami. Dává si také za cíl formovat a rozvíjet pozitivní vztah každého jednotlivce k vlastnímu zdraví a odpovědnost za ně i za zdraví ostatních lidí. Koncepce předmětu respektuje fylogenetický vývoj, přiměřenou vědeckost, zohledňuje a vhodně včleňuje nejnovější biologické poznatky, vidí člověka jako vrchol evoluce a současně nedílnou součást přírody. Dále rozvíjí a upevňuje poznatky o vnější i vnitřní stavbě různých forem života, předkládá zákony genetiky, etologie živočichů, ekologie, ochrany životního prostředí. V praktických hodinách upevňuje základní pracovní a bezpečnostní návyky při práci s různou technikou (mikroskopy, tonometry, laboratorní soupravy) a využívá moderní technické vymoženosti při zpracování a prezentaci žákovských prací (dataprojektor, PC).

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Biologie** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (3, VII): integrací do předmětu

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (3, VII): integrací do předmětu

Morálka všedního dne (3, VII): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (1, V): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Problematika vztahů organismů a prostředí (1, V): integrací do předmětu

Člověk a životní prostředí (1–3, V–VII): integrací do předmětu

Životní prostředí regionu a České republiky (1, 2, V, VI) : integrací do předmětu

Mediální výchova

Mediální produkty a jejich významy (3, VII): integrací do předmětu

2. *Výchovné a vzdělávací strategie*

Ve vyučovacím předmětu **Biologie** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáka k samostatnému rozhodování o vlastním způsobu učení a organizaci vlastního harmonogramu při získávání a upevňování poznatků biologických oborů
- podporujeme žáka ve vyhledávání různých zdrojů informací, tvořivém a logickém zpracování poznatků a jejich využití při studiu a v praxi (referáty, krátkodobé projekty, exkurze, herbář)
- nabízíme žákovi různé materiály, pomůcky a postupy k prohlubování znalostí přírodních věd
- vedeme žáka k užívání správných biologických termínů a jejich uvádění do správných souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme žáka ve využívání vlastních vědomostí a zkušeností při hodnocení a vysvětlení biologických jevů a zákonitostí v souvislostech s dostupnými především mediálními zdroji
- směřujeme žáka k analýze podstaty problému, jeho rozčlenění na dílčí části; přitom se žák podílí na vytváření a ověřování různých hypotéz, především fylogenetických, genetických a ekologických
- na základě znalostí žáka z jiných oborů prezentujeme žákovi vhodné metody při pozorováních, experimentech a vyhodnocováních biologických zákonitostí
- poukazujeme na rozdílné metody přístupu ke studiu přírody a motivujeme žáka kriticky hodnotit vlastní přístup

Kompetence komunikativní

- při ústním projevu nabádáme žáka k vyjadřování myšlenek v logickém sledu a vhodnému užití biologických termínů a symbolů
- motivujeme žáka k tomu, aby dokázal přehledně popsat a vysvětlit postupný vývoj živých soustav, základní genetické zákonitosti, ekologické vztahy a environmentální závislosti
- poskytujeme žákovi příležitost k prezentaci svých výsledků a biologických zákonitostí za použití komunikačních a informačních technologií

Kompetence sociální a personální

- nabízíme žákovi možnost zapojení se při práci na projektech, experimentálních činnostech a práci v biologické laboratoři či terénu,
- při práci v terénu posilujeme schopnosti žáka přizpůsobit se měnícím se podmínkám (vliv počasí, dostupnost biologického materiálu), navozujeme situace tak, aby každý mohl být platným členem týmu
- při kolektivních činnostech (laboratorní cvičení, určování přírodnin, vyvozování fylogenetických závislostí) podporujeme žáka ve spolupráci a v aktivním přístupu k vytvoření společného závěru
- vedeme žáka k důkladnému dodržování provozního řádu a spolupráci při přípravě i úklidu pracovního místa a společných pracovních pomůcek i prostor

Kompetence občanské

- nabízíme žákovi různé názory na vznik života na Zemi, odlišné vývojové teorie a vybízíme ho k respektování různorodosti hodnot, názorů i cílů ostatních lidí
- vybízíme žáka k dodržování základních společenských norem a hlavních zásad soužití na základě znalostí vývoje člověka a lidské společnosti
- vedeme žáka k nutnosti poskytnout první pomoc při nebezpečných situacích, chovat se zodpovědně vůči sobě i jiným při neobvyklých situacích v jeho okolí
- podporujeme v žákovi zdravý způsob života a vhodné ekologické aktivity

Kompetence k podnikavosti

- ukazujeme žákovi, jak pracovní činnosti ovlivnily historický vývoj rodu Homo při hominizaci a sapientaci
- nabízíme žákovi dostatek aktivit, které pomáhají při rozhodování o dalším profesním zaměření s důrazem na biologické, ekologické a zdravotnické obory
- ve spolupráci s dalšími subjekty (biologická stanice, ornitologické stanice, ZOO Svatý Kopeček, PřF UP Olomouc) nabízíme žákovi možnosti uplatnění ve vzdělávacích a pracovních programech; žák tak může získat zkušenosti se zapojením do pracovního procesu

Předmět: Biologie
Ročník: kvinta, 1. ročník

Tematický okruh:		Obecná biologie	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 2) 3) 4) 5)	Žák: – popíše funkční uspořádání soustav – porovná vlastnosti živých a neživých soustav – objasní významné teorie o vzniku živých soustav – charakterizuje základní myšlenky vývoje živých soustav – uvede základní složení živých soustav a zdůvodní jeho význam – objasní stavbu a funkci buněčných struktur – odliší prokaryotní a eukaryotní buňku – popíše proces vzniku mnohobuněčného organismu – objasní význam diferenciací a specializace buněk – uvede příklady diferenciovaných buněk a porovná funkce specializovaných buněk v mnohobuněčném organismu – vysvětlí význam recentních organismů a odvodí jejich hierarchii	Vznik a vývoj živých soustav Obecné vlastnosti a uspořádání živých soustav Evoluce, teorie vzniku života na Zemi Složení živých soustav, buňka, stavba a funkce buněčných organel Prokaryotní a eukaryotní buňka. Vznik mnohobuněčnosti Diferenciace a specializace buněk Evoluce	EV1: Problematika vztahů organismů a prostředí Ch (VII,3): Metabolismus Ch (VII,3): Chemické složení živých soustav
Tematický okruh:		Biologie virů	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 6)	Žák: – charakterizuje viry a rozřadí je do skupin podle společných vlastností – porovná základní vlastnosti virů a buněčných organismů – objasní životní cyklus viru a způsoby rozmnožování viru v hostitelské buňce	Stavba, funkce a rozmnožování virů	EV1: Problematika vztahů organismů a prostředí

7)	– vyjmenuje způsoby šíření virové nákazy a navrhne opatření k zabránění onemocnění – uvede příklady virových onemocnění člověka, možnosti prevence a způsoby jejich léčeni	Virová onemocnění	
8)	– zhodnotí pozitivní a negativní význam virů	Význam virů	
Tematický okruh: Biologie bakterií			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
9)	– charakterizuje bakterie a zařadí je do systému organismů – zhodnotí základní vlastnosti bakterií jako prokaryotických organismů – uvede příklady ekologického využití bakterií – zhodnotí zdravotnický a hospodářský význam vybraných zástupců bakterií – vyjmenuje způsoby šíření bakteriálních nákaz a navrhne opatření k zabránění onemocnění	Stavba a funkce bakterií	EV1: Problematika vztahů organismů a prostředí
10)	– uvede příklady bakteriálních onemocnění člověka a způsoby léčby – zhodnotí pozitivní a negativní význam bakterií v přírodě	Bakteriální nákazy	
Tematický okruh: Biologie rostlin			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
14)	– rozdělí pletiva podle různých hledisek a objasní jejich význam – popíše stavbu a funkci vegetativních a generativních rostlinných orgánů – objasní přeměny rostlinných orgánů a uvede jejich hospodářský význam – vysvětlí vedení vody rostlinou – objasní princip fotosyntézy a dýchání rostlin s ohledem na jejich význam	Pletiva	F (VI,2): Kapilarita Ch (VII,3): Fotosyntéza, dýchání
		Morfologie a anatomie rostlin	
		Fyziologie rostlin	

	– rozliší a na konkrétních příkladech uvede různé způsoby výživy u rostlin – na základě rozdílných faktorů kategorizuje pohyby rostlin – popíše ontogenezi rostlin a porovná faktory ovlivňující růst a vývin rostlin		
15)	– posoudí význam pohlavního a nepohlavního rozmnožování – vysvětlí proces opylení a oplození – uvede příklady rozšiřování semen a plodů – na příkladech popíše rozdílné strategie životních cyklů rostlin	Rozmnožování rostlin	
16)	– porovná stavbu těla stélkatých a cévnatých rostlin – zdůvodní vývojové adaptace při přechodu rostlin na souš – rozliší stavbu jednotlivých stélek – nastíní vývoj rostlinných taxonů	Evoluce rostlin	
17)	– charakterizuje základní znaky, významné skupiny a využití řas – popíše stavbu těla a zhodnotí význam a rozšíření kaprad'orostů a mechorostů – popíše a porovná rozlišovací znaky a ekologické nároky nahosemenných a krytosemenných rostlin – porovná znaky dvouděložných a jednoděložných rostlin – určí a popíše významné zástupce jednoděložných a dvouděložných rostlin	Systém rostlin. Nižší rostliny Kaprad'orosty a mechorosty Nahosemenné rostliny Krytosemenné rostliny	EV1: Problematika vztahů organismů a prostředí
18)	– vysvětlí postavení rostlin jako primárních producentů biomasy v ekosystému – objasní význam rostlin pro člověka a ekosystém	Rostliny a prostředí	EV2: Člověk a životní prostředí
19)	– zhodnotí vliv abiotických a biotických faktorů na stavbu a funkci rostlinného těla – uvede adaptační mechanismy rostlin vzhledem k rozdílným podmínkám životního prostředí		
20)	– objasní důvody ochrany rostlinných druhů		

	– pozná a pojmenuje ohrožené rostlinné druhy – zhodnotí možnosti ochrany ohrožených rostlinných druhů		
Tematický okruh: Ekologie			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 34)	– vysvětlí základní ekologické pojmy – zhodnotí ekologickou valenci organismů v rámci abiotických faktorů prostředí – uvede různé metody studia ekologie – identifikuje a analyzuje jednotlivé složky ekosystému a dokumentuje jeho vývoj	Základní ekologické pojmy Podmínky života Ekosystémy	EV1: Problematika vztahů organismů a prostředí EV1: Problematika vztahů organismů a prostředí
35)	– na konkrétních příkladech vysvětlí jednotlivé vztahy mezi populacemi – uvede příklady potravních řetězců a objasní postavení organismů v rámci potravní pyramidy – popíše tok energie a koloběh látek v ekosystému – rozdělí a analyzuje základní biologické cykly na Zemi	Biosféra a její členění	EV1: Problematika vztahů organismů a prostředí Ge (VII,3): Ochrana přírody a životní prostředí AJ (VIII,4): Člověk a životní prostředí EV1: Problematika vztahů organismů a prostředí EV3: Životní prostředí regionu a ČR VMEG2: Globální problémy
Tematický okruh: Biologie hub			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 12)	– porovná společné a rozdílné znaky říše hub s říšemi rostlin a živočichů – charakterizuje stavbu buňky a těla houby – objasní rozdíly mezi parazitickými, saprofytickými a symbiotickými houbami – vysvětlí základní způsoby rozmnožování hub – charakterizuje stavbu těla a způsob rozmnožování lišejníků – rozpozná nejrozšířenější zástupce lišejníků podle nákrešů či fotografií	Stavba a funkce hub Stavba a funkce lišejníků	EV1: Problematika vztahů organismů a prostředí
13)	– rozpozna nejrozšířenější zástupce lišejníků podle nákrešů či fotografií – uvede hospodářský, ekonomický a ekologický význam hub, uvede příklady	Stavba a funkce hub	

	– objasní význam kvasinek a jiných druhů hub v potravinářském a farmaceutickém průmyslu – uvede možnosti prevence a ochrany před nejzávažnějšími houbovými chorobami – pozná nejhojněji se vyskytující významné zástupce hub podle obrázků, zná jejich stanoviště a význam – uvede ekologický význam lišejníků	Stavba a funkce lišejníků	
--	---	---------------------------	--

Předmět: Biologie
Ročník: sexta, 2. ročník

Tematický okruh: Biologie protist			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 11)	Žák: – objasní vznik skupiny organismů označovaných jako protista – popíše stavbu a funkci vybraných protist – zhodnotí ekologické postavení protist v ekosystému – na příkladech vysvětlí zdravotnický a hospodářský význam protist	Stavba a funkce protist Prvoci	EV2: Člověk a životní prostředí
Tematický okruh: Biologie živočichů			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 21)	Žák: – charakterizuje a rozpozná kmeny bezobratlých živočichů a jejich významné zástupce – podle předložených nákrešů nebo fotografií pozná a pojmenuje typické zástupce významných taxonů strunatců (i za pomoci určovacího klíče) – popíše hierarchické uspořádání těla mnohobuněčných živočichů	Systém a evoluce živočichů Morfologie a anatomie živočichů	
22)	– popíše jednotlivá stadia embryonálního vývoje živočichů – popíše stavbu a vlastnosti živočišných tkání – porovná typy tělních pokryvů živočichů – porovná společné a rozdílné vlastnosti orgánových soustav – objasní základní fylogenetické vztahy mezi třídami suchozemských obratlovců – určí znaky svědčící o postupné adaptaci obratlovců k životu na souši	Fyziologie živočichů Systém a evoluce živočichů	
23)	– popíše a porovná způsoby pohlavního rozmnožování – porovná vnitřní a vnější oplození a vysvětlí význam vnitřního oplození	Rozmnožování živočichů	

	– porovná přímý a nepřímý vývoj, proměnu dokonalou a nedokonalou		
24)	– charakterizuje a rozpozná kmeny bezobratlých živočichů a jejich významné zástupce – podle předložených nákresů nebo fotografií pozná a pojmenuje významné taxony strunatců a jejich typické (modelové) zástupce (i za pomoci určovacího klíče)	Systém živočichů	
+25)	– charakterizuje prostředí, v němž daný živočich žije – odvozuje z grafů konkrétní potravní vztahy		
25)	– na příkladech popíše různé role živočichů v ekosystému		
26)	– posoudí možnosti uplatnění živočichů v různých odvětvích lidské činnosti a výživě člověka – uvede nejvýznamnější nemoci člověka způsobené parazity a uvede možnosti ochrany člověka proti těmto nemocem – uvede hospodářsky a epidemiologicky významné druhy živočichů a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Systém a evoluce živočichů Živočichové a prostředí	
27)	– charakterizuje hlavní typy chování živočichů a jejich projevy	Etologie	
28)	– zdůvodní hlavní příčiny úbytku některých obratlovců v České republice – zdůvodní příčiny intenzivní devastace mořských živočichů a odvozuje z nich možné důsledky pro lidstvo – navrhuje možná opatření k ochraně ohrožených druhů volně žijících živočichů s ohledem na ekonomické a sociální aspekty problému	Systém živočichů – výskyt a ochrana ohrožených živočišných druhů	Ge (VI,2): Ochrana přírody ČR a životní prostředí EV2: Člověk a životní prostředí EV3: Životní prostředí regionu a ČR

Předmět: Biologie
Ročník: septima, 3. ročník

Tematický okruh:		Biologie člověka	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 29) 30) +36) +38) 31) + 36) + 39) +40)	Žák: – na základě dostupných schémat a obrazů vysvětlí fylogenetický vývoj člověka, objasní proces hominizace a sapientace – orientuje se v topografii lidského těla – na základě znalostí o orgánech a orgánových soustavách chápe procesy probíhající v lidském těle – vysvětlí vznik nového jedince a individuální vývoj člověka	Fylogenetický vývoj člověka, proces hominizace a sapientace Opěrná a pohybová soustava (pojivové tkáně, kostra, svalové tkáně, kosterní svalstvo, onemocnění) Soustavy látkové přeměny (tělní tekutiny, cévní soustava, dýchací soustava, trávicí soustava, vylučovací soustava, kůže, onemocnění) Zdravá výživa Soustavy regulační (látkové řízení a nervová soustava, smysly, onemocnění) Soustavy rozmnožovací, ontogeneze člověka Hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství	TV (V-VIII,1-4): Svalová rovnováha TV (V-VIII,1-4): Organismus a pohybová zátěž SV (V,1): Podstata lidské psychiky, osobnost člověka F (VI,2): Oko, zorný úhel, zvuk OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Tematický okruh:		Zdravý způsob života a péče o zdraví	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 36) +30)	Žák: – vysvětlí rozklad, vstřebávání, ukládání základních složek potravy – objasní rozdíly v příjmu potravy související s věkem, druhem zátěže a stavem organismu člověka – porovná vlastní stravovací návyky s běžnými, doporučenými i okrajovými způsoby stravování	Trávicí soustava Zdravá výživa Vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině	RJ (4): Zdravé stravování NJ (1, VII): Jídelníček EV2: Člověk a životní prostředí TV (V-VIII1-4): Individuální pohybový režim AJ (VII,3): Člověk a jeho zdraví SV (V,1): Vztahy v rodině, životní styl

37) +30)	– uveďte příklady zhoršování kvality životního prostředí a jejich vliv na způsob života jedince a životní styl rodiny – chápe všechny důsledky nechráněného pohlavního styku – uveďte základní typy antikoncepčních metod a zhodnotí jejich klady a zápory	Hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství Pohlavní soustava člověka Psychohygiena	SV (V,1): Partnerské vztahy, rizika spojená s volbou životního partnera SV (V,1): Podstata lidské psychiky
38) + 30) + 41) +44)	– rozezná pozitivní i negativní vliv prostředí a posoudí jeho účinky na sebe sama – orientuje se v denních biorytmech člověka a zdůvodní nutnost odlišné délky a způsobu relaxace pro každého jedince – pamatuje si telefonní čísla potřebná v případě ohrožení zdraví – rozezná vnější příznaky život ohrožujících onemocnění a zranění a dokáže přiměřeně reagovat – objasní biochemické změny v organismu při psychické zátěži	První pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách Orgánové soustavy	OSV4: Morálka všedního dne OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
Tematický okruh: Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 41) +30) +36) +37)	Žák: – dovede rozeznat příčiny a znaky běžných chorob a ví, jak jim lze předcházet – uveďte příklady civilizačních nemocí, navrhne možnosti prevence a způsob jejich léčby – vyjmenuje poruchy příjmu potravy – vytvoří souvislost mezi příčinou a důsledkem při nejčastějších onemocněních vázaných na příjem potravy – posoudí rizika spojená s poruchami příjmu potravy a navrhne možnosti prevence a léčby – uvědomuje si negativní vliv stresu na zdraví člověka – uveďte příklady nemocí přenosných pohlavním stykem, jejich příznaky a léčbu – chápe rizika spojená s nechráněným pohlavním stykem,	Civilizační choroby Poruchy příjmu potravy Stres a způsoby jeho zvládnání, důsledky stresu v oblasti fyzického a duševního zdraví Choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy Rizika v oblasti sexuálního a	SV (V,1): Zátěžové situace, stres a způsob jeho zvládnání

42)	promiskuitou a předčasným ukončením těhotenství – posoudí různé formy rizikového chování a zaujme k nim negativní postoj	reprodukčního zdraví – promiskuita, předčasné ukončení těhotenství Potrat a miniinterrupce	
Tematický okruh: Genetika			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 32)	Žák: – používá základní genetické pojmy – popíše stavbu a funkci nukleových kyselin a chromozómů – vysvětlí principy přenosu genetické informace (replikace, transkripce a translace) – zhodnotí význam mitózy a meiózy pro organismus – na řešených příkladech vysvětlí Mendelovy genetické zákony – vysvětlí podstatu dědičnosti znaků vázaných na pohlaví – na příkladu autogamické a panmiktické populace objasní genetické přístupy ve studiu genetiky populací	Molekulární základy dědičnosti Cytogenetika Dědičnost a proměnlivost organismů Genetika populací Genetika člověka Aplikovaná genetik	
33)	– uvede základní metody výzkumu genetiky člověka – rozliší geneticky podmíněné lidské nemoci a uvede možnosti jejich léčby – uvede základní techniky molekulární biologie a genetického inženýrství – objasní výhody a nevýhody genetického inženýrství ve šlechtitelství a plemenitbě		
Tematický okruh: Ochrana člověka za mimořádných situací			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 43)	Žák: – posoudí rizika spojená s konkrétní mimořádnou událostí či živelnou pohromou – navrhne způsob ochrany při konkrétní mimořádné události – zná způsoby přivolání lékařské pomoci, hasičů a policie – dovede spolupracovat a rychle jednat v exponovaných	Mimořádné události a živelné pohromy Únik nebezpečných látek do životního prostředí	

44)	situacích – uvede prostředky speciální a improvizované ochrany člověka za mimořádné události – je schopen zorganizovat a vést skupinu – zvládne orientaci v přírodě a využívá jejich maximálních možností – dokáže prakticky uplatnit znalost první pomoci	První pomoc	
-----	--	-------------	--

5.2.14 Vyučovací předmět: GEOGRAFIE

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět **Geografie** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Geografie, integruje vzdělávací obor Geologie a část vzdělávacího oboru Informatika a informační a komunikační technologie a tematický okruh Mezinárodní vztahy, globální svět vzdělávací oblasti Člověk a společnost, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 6 hodin. Skládá se ze 4,5 hodin přidělených vzdělávací oblasti Člověk a příroda, respektive vzdělávacímu oboru geografie, z 1 hodiny přidělené vzdělávací oblasti Člověk a příroda, respektive vzdělávacímu oboru geologie, a z 0,5 hodiny přidělené vzdělávací oblasti Informatika a informační a komunikační technologie (viz Poznámky ke školnímu učebnímu plánu).

Geografie se vyučuje s následující týdenní hodinovou dotací: v kvintě a v 1. ročníku 2 hodiny, v sextě a v 2. ročníku 2 hodiny a v septimě a ve 3. ročníku 2 hodiny. Na povinnou výuku navazuje ve čtvrtém ročníku výběrový seminář určené pro maturanty a studenty, kteří se chtějí geografií zabývat i po maturitě.

Výuka **Geografie** probíhá pro celou třídu společně, k dispozici je odborná učebna vybavená didaktickou a výpočetní technikou. Během studia geografie je do učiva zařazena geografická vycházka a geografická exkurze.

Geografie obohacuje celkový vzdělanostní přehled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v místním regionu, na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a problémech lidstva. Geografie vzájemně propojuje vědomosti a dovednosti nabývané v jiných předmětech, jak přírodovědných, tak i společenských, a propojuje je v prostoru povrchu Země.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Geografie** byla začleněna tato průřezová témata:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Globalizační a rozvojové procesy (VI, 2): integrací do předmětu

Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (V,VI,1,2): integrací do předmětu

Žijeme v Evropě (VI,2): integrací do předmětu

Environmentální výchova

Člověk a životní prostředí (VI,2): integrací do předmětu

Životní prostředí regionu a České republiky (VI,2): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu zeměpis uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- klademe žákovi otázky na příčiny různých přírodních procesů a společně hledáme řešení
- zadáváme žákovi úlohy a referáty, při jejichž řešení ho vedeme k používání vhodné literatury, atlasů a map i internetu
- motivujeme žáka k prezentaci krátkých aktualit
- využíváme geografických softwarů na počítačích a jejich opakováním prohlubujeme správné používání geografické terminologie i čtení v mapě

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáka k hledání shodných, podobných a odlišných znaků geografických objektů, jevů a procesů
- zařazujeme práci se zeměpisnými tabulkami, časopisy, atlasy aj.
- na zeměpisných vycházkách nebo exkurzích předkládáme žákovi úlohy a otázky, které propojují teoretické poznatky s praxí
- nabízíme žákovi účast v různých geografických soutěžích, především zeměpisné olympiádě a školní celoroční soutěži

Kompetence komunikativní

- vybízíme žáka k formulování vlastních názorů na aktuální problémy s geografickou problematikou

Kompetence sociálně a personální

- vedeme žáka k dílčí participaci na skupinovém úkolu a k následné diskuzi a prezentaci geografických výsledků v různě velkých skupinách
- vedeme žáka ke sledování aktuálního dění

Kompetence občanské

- uvádíme informace z oblasti demografie a aktuálního dění, na kterých si žáci uvědomují kulturní, náboženské a sociální rozdíly lidské populace

Kompetence k podnikavosti

- předkládáme žákovi informace z náplně učiva geografie o hospodářství světa i České republiky, které mu umožní vytvořit si základní představu o dalším vzdělávání, případně profesi.

Předmět: Geografie
Ročník: kvinta, 1. ročník

Tematický okruh: Geografické informace a terénní vyučování			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 26)	Žák: – používá s porozuměním základní kartografické pojmy – vysvětlí základní principy kartografické projekce – popíše a používá základní kartografické vyjadřovací metody – zdůvodní společenský význam map – popíše postup prací při vzniku mapy	Geografická kartografie a topografie Geografický a kartografický vyjadřovací jazyk	Terénní projektové dny (VI,2): OV 24-28
27)	– používá mentální mapy k uspořádání informací o lidech, místech a prostředí v prostorových souvislostech – připraví a načrtne mentální mapu ilustrující prostorovou dynamiku současných jevů – načrtne vlastní plánek či schematickou mapu situace v krajině	Mentální mapy	
24)	– vyhledává informace z různých zdrojů dat: statistické prameny, odborná literatura, tabulky, grafy, fotografie, obrázky, schémata, mapy – popíše funkci, tvorbu a využití geografických informačních systémů – orientuje se prakticky v prostředí s pomocí navigačních systémů	Geografické informace a zdroje dat Geografické informační a navigační systémy	
25)	– aplikuje kartografické sdělování informace pro bezpečný pohyb a pobyt v terénu – s použitím mapy identifikuje významné krajinné prvky a jejich interakce	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace	TV(VII,3): Turistika a pobyt v přírodě
28)	– posoudí vypovídací hodnotu dat a zjištěné informace třídí, zobecňuje a interpretuje – využívá získaná data k sestavování vlastních map či grafů	Interpretace geografických dat	

Tematický okruh: Informatika a informační a komunikační technologie			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 46)	Žák: – při prezentaci získaných poznatků používá multimediální techniku – dodržuje zásady grafické a estetické úpravy	Publikování	
Tematický okruh: Přírodní prostředí			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1)	Žák: – popíše tvar, velikost a složení Země – porovná vlastnosti země s ostatními tělesy sluneční soustavy – popíše pohyby Země a zhodnotí jejich důsledky na praktický život – vysvětlí zatmění Slunce a Měsíce	Země jako vesmírné těleso	F(V,1): Gravitační pole Země a Slunce
7)	– používá s porozuměním pojmy krajinná sféra, fyzicko-geografická a socioekonomická sféra – vysvětlí fungování a vzájemnou provázanost složek přírodního prostředí	Fyzickogeografická sféra	
2)	– objasní s použitím znalostí o deskové tektonice vývoj pevnin a kontinentů – vysvětlí vznik vrásných a kerných pohoří – vysvětlí vznik sopečné činnosti a zemětřesení, ukáže na mapě příklady – zhodnotí vliv geomorfologických sil, které mají vliv na vznik výrazných typů georeliéfu – popíše vznik antropogenních tvarů reliéfu, zhodnotí jejich funkci a posoudí míru narušení krajiny	Litosféra	

Tematický okruh: Složení, struktura a vývoj Země			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
29)	– objasní procesy vedoucí ke vzniku planety Země a ke změně polohy kontinentů v návaznosti na rozvoj života – zdůvodní a popíše seismický model Země – porovná chemické a fyzikální vlastnosti jednotlivých zemských sfér – popíše mineralogické a petrologické složení Země	Geologická historie Země Země jako geologické těleso Zemské sféry	
30)	– určí základní fyzikální a chemické vlastnosti minerálů – orientuje se v krystalografických soustavách – rozdělí horniny a minerály do příslušných skupin – popíše vznik minerálů a rozšíření jejich ložisek	Minerály	F(VI,2): Krystalické a amorfni látky Ch(VI,2): Vybrané d-prvky
Tematický okruh: Geologické procesy v litosféře			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
31)	– za pomoci vnějších a vnitřních zdrojů energie popíše energetickou bilanci Země – vysvětlí podstatu vnějších a vnitřních geologických procesů a popíše tvary jimi vzniklé	Magmatický proces Zvětrávání a sedimentační proces Metamorfni procesy	
32)	– rozliší texturní znaky jednotlivých skupin hornin – identifikuje a dokáže jejich nerostné složení	Horniny	
33)	– vysvětlí průběh tektonických změn v litosféře – objasní mechanismus deskové tektoniky – aplikuje získané informace při vysvětlení vývoje stavby pevnin a oceánů	Deformace litosféry	
34)	– s pomocí geologické mapy ČR objasní geologický vývoj ČR – zhodnotí geologickou stavbu místního regionu	Regionální geologie ČR	

Tematický okruh:		Přírodní prostředí	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
3)	– popíše složení atmosféry a její rozvrstvení – znázorní planetární cirkulaci atmosféry, popíše vznik, charakter a působení hlavních větrů v konkrétních oblastech – objasní princip skleníkového efektu a jeho vliv na život na zemi a důsledky jeho zesilování – interpretuje klimadiagramy a lokalizuje je – porovnává oblasti s různým podnebím	Atmosféra	Ch(V,1): Vodík, kyslík a jejich sloučeniny
4)+5)	– popíše rozložení zásob vody na zemi – pojmenuje základní části oběhu vody v přírodě a popíše jeho mechanismus – zhodnotí vlastnosti mořské vody	Hydrosféra	
35)	– objasní příčiny a důsledky pohybů mořské vody – objasní chemické složení vody na zemi – vysvětlí hydrogeologický cyklus s důrazem na geologické působení vody na zemi	Povrchové vody Podzemní vody	
6)	– poukáže na možnosti efektivního využívání a ochrany vody v místním regionu – specifikuje režim odtoku konkrétní řeky podle její polohy v krajině – definuje nejvýznamnější objekty a charakterizuje jejich funkce v krajině – rozlišuje pojmy vegetační pásma, vegetační stupeň, ekosystém, biom – posoudí vliv člověka na jednotlivé přírodní krajiny – objasní vliv horizontální pásmovitosti a vertikální stupňovitosti na rozmístění rostlinstva a živočišstva – posoudí výhody a nevýhody života člověka v konkrétních přírodních podmínkách	Biosféra	

Tematický okruh: Člověk a anorganická příroda			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 36) 37) 38) 39)	Žák: – popíše procesy vedoucí ke vzniku a vývoji půd – u vybraných půdních typů načrtne půdní profil a identifikuje dílčí půdní horizonty – zhodnotí půdní poměry místního regionu s ohledem na využitelnost a efektivní hospodaření s půdou – identifikuje a specifikuje v různých regionálních úrovních konkrétní příklady poškozování krajiny a životního prostředí hospodářskou činností v minulosti a přítomnosti – přiměřeně hodnotí příčiny a následky narušení a poškození krajiny geologickou činností člověka – posoudí využívání přírodních zdrojů a energie v místním regionu – navrhne scénář možného vývoje krajiny v případě překročení ekologické únosnosti krajiny v místním regionu – objasní politiku odpadového hospodářství v místním regionu – zhodnotí možnosti a efektivitu využívání recyklovaných surovin v místním regionu	Vznik a vývoj půd Interakce mezi přírodou a společností Práce v terénu a geologická exkurze Obnovitelné a neobnovitelné zdroje Nakládání s odpady	
Tematický okruh: Životní prostředí			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 16)	Žák: – popíše základní vztahy mezi složkami krajiny – zhodnotí z procesního, vývojového a časového hlediska revoluční a evoluční proměny krajiny v konkrétním území – na základě získaných informací zhodnotí krajinný potenciál daného regionu	Environmentální geografie Krajina	

17)	– s pomocí map lokalizuje hlavní regionální přírodní a kulturní prvky a celky krajín – posoudí působení vnitřních a vnějších přírodních a antropogenních činitelů v krajinách – rozliší a lokalizuje hlavní typy přírodních a kulturních krajín – pojmenuje podstatné lokalizační faktory podmiňující vznik hospodářských center v krajinách	Typy krajín Krajinný potenciál	
18)	– na konkrétních příkladech posoudí stupeň přeměny krajiny a míru vlivu těchto změn na životní prostředí – identifikuje a specifikuje konkrétní příklady poškozování krajiny v minulosti a současnosti – posoudí příčiny a hodnotí následky globálního narušení životního prostředí – zhodnotí nástroje ochrany a tvorby životního prostředí	Vývoj interakce příroda - společnost Globální problémy lidstva Ochrana a tvorba životního prostředí	VMEG2: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky NJ(4): Globální problémy lidstva RJ(VI,3): Ochrana životního prostředí

Předmět: Geografie
Ročník: sexta, 2. ročník

Tematický okruh:		Sociální prostředí	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 8)	Žák: – rozliší fáze a vysvětlí příčiny a souvislosti demografické revoluce – zhodnotí příčiny, důsledky a směry migrací obyvatelstva – popíše a zhodnotí základní zákonitosti územního rozložení a zdůvodní příčiny nerovnoměrného rozmístění obyvatelstva na zemi	Obyvatelstvo světa	VMEG2: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
9)	– rozlišuje obyvatelstvo na základě fyzických a socioekonomických znaků – popíše jazykové, náboženské a kulturní rozdělení současného světa – lokalizuje na mapách hlavní ohniska napětí ve světě a identifikuje hlavní příčiny jejich vzniku – určí hlavní problémy soužití etnických a náboženských skupin v konkrétní oblasti	Kulturní a politické prostředí	JČ(V,1): Indoevropské jazyky SV(VIII,4): Věra v lidském životě D(VII,3): Vývoj ve 3. světě – dekolonizace, ohniska napětí
14)	– zdůvodní příčiny a důsledky napětí a nestability různých regionů – lokalizuje hlavní ohniska napětí ve světě a identifikuje příčiny jejich vzniku		
10)	– rozliší různé formy států a uvede konkrétní příklady – rozliší sídelní systémy podle stupně urbanizace – lokalizuje významná centra jednotlivých makroregionů – zařadí sídla podle typů podle základních znaků – porovná vztahy mezi centry a jejich zázemími a mezi centry různých řádů	Sídla a osídlení	SV(VII,2): Stát
11)	– posoudí geografickou polohu, funkce, strukturu a význam sídla v sídelním systému – používá s porozuměním pojmy: neolitická revoluce,	Světové hospodářství	

12)	průmyslová revoluce, sektorová a odvětvová struktura, obnovitelné a neobnovitelné zdroje – vymezí rozdíly mezi vyspělým tržním hospodářstvím a ekonomikou málo rozvinutých států – uvádí základní znaky jádrových a periferních oblastí světa a hodnotí jejich pozitivní a negativní znaky – objasní závislost výskytu některých nerostných surovin na geologických poměrech – uvádí základní znaky jádrových a periferních oblastí světa a hodnotí jejich pozitivní a negativní znaky – objasní závislost výskytu některých nerostných surovin na geologických poměrech – rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje – popíše zákonitosti a trendy územního rozložení jednotlivých sektorů hospodářství – hodnotí příčiny a souvislosti územního rozložení jednotlivých sektorů hospodářství		
15)	– uvádí lokalizační faktory cestovního ruchu – lokalizuje hlavní ohniska napětí ve světě a identifikuje příčiny jejich vzniku		
Tematický okruh: Mezinárodní vztahy, globální svět			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 13)+43) 40)+41)+42) 45)	Žák: – určí funkce hlavních světových politických a hospodářských organizací – vysvětlí proces vzniku a rozšiřování EU – popíše strukturu a fungování EU – popíše hlavní politické, hospodářské a společenské důsledky členství ČR v EU – zdůvodní potřebu mezinárodní spolupráce – uvede globalizační tendence ve světě – posoudí na konkrétních příkladech dopady globalizace na vývoj regionů a regionálních systémů	Mezinárodní spolupráce Evropská integrace Proces globalizace	VMEG1: Globalizační a rozvojové procesy

Tematický okruh:		Regiony	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 19) + 20)	Žák: – vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií – zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům – na příkladech charakterizuje přednosti a problémy místního regionu	Místní region	EV3: Životní prostředí regionu a České republiky
21)	– charakterizuje polohu ČR v rámci Evropy, porovná její velikost a počet obyvatel se sousedními státy – vyjmenuje státní útvary, které se vystřídaly v průběhu staletí na našem území, srovná jejich územní rozlohu se současným stavem – popíše vývoj reliéfu v jednotlivých geologických etapách – vymezí významné geomorfologické celky a zakreslí je do slepé mapy – správně používá pojmy povodí, úmoří, rozvodí – vymezí a pojmenuje na mapě 3 úmoří, ke kterým patří území ČR – do mapy zakreslí významné řeky, jezera, přehradní nádrže a místa výskytu podzemních vod – popíše příčiny budování vodních děl u nás a jejich přínosy, popř. negativa – zařadí území ČR do příslušného podnebného pásu, objasní působení různých vlivů na podnebí v ČR, vymezí na mapě podnebné oblasti – určí způsob diagnostiky půdního druhu a typu – vyjmenuje a na mapě lokalizuje nejrozšířenější půdní druhy a typy ČR, zhodnotí možnosti jejich využití v zemědělství – zařadí území ČR do příslušného vegetačního pásu a vysvětlí vliv výškové stupňovitosti – určí přirozenou skladbu lesů a vysvětlí důvody, které	Poloha ČR Historický vývoj ČR Povrch ČR Vodstvo ČR Podnebí ČR Půdy ČR Rostlinstvo ČR	NJ(VII,3): Česká republika

22)	vedly ke změně skladby lesů – vymezí hlavní chráněná území v ČR, lokalizuje je na mapě a určí způsob jejich ochrany – určí kvalitu životního prostředí, její narušitele a navrhne způsoby a možnosti nápravy – určí skladbu obyvatel podle demografických ukazatelů – uvede příklady národnostních menšin zde žijících a pokusí se na historickém základě objasnit jejich přítomnost – vyjmenuje nejrozšířenější církve u nás – charakterizuje vývoj počtu obyvatel a jeho příčiny – lokalizuje významná sídla na mapách, objasní rozmístění sídel v historické souvislosti – zhodnotí sídelní strukturu a její vývoj – určí celkovou orientaci českého hospodářství v současnosti i v minulosti – popíše transformační ekonomické procesy – určí strukturu hospodářství – určí perspektivní obory a zhodnotí předpoklady, které pro ně ČR má – posoudí a porovná dopravní strukturu a úroveň komunikací s ostatní Evropou – zhodnotí možnosti rozvoje cestovního ruchu v ČR, určí a charakterizuje významné lokality pro cestovní ruch	Ochrana přírody ČR a životní prostředí Obyvatelstvo ČR Sídla ČR Hospodářství ČR	EV2: Člověk a životní prostředí EV3: Životní prostředí regionu a České republiky Bi(V,1): Ekosystémy, Systém rostlin Bi(VII,2): Systém živočichů, Živočichové a prostředí
44)	– uvede hlavní partnery ČR v hospodářských a politických integracích – zhodnotí historické a aktuální aspekty geografické polohy ČR v rámci Evropy (geopolitická, dopravní poloha)	Postavení ČR v Evropě a ve světě	VMEG4: Žijeme v Evropě,

Předmět: Geografie
Ročník: septima, 3. ročník

Tematický okruh:		Regiony	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 23)+40)	Žák: – zhodnotí přírodní poměry Evropy – zhodnotí postavení Evropy ve světě – objasní význam integrace evropských států – zakreslí do mapy hlavní geomorfologické celky, pojmy z hydrosféry, konurbace a průmyslová centra – popíše rozpad socialistického bloku – objasní sociální a politické problémy postkomunistických zemí – popíše snahy SNS a Ruska o integraci	Evropa	FJ(V,1): Reálie – Francie RJ(VI-VIII,1-4): Rusko NJ(VII,2): Zeměpisné názvy NJ(VIII,4): Obyvatelstvo
23)+17)	– popíše složky a prvky přírodní sféry, principy jejich utváření – na příkladech prokáže znalosti příčin a důsledků přírodních procesů – na konkrétních příkladech uplatní znalosti obecných zákonitostí přírodní sféry – zhodnotí vzájemné působení složek a prvků přírodní sféry – aplikuje znalosti přírodních podmínek při charakterizování velkých celků – popíše strukturu sociálně geografické sféry a její regionální členění	Přírodní podmínky makroregionu Podnebí, reliéf, vodstvo makroregionu Půdy, vegetace, životní prostředí	
	– v konkrétní oblasti charakterizuje způsob života obyvatel – identifikuje a popíše jádra a periferie, popíše polohu a rozložení hlavních jader – zařadí konkrétní oblast/státní útvar do sociálněekonomických typů – na konkrétním příkladě vymezí regionální rozdíly v odvětvové struktuře hospodářství – posoudí přírodní bohatství regionu – zhodnotí z různých hledisek význam regionu ve světě	Geografie obyvatelstva – hustota obyvatelstva, sídla, sídelní struktura Sociálně ekonomická charakteristika regionu – charakteristika jednotlivých sektorů Nerostné bohatství regionu	

	– na příkladech specifikuje charakteristické přednosti a problémy modelové oblasti – určí podstatné vztahy makroregionu v globálním systému přírodní a sociální sféry, porovná makroregiony světa z různých hledisek – určí jevy a procesy makroregionu, které mají globální dopad, význam – porovná regiony světa navzájem z různých hledisek, zná základní charakteristiky jednotlivých regionů světa, jejich historický vývoj a předpoklady budoucího rozvoje, charakterizuje problémy rozvojových zemí, demografickou revoluci, problémy výživy, ekonomickou úroveň regionu – zhodnotí příčiny a důsledky specifických předností a problémů oblastí – určí podstatné vztahy makroregionu v globálním systému přírodní a sociální sféry	Evropská unie a státy ESVO, Austrálie a Nový Zéland, USA a Kanada, Latinská Amerika, Japonsko, Čína, Asijská „tygři“, Indický subkontinent, Subsaharská Afrika, Blízký východ, SNS Ochrana životního prostředí, problémy dané oblasti Postavení regionu ve světě Nejvyspělejší/nejchudší státy světa	FJ(VIII,3): Frankofonní Afrika
--	---	--	---------------------------------------

5.2.15 Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučování předmětu

Vyučovací předmět **Hudební výchova** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Hudební obor a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace, ze vzdělávací oblasti Umění a kultura, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Hudební výchova je povinně volitelným předmětem ze vzdělávacího oboru Umění a kultura. Celková časová dotace předmětu jsou 4 hodiny, jedná se o minimální časovou dotaci přidělenou vzdělávacímu oboru Umění a kultura. Je realizována v kvintě a sextě, popř. prvním a druhém ročníku, s týdenní hodinovou dotací 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá v učebně, která je vybavena audio technikou, hudebními nástroji (elektrické piano, kytara, rytmické nástroje).

Ve výuce hudební výchovy navazujeme na získané znalosti a dovednosti z předmětu hudební výchova základní školy a nižšího gymnázia. Tyto znalosti dále prohlubujeme těmito činnostmi:

- Vokálními – zpěv (jednohlasý, vícehlasý, sborový), intonace, rytmus;
- Instrumentálními – hra na jednoduché nástroje (Orffův instrumentár);
- Hudebně pohybovými – vnímání a vyjadřování hudby pohybem;
- Pronikání do podstaty hudby (recepce, reflexe) – poslech a rozbor hudebních děl,

Teoretické znalosti z Dějin hudby rozšiřujeme také o znalosti z oblastí Historie, Dějin umění, Dějin výtvarného umění a snažíme se o propojení časových a dobových souvislostí.

Podle možností zařizujeme návštěvy koncertů, hudebních divadelních představení, které doplňují osnovy předmětu Hudební výchova.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Hudební výchova** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova:

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (V, VI, 1, 2)

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (V, VI, 1, 2)

Sociální komunikace (V, VI, 1, 2)

Morálka všedního dne (V, VI, 1, 2)

Spolupráce a soutěž (V, VI, 1, 2)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Žijeme v Evropě (V, 1)

Mediální výchova

Média a mediální produkce (V, VI, 1, 2)

Mediální produkty a jejich významy (V, VI, 1, 2)

Uživatelé (V, 1)

Účinky mediální produkce a vliv médií (V, VI, 1, 2)

Role médií v moderních dějinách

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu **Hudební výchova** uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- nabádáme žáky k vyhledávání historicko-společenských informací, které se týkají osobností hudebního světa minulosti i současnosti,
- zadáváním referátů a samostatných prací vedeme žáky ke schopnosti vyhledávat a pracovat s informacemi z různých zdrojů,
- vedeme žáka k užívání hudební terminologie v ústním a písemném projevu,
- rozvíjíme u žáka metody a postupy vedoucí k rozvoji a kultivaci hlasu.

Kompetence k řešení problémů

- při výuce žáci mají možnost vyjadřovat své názory a myšlenky vztahující se k ukázkám hudebních děl
- hudební ukázky jsou také využívány k tomu, aby žák uměl rozpoznat a analyzovat hudební nástroje, hudební výrazové prostředky a hudební žánry.

Kompetence komunikativní

- vytváříme podmínky pro srozumitelné vyjadřování a vzájemné sdělování pocitů a hudebních představ prostřednictvím různých komunikačních strategií a řízených diskusí,
- formou diskusí učíme žáka formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory a správně používat odborné pojmy z oblasti hudební teorie, které se týkají osvojovaného učebního obsahu,
- rozvíjíme hudebně pohybový dialog mezi žáky formou nástrojové souhry a hudebně pohybové improvizace.

Kompetence sociální a personální

- podporujeme u žáka zdravé sebevědomí a pomáháme mu zhodnotit a vylepšit jeho vlastní hudební schopnosti,
- žáci jsou ve výuce pomocí dialogu vedeni k respektování osobního hudebního vkusu ostatních a k přijímání jejich názorů,
- pomocí nástrojové souhry učíme žáky vyjadřovat své vlastní hudební představy a vedeme je k respektování představ druhých.

Kompetence občanské

- vedeme žáka k tomu, aby dokázal ocenit jakoukoli snahu o realizaci všech hudebních činností,
- formou referátů vedeme žáky ke sledování aktuálního dění v hudebním světě a v oblastech, které s hudbou souvisí
- s žáky navštěvujeme hudební představení a exkurze, aby si žáci uvědomili a naučili se užívat pravidla společenské etikety,
- pěstujeme u žáka postoj vážit si kvalitních uměleckých hudebních produktů historie a současnosti.

Kompetence k podnikavosti

- pomocí nástrojové hry na jednoduché hudební nástroje vedeme žáka k jejich bezpečnému, poučnému a správnému používání a dodržování základních hygienických a bezpečnostních zásad.
- při výuce jsou žáci vedeni k zodpovědnému plnění svých povinností.

Předmět: Hudební výchova
Ročník: kvinta, 1. ročník

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
1)	– na základě svých dispozic zpívá čistě, rytmicky a intonačně správně – tón tvoří nenásilně, nepřepíná své hlasové možnosti – reprodukuje zpívaný (hraný) vzor na základě svých schopností a dovedností	Hlasová výchova – rozezpívání, správné dýchání, tvoření tónů, artikulace, frázování. Zpěv z not jednohlasu dur i moll (lidová i umělá píseň, kánon)	OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV5: Spolupráce a soutěž
4) + 5) + 6)	– používá základní hudební pojmy – orientuje se v jednoduchém notovém zápisu vokálních a instrumentálních skladeb – rozpozná hudebně výrazové prostředky užit ve skladbě – pozná jednoduché hudební nástroje a podle poslechu je určí – dokáže určit a popsat hudební formy – chápe význam interpreta, dokáže popsat charakteristické rysy skladatelovy tvorby a objasní podmínky vzniku díla	Hudební formy jednotlivých hudebních období a jejich struktura Analýza významných prvků hudební skladby Vývoj notace, zápisu hudby, partitura, dirigent	OSV3: Sociální komunikace
2) + 7)	– hraje na jednoduché hudební nástroje (Orffův instrumentář) k doprovodné hře – hraje jednoduše na zobcovou flétnu, klavír dle svých individuálních dispozic – ztvárňuje hudbu primitivních kmenů	Doprovod lidových, populárních, původních písní a skladeb na rytmické i melodické hudební nástroje	OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
3)			
18)	– popíše jednotlivé teorie vzniku hudby a historické proměny pojetí umění – vyjadřuje pohybem hudební vjemy, dokáže sjednotit pohyb s hudbou	Hudba v pravěku – teorie vzniku hudby, hudba a magie Tanec – jeho vývoj v jednotlivých hudebních obdobích	OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
8) + 14) + 15)	– rozliší specifické znaky jednotlivých uměleckých období – vyhledává informace z dostupných zdrojů o autorovi a skladbě – rozpozná na základě poslechu druh skladby, určí název,	Hudba ve starověku, (Řecko, Řím) Románské umění (Chorální a světský liturgický zpěv, gregoriánský chorál, Rytířské zpěvy XI. – XII. stol.)	VMEG4: Žijeme v Evropě

9) + 13) 17)	autora – vymezí základní rysy díla daného hudebního období – rozpozná znaky architektury v daném hudební epoše – orientuje se v dějinách umění – klasifikuje jednotlivé umělecké směry, rozpozná jejich charakteristické rysy	Gotické umění, Ars antiqua, Ars Nova. Renesanční umění Baroko - barokní polyfonie, vznik opery Klasicismus, česká hudební emigrace Raný romantismus, Novoromantismus, Ruská národní hudba Skladatelé a jejich úloha v jednotlivých hudebních obdobích, vztah tvůrce a příjemce uměleckého díla.	OSV5: Spolupráce a soutěž MEV1: Média a mediální produkce MEV2: Mediální produkty a jejich význam MEV4: Účinky mediální produkce a vliv médií MEV3: Uživatelé OSV4: Morálka všedního dne
----------------------------	---	--	--

Předmět: Hudební výchova
Ročník: sexta, 2. ročník

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
1)	– zpívá dle svých možností čistě a rytmicky přesně ve správném tempu, s dynamikou – využívá správnou hlasovou techniku při zpěvu a mluveném projevu – upevňuje si zásady hlasové hygieny – transponuje na základě sluchové analýzy zpívané písně do vybraných tónin – vytleská předložený rytmický model – zazpívá a rozpozná akord moll a dur	Rozvoj pěveckých dovedností podle možností a schopností jednotlivých tříd. Zdokonalování hlasové techniky, pohyblivost a nosnosti tónů, dynamiky a správné dikce. Postupný přechod od lidových písní k 2 – 3hlasým úpravám. Upevňování intonace čistých, velkých a malých intervalů. Rozvoj harmonického cítění.	OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV5: Spolupráce a soutěž
2) + 4)	– na základě svých schopností vytváří jednoduchou hudební improvizaci – používá k doprovodu písní melodické i rytmické hudební nástroje – zpívá a doprovází jednoduše populární písně – dovede číst notový záznam, rozpoznat hudební značky a hudební názvosloví	Prohlubování základních poznatků a dovedností z hudební nauky (notopis, hudební názvosloví, označení dynamiky a tempa. Tvorba jednoduchých instrumentálních doprovodů a řízení skladeb. Hudebně pohybové činnosti, taktování.	OSV3: Sociální komunikace
3)	– zvládá pomocí adekvátních gest řídit jednoduché skladby – rozliší podle rytmu jednotlivé tance		OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV5: Spolupráce a soutěž
5) + 14) + 16)	– vymezí základní rysy daného uměleckého období – rozliší stavební prvky hudebního díla – orientuje se v dějinách umění	Novoromantismus; Česká národní hudba; Opera v období romantismu; Hudba 20. století – Impresionismus, Expresionismus a druhá vídeňská škola, Pařížská šestka, Hudba v bývalém Sovětském svazu, První generace české moderny, Česká hudba meziválečná a poválečná	OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV5: Spolupráce a soutěž
6)	– analyzuje významné hudební prostředky skladby – pojmenuje účinnost prvků – určí jednotlivé umělecké směry, posoudí jejich vývoj a změny		MEV4: Účinky mediální produkce a vliv médií
19) + 20)	– vysvětlí podstatu hudebních forem vzniklých v 19. století a nových skladebných technik století 20.	Hlavní směry vývoje hudby v 2. polovině 20. století. Soudobé skladebné směry a techniky.	OSV4: Morálka všedního dne
11) + 12)	– hledá souvislosti mezi společenským prostředím, autorem a jeho životním příběhem		OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a

10) + 17)	– dokáže popsat jak se ve 20. století změnilo postavení umělce, jak se změnilo postavení hudby ve společnosti – popíše rozdíly mezi úlohou skladatele a interpreta v hudbě a vztah tvůrce a příjemce uměleckého díla – popíše rozdíly mezi uměleckou a nonuměleckou hudbou a jejich jednotlivými obdobími a hudebními styly – zvažuje přínos novátorství v hudbě	Opereta a muzikál Jazz – vznik, jednotlivé vývojové etapy a hlavní představitelé Populární hudba, nonumělecká hudba současnosti	efektivní řešení problémů MEV1: Média a mediální produkce MEV4: Účinky mediální produkce a vliv médií MEV5: Role médií v moderních dějinách MEV2: Mediální produkty a jejich významy
-----------	---	--	---

5.2.16 Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Výtvarný obor a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace, ze vzdělávací oblasti Umění a kultura, stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Výtvarná výchova je povinně volitelným předmětem ze vzdělávacího oboru Umění a kultura. Celková časová dotace předmětu jsou 4 hodiny, jedná se o minimální časovou dotaci přidělenou vzdělávacímu oboru Umění a kultura. Je realizována v kvintě a sextě, popř. prvním a druhém ročníku, s týdenní hodinovou dotací 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá ve dvou výtvarných učebnách, ve školní knihovně, v plenéru, v neškolních prostorách (muzea, galerie), pokud je to možné i v počítačových učebnách. Upřednostňované formy výuky jsou: individuální práce, práce ve dvojicích, skupinová práce a práce na projektech.

Při výuce je využívána práce s ukázkami studentské tvorby, reprodukcemi výtvarných děl, výtvarnými časopisy, knihami, videem, internetem. Studenti se prakticky i teoreticky seznamují s masovými médii a jejich zákonitostmi, učí se chápat rostoucí význam vizuální kultury obecně. Pravidelně jsou zařazovány výtvarné exkurze a zajímavé sociokulturní projekty, na kterých spolupracujeme s městem a snažíme se aktivně měnit k lepšímu vzhled Přerova. Pořádáme zájezdy pro studenty i zákonné zástupce žáků na výstavy i do alternativních divadel. Každý rok pořádáme tradiční výstavu studentských výtvarných prací v ulicích města.

Výtvarná výchova na vyšším stupni gymnázia má za úkol rozvíjet dále schopnosti žáka vyjadřovat se vizuálně obraznými prostředky, vnímat, rozpoznávat a užívat jejich prvky. Navazuje tak na výtvarnou výchovu na nižším stupni. Výtvarná výchova pomáhá žákovi hledat co nejlepší způsoby výtvarného vyjádření svých myšlenek, pocitů i prožitků a vede ho k přemýšlení nad svou tvorbou i tvorbou uměleckou v celé její šíři.

Důležitou součástí výtvarné výchovy na vyšším stupni gymnázia jsou dějiny výtvarného umění, teorie výtvarného umění a integrující obor s hudební výchovou umělecká tvorba. Zde se žáci seznamují s průřezem dějin umění s důrazem na 19. a 20. století, s výtvarnými žánry a technologiemi i s hudební tvorbou.

Na vyučovací předmět **Výtvarná výchova** navazují jeden dvouletý předmět **Seminář z výtvarného umění** a dva jednoleté předměty **Seminář z výtvarného umění** a **Vizuální kultura**.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Výtvarná výchova** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (V-VI,1-2): integrací do předmětu

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (V-VI,1-2): integrací do předmětu

Sociální komunikace (V-VI,1-2): integrací do předmětu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Globalizační a rozvojové procesy (VI,2): integrací do předmětu

Globální problémy (VI,2): integrací do předmětu

Žijeme v Evropě (V-VI,1-2): integrací do předmětu

Mediální výchova

Média a mediální produkce (V-VI,1-2): integrací do předmětu

Mediální produkty a jejich významy (V-VI,1-2): integrací do předmětu

Uživatelé (VI,2): integrací do předmětu

Účinky mediální produkce a vliv médií (V-VI,1-2): integrací do předmětu

Role médií v moderních dějinách (V-VI,1-2): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- vedeme žáka k využívání odborné výtvarné terminologie a jejímu porozumění
- vedeme žáka k využívání různých zdrojů informací o výtvarném umění a kultuře a jejich kritickému hodnocení
- Vybízíme žáka k odvaze při hledání kreativních výtvarných postupů i k originalitě myšlení

Kompetence k řešení problémů

- na problémových úlohách vedeme žáka k chápání souvislostí jednotlivých druhů umění
- pomáháme žákovi hledat netradiční řešení výtvarných problémů (kreativita)
- motivujeme žáka k samostatnosti při řešení problémů a sebehodnocení ve výtvarné činnosti

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáka výtvarné komunikační prostředky
- vedeme žáka ke kultivovanému projevu – výtvarnému i verbálnímu
- učíme žáka asertivnímu projevu při výtvarných akcích mimo školu
- učíme žáka porozumět jazyku reklamy a médií obecně
- motivujeme žáka ke konstruktivním diskuzím a logické formulaci samostatných názorů na výtvarnou kulturu v celé její šíři

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme skupinovou práci ve výtvarné praxi
- vedeme žáka k citlivému řešení vzniklých pracovních konfliktů
- motivujeme žáka k realistickému vnímání vlastních výtvarných schopností
- umožňujeme žákovi prezentaci vlastního výtvarného záměru před ostatními

Kompetence občanské

- napomáháme svým příkladem, aby se žák projevoval jako svobodná a zároveň zodpovědná osobnost
- pěstujeme v žákovi úctu ke kulturnímu dědictví lidstva prostřednictvím vlastní výtvarné činnosti i návštěv hodnotných akcí z oblasti vizuální kultury
- vedeme žáka k respektování jinakosti druhých jednotlivců, národů, ras prostřednictvím vizuálně obrazných vyjádření

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáka k nekonvenčnímu myšlení a hledání originálních pracovních postupů
- motivujeme žáka k účasti ve výtvarných soutěžích
- seznamujeme žáka s prací úspěšných výtvarníků
- podporujeme výtvarné experimenty

Předmět: Výtvarná výchova
Ročník: kvinta, 1. ročník

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 21) + 22)	Žák: – porovnává jednotlivé druhy umění zobrazujícího i nezobrazujícího a poznává rozdíly v různých znakových a vizuálně obrazných systémech, využívá je jako inspiraci ve vlastní výtvarné činnosti	Integrovaní téma – Umělecká tvorba a komunikace Druhy uměleckého vyjadřování, rozdíly jednotlivých znakových systémů (hudba, mluvené a psané slovo, divadlo), znak v umění a mimo něj, umělecký proces, vznik estetické normy, chápání vkusu	MPV: hudba, literatura, sloh, dějepis, film, drama, filozofie, psychologie OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV3: Sociální komunikace
2) + 3)	– na konkrétních vizuálně obrazných vyjádřeních (VOV) vlastní i umělecké tvorby rozpoznává jejich charakteristické způsoby vyjadřování	Typy VOV v ploše a prostoru, charakteristické výrazové prostředky jednotlivých typů VOV(umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tisk, televize, reklama, elektronická média), klasické postupy, nové technologie – nová média	
4)	– vysvětlí roli autora, příjemce i interpreta při hodnocení obsahu a komunikačního účinku VOV	Integrovaní téma: Umělecká tvorba a komunikace Interakce s VOV v roli autora, příjemce a interpreta	Ukázky uměleckých děl – odborné knihy, časopisy, monografie, filmy, animované programy galerií a muzeí, internet (Europeana) MEV1: Média a mediální produkce MEV2: Mediální produkty a jejich významy MEV4: Účinky mediální produkce a vliv médií MEV5: Role médií v moderních dějinách
5) + 6) + 7)	– na příkladech VOV uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých slohů a směrů a objasní širší společenské a filozofické souvislosti vzniku uměleckého díla, vysvětlí jak umělecké VOV působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální	Umělecké slohy a směry (počátky umění – 18. století), osobnosti výtvarného umění, umělecká díla (ukázky z jednotlivých období, sledování proměny VOV, vývoj znaku a forem – čas, prostor)	
13)	– vyhledává informace o VOV a využívá je pro vlastní vzdělávání v oboru (zejména portál Europeana, výtvarná literatura, TV a další)	Integrovaní téma: Umělecká tvorba a komunikace	Ukázky uměleckých děl – odborné publikace, monografie, časopisy, film, animované programy galerií a muzeí, internet (Europeana) VMEG4: Žijeme v Evropě MPV: informatika a informační a komunikační

15) 16) 9) + 17)	– vytváří si přehled VOV podle zadaných požadavků (umění od počátků do konce 18. století a jeho odkaz pro současnost) – na samostatně zvolených příkladech vyloží vliv společenského kontextu na podobu VOV a z něj plynoucí přijetí a interpretaci VOV	Filozofické, náboženské historické souvislosti uměleckých slohů evropského kulturního okruhu do konce 18. století Tvorba dokumentace slohů a směrů podle zadání Integrující téma: Umělecká tvorba a komunikace Řeč umění, komunikace v umění, role publika, účast na uměleckém procesu, způsoby prezentace VOV, postavení umění ve společnosti, subjektivní chápání uměleckých hodnot v kontrastu s obecným vkusem Vlastní tvorba VOV Prostředky, typy VOV, - plošné a prostorové vyjadřování (kresba, malba, prostorová tvorba, kombinované techniky, grafika, experimenty, nová média (PC, foto, video, animace), vlastní interpretace a realizace vlastní tvorby, výtvarné vyjádření vlastní zkušeností, pocitů, vjemů, zážitků, myšlenek, inspirace uměleckými VOV Porovnávání jednotlivých prostředků VOV, účinky vnímání VOV (smyslové, subjektivní, sociální), interpretace a recepce uměleckého díla Inspirace pro vlastní tvorbu – umění do konce 18. století Proměna znaku, kompozice díla Vztahy předmětů a tvarů v prostoru Iluze prostoru Světlo a barva	technologie MPV: dějepis, literatura, hudba VMEG4: Žijeme v Evropě Inf(V-VI,1-2): Digitální technologie Inf(V-VI,1-2): Zpracování a prezentace informací Dramatická výchova Využívání animačních programů galerií a muzeí Výtvarné umění: příklady ukázek uměleckých děl – odborné knihy, časopisy, monografie, internet OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV3: Sociální komunikace MPV: fyzika (optika), geometrie
8) + 10) + 11) + 23) + 24)	– pro realizaci svých projektů vybírá a uplatňuje odpovídající způsoby vyjádření, při vlastní tvorbě uplatňuje osobní zkušenosti, zážitky a znalosti, vnímá rozdílný rukopis svůj a svých spolužáků		
12) + 13)	– charakterizuje obsahové souvislosti vlastních VOV a vybraných uměleckých děl a porovnává výběr a způsob použití těchto prostředků		
13)	– využívá při vlastní tvorbě jednak klasické prostředky (malba, kresba, grafika, modelování...), jednak nové technologie (foto, video, počítač)		
14)	– vnímá a rozlišuje jednotlivé typy a užití prostředků , materiálů a nástrojů VOV, osvojuje si zákonitosti jednotlivých druhů umění a jejich proměny v čase		

16)	– osvojuje si dějiny umění starých civilizací a uměleckých slohů a směrů do konce 18. století z hlediska důležitých proměn vidění a stavby uměleckých děl		
-----	---	--	--

Předmět: Výtvarná výchova
Ročník: sexta, 2. ročník

Tematický okruh:			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 2) + 21) + 22)	– porovnává jednotlivé druhy umění(mluvený a psaný jazyk, hudba, dramatické umění, VOV) a poznává specifika různých vizuálně obrazných znakových systémů a vědomě používá jejich prostředky k tvorbě obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci	Integrující téma: Umělecká tvorba a komunikace Umělecké vyjadřování, jeho jedinečnost, analýza různých znakových systémů, umělecká a mimoumělecká znakovost, přesahy uměleckých oborů	OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV3: Sociální komunikace MPV: literatura, hudba, dějepis, filozofie, divadlo
3)	– na konkrétních příkladech VOV vlastní a umělecké tvorby rozpoznává specifické prostředky jednotlivých druhů VOV, všimá si jejich radikální proměny ve 20. – 21. století	Prostředky VOV, nové výrazové prostředky a postupy, experiment, nová média	
4) + 23) + 24)	– objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku VOV, je si vědom důležitosti vzdělání a výchovy ke vkusu a elementárnímu chápání VOV	Integrující téma: Umělecká tvorba a komunikace Interakce s VOV, úloha autora, příjemce a interpreta Práce s VOV	Výtvarné umění: ukázky uměleckých děl (odborné publikace, časopisy, monografie, internet (Europeana), animační programy galerií a muzeí Dramatická výchova, film
5) + 6)	– na příkladech VOV uvede, rozliší a porovná podíl osobních dispozic a společenských zdrojů tvorby, poznává je při vlastní činnosti	Integrující téma: Umělecká tvorba a komunikace Umělecké slohy a směry 19. a 20. století, evropský kulturní okruh, proměny hodnot během staletí, společenské, filozofické, historické a technické souvislosti vývoje umění, práce s uměleckým dílem, osobní zkušenost, postavení umělce v dějinách, význam umění	OSV3: Sociální komunikace MPV: literatura, hudba, dějepis, filozofie, divadlo
15) + 16) + 20) + 25)	– na příkladech doloží vliv společnosti a jejích proměn na chápání obsahu VOV a jeho účinku v procesu komunikace, rozlišuje umělecké slohy a směry, uvádí příčiny jejich vzniku a proměn a objasní širší společenské a filozofické souvislosti jejich vzniku, vytváří si přehled uměleckých VOV	Integrující téma: umělecká tvorba a komunikace	Výtvarné umění: ukázky uměleckých děl (viz výše) VMEG4: Žijeme v Evropě Inf(V-VI,1-2): Zdroje a vyhledávání informací, komunikace

9) + 27)	– na příkladech vysvětlí vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci VOV, všimá si rozdílů v chápání VOV v závislosti na vzdělání, sociálním zařazení, kultuře atd., aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu	Práce s VOV, specifická řeč umění (stylizace, nadsázka, zkratka, rytmus...), role médií v chápání VOV	OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
10) +, 11) + 13) + 19)	– vědomě aplikuje některé metody současného výtvarného umění (land art, body art, drama- performance) a s pomocí vyučujícího zvládá některé kombinované techniky klasické	Vlastní tvorba VOV Prostředky pro vyjádření: kresba, malba, prostorová tvorba, kombinované techniky, grafika, experimenty s materiály, nová média (PC, digitální fotografie, video, animace) Práce s VOV Tvar, linie, bod, plocha, prostor, kontrast, materiál, technika	MEV1: Média a mediální produkce MEV2: Mediální produkty a jejich významy MEV3: Uživatelé MEV4: Účinky mediální produkce a vliv médií
	– při vlastní tvorbě využívá klasické i dostupné digitální technologie (foto, video)	Vlastní interpretace VOV, subjektivní vyjádření názorů, myšlenek, volný přepis reality, fantazijní práce, inspirace uměleckými VOV, hledání souvislostí, seberealizace, reflexe	Inf(V-VI,1-2): Digitální technologie
	– uplatňuje ve své tvorbě aplikační software		MPV: Geometrie, biologie
7) + 14) + 18)	– rozlišuje vlivy VOV na smyslové vnímání, uvědoměle s nimi pracuje při vlastní tvorbě	Práce s VOV, umění v proměnách času, historické proměny, tradice, zvyky, rituály, odraz v umění	OSV1: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
8) + 13)	– při vlastní tvorbě pracuje s osobními prožitky i zkušenostmi, a rozpozná jejich vliv na individuální rukopis při tvorbě, interpretaci a přijetí VOV	IT: Inspirace pro vlastní tvorbu: slohy a směry 20. století a současné výtvarné tendence, sledování proměny znaku Úloha podvědomí, člověk a krajina, neevropské kultury a vztahy s nimi, relativnost barvy a světla v umění, srozumitelnost umění, vliv techniky, umění nových médií Nekonvenční postupy, vývoj uměleckých prostředků podstatných pro porozumění aktuální vizuální komunikace, reklama, televize, nová	Výtvarné umění: ukázky uměleckých děl (viz výše) MPV: Dějepis, SV, literatura
12) + 13) + 18)	– sleduje vzájemnou provázanost vlastních VOV a konkrétních uměleckých děl ve vztahu historie a současnosti, křesťanské tradice, současných globalizačních tendencí, proměny výtvarných prostředků		VMEG1: Globalizační a rozvojové procesy VMEG2: Globální problémy VMEG4: Žijeme v Evropě
16) + 26)	– poznává umělecké slohy a směry z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a jiných VOV - vliv fotografie, psychologie, techniky atd. na vývoj VOV		MEV5: Role médií v moderních dějinách MEV4: Účinky mediální produkce a vliv médií MEV5: Role médií v moderních dějinách

18) + 24) + 27)	– na příkladech VOV vysvětlí, jestli a jak se umělecké vyjadřovací prostředky promítají do současné vizuální komunikace, všímá si dominantního postavení vizuální kultury v dnešním světě	média Průběžně: Presentace VOV	
--------------------	---	-----------------------------------	--

5.2.17 Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Stupeň gymnázia: vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět **Tělesná výchova** naplňuje všechny očekávané výstupy vzdělávacího oboru Tělesná výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.

Celková časová dotace předmětu je 8 hodin. Skládá se z 8 hodin přidělených vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vyučovací předmět **Tělesná výchova** je realizován s týdenní hodinovou dotací 2 hodiny v každém ročníku vyššího stupně gymnázia.

Tělesná výchova se vyučuje 1x týdně ve dvouhodinovém bloku. V prvním ročníku a kvintě je navíc organizován lyžařský výchovně výcvikový kurz zaměřený na výuku zimních sportů – sjezdové lyžování, běh na lyžích, snowboarding. V druhém ročníku čtyřletého studia je v rámci vyučovacích hodin uskutečněna výuka plavání. Ve třetím ročníku a septimě se studenti účastní sportovního kurzu, kde vykonávají různé tradiční i netradiční sportovní aktivity. Pro zájemce o studium tělesné výchovy na vysoké škole na ve čtvrtém ročníku nabízen dobrovolný kroužek zaměřený na přípravu k praktickým přijímacím zkouškám na vysokou školu.

Výuka **Tělesné výchovy** probíhá v tělocvičně školy, v loděnici, v tělocvičně ZŠ Boženy Němcové, v plaveckém bazénu, na atletickém stadionu, na školním hřišti a příležitostně na jiných sportovištích.

Studenti jsou rozděleni během výuky vždy do dvou skupin – na chlapce a dívky. Každou skupinu má na starosti vždy jeden vyučující. Během výuky jsou používány různé výukové formy. Převažuje skupinová forma výuky s častým individuálním přístupem k jednotlivým studentům. Skupiny pracují na různých typech náradí a s různým sportovním náčiním dle probíraného učiva. **Tělesná výchova** představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo školu. Snaží se žákům ukázat význam sportu a pohybové aktivity v životě a usiluje o to, aby se pohybová aktivita stala nedílnou součástí jejich současného i budoucího života. Umožňuje žákům poznat a naučit se různé pohybové aktivity a sporty. Během výuky **Tělesné výchovy** se žáci učí nejen těmito sportovními aktivitám, ale také jejich pravidlům. Současně dochází při tělovýchovných činnostech k rozvoji morálních a volných vlastností žáků, k formování vzájemných vztahů v duchu fair play a k rozvoji pozitivního vztahu žáků k pohybovým aktivitám jako základnímu prostředku dlouhodobého ovlivňování aktivního zdraví.

Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu **Tělesná výchova** byla začleněna tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (V-VIII, 1-4): integrací do předmětu

Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (V-VIII, 1-4.): integrací do předmětu

Sociální komunikace (V-VIII, 1-4.): integrací do předmětu

Spolupráce a soutěž (V-VIII, 1-4.): integrací do předmětu

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu tělesná výchova uplatňují učitelé k cílenému utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků tyto výchovné a vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáka s novými pohybovými dovednostmi a vedeme ho k tomu, aby je dokázal skloubit s dovednostmi dříve osvojenými, a usilujeme o jejich prohloubení
- podporujeme u žáka správné držení těla a učíme žáka cvičením pro jeho zajištění, popř. korekci špatného držení těla a vytváříme dostatek příležitostí pro osvojení a praktické využití vyrovnávacích cvičení (ve škole i mimo školu)
- při tělovýchovných činnostech vedeme žáka k tomu, aby propojoval poznatky z jiných vzdělávacích oblastí (fyzika – biomechanika pohybu, matematika – měření výkonů atp.) a vedeme žáka k samostatnému získávání poznatků o tělesné fyziologii a jejím fungování na základě ověřování jejich vlastního rozvoje (sledování, zaznamenávání, vyhodnocování)
- upozorňujeme žáka na informační zdroje (internet, televize, knihy, časopisy) související se zdravím a pohybem a umožňujeme diskuzi o těchto informacích
- předkládáme žákovi dostatek zpětných informací o jeho činnosti a výkonech, umožňujeme vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáka, na jejichž základě vyvodí vlastní chyby a zhodnotí vlastní pokrok
- seznamujeme žáka s dalším tělovýchovným názvoslovím, sportovní terminologií a základními pravidly pohybových činností i sportovních her

Kompetence k řešení problémů

- při herních činnostech vedeme žáka k výběru z několika variant řešení problémových situací - s narůstajícím objemem zkušeností kvalita jejich řešení roste
- podporujeme žáka v zavádění alternativních řešení, ve výběru náčiní, losování, zahájení a ukončování sportovních činností, délky hrací doby, úpravy pravidel podle aktuálních podmínek a vlastních možností

Kompetence komunikativní

- navozujeme u žáka přátelskou atmosféru při veškerých činnostech v rámci TV
- směřujeme žáka k využívání dostupných prostředků komunikace (internet, televize, knihy, časopis...) k vyhledávání novinek ve sportovních odvětvích

Kompetence sociální a personální

- v hodinách tělesné výchovy vytváříme u žáka vhodnou pracovní atmosféru, podporujeme snahu o dosažení maximálních výsledků vzhledem k individuálním schopnostem
- vedeme žáka k jednání ve smyslu fair-play při veškerých pohybových činnostech, k dodržování pravidel her a soutěží
- stavíme žáka při sportu do zodpovědných rolí (kapitán, rozhodčí, organizátor, časoměřič, ...)
- během sportovních her a soutěží vedeme žáka k tomu, aby poznal přestupek proti pravidlům a adekvátně na něj reagoval
- informujeme žáka o negativech sportu (doping, korupce)
- motivujeme žáka k tomu, aby součástí jeho života byl zdravý životní styl s dostatečnou mírou pohybu
- vedeme žáka ke spolupráci při dosahování společných cílů ve prospěch skupiny či sportovního družstva
- stavíme žáka při sportu do zodpovědných rolí (kapitán, rozhodčí, organizátor, časoměřič, ...)

Kompetence občanské

- posilujeme u žáka vědomí povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, a podporujeme jej, aby se dokázal vcítit do situací ostatních
- rozvíjíme v žákovi dovednost poskytnout první pomoc a zachovat se zodpovědně při mimořádné události

Kompetence k podnikavosti

- vedeme žáka k tomu, aby si uvědomil, jakými disponuje schopnosti, znalostmi a dovednostmi v oblasti sportu a je schopen jejich praktického využití
- vedeme žáka k tomu, aby si uvědomil jaké podstatné fyzické schopnosti, a dovednosti jsou třeba jako předpoklad úspěšného zvládnutí profesí souvisejících se sportem a aby byl schopen porovnat si tyto skutečnosti se svými předpoklady
- umožňujeme žákovi rozeznat své slabé fyzické a pohybové stránky, které by mu mohly bránit v úspěšném zvládnutí další vzdělávací nebo profesní dráhy, jenž plánuje, a snažit se na nich stále pracovat

Předmět: Tělesná výchova
Ročník: kvinta, 1. ročník

Tematický okruh:		Činnosti ovlivňující zdraví	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 7) + 8) 2) + 3) + 4) + 6) 1) + 5)	Žák: – dodržuje zásady bezpečného chování – dbá na hygienu po sportovní činnosti – dokáže poskytnout první pomoc při drobných poraněních – zná základní kompenzační cviky – dokáže si je samostatně upravit pro vlastní použití – využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci – dokáže připravit organismus na pohybovou činnost – usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých – pečuje o své zdraví – zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace, v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace	Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí Rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností První pomoc při sportovních úrazech Zdravotně orientovaná zdatnost Svalová nerovnováha Zdravotně zaměřená cvičení Individuální pohybový režim	Bi (VII,3): První pomoc při úrazech Bi(VII,3): Pohybová soustava Bi (VII,3): Vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV1: Poznávání na rozvoj vlastní osobnosti
Tematický okruh:		Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 9) + 10) + 11) + 12)	Žák: – zvládá základní akrobatické prvky v modifikacích – dokáže předvést sestavu s určenými prvky – dovede provést základní prvky na hrazdě – zvládá různé druhy chůze s doprovodnými pohyby paží na kladině, rovnovážné polohy, obraty (jen dívky) – dovede přeskok přes kozu, koně – ovládá záchranu a pomoc	Gymnastika	

	– dokáže spojit základní prvky s náčiním i bez náčiní do jednoduché sestavy za pomoci učitele – používá atletické názvosloví – zvládá průpravná cvičení pro rozvoj rychlosti – zná prostředky pro rozvoj vytrvalosti – zvládá základní techniky atletických disciplín – zvládá herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání – zná netradiční pohybové hry s využitím neobvyklých pomůcek – respektuje pravidla osvojovaných her – dokáže rozhodovat utkání dle zjednodušených pravidel školní TV – chová se při utkání a hrách dle zásad fair play – dbá na zásady pobytu v zimní krajině – dodržuje zásady při lyžování a snowboardingu – zvládá základní dovednosti na běžeckých, sjezdových lyžích – ovládá jízdu na vleku – ovládá základní vodácké záběry – dbá na údržbu a šetrné zacházení s vodáckým materiálem – dodržuje zásady bezpečného chování při výcviku ve vodním prostředí a používání záchranných pomůcek – seznamuje se a orientuje se v aktuálně nabízených sportovních aktivitách různými sportovními centry	Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem Atletika Sportovní hry Lyžování Další moderní a netradiční pohybové činnosti	HV ():
Tematický okruh: Činnosti ovlivňující pohybové učení			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 14)	Žák: – uplatňuje znalosti o zásadách ošetřování a mazání lyží, používá v jednotlivých tělesných cvičeních vhodné pomůcky	Výzbroj, výstroj	

13) + 16)	– používá vhodně názvosloví při prováděných pohybových činnostech, orientuje se v pravidlech sportovních her a s nimi spojených signálů	Vzájemná spolupráce a komunikace při pohybových činnostech	OSV3: Sociální komunikace OSV5: Spolupráce a soutěž
17) + 18) + 19)	– dokáže se smířit s porážkou, přeje úspěch druhým – respektuje kolektiv a přispívá svou individualitou k úspěchu celého družstva – naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	Sportovní role Olympismus v současném světě Úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických událostí	

Předmět: Tělesná výchova
Ročník: sexta, 2. ročník

Tematický okruh:		Činnosti ovlivňující zdraví	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 2) + 3) + 4) + 5) + 6) + 7) + 8)	Žák: – dodržuje zásady bezpečného chování v TV – dbá na hygienu po sportovní činnosti – dokáže poskytnout první pomoc při drobných poraněních – zařazuje do denního režimu relaxaci, v zátěžových situacích uplatňuje regeneraci – dokáže zvolit a provést cviky na jednotlivé svalové partie (posílení, protažení, prevence a korekce svalové nerovnováhy) – zvládne použití dostupných pomůcek a prostředků k těmto činnostem	Zdravotně orientovaná zdatnost První pomoc při úrazech Individuální pohybový režim Organismus a pohybová zátěž Svalová nerovnováha Zdravotně zaměřená cvičení	Bi (VII,3): První pomoc při úrazech Bi (VII,3): Vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině Bi (VII,3): Pohybová soustava OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV1: Poznávání na rozvoj vlastní osobnosti
Tematický okruh:		Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 9) + 10) + 11) + 12)	Žák: – zvládá základní způsoby sebeobranu při napadení útočníkem – zná preventivní opatření pro předcházení případným napadením – ovládá základní vodácké záběry na proudící vodě – zná bezpečnostní zásady jízdy ve skupině na řece – seznamuje se a orientuje se v aktuálně nabízených sportovních aktivitách různými sportovními centry – zvládá základní akrobatické prvky v modifikacích – vytvoří vlastní sestavu s povinnými prvky – dovede přeskočit různá přeskoková nářadí – zvládá základní prvky na hrazdě a kruzích	Úpoly Další moderní a netradiční pohybové činnosti Gymnastika	

	– ovládá různé druhy chůze na kladině, obraty, váhu předklonmo (jen děvčata) – dokáže provádět rytmická a kondiční cvičení s hudbou – používá atletické názvosloví – ovládá pohybové prostředky pro rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly – zvládá techniku jednotlivých atletických disciplín – umí změřit tepovou frekvenci – osvětlí význam měření tepové frekvence při sportovních aktivitách vytrvalostního charakteru – sleduje a porovnává vlastní výkony dosažené v předchozích ročnících – zvládá základní plavecké techniky – ovládá skoky do vody a jednoduchou obrátku – zvládne dopomoc unavenému plavci a záchranu tonoucího – zvládá základní herní činnosti v jednotlivých sportovních hrách – ovládá zjednodušená herní pravidla – dokáže rozhodovat utkání, provést záznam průběhu utkání, vyhodnotit ho a výsledky prezentovat – chová se při turnaji v duchu fair play	Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem Atletika Měřitelné a hodnotitelné údaje související s TV a sportem Plavání Sportovní hry	Pouze 2. ročníky čtyřletého studia
Tematický okruh: Činnosti podporující pohybové učení			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 13) + 17)	Žák: – užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, zvládá vykonávat činnosti v rámci dané sportovní role, spolupracuje při hře	Vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech Sportovní role	OSV3: Sociální komunikace OSV5: Spolupráce a soutěž
19)	– naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské	Olympismus v současném světě	

	myšlenky – jedná v duchu fair play, na úrovni dané role, spolupracuje s ostatními – sleduje úspěchy našich sportovců	Úspěchy našeho sportu na pozadí nedůležitějších historických sportovních událostí	
--	--	--	--

Předmět: Tělesná výchova
Ročník: septima, 3. ročník

Tematický okruh:		Činnosti ovlivňující zdraví	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 3)	Žák: – vyvozuje význam pohybu pro zdraví a vývoj organismu – zvládá samostatně organizovat svůj pohybový režim a využívá známé pohybové činnosti	Individuální pohybový režim	Bi (VII,3): Vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV1: Poznávání na rozvoj vlastní osobnosti Bi (VII,3): Pohybová soustava Bi (VII,3): První pomoc při úrazech
2)	– zvládá základní testy pohybových dovedností, silových schopností	Zdravotně orientovaná zdatnost	
4) + 5) + 6)	– samostatně připraví vhodnou skladbu cvičebních prvků se současným dodržováním pravidel pro udržení svalové rovnováhy – vybere vhodná vyrovnávací cvičení vedoucí k dostatečné přípravě organismu na následnou zátěž	Zdravotně zaměřená cvičení Organismus a pohybová zátěž Svalová nerovnováha	
7) + 8)	– dokáže poskytnout první pomoc i v netradičním prostředí (kurz sportu), při netradičních pohybových aktivitách prováděných v netradičních podmínkách (netradiční pohybové aktivity a sportovní hry u vody a v přírodě	Rizikové faktory ovlivňující Bezpečnost pohybových činností První pomoc při sportovních úrazech	
Tematický okruh:		Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 9) + 10)	Žák: – zvládá koordinovat své tělo v různých pohybových činnostech – zdokonaluje svou obratnost pomocí různých cvičebních prvků zlepšuje zdatnost svého organismu – ovládá různé druhy náčiní používané v moderní gymnastice a vytváří s pohybové skladby – uplatňuje získané znalosti pohybových cvičení v souladu	Pohybové dovednosti a pohybový výkon Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem	HV ():

	s hodbou a vše spojuje do jednoduchých sestav – zná pohybové hry zaměřené na rozvoj pohybových schopností a dovedností, na jejich základě rozvíjí týmovou spolupráci, samostatnost a smysl fair-play	Pohybové hry různého zaměření	
12)	– zdokonaluje základní gymnastické prvky na koberci a na nářadí a tvoří z nich složitější sestavy – ovládá základní názvosloví, terminologii	Gymnastika	
10)	– zvládá základy sebeobrany s možností praktického použití	Úpoly	
9) + 11)	– zlepšuje svoji zdatnost a výkony v prováděných atletických disciplínách a jednotlivých dovednostech – zdokonaluje techniky jednotlivých atletických disciplín – orientuje se v základní atletické terminologii a pravidlech atletiky	Atletika	
12)	– zvládá s ohledem na své předpoklady HČJ, základní pravidla jednotlivých sportovních her – respektuje hru fair-play a spolupracuje při týmových pohybových činnostech – používá vhodnou výstroj a výzbroj v prováděné hře		
10) + 11)	– zvládá základy první pomoci i v nestandardních podmínkách a záchranu tonoucího na volné vodě – orientuje se v mapě a turistických značeních – respektuje pravidla pro chování v přírodě a k přírodě samotné – zlepšuje svoji tělesnou zdatnost, sílu a výkonnost při různých netradičních činnostech zařazovaných podle svého zájmu a možností – seznamuje se a orientuje se v aktuálně nabízených sportovních aktivitách různými sportovními centry	Turistika a pobyt v přírodě Další moderní a netradiční pohybové činnosti	Ge (V,1): Terénní geografická výuka, práce a aplikace

Tematický okruh: Činnosti podporující pohybové učení			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 13)	Žák: – správně používá vhodnou terminologii ve správných situacích – zvládá vedení, rozhodování, pohybové aktivity, hry	Vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	OSV3: Sociální komunikace OSV5: Spolupráce a soutěž
14)	– orientuje se ve sportovní výzbroji a výstroji, vybere a používá vhodnou výzbroj a výstroj v prováděné hře a v ostatních sportovních aktivitách	Sportovní výzbroj a výstroj	
15) + 16) + 17)	– zná základy pravidel sportovních her a dokáže je využít při hře jako rozhodčí a také jako hráč – zvládá organizaci pohybové činnosti, kterou si sám připravil a využívá k ní znalostí dříve získaných	Pohybové činnosti, sportovní a turistické akce Pravidla osvojovaných pohybových dovedností	
18)	– průběžně zlepšuje svoji zdatnost a výkony v prováděných činnostech, výsledky zjišťuje pomocí předem stanovených testů – zná svůj zdravotní a tělesný stav a pozitiva sportu související s rozvojem fyzické a psychické odolnosti a zlepšení zdraví	Měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem	
19)	– aktivně naplňuje myšlenku fair play a využívá ji ve všech pohybových aktivitách, zejména hrách – orientuje se v informacích o aktuálním sportovním dění doma i ve světě	Olympismus v současném světě: jednání fair - play Úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí	

Předmět: Tělesná výchova
Ročník: oktáva, 4. ročník

Tematický okruh:		Činnosti ovlivňující zdraví	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 3) + 20) + 21) 2) 4) + 5) + 6)	Žák: – vyvozuje význam pohybu pro zdraví a vývoj organismu – zvládá samostatně organizovat svůj pohybový režim, využívá známé i nové pohybové činnosti – zařazuje do svého denní režimu osvojené způsoby relaxace a využívá prvků vedoucích k regeneraci organismu – zvládá základní testy pohybových schopností, silových schopností, stability a vyrovnanosti organismu – samostatně připraví vhodnou skladbu cvičebních prvků se současným dodržováním pravidel pro udržení svalové rovnováhy, vybere vhodná vyrovnávací cvičení vedoucí k dostatečné přípravě organismu na následnou zátěž a aplikuje je ve výuce	Individuální pohybový režim Zdravotně orientované zdatnost Zdravotně zaměřená cvičení Organismus a pohybová zátěž Svalová nerovnováha	Bi (VII,3): Vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině OSV2: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů OSV1: Poznávání na rozvoj vlastní osobnosti Bi (VII,3): Pohybová soustava
Tematický okruh:		Činnosti podporující úroveň pohybových dovedností	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 9) + 10)	Žák: – zvládá koordinovat své tělo v různých pohybových činnostech, zdokonaluje svou obratnost, spojuje složitější cvičební prvky – připraví organismus pomocí vhodných cvičení na následné pohybové zatížení – ovládá různé druhy náčiní, vytváří s nimi různé pohybové skladby na zvolenou hudbu – uplatňuje získané znalosti pohybových cvičení v souladu	Pohybové dovednosti a pohybový výkon Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem	HV (V,VI,1,2):

	s hodbou a vše spojuje do sestav – zná pohybové hry zaměřené na rozvoj pohybových schopností a dovedností – rozvíjí jejich prostřednictvím týmovou spolupráci, samostatnost a smysl pro fair - play	Pohybové hry různého zaměření	
12)	– na základě složení skupiny vybírá vhodné cvičební prvky a pohybové aktivity	Pohybové odlišnosti a pohybové handicapy	
	– zdokonaluje základní gymnastické prvky na koberci a na nářadí a tvoří z nich složitější sestavy s povinnými prvky a prvky samostatně zvolenými – ovládá základní názvosloví, terminologii	Gymnastika	
10)	– zvládá základy sebeobrany s možností praktického využití	Úpoly	
9) + 11)	– zlepšuje svoji zdatnost a výkony v prováděných atletických disciplínách a jednotlivých dovednostech – ke zlepšení výkonu využívá získané znalosti technik jednotlivých atletických disciplín – orientuje se a používá základní atletickou terminologii a pravidla atletiky	Atletika	
	– zvládá s ohledem na své předpoklady HČJ, základní pravidla jednotlivých sportovních her, prakticky je využívá a dle potřeby s nimi operuje – respektuje pravidla fair-play a spolupracuje při týmových pohybových činnostech – ve hře používá vhodnou výstroj a výzbroj	Sportovní hry	
10) + 11)	– zlepšuje svoji tělesnou zdatnost, sílu a výkonnost při různých netradičních činnostech zařazovaných podle svého zájmu a možností – seznamuje se a orientuje se v aktuálně nabízených sportovních aktivitách různými sportovními centry	Další moderní a netradiční pohybové činnosti	

Tematický okruh:		Činnosti podporující pohybové učení	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák:	Žák:		
13)	– používá vhodnou terminologii ve správných situacích zvládá vedení, rozhodování, pohybové aktivity, hry	Vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	OSV3: Sociální komunikace OSV5: Spolupráce a soutěž
14)	– orientuje se ve sportovní výzbroji a výstroji, vybere a používá vhodnou výzbroj a výstroj v prováděné hře a v ostatních sportovních aktivitách (lyžování, vodáctví)	Sportovní výzbroj a výstroj	
15) + 16) + 17)	– zná základy pravidel sportovních her a dokáže je využít při hře jako rozhodčí a také jako hráč – zvládá organizaci pohybové činnosti, kterou si sám připravil a využívá k ní znalostí dříve získaných – organizuje a vede skupiny ve své vlastní připravené pohybové aktivitě. přitom využívá dosavadní znalostí a pohybových dovedností – aktivně se zapojuje do organizace školních soutěží	Pravidla osvojovaných pohybových dovedností	
18)	– průběžně zlepšuje svoji zdatnost a výkony v prováděných činnostech, výsledky zjišťuje pomocí předem stanovených testů – zná svůj zdravotní a tělesný stav a pozitiva sportu související s rozvojem fyzické a psychické odolnosti a zlepšení zdraví	Měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem	
19)	– aktivně naplňuje myšlenku fair play a využívá ji ve všech pohybových aktivitách, zejména hrách – orientuje se v informacích o aktuálním sportovním dění doma i ve světě	Olympismus v současném světě: jednání fair - play Úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí	

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Hodnocení žáků

Proces hodnocení žáků považujeme za smysluplný v okamžiku, kdy poskytuje ucelený pohled na úroveň dosahovaných vědomostí a dovedností žáka při získávání klíčových kompetencí.

Jeho hlavním cílem je poskytnout žákovi zpětnou vazbu pro sebehodnocení znalostí v očekávaných výstupech jednotlivých vzdělávacích oborů a předmětů.

Hodnocení je prováděno klasifikací, přičemž chování je hodnoceno odděleně od ostatních vyučovacích předmětů.

Možností pro doplnění a ucelení hodnocení žáka je vytvoření žákovského portfolia, kterým se rozumí shromažďování různých materiálů, které dokumentují dovednosti a vědomosti žáka. Tyto materiály, jak ve formě písemné, elektronické nebo jako rukodělné výrobky jsou shromažďovány se souhlasem žáka stejně jako osobní záznamy, fotografie a další dokumenty, které dokládají úspěchy žáka (nezařazují se do něj neúspěšné práce) a přispívají k jeho motivaci pro další vzdělávání a práci.

Podle §69 odst.2. školského zákona je rozhodnutím ředitele se souhlasem školské rady hodnocení výsledků vzdělávání vyjádřeno klasifikací.

Klasifikace je průběžná a celková.

Průběžná klasifikace je prováděna v daném klasifikačním období jako hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka. Celková klasifikace se v jednotlivých předmětech provádí na konci prvního a druhého pololetí školního roku.

Pravidla hodnocení a klasifikace žáka se řídí § 30 odst. 2 školského zákona, § 3 - § 4 vyhlášky č. 13/2005 Sb. Podrobné rozpracování pravidel hodnocení žáka je součástí školního řádu schváleného školskou radou.

6.1.1 Hodnocení výsledků vzdělávání

Využívá se klasifikační stupnice:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 - nedostatečný

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti,

přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků.

Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. v uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. v ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. v kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. v uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. v ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Zásady klasifikace

- Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. V případě, že některému předmětu vyučují dva učitelé, klasifikují po vzájemné dohodě.
- Znamky ze všech předmětů musí být zapsány do elektronického systému klasifikace (program SAS) v termínu stanoveném ředitelem školy.
- Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal. Stupeň prospěchu však nemusí být průměrem známek za příslušné období.
- Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

- V průběhu klasifikačního období sdělují učitelé všechny důležité poznatky o žácích třídním učitelům. Závažné problémy řeší třídní učitelé s vedením školy okamžitě. Před klasifikační poradou podávají návrhy na řešení problémů svých žáků.
- Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v průběhu třídních schůzek. Zákonní zástupci mohou požádat o informace o prospěchu a chování i v době mezi těmito schůzkami.
- Rodiče zletilého žáka mají právo na informaci o jeho prospěchu a chování.

Získávání podkladů pro klasifikaci

- Vyučující na začátku klasifikačního období prokazatelně seznámí žáky s pravidly a podmínkami klasifikace.
- Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jejich výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...) a analýzou výsledků různých činností žáků.
- Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
- O termínu písemné zkoušky, která trvá více než 30 minut, informuje vyučující žáky nejméně týden předem. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
- Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním, pohybovém a praktickém ověření schopností a dovedností oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných prací, grafických prací a projektů oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů, v tomto termínu je opravené žákům také předloží.
- Písemné a grafické práce vyučující uschovávají po celé klasifikační období včetně doby, po kterou se mohou zákonní zástupci nezletilého žáka nebo zletilý žák odvolat proti hodnocení.
- V případě nepřítomnosti žáka při ověřování znalostí, schopností a dovedností je zcela na rozhodnutí učitele, zda poskytne žákovi náhradní termín.
- Pokud žák neodevzdá zadanou práci v určeném termínu, je hodnocena nedostatečně.
- Učitel dbá na přiměřený počet hodnocení, který závisí na počtu hodin příslušného předmětu a na povaze předmětu. Počet známek potřebných ke klasifikaci je na rozhodnutí učitele, ale musí být nejméně 4, vyšší počet známek si stanovuje příslušná předmětová komise. Poměr mezi
- formami ověřování schopností a dovedností žáků je závislý na daném předmětu, učitel však nesmí využít pouze jednu formu (s výjimkou tělesné výchovy).
- Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek. V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
- Vyučující jednotlivých předmětů kontroluje známky žáků v žákovské knížce vždy ke konci každého měsíce a před každou čtvrtletní a pololetní klasifikací.
- Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
 - nehodnotí žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden
 - v případě zadávání nové látky k samostatnému nastudování je nutné předem sdělit, jakým způsobem má být nastudována, jakou formou a v jakém rozsahu bude ověřována; přitom tento přístup může být použit pouze jako doplňková forma výuky.
- Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka i způsobu získávání podkladů.

6.1.2 Hodnocení chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování školního řádu během klasifikačního období.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla slušného chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly slušného chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu, nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.

6.2 Autoevaluace školy

Zatímco je hodnocení chápáno jako přiřazování hodnoty jevu v daném okamžiku, evaluací rozumíme posuzování různých vzdělávacích jevů především s ohledem na jejich další vývoj.

Postup evaluace školy je dán zákonnými normami. Školský zákon v §12 odst. 1.-5. stanoví principy hodnocení a vyhláška č.15/2005 v §8 a §9 stanoví zaměření, oblasti, pravidla a termíny vlastního hodnocení školy. V souladu s těmito normami je na Gymnáziu Jakuba Škody stanovena a přijata struktura vlastního hodnocení školy, která vychází koncepce rozvoje školy.

6.2.1 Oblasti evaluace:

A – průběh vzdělávání a jeho výsledků z pohledu rozvoje klíčových kompetencí daných ŠVP

- efektivita výuky a výsledky vzdělávání,
- prosazování zdravého životního stylu, prevence sociálně patologických jevů,
- prosazování environmentálního vzdělávání a výchovy,
- rozvíjení příznivého školního klimatu,
- rozvoj materiálně technického vybavení školy pro výuku.

B – personální a technické zabezpečení vzdělávacího procesu

- práce managementu školy a její efektivita,
- práce učitelů a další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- investiční činnost, vybavenost, údržba a opravy majetku.

C – veřejný život školy a její postavení v prostředí přerovského regionu

- spolupráce se zákonnými zástupci žáků a školskou radou,
- spolupráce a komunikace se vzdělávacími a veřejnými institucemi,
- podpora vzdělávacích a kulturních akcí pro veřejnost.

6.2.2 Nástroje evaluace, cíle, indikátory a termíny

Evaluace jednotlivých oblastí bude prováděna vždy v periodě jednoho roku. Její priority, struktura a průběh bude pro každý rok projednána v září příslušného školního roku na pedagogické radě a výsledek evaluace bude projednán do 31. října následujícího roku.

Podklady pro vnější evaluaci budou získány:

- z jednání se školskou radou
- závěry z jednotlivých zasedání SPGP (Sdružení přátel gymnázia Přerov).

Podklady pro vnitřní evaluaci budou získány:

- z jednání předmětových komisí a pedagogického sboru
- z výsledků průběžných testů, dotazníků, hospitací, portfolioů žáků a skupin dalších diagnostických nástrojů vyhodnocování vých.-vzdělávacího procesu,
- ze závěrů zasedání studentského senátu GJŠ.

Všichni tito aktéři budou osloveni v průběhu školního roku a požádáni o vyjádření k jednotlivým oblastem autoevaluace.

Jako vstupní podklady budou brány výsledky Mapy školy, které byly zveřejněny na pedagogické radě.

Výsledky získané v jednotlivých oblastech budou zveřejňovány na pedagogických radách vždy po jejich získání (postupný proces) a následná sumarizace proběhne při závěrečném hodnocení daného období.

Jednotlivé oblasti budou zkoumány pomocí již zaběhnutých forem pro získávání přidané hodnoty školy. (Rozdíl mezi znalostmi při zahajování evaluačního procesu, v jeho průběhu a na jeho konci. Pro evaluaci (viz.bod A) se budou využívat testy profesionálních organizací, které budou sloužit nejen k hodnocení žáků v prostředí naší školy, ale i k porovnání s ostatními školami.

Cíle autoevaluace:

- zvyšování zájmu nadaných studentů o studiu na nižším stupni osmiletého gymnázia a přirozené pokračování ve studiu na vyšším stupni osmiletého gymnázia ukončeného maturitní zkouškou,
- zkvalitnění výuky a motivace ke studiu s ohledem na potřeby žáků pro jejich další studium a rozvoj osobnosti,
- neustálé zlepšování materiálně technického vybavení při dodržování hygienických potřeb školy
- podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jako prostředku ke zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu,
- udržování a rozvoj spolupráce školy se zákonnými zástupci a veřejností.

Indikátory naplňování cílů autoevaluace:

- spokojenost zákonných zástupců žáků, žáků samotných i veřejnosti s prací školy,
- klima školy,
- zájem žáků o studium na gymnáziu a následné uplatnění na trhu práce v ČR a ostatních zemích

7. Nabídka volitelných předmětů

7.1 Nabídka 1., 2. a 3. volitelného předmětu

(pro septimu a oktávu vyššího stupně osmiletého gymnázia a třetí a čtvrtý ročník čtyřletého gymnázia)

Seminář z anglického jazyka C1
Seminář z anglického jazyka B2
Seminář z anglického jazyka B1+
Seminář z francouzského jazyka
Seminář Goethe-Zertifikat B1
Německý jazyk pro začátečníky
Seminář z ruského jazyka
Ruský jazyk pro začátečníky
Španělský jazyk pro začátečníky
Seminář společenských věd
Seminář práva
Světové dějiny
Seminář z matematiky
Seminář a cvičení z fyziky
Cvičení z fyziky
Seminář a cvičení z chemie
Seminář z biologie
Antropologie
Seminář z informatiky
Programování
Seminář z výtvarného umění
Latina
Deskriptivní geometrie
Seminář z ekonomie

7.2 Nabídka 4., 5. a 6. volitelného předmětu

(pro oktávu vyššího stupně osmiletého gymnázia a čtvrtý ročník čtyřletého gymnázia)

Seminář z anglického jazyka
Seminář z německého jazyka
Německý jazyk pro začátečníky
Seminář z francouzského jazyka
Francouzský jazyk pro začátečníky
Seminář z ruského jazyka
Ruský jazyk pro začátečníky
Španělský jazyk pro začátečníky
Seminář společenských věd
Seminář práva
Seminář z dějepisu
Seminář z geografie
Seminář z matematiky
Cvičení z matematiky
Seminář z fyziky
Seminář z chemie
Seminář z biologie

Seminář z informatiky
Programování
Seminář z výtvarného umění
Vizuální kultura
Latina
Deskriptivní geometrie
Seminář z logiky
Seminář z ekonomie
Průmysl 4.0

Učební osnovy volitelných předmětů v příloze Školního vzdělávacího programu GJŠ.

Dodatek k ŠVP GJŠ č. 1

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM GYMNÁZIA JAKUBA ŠKODY (3. verze)

pro nižší stupeň osmiletého gymnázia
(v souladu s RVP ZV účinným od 1. 9. 2016)
**pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté
gymnázium**
(zpracovaný podle RVP G)

Škola:	Gymnázium Jakuba Škody, Komenského 29, Přerov
Ředitel školy:	Mgr. Jan Raška
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Jitka Čtvrtníčková
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2017

.....
ředitel školy

razítko školy

Tímto dodatkem se upravuje **Školní vzdělávací program GJŠ Přerov** ve znění platných dodatků od **1. 9. 2017** takto:

Do nabídky vzdělávacího oboru Další cizí jazyk byl pro čtyřleté gymnázium zařazen **Španělský jazyk**. Učební osnovy Španělského jazyka byly zpracovány do ŠVP GJŠ.

Dodatek k ŠVP GJŠ č. 2

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM GYMNÁZIA JAKUBA ŠKODY (3. verze)

pro nižší stupeň osmiletého gymnázia
(v souladu s RVP ZV účinným od 1. 9. 2016)
**pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté
gymnázium**
(zpracovaný podle RVP G)

Škola:	Gymnázium Jakuba Škody, Komenského 29, Přerov
Ředitel školy:	Mgr. Jan Raška
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Jitka Čtvrtníčková
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2019

.....
ředitel školy

razítko školy

Tímto dodatkem se upravuje **Školní vzdělávací program GJŠ Přerov** ve znění platných dodatků od **1. 9. 2019** takto:

Do nabídky vzdělávacího oboru Další cizí jazyk byl pro nižší stupeň víceletého gymnázia zařazen **Španělský jazyk**. Učební osnovy Španělského jazyka byly zpracovány do ŠVP GJŠ.

Dodatek k ŠVP GJŠ č. 3

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM GYMNÁZIA JAKUBA ŠKODY

(3. verze)

pro nižší stupeň osmiletého gymnázia
(v souladu s RVP ZV účinným od 1. 9. 2016)
**pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté
gymnázium**
(zpracovaný podle RVP G)

Škola:	Gymnázium Jakuba Škody, Komenského 29, Přerov
Ředitel školy:	Mgr. Jan Raška
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Jitka Čtvrtníčková
Platnost dokumentu:	od 1. 10. 2020

.....
ředitel školy

razítko školy

Tímto dodatkem se upravuje **Školní vzdělávací program GJŠ Přerov** ve znění platných dodatků od **1. 10. 2020** takto:

3.4 Organizace maturitní zkoušky

Maturitní zkouška ukončuje studium vyššího stupně osmiletého gymnázia a čtyřletého gymnázia. Způsob a podmínky ukončování vzdělávání jsou v souladu s platným školským zákonem a prováděcími vyhláškami.

Maturitní zkouška se skládá ze dvou částí: společné a profilové. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky.

Každý žák koná povinně zkoušku z *českého jazyka a literatury* a z *cizího jazyka*

Společná část maturitní zkoušky se skládá ze dvou povinných zkoušek:

- první zkouška (bez možností výběru): *český jazyk a literatura*
- druhá zkouška: výběr z předmětů *cizí jazyk* (výběr z cizích jazyků vyučovaných dle učebního plánu ŠVP GJŠ) nebo *matematika*

V rámci nepovinných zkoušek společné části maturitní zkoušky si může žák zvolit zkoušku z *cizího jazyka* nebo z *matematiky* nebo z *matematiky rozšiřující*.

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze dvou povinných zkoušek a z možnosti konat maximálně jednu nepovinnou zkoušku. Nabídku předmětů a parametrů profilové části maturitní zkoušky zveřejní ředitel školy nejpozději 7 měsíců před konáním první profilové zkoušky.

Dodatek k ŠVP GJŠ č. 4

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM GYMNÁZIA JAKUBA ŠKODY (3. verze)

pro nižší stupeň osmiletého gymnázia
(v souladu s RVP ZV účinným od 1. 9. 2016)
pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia a čtyřleté gymnázium
(v souladu s RVP G)

Škola:	Gymnázium Jakuba Škody, Komenského 29, Přerov
Ředitel školy:	Mgr. Jan Raška
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Jitka Čtvrtníčková
Platnost dokumentu:	od 1. 9. 2022

.....
ředitel školy

razítko školy

Tímto dodatkem se rozhodnutím ředitele školy upravuje **Školní vzdělávací program GJŠ Přerov** ve znění platných dodatků od **1. 9. 2022** takto:

Upravuje se přehled dílčích (ročníkových) výstupů v primě pro předměty *Matematika*, *Informatika*, *Dějepis*, *Společenské vědy*, *Přírodopis*, *Zeměpis* a *Hudební výchova* tak, aby byly v souladu s RVP ZV účinným od 1. 9. 2021.

Upravuje počet hodin a dílčí (ročníkové) výstupy pro předmět *Informatika* v 1. a 2. ročníku čtyřletého studia a v kvintě a sextě vyššího stupně osmiletého gymnázia tak, aby byly v souladu s RVP G, č. j. MSMT-24248/2021-2. Tímto se také navyšuje hodinová dotace od školního roku 2023/2024 ve 2. ročníku a sextě na 35 hodin týdně a celková časová dotace pro čtyřleté studium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia na 133 hodin.

Vyučovací předmět		Hodinová dotace v ročnících				Celková časová dotace
		kvinta 1. ročník	sexta 2. ročník	septima, 3. ročník	oktáva 4. ročník	
Informatika	Inf	2	2	-	-	4
Celkem		34	35	34	30	133

Tematický okruh:		Číslo a proměnná	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: M-9-1-01 M-9-1-02 M-9-1-04 M-9-1-09 M-9-1-03 M-9-1-09	Žák: – zapisuje a čte zadaná desetinná čísla – rozumí pojmu řád a umí s ním pracovat – porovnává desetinná čísla – vyznačí desetinné číslo na číselné ose – zaokrouhluje desetinná čísla na daný řád – převádí desetinné zlomky na desetinná čísla a naopak – provádí odhad a kontrolu výsledků výpočtů s desetinnými čísly – z paměti násobí a dělí desetinná čísla deseti, stem, tisícem – písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla – účelně využívá kalkulátor při počítání s desetinnými čísly – řeší slovní úlohy s použitím desetinných čísel a operací s nimi – užívá a převádí jednotky délky, hmotnosti, obsahu, objemu a času – používá pojmy násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené, sudé a liché číslo, společný dělitel, společný násobek, čísla soudělná a nesoudělná – rozlišuje prvočíslo a číslo složené – rozloží složené číslo na součin prvočísel – rozhoduje, zda je dané číslo násobkem určitého čísla, dělitelné určitým číslem na základě znaků dělitelnosti – určí (nejmenší) společný násobek a (největší) společný dělitel skupiny čísel – řeší praktické problémové úlohy využitím dělitelnosti	Desetinná čísla Rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě Početní operace s desetinnými čísly Vlastnosti početních výkonů s desetinnými čísly Číselná osa Zaokrouhlování desetinných čísel Jednotky délky, hmotnosti, obsahu, objemu a času Dělitelnost přirozených čísel Násobek, dělitel, prvočíslo a číslo složené, čísla sudá a lichá, čísla soudělná a nesoudělná Společný násobek a dělitel Znaky dělitelnosti	OSV1: Rozvoj schopností poznávání OSV10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti F (I): Měření délky, objemu a hmotnosti F (I-II, IV): Zpracování výsledků měření Ch (II-IV): Měření objemu a hmotnosti TV(I-IV): Měření výkonů – atletika
Tematický okruh:		Závislosti a práce s daty	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:

Žák: M-9-2-01	Žák: – orientuje se na čtvercové síti – umí popsat a najít místo na šachovnici/mapě pomocí souřadnic – orientuje se v pravoúhlé soustavě souřadnic – umí popsat a zakreslit bod o daných souřadnicích – rozumí pojmům sloupcový graf, kruhový graf, spojnicový graf a umí z nich vyčíst potřebné informace – umí převést tabulku do sloupcového či spojnicového grafu – umí vypočítat aritmetický průměr	Závislosti a data Čtvercová síť Pravoúhlá soustava souřadnic Základní typy grafů Práce s tabulkou Aritmetický průměr	
Tematický okruh: Geometrie v rovině a v prostoru			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: M-9-3-03 M-9-3-02 M-9-3-04 M-9-3-06 M-9-3-13	Žák: – rozumí pojmům úhel, vrchol a ramena úhlu – změří a narýsuje za pomoci úhloměru velikost daného úhlu – přenáší daný úhel ke zvolené polopřímce – používá pojem velikost úhlu, určí velikost úhlu (ve stupňové míře) – rozlišuje úhel pravý, přímý, ostrý, tupý; vedlejší a vrcholové úhly, souhlasné a střídavé úhly – konstruuje úhly o základní velikosti bez použití úhloměru – narýsuje osu úhlu – sčítá a odčítá úhly a jejich velikosti (ve stupňové míře i graficky) – porovnává úhly – rozumí pojmu trojúhelníková nerovnost a umí ji použít pro určení existence trojúhelníku – umí vypočítat obvod daného trojúhelníku – rozezná trojúhelník obecný, rovnoramenný a rovnostranný, tupouhlý, ostroúhlý a pravoúhlý – ví, že součet všech úhlů v trojúhelníku je 180° – určí velikost vnitřních i vnějších úhlů v trojúhelníku ze zadaných údajů	Úhel Úhel a práce s úhloměrem Druhy a dvojice úhlů Konstrukce úhlů bez úhloměru Grafické operace s úhly Trojúhelník Trojúhelník a jeho strany Trojúhelník a jeho úhly Výšky a střední příčky trojúhelníku Obsah trojúhelníku Těžnice a těžiště trojúhelníku Trojúhelník a kružnice	Z(I): Planeta Země F(IV): Odraz světla

M-9-3-08	– narýsuje libovolný ostroúhlý, tupoúhlý, pravoúhlý trojúhelník – narýsuje trojúhelník podle věty sss, sus, usu – rozumí pojům výška trojúhelníku, střední příčka trojúhelníku, těžnice, těžiště trojúhelníku, zná jejich vlastnosti a umí je narýsovat – řeší slovní úlohy s použitím výšek, těžnic, těžiště – zná vzorec pro výpočet obsahu trojúhelníku a umí ho vypočítat – umí vysvětlit pojem kružnice opsaná, vepsaná trojúhelníku a umí je narýsovat		
	– rozumí pojmu shodné útvary – určí, zda jsou dané útvary shodné – rozumí pojům vzor, obraz, osa souměrnosti, střed souměrnosti, osově a středově souměrné útvary – určí, zda jsou dané útvary osově či středově souměrné – narýsuje obraz základních geometrických útvarů v osově a středově souměrnosti – u osově souměrných útvarů určí osu souměrnosti, příp. počet os souměrnosti – u středově souměrných útvarů určí střed souměrnosti – rozumí pojmu samodružný bod i samodružný útvar	Souměrnosti Shodnost Osová a středová souměrnost	Př (IV): Nerosty a horniny F(III): Zobrazení zrcadly VV(I-IV): Souměrnost a výtvarné slohy VV(I-IV): Využití souměrností v praktických cvičeních
M-9-3-09	– rozpozná krychli a kvádr		
M-9-3-10	– rozumí pojům stěna, hrana, vrchol krychle a kvádrů		
M-9-3-11	– rozumí pojům stěnová a tělesová úhlopříčka		
M-9-3-12	– rýsuje krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání		
M-9-3-13	– rozumí pojmu síť krychle a kvádrů – rýsuje síť krychle a kvádrů – zná vzorec pro výpočet povrchu i objemu krychle a kvádrů – vypočítá povrch i objem krychle a kvádrů – řeší slovní úlohy s použitím povrchu i objemu kvádrů a krychle – převádí jednotky objemu	Krychle, kvádr Krychle, kvádr a jejich zobrazení Povrch krychle a kvádrů Objem krychle a kvádrů	F(I): Měření objemu Projekt „Můj pokojíček“ VV(I-IV): Zobrazování těles v prostoru

Předmět: Informatika
Ročník: prima

Tematický okruh: Data, informace a modelování			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: I-9-1-02	Žák: – rozpozná zakódované informace kolem sebe – zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady – zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer – zakóduje v obrázku barvy více způsoby – zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů – zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu – ke kódování využívá i binární čísla – převádí čísla z desítkové soustavy do binární a naopak	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO	
Tematický okruh: Informační systémy + Práce s daty			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: I-9-1-01 I-9-3-04	Žák: – najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) – odpoví na otázky na základě dat v tabulce – popíše pravidla uspořádání v existující tabulce – doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy – navrhne tabulku pro záznam dat – propojí data z více tabulek či grafů	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty	
Tematický okruh: Informační systémy			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: I-9-3-01	Žák: – popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují – pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	

	související práva		
--	-------------------	--	--

Tematický okruh:		Digitální technologie	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: I-9-4-02 I-9-4-03 I-9-4-04 I-9-4-05	Žák: – nainstaluje a odinstaluje aplikaci – uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory – vybere vhodný formát pro uložení dat – spravuje sdílení souborů – vytvoří jednoduchý model domácí sítě – popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě – pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy – zná typické závady a chybové stavy počítače – umí tyto jednoduché závady a chybové stavy vyřešit – odhadne, kdy je potřeba problém řešit s odborníkem – porovná různé metody zabezpečení účtů – zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy – umí vytvořit bezpečné heslo – aktivně zálohuje data a uvědomuje si potřebu zálohy dat	Instalace aplikací Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Postup při řešení problému s digitálním zařízením Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) Bezpečnost v online prostředí Zabezpečení osobního účtu v zařízení i aplikacích Bezpečné heslo Zálohování dat	

Předmět: Dějepis
Ročník: prima

Tematický okruh: Člověk v dějinách			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: D-9-1-01	Žák: – uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	Význam zkoumání dějin Získávání informací o dějinách Historické prameny; historický čas a prostor Pomocné vědy historické	HV(III): Hudba pravěku
D-9-1-02	– uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	Práce historika a archeologa	Př (IV): Paleontologie (PT)
D-9-1-03	– orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Dějinné epochy, historické mezníky	Př (III): Vývoj člověka
Tematický okruh: Počátky lidské společnosti			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: D-9-2-01	Žák: – charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	Člověk a lidská společnost v pravěku Antropogeneze Paleolit Mezolit	Z(IV): Lidské rasy, národy a jejich specifika Př (III): Názory na vznik člověka
D-9-2-02	– objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	Neolit Eneolit	Ch (III): Kovy a nekovy
Tematický okruh: Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: D-9-3-01	Žák: – rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	Starověká Mezopotámie Starověký Egypt Starověká Indie	ČJ(I): Písmo a mytologie starých národů VV(I-IV): Dějiny umění F(II): Archimédův zákon
D-9-3-02	– uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	Starověká Čína Starověká Palestina	Ch (II): Složení atomu M(III): Významní řečníci myslitelé

D-9-3-03	– demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství	Starověké Řecko Starověký Řím	Z(I): Glóbus, mapa, planeta Země VDO4: Principy demokracie jako formy vlády a způsob rozhodování
D-9-3-04	– porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie		SV(III): Stát a právo

Předmět: Společenské vědy
Ročník: prima

Tematický okruh: Člověk ve společnosti			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: VO-9-1-01 VO-9-1-02 VO-9-1-03 VO-9-1-04 VO-9-1-05 VO-9-1-06	Žák: – vyjmenuje a popíše symboly našeho státu a způsob jejich používání – vyjádří svými slovy termíny vlast, vlastenectví, projevy nacionalismu – vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí, ví, co jsou to dezinformace – uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích – rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem – zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, respektuje odlišnosti, zaujímá tolerantní postoje k menšinám – rozpozná rasistické, xenofobní a jiné projevy v chování lidí	Státní symboly ČR Žiji ve státě Žiji v Evropě a ve světě Konflikt a jeho řešení Člověk jako tvor společenský Zásady lidského soužití	OSV1: Rozvoj schopností poznávání
Tematický okruh: Člověk, stát a právo			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: VO-9-1-01 VO-9-4-02	Žák: – jednoduchým způsobem popíše, co si představuje pod pojmem demokracie, anarchie – vysvětlí dělení státní moci do tří složek – jednoduše popíše jejich funkci – uvede, které instituce se podílejí na správě obce	Právní základy státu Státní správa, samospráva	VDO2: Občan, občanská společnost a stát
Tematický okruh: Člověk, stát a právo			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:

Žák: VO-9-4-03	Žák: – objasní demokratické způsob řízení státu a jeho výhody pro každodenní život občanů	Stát	
Tematický okruh:		Výchova ke zdraví	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: VZ-9-1-01 VZ-9-1-03 VZ-9-1-04 VZ-9-1-09 VZ-9-1-05 VZ-9-1-07 VZ-9-1-08 VZ-9-1-13 VZ-9-1-14 VZ-9-1-15 VZ-9-1-16	Žák: – chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny – ví, co jsou základní životní potřeby a snaží se je naplňovat ve shodě se zdravím – posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých – usiluje o aktivní podporu zdraví – projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní postoje a cíle – umí zdůraznit pozitiva a negativa životního stylu pro zachování zdraví – má odmítavý postoj k nedodržování zdravého životního stylu – svěří se se zdravotním problémem – dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozování hazardních her – dokáže uplatnit osvojené dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy – zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí – uplatňuje způsoby bezpečného chování v kontaktu s vrstevníky – v konfliktních a krizových situacích v případě potřeby dokáže vyhledat odbornou pomoc, ví, kam se může obrátit a jaká telefonní čísla může použít – uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí – využívá přitom základní znalosti první pomoci	Život mezi lidmi Život v rodině Když se pravidla nerespektují Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Dopravní výchova	OSV1: Rozvoj schopností poznávání OSV2: Sebepoznání a sebepojetí OSV6: Poznávání lidí VV(I-IV): Osobní postoj v komunikaci OSV4: Psychohygiena CH(IV): Návykové látky

Předmět: Přírodopis
Ročník: prima

Tematický okruh: Základy ekologie			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: P-9-7-01 P-9-7-02 P-9-7-03	Žák: – definuje základní ekologické pojmy a umí je aktivně používat – charakterizuje vztahy v různých ekosystémech – zařazuje člověka do vybraných ekosystémů, chápe jeho důležitost a vliv na změny v ekosystémech	Základy obecné ekologie (vztahy mezi organismy, organismy a prostředím) Stavba a funkce ekosystému, potravní řetězce a potravní síť, potravní pyramida Ekosystémy přírodní a umělé	EV1,2: Ekosystémy, základní podmínky života TV(I): Pohybové činnosti Ch (IV): Fotosyntéza OSV5: Kreativita M(II): Grafy Z (IV): Struktura krajiny
Tematický okruh: Obecná biologie a genetika			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: P-9-1-01 P-9-1-02 P-9-1-04	Žák: – popíše vznik, vývoj rozmanitost, projevy života a jeho význam – orientuje se ve způsobech rozmnožování organismů – definuje viry jako nebuněčné částice a bakterie jako nejjednodušší organismy a shrne jejich výskyt, význam a praktické využití	Projevy a podmínky života Jednobuněčné a mnohobuněčné organismy, kolonie Rozmnožování organismů Viry, bakterie	Ch (IV): Cukry, tuky D(II): Epidemie chorob ve středověku
Tematický okruh: Biologie hub			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: P-9-2-01	Žák: – zdůvodní zvláštnosti způsobu výživy hub – dokáže pojmenovat části těla hub bez plodnice i s plodnicí – identifikuje houby podle různých kritérií – uvede zásady sběru hub a prakticky rozliší některé smrtelně jedovaté houby od jedlých – orientuje se v první pomoci při otravě houbami	Houby bez plodnic Houby s plodnicemi Houby lupenaté a rourkaté Výskyt a význam lišejníků	EV2: Základní podmínky života VO Člověk a zdraví EV2: Základní podmínky života

Tematický okruh:		Biologie živočichů	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: P-9-4-01 P-9-4-02 P-9-4-03 P-9-4-04	Žák: – rozlišuje organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, uvede základní způsoby rozmnožování – rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů – zařazuje do hlavních taxonomických skupin vybrané živočichy – určuje vybrané živočichy – zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka – uvede hospodářsky a epidemiologicky významné druhy – uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy – odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla Vývoj, vývin a systém živočichů Významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi) Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva Projevy chování živočichů	Z(IV): Živočišná výroba AJ(II): Komunikační situace – domácí zvířata D(I): Neolitická revoluce, domestikace
Tematický okruh:		Práce s laboratorní technikou	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: ČSP-9-6-01 ČSP-9-6-03 ČSP-9-6-02 ČSP-9-6-04 ČSP-9-6-05	Žák: – seznámí se se základními pomůckami v biologické laboratoři – vysvětlí způsob a možnosti použití mikroskopu, preparační soupravy – připraví dočasný mikroskopický preparát a dovede jej pozorovat mikroskopem či lupou a popsat – nakreslí a popíše pozorovaný preparát – vytvoří, pojmenuje a popíše různé typy schémat a souhrnných nákrešů – seznámí se s pravidly chování a bezpečnosti práce v laboratoři biologie a dodržuje je – orientuje se v zásadách první pomoci při možných úrazech v laboratoři a dovede je použít	Mikroskop Základní laboratorní postupy a metody Trvalé a dočasné preparáty Anatomické modely a nástěnné obrazy	F(III): Zobrazení čočkami OSV9: Kooperace a kompetice OSV10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VO: Člověk a zdraví

Tematický okruh:		Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: Z-9-1-01 Z-9-1-02	Žák: – v činnostech prokazuje porozumění základním kartografickým a topografickým pojmům – používá měřítko mapy k výpočtu skutečných vzdáleností – vyjádří způsob znázornění výškopisu na mapách – prokazuje znalost značkového klíče map – zhodnotí význam map – aplikuje na konkrétních příkladech praktické činnosti s mapami: určování světových stran, orientace mapy podle světových stran, čtení obsahu map, měření na mapách – určuje na mapách zeměpisnou polohu pomocí zeměpisné šířky a zeměpisné délky – vytváří jednoduché náčrtů situace v konkrétní krajině	Základy geografické kartografie a topografie Globus Mapa Praktické činnosti s mapami, grafy a se zeměpisnými atlasy Určování zeměpisných souřadnic	OSV1: Rozvoj schopností poznávání M(II): Poměr TV(II): Lyžařský zájezd Př (IV): Geologické mapy OSV5: Kreativita MEV1: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Tematický okruh:		Přírodní obraz Země	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: Z-9-2-01 Z-9-2-02	Žák: – rozlišuje hvězdy od planet a dalších vesmírných těles – popíše tvar a velikost Země – zhodnotí důsledky pohybů Země pro život lidí na Zemi – vysvětlí příčinu střídání ročních období – vysvětlí příčiny rozdílného času na Zemi mezi dvěma místy na různých polednících – orientuje se s pomocí atlasu při určování pásmového času – vysvětlí s porozuměním pojem krajinná sféra – objasní s porozuměním stavbu zemského tělesa, zemské kůry a jejího členění na litosférické desky – vysvětluje působení vnitřních sil na zemský povrch, vznik zemětřesení a sopečné činnosti – popíše proces zvětrávání působením vnějších činitelů – popíše složení atmosféry	Planeta Země Země ve vesmíru Zeměkoule Pohyby Země Časová pásma na Zemi Přírodní sféra a její složky Litosféra Atmosféra	OSV5: Kreativita M(II): Grafy M(IV): Statistika Inf (I, II): Vyhledávání informací EV2: Základní podmínky života F(IV): Hvězdy M(I): Úhel M(III): Mocniny F(IV): Sluneční soustava Př (IV): Vznik a vývoj Země VMEG1: Evropa a svět nás zajímá

Z-9-2-03	– pojmenuje základní meteorologické prvky – popíše aktuální stav počasí v místní krajině – pojmenuje činitele ovlivňující podnebí a posoudí jejich vliv na podnebí v jednotlivých oblastech světa – porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost – pojmenuje základní pravidelné větry a vyhledá na mapě oblasti jejich výskytu – rozliší jednotlivé podnebné pásy na Zemi – popíše rozložení zásob vody na Zemi – objasní mechanismus oběhu vody na Zemi – rozliší a pojmenuje vlastnosti mořské vody – zhodnotí význam mořské vody pro lidskou společnost – umí rozdělit vodu z hlediska jejího rozmístění na souši na povrchovou, podpovrchovou a vodu v ledovcích – s porozuměním používá pojmy vodní tok, jezero, rybník – popíše složení a vznik půdy – objasní vznik půdy a vyjmenuje půdotvorné činitele – rozlišuje mezi půdním typem a půdním druhem – lokalizuje na mapách přibližný výskyt nejvýznamnějších půdních typů a charakterizuje jejich využití – objasní uspořádání rostlinstva a živočišstva na Zemi v závislosti na zeměpisné šířce – popíše a porovná jednotlivé typy přírodních krajin podle podnebí a podle druhů rostlinstva, živočišstva, půd – určí orientačně geografickou polohu, uvede znaky podnebí, vodstva, půd a druhů rostlin a živočichů tropických deštných pralesů, savan, pouští a polopouští, subtropické krajiny, stepí a lesostepí, lesů mírného pásu, tundry a polární krajiny – posoudí vliv člověka na jednotlivé přírodní krajiny	Hydrosféra Voda v mořích a oceánech Voda na pevnině Pedosféra Biosféra	Př (IV): Horniny a nerosty, Stavba Země EV2: Základní podmínky života MEV3: Stavba mediálních sdělení a reality Ch (II): Vzduch F(III): Atmosféra Země F(III): Vodní pára v ovzduší Př (IV): Podnebí a počasí ve vztahu k ŽP EV2: Základní podmínky života Ch (II): Voda Př (IV): Oběh vody na Zemi EV1: Ekosystémy EV2: Základní podmínky života Př (IV): Složení a ochrana půd EV1: Ekosystémy EV4: Vztah člověka k prostředí
----------	--	---	---

Předmět: Hudební výchova
Ročník: prima

OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: HV-9-1-02	Žák: – zpívá rytmicky a intonačně správně na základě svých dispozic – při zpěvu využívá správné pěvecké návyky – rozpozná rozdíl mezi notou a tónem – reprodukuje zpívaný (hraný) vzor	Zpěv jednohlasu dur i moll Pěvecké dýchání, hlasová hygiena, sjednocování hlasového rozsahu Upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících	F(IV): Akustika Př (III): Orgánové soustavy OSV1: Rozvoj schopnosti poznávání OSV3: Seberegulace a sebeorganizace
HV-9-1-03	– hraje na jednoduché nástroje (Orffův instrumentář) k doprovodné hře	Jednoduchý doprovod lidových a populárních písní, stupnice, řada c ₁ – c ₂	OSV4: Psychohygiena OSV5: Kreativita OSV6: Poznávání lidí OSV7: Mezilidské vztahy
HV-9-1-04	– vyjadřuje pohybem hudební vjemy	Hudba a tanec, pohybové kreace na výrazný tempový a dynamický kontrast, zvuk, tón, výška, síla, délka, barva Hudebně pohybové činnosti	TV (I-IV): Rytmická gymnastika F(IV): Výška tón, výška tónu VV(I-IV): Pohybové vyjadřování, akční malba
HV-9-1-05	– rozliší poslechem jednotlivé hlasy a dokáže je správně zařadit – rozezná od sebe hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální – rozpozná jednoduché hudební nástroje a podle poslechu je určí	Rozdělení mužských a ženských hlasů Melodie hraná vysoko-nízko, rychle-pomalů, smutně-vesele Hudba vokální, instrumentální Jednoduché hudební nástroje, jejich zvuk a barva	F(IV) Barva a hlasitost zvuku MEV3: Stavba mediálních sdělení MEV4: Vnímání autora mediálních sdělení
HV-9-1-07	– vyhledává podle pokynu vyučujícího určité hudební informace	Hudba a internet	MEV5: Fungování a vliv médií ve společnosti

Předmět: Informatika
Ročník: kvinta, 1. ročník

Tematický okruh:		Algoritmizace a programování	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) + 2)	Žák: – využívá různé způsoby zápisu pracovních procesů (např. přirozený jazyk, diagram, program) – různé zápisy mezi sebou převádí – hodnotí různé zápisy z hlediska přehlednosti, srozumitelnosti, jednoznačnosti – charakterizuje vstupy, pro něž daný algoritmus funguje – rozpozná problematická místa postupu nebo jeho zápisu (např. nekonečné opakování, nejednoznačné pokračování, nemožný úkon) – na základě analýzy problému sestaví algoritmus k jeho řešení – zapíše program pro vyřešení konkrétního problému	Algoritmus Zadání úlohy, vstup, výstup, podmínky řešení Pojem algoritmus, vlastnosti algoritmu Přirozené a formální jazyky, různé zápisy algoritmů	
4)	– používá proměnné vhodných datových typů – využívá různé vstupy a výstupy – používá podprogram s parametry – používá větvení programu a cyklus se složenou podmínkou pro jeho ukončení	Programování Výstup dat Vstup dat Syntaktické, běhové a logické chyby Proměnné, datové typy Návaznost příkazů a dat podprogramy bez parametrů a s parametry Cyklus s pevným počtem opakování Náhodný prvek ze seznamu Podmínky větvení programu a vnořené větvení Ladění programu Rozdělení problému na části	
3) + 5)	– ověřuje správné fungování vytvářených programů – nalezne chybu ve svém i cizím programu a opraví ji – optimalizuje program – čitelnější kód, rychlejší, bez duplicitních činností – upraví hotový program podle dodatečných požadavků – zobecní program pro širší množinu vstupních dat		

Tematický okruh:		Data, informace a modelování	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 2)	Žák: – porovná zprávy podle množství obsažené informace – sestavuje dotazovací a rozhodovací stromy, hodnotí jejich úspornost – na základě dat vyslovuje tvrzení, posuzuje jejich správnost – formuluje dotazy s odpovědí ano nebo ne tak, aby odpovědi poskytly co nejvíce informací – používá metodu půlení intervalů – spočítá, kolik možností lze rozlišit pomocí daného počtu otázek a naopak – používá bit, byte a násobné jednotky k odhadování potřebných datových a přenosových kapacit – podle potřeby a kontextu rozliší data od informací – porovnává různé způsoby reprezentace čísel, textu, obrazu i zvuku, vhodně volí formáty souborů – používá různé metody komprese dat	Informace Přenos dat, kódování a dekódování zprávy, komunikační kanál Pojem informace Data a jejich význam Získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači Kódování dat v počítačích obecně Binární soustava, bity a bajty Kódování čísel Vztah počtu bitů a počtu rozlišovaných hodnot Kódování textů Kódování obrazu, zvuku, videa Principy bezztrátové a ztrátové komprese Kontrolní součty	
Tematický okruh:		Digitální technologie	
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 1) 2) 3) + 4)	Žák: – na základě znalosti fungování počítače vysvětlí funkci a význam operačního systému a ukáže rozdíly v ovládání aktuálně nejpožívanějších systémů – nakreslí strukturu LAN a Internetu, vysvětlí paketový přenos dat a popíše komunikaci zařízení z lokální sítě do Internetu včetně Wi-Fi a GSM sítí – vysvětlí, jak jsou digitalizována data různého typu	Digitální technologie Hardware počítače a jeho parametry Zpracování dat v počítači Software – operační systém Lokální počítačové sítě a internet Web a cloudové služby Bezpečné využívání cloudu Bezpečnost počítačových zařízení a dat	MEV1: Média a mediální produkce

	– popíše fungování webu a cloudových služeb, vysvětlí vzdálené ukládání dat – z principu fungování sítí a cloudu vyvodí bezpečnostní rizika jejich využívání, popíše nejčastější způsoby útoků a s využitím systémového přístupu navrhne řešení zabezpečení počítače a dat – identifikuje a řeší hardwarové a softwarové problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními – popíše vědomou a nevědomou digitální stopu a jejich důsledky na soukromí	Bezpečné digitální prostředí Umělá inteligence Zlomové události vývoje počítačů Nové počítačové technologie	
--	---	--	--

Předmět: Informatika
Ročník: sexta, 2. ročník

Tematický okruh: Data, informace a modelování			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 3) + 4)	Žák: – jmenuje a zhodnotí příklady různých druhů modelů z informatiky i mimo ni – rozpozná příklady použití grafů – podle potřeby přechází mezi úrovněmi zjednodušení, případně dále abstrahuje od nepodstatného, či naopak modely rozšiřuje – hodnotí, nakolik výsledek z modelu platí i v modelované realitě – pomocí editoru vytvoří graf a využije jej pro řešení problému – reprezentuje graf nákresem, seznamem hran a maticí sousednosti; posuzuje výhody a nevýhody těchto zápisů v různých situacích – vytvoří stavový prostor, najde v něm řešení problému – vytvoří simulaci ve formě buněčného automatu, formuluje pozorování, hodnotí jejich přesnost a spolehlivost ve vztahu k realitě	Modelování Model jako zjednodušení reality Schéma, diagram, graf, vrcholy, hrany, orientovaný graf, ohodnocený graf, kritická cesta Myšlenkové a pojmové mapy Kvalita informačního zdroje, kritické myšlení a kognitivní zkreslení	
Tematický okruh: Algoritmizace a programování			
OV:	Dílčí (ročníkový) výstup:	Učivo:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky:
Žák: 4) + 2)	Žák: – vytvoří program pro desku, nahraje jej a otestuje funkčnost – najde chybu v programu a opraví ji – ovládá světelné a zvukové výstupy – vytvoří program, který zpracuje informace z okolního světa (teplota, osvětlení, magnetické pole, azimut) – použije proměnné pro uchování a zpracování dat ze	Robotika Vývoj programu, nahrání programu do Micro:bitu, testování programu Ladění programu Programové konstrukce – cykly, podmínky Grafické výstupy Zvukové výstupy Reakce na podněty od uživatele Reakce na podněty od okolního prostředí	

